

KOSMISCHE LERINGEN

Inleiding.

Als wij spreken over een Wereldleraar of een Wereldmeester, dan duiden wij daarmee een figuur aan die bepaalde waarden, die in de kosmos bestaan op aarde tot uitdrukking brengt in de termen van de tijd en volgens de behoeften van die tijd. Er zijn in het verleden vele Meesters geweest: in de toekomst zullen er ook nog vele komen. Elk van hen heeft op zijn eigen wijze één en dezelfde waarheid tot uitdrukking gebracht. Die waarheid kunnen we misschien kort omschrijven met het volgende beeld:

De mensheid is een geheel. Wie deel is van de mensheid kan niet los staan van alle anderen. Het is in deze verbondenheid met het totaal der mensheid dat de mens zijn hoogste bereiking vindt, dat hij treedt voor God en dus bewust het gehele bestaansprincipe kan erkennen en beleven.

Dat ieder daarnaast wetten en aanwijzingen heeft gegeven was, geloof ik, onvermijdelijk. Het is vaak noodzakelijk de mens door middel van eenvoudige regels te confronteren met iets wat hij in de algemene zin daarvan niet kan verwerken. Hoe wonderlijk dat kan zijn, kunnen we zien, als wij het christendom ontleden, waarin de feitelijke regel is: Heb je naaste lief. Sta in voor je naaste. Probeer je medemens te helpen, indien hij je hulp nodig heeft. Dat is op zoveel manieren verkeerd geïnterpreteerd.

Jezus zegt o.m. dat het goed is de gevangenen te bevrijden. Christenen hebben gevangenissen gebouwd. Hij zegt, dat het goed is de bedroefden te troosten. Men volstaat meestal met een gebaar van edelmoedigheid, waarin geen enkel begrip en dus ook geen enkele werkelijke troost is gelegen. Ik zou zo kunnen voortgaan en aanduiden waar het christendom in zijn praktijk afwijkt van de algemene regels die gegeven zijn.

In het verleden hebben de Meesters het daarom goed geacht een aantal sociale wetten te stellen. Wetten waardoor de gehele samenhang van de maatschappij (de menselijke samenleving) werd geregeld. Voorbeelden van veelomvattende regelingen vinden wij b.v. nog in de hindoeleer. De regeling van het persoonlijke leven van de mens klinkt nog sterk tot ons door uit de wetten van de Korán. In al deze gevallen zijn de wetten niet de hoofdzaak. Ze zijn een nevenverschijnsel van de kosmische waarheid, die tot uiting wordt gebracht.

Wij zullen trachten in de komende reeks lezingen u niet alleen te confronteren met datgene wat in deze tijd als kosmische lering is ontstaan en voor de eerste paar honderd jaren een grote invloed zal hebben, maar u daarnaast te doen zien hoe in de gehele kosmos altijd weer dezelfde waarheden kristalliseren en hoe achter de schijnbaar verschillende vormen van de vele godsdiensten dezelfde wetmatigheid is gelegen.

HOOFDSTUK I - DE WERELDLERAAR

Het woord wereldleraar doet de mens denken aan iemand met een ontstellend leergezag. Dit is niet helemaal juist. Onder de mensen vindt hij vaak een zeer beperkte erkenning en wordt veelal tenslotte door de mensen verworpen, gedood of als een dwaas beschouwd. Het feit dat hij wereldleraar heet is dan ook niet te danken aan het leergezag dat hij bezit, maar wel aan het feit dat hij iets brengt dat voor een wereld voor een lange tijd - meestal voor een periode van omstreeks 2000 jaar - belangrijk is. Hij brengt dit meestal in een bepaald deel van die

wereld, zodat een herhaling van soortgelijke lessen, aangepast aan andere delen van de wereld, in die periode kunnen voorkomen.

Wij hebben in de afgelopen tijd een wereldleraar gehad. Hij werd vergeleken met Johannes de Doper, die a.h.w. de voorbereiding vormde voor het optreden van Jezus. Daarnaast hebben wij een Wereldmeester van wie nog veel minder bekend is. Een leraar, die in dezelfde gebieden van het Nabije en zelfs het Verre Oosten is opgetreden en die heeft geprobeerd daar de regels van het leven (het innerlijk en menselijk juiste leven) tot uitdrukking te brengen.

Als wij naar de Wereldleraar kijken, dan valt ons op dat hij – ook dank zij zijn opvoeding, hij was nogal westers opgevoed - veel technische beelden gebruikt. Hij dringt er bij de mensen op aan gebruik te maken van al datgene wat hij nodig heeft, maar om zijn behoeften te beperken.

Hij stelt, dat de mens niet moet dromen van een algemene vrede, maar dat hij innerlijk en voor zichzelf de vrede moet weten te bereiken. En daarmee grijpt hij vooruit naar wat de Wereldmeester later in misschien schonere en zeker meer omvat tender leringen en lezingen de mensheid voorhoudt. Ik mag hier citeren. De bronnen zal ik niet afzonderlijk vermelden.

"Leven betekent allereerst in jezelf bewust bestaan. Slechts hij, die in zichzelf bewust bestaat, kan zijn naaste erkennen. Leef op grond van de harmonieën, die je in jezelf erkent, maar beperk ze nooit tot jezelf."

"Er zijn duizenden wegen om iets waar te maken. Er is over het algemeen slechts één enkele weg, waarop je zelf iets kunt waarmaken op een voor jou aanvaardbare wijze."

"De gehele wereld is vol wetten. Maar elke wet, die bindend is, kan niet overtreden worden. Besef dit wel! Alle andere wetten zijn onbelangrijk. Ze zijn het spel der mensen. De goddelijke Wet echter is het onvermijdelijke, waarmee wij geconfronteerd worden. En de goddelijke Kracht, die wij eraan kunnen ontleenen, is gebaseerd op ons bewust aanvaarden van de begrenzingen die ons zijn gesteld."

Wie deze uitspraken hoort, vraagt zich misschien wel af wat die Meester nu eigenlijk op aarde komt doen, en wat die Leraar aan bijzondere waarden te bieden had. Wat de Leraar betreft, moeten wij vooropstellen dat de wereld wel de kernwijsheid bezit, maar dat ze daarvan geen gebruik weet te maken.

De wereld is niet in staat de leringen, die ze heeft ontvangen ook maar enigszins om te zetten in een realiteit. Ze loopt steeds weer vast in allerlei systemen. Ze houdt vast aan allerlei regels, die niet voortkomen uit een innerlijke erkenning of openbaring, maar die alleen maar voortkomen uit de behoefte van de mens om het zo goed mogelijk te hebben, waarbij zijn voorstelling van "zo goed mogelijk" over het algemeen slecht is. Wij moeten ons dus realiseren dat de Wereldleraar eigenlijk het oude in nieuwe termen brengt. Hij probeert geen reformatie tot stand te brengen. Hij probeert de oude waarden opnieuw te doen spreken, maar nu helder en zuiver, ontdaan van allerlei menselijke bijbedoelingen en gezagsconflicten.

Wanneer de Meester komt, dan voegt hij daaraan nog iets toe.

Want de mensheid is wijzer geworden. Je zou het misschien op het eerste gezicht niet zo zeggen, maar de mens heeft veel geleerd. Hij weet meer omtrent de stoffelijke wereld die hem omringt. Natuurkrachten, die eens magische geheimen waren, zijn nu algemeen gekend. De mens staat in een totaal nieuwe relatie tot de kosmos, die zich voor hem heeft uitgebreid van een schaal met wat lichtjes tot een bijna oneindige ruimte vol sterren en planeten. De mens kan in deze periode een confrontatie met levende wezens van andere werelden verwachten en ook verdragen. Maar dan móet die mens ook begrepen wat de waarheid is. Want zo er een heelal is en een God, Die dit heelal schept, moet er een waarheid zijn die voor allen gelijk geldt. De Meester poogt de menselijke waarheid te ontdoen van haar te menselijke achtergronden en haar a.h.w. klaar te maken voor een algemene aanvaarding van levens essentie in plaats van levensvorm.

Ik zou enkele voorbeelden kunnen geven, die dit onderstrepen.

Waarom zou de Meester anders hebben gezegd:

"Bedenk wel, dat het uiterlijk niet het kenteken is van het innerlijk. Maar hij, die bewust is, ziet het innerlijk en laat zich niet meer door het uiterlijk misleiden." Hier wordt niet alleen geduid, zoals sommige van zijn leerlingen nu al proberen te zeggen, op de bewuste, die veel uit zijn medemens kan afleiden, die kan zien wat ze betekenen, die aan de hand van hun uitstraling precies weet wat ze denken en wat ze eigenlijk zijn. Hier wordt gezegd dat het leven, dat wij menselijk noemen, eigenlijk verder reikt dan de menselijke vorm: dat het in vele vormen kan voorkomen."

Een ander opvallend citaat:

"Hij, die trots is op hetgeen hij heeft bereikt, benijdt een ander zijn bereiken. Hij echter, die voortdurend leert, wordt voortdurend vaardiger en wijzer. Het besef van eigen onvolkomenheid is de basis voor verdere bereiking. De illusie van eigen bereiking is over het algemeen gelijktijdig, de dood van geestelijke ontwikkeling en de stilstand van stoffelijke mogelijkheden."

Ik heb in het bijzonder deze citaten geselecteerd om daarmee mijn betoog te onderstrepen. Want als wij ons willen bezighouden met al deze kosmische leringen, dan moeten wij ook begrijpen wat zij eigenlijk als achtergrond hebben. Die achtergrond is uit de aard der zaak filosofisch-esoterisch wel te stellen.

Er is een God. God is een onbekend Wezen. God is een naam voor het Onbekende. Wij nemen echter aan dat er iets is dat alle dingen heeft voortgebracht en in stand houdt. Het onbeschrijflijke omvat niet alleen één wereld en één zon, het omvat ongetelde werelden en ontelbare sterren. Als wij dat begrijpen, dan zien wij ook dat dit in zijn samenhang moet bestaan. Er kan geen kosmische wet zijn, die op aarde wel en elders niet geldt. De werkelijke wetten zullen overal gelden.

Ze zullen misschien door verschillende omstandigheden in verschillende vormen naar voren treden, maar wie de essentie ervan ziet, moet erkennen dat ze gelijk zijn.

Als de mens leeft in een wereld, waarin ook de geestelijke sferen voor hem onbekende planeten zijn geworden, onbekende bestaansvormen, zodat b.v. de doden ver van hem af schijnen te staan, dan is het ook hier zeer moeilijk voor hem te begrijpen dat de wetten, die zijn bestaan regeren ook die anderen zullen regeren. De anderen, die zijn overgegaan, leven in sferen, die misschien hoogverheven zijn of liggen in de afgrondelijke duisternis van absoluut egocentrische concentratie op het "ik". Al deze werelden hebben één wet. Maar het besef van de mens is niet altijd zover ontplooid dat hij dit kan begrijpen en aanvaarden.

De Meester is a.h.w. één tik van een kosmische klok die zegt "de tijd is voorbij, er begint een nieuwe tijd" en die daarbij de nadruk legt op de eigenschappen van die tijd. Niet, het is een minuut verder, maar: nu begint de middag of: nu begint de avond, nu groeit het licht, nu gaat het duister komen. De volgorde die kosmisch vaststaat, de eeuwige slingerbeweging waarlangs elke ontwikkelingslijn zich voltrekt, wordt door de Meester onderstreept.

De Leraar kondigt aan. Hij vat het leven samen, opdat men begrijpt dat het nieuwe komt.

De Meester drukt uit wat er gaat komen.

Onze Wereldleraar heeft geprobeerd de mens duidelijk te maken dat vrijheid noodzakelijk is. Hij heeft bij zijn pogingen om die vrijheid te verkondigen bepaalde taboes aangetast. Zijn opvatting ten aanzien van b.v. seksualiteit week af van het geijkte patroon, waarin kinderen het enig belangrijke zijn. Dat lijkt op het eerste gezicht misschien niet erg religieus, niet erg goddelijk, maar in een overbevolkte wereld is het kind minder belangrijk. Dat moet men eenvoudig begrijpen. Dan moet de nadruk ergens anders op komen te vallen en zijn de spanningen, die door een bepaalde sexuele codex ontstaan niet noodzakelijk. Integendeel, ze zullen vaak hinderlijk zijn voor de verdere ontwikkeling. Ze zullen sterke frustratiepatronen tot ontwikkeling brengen. Ze zullen de mensen verwijderen van innerlijke vrede en innerlijke werkelijkheid. Het is duidelijk, dat dat gezegd moest worden. Zoals het duidelijk is dat eens een kleine gemeenschap voor zichzelf kon leven en streven, omdat ze a.h.w. geïsoleerd was in de ruimte om zich heen en omdat ze werkelijk kan verschillen van alle andere kleine gemeenschappen. Dat is denkbaar, als de reis van een dorp naar een stad meer dan een dag duurt.

Het is niet meer denkbaar in een wereld, waarin je in één dag van werelddeel tot werelddeel kunt gaan. Dus moet er wel de nadruk gelegd worden op die nieuwe wereld.

Als de wereld wordt beheerst door techniek, dan heeft het geen zin met esoterische argumenten aan te komen. Dan is het noodzakelijk dat je met argumenten komt, die passen in die technische wereld. Het is dan ook heel begrijpelijk dat iemand op een gegeven ogenblik zegt, zoals de Leraar heeft gedaan:

"De techniek is er om ons te dienen. Wij moeten haar echter zo weinig mogelijk gebruiken, opdat wij haar meester kunnen blijven. Want indien wij haar toestaan ons in beslag te nemen, zo beheerst zij ons. Zij beheerst ons echter niet alleen naar lichaam en leven, maar ook naar de ziel. Wij worden gebonden aan haar systemen en kunnen in ons de waarheid en de God in ons niet ontdekken."

Het is alsof hij wil zeggen: als je je teveel bezighoudt met techniek en technische ontwikkeling en vooruitgang, dan wordt daardoor de mogelijkheid in te gaan tot het Koninkrijk Gods voor jou teniet gedaan.

Het is ook begrijpelijk, dat hij aan de andere kant aan zijn leerlingen zegt: Als de dingen er zijn, zijn ze er om te gebruiken. Ze zijn er niet om te verwerpen. Gebruik de dingen zolang je er meester over kunt zijn. Hij zegt letterlijk:

"Wanneer de weg lang is, waarom zouden wij geen voertuig gebruiken?"

Daarmede duidt hij aan, dat het voor hem heel normaal is dat iemand een vliegtuig, een trein of auto gebruikt: dat het helemaal niet zo belangrijk is dat je helemaal op jezelf bent aangewezen zoals de mensen in bijbelse tijden. Maar hij zegt erbij: *"Wij moeten zorgen dat onze wegen ons voeren naar ons doel."*

Dat doel omschrijft hij dan verder. Hij zegt:

"Leven in deze wereld is het erkennen van het geluk van het bestaan, zodat wij verrijkt door hetgeen wij hebben ervaren in volgende vormen van bestaan de grotere blijheid van een volledig bestaan kunnen aanvaarden." Dat zegt hij niet zomaar. Het gaat hem werkelijk erom de mensen duidelijk te maken, dat de dingen ons moeten dienen. Wij kunnen natuurlijk overal heen gaan, maar het heeft alleen zin ergens heen te gaan om iets te doen, om ergens naar toe te streven, indien het voor ons een bevestiging is van iets wat wij nodig hebben. Wij moeten het overbodige overboord zetten. Dit lijkt misschien niet zo kosmisch. U zult zeggen: het is eigenlijk stoffelijk zo logisch. Maar als u nadenkt, zult u begrijpen dat het hier ook een kwestie is van licht reizen. De Meester heeft in een van zijn gelijkenissen gezegd:

"Een reiziger wil op reis gaan. Hij verzamelt al wat hij bezit en torst dat met zich mee. En ziet, traag en uitgeput bereikt hij zijn doel: en hij is niet meer in staat datgene te volbrengen waarvoor hij de tocht heeft gemaakt. Ik zeg u: reis licht! Laat alles achter wat voor u niet werkelijk noodzakelijk is. De wereld en de kosmos zijn er om u te dienen, maar dan zult u moeten vertrouwen op deze krachten."

Jezus heeft ook tot zijn leerlingen gezegd: "Wie uitgaat, neme niets mee, zelfs geen tweede paar sandalen. Eet daar waar ge de leer verkondigt en als ze niet luisteren, ga verder." Dat is eigenlijk precies hetzelfde, maar nu uitgedrukt in de termen van bezit. Het vreemde is dat de Meester, veel minder dan de Wereldleraar, ageert tegen dingen als televisie en radio. De Leraar ziet daarin iets wat je kan afleiden. De Meester zegt:

"Neen, dat is helemaal niet zo erg. Alle dingen die wij erkennen, zelfs het spel dat ons moet ontspannen, het schimmenbeeld dat ons vermaakt, moeten ons confronteren met iets in onszelf. Zo wij ons daarvan bewust zijn, vinden wij onszelf steeds duidelijker weer en zullen wij steeds juister handelen volgens datgene wat wij in ons en omtrent onszelf hebben erkend."

Een fantastische opvatting! Geen verwerpen van de dingen. Zeker, ik zou u enkele peroraties van de Meester kunnen geven, die niet mis zijn. Bijvoorbeeld als hij op een gegeven ogenblik uitroept:

"Allen, die elkaar bestrijden om de macht, zijn dwazen: Want ziet, zij binden zich aan lasten, die zij niet kunnen afwerpen. Zij willen zich voeden met hun eigen ondergang."

Het is begrijpelijk, dat de man boos wordt. Hij ziet hoe het spelletje van belangrijkheid en macht in de plaats komt van menselijkheid. Maar hij zegt er onmiddellijk na:

"Heb medelijden met degenen, die bezeten worden door hetgeen hen opvreet en vernietigt." Hij heeft medelijden met b.v. een politicus of met een generaal of met de mensen die bezeten worden door wat ze zijn. Misschien is dat wel het meest kentekenend voor alle Meesters. Zij hebben een onmetelijk en onbeperkt medelijden. Ze zijn niet degenen, die komen om te oordelen en te veroordelen. Ze zijn degenen, die duidelijk maken, die wakker roepen. De reden daarvoor meen ik in een van de uitspraken te hebben gevonden. Er wordt gezegd - en ik citeer zo letterlijk mogelijk:

"Wij allen zijn één. Dat wat ziek is in de een, zal de ziekte van de ander zijn. Dat wat gezond wordt in de een, wordt de kracht tot genezing in de ander. Onze verbondenheden dwingen ons samen te gaan, want niemand van ons kan alleen staan in het aangezicht van de waarheid."

Hier wordt letterlijk gezegd: Wij kunnen niet zeggen: jij wel en ik niet: of: jij hebt ongelijk en ik heb gelijk: en dat is een ziekte en dat is iets wat ons aantast. Wij moeten eerder proberen elkaar te helpen om steeds beter te zijn. Niet proberen iedereen aan elkaar gelijk te maken, maar gewoon elkaar helpen steeds beter te zijn, elkaar te begrijpen, elkaar te helpen en te dragen. Niet omdat wij dan zo goed zijn, maar omdat alleen op die manier een harmonie tot stand komt, waardoor wij in onze harmonie met de mensheid tenslotte het licht kunnen aanvaarden.

Over mystiek heeft zowel de Meester als de Leraar uitspraken gedaan. Maar de Wereldleraar is misschien wel degene, die ik hier bij uitstek mag en moet citeren.

"Degene, die in het verliezen van de redelijke beperkingen de eenheid van de oneindigheid vindt, is te loven en te prijzen. Gelukkig is hij, want hij brengt een waarde voort die niet tot hemzelf beperkt blijft. Maar wee degene, die zich afsluit van de werkelijkheid en in zich een heil zoekt dat alleen voor hem bestaat. Hij stoot anderen af en belast hen met datgene wat hij in zich denkt te bereiken."

Een andere keer toen hij misschien liever wat schertste, maakte hij de volgende opmerking:

"De ware mysticus is de mens, die leert de wereld met zijn geest te omvamen, zonder haar te verlaten. De dwaze mysticus is degene, die denkt dat hij in zijn geest de wereld kan verlaten en daardoor voortdurend met de wereld in botsing komt." De visie is helemaal niet van "trek je nu maar terug uit de werkelijkheid". Mensen proberen wel eens te vertellen dat dat in het verleden het geval is geweest: dat Jezus een totaal nieuwe werkelijkheid heeft geopenbaard. Dat was niet waar. Hij heeft een andere manier van leven geopenbaard. Maar die wijze van leven had alleen zin, indien ze in de wereld gebeurde. De mens, die zich terugtrok als anachoreet (kluizenaar), was zeker niet iemand die Jezus kon dienen. Zeker, terugtrekken om rust te vinden hebben alle Meesters wel gedaan. Jezus zo goed als de laatste. Zelfs Mohammed trok zich terug. Maar als ze dan weer terugkwamen, dan was het om met versterkte kracht te werken in de menselijke werkelijkheid. En dat is wat anderen wordt voorgehouden als begeerlijk en goed. De visie van de Wereldmeester en van de Wereldleraar omtrent het Al kan ook zeer interessant zijn. De Leraar stelt op een gegeven ogenblik:

"Daar de gehele kosmos de uitdrukking is van één wil en één wet, zal aan de samenhang van de delen van de kosmos het geheel van wil en wet kunnen worden afgelezen. Hij, die begrijpt, leest in de hemelen maar ook in de wateren, in de structuur van de aarde en in de groei van de planten dat wat op dit ogenblik de wet doet, wat zij veroorzaakt,"

De Meester kijkt het wat milder. Soms lijkt haast of hij de Leraar van repliek wil dienen. Hij zegt:

"Het is de liefde die alle dingen verbindt. Want zonder de wederkerige erkenning, het elkaar in evenwicht houden, kan er niets bestaan. En als de evenwichten verschuiven, zo zullen wij

mee moeten verschuiven. Indien wij dit niet willen beseffen en gelijk willen blijven aan dat wat wij zijn, zo gaan wij ten onder aan de starheid waaronder wij gebukt gaan,"

De een zegt: er is een klok, waaraan je de toekomst kun kennen en waaraan nu de betekenis van het heden en van het verleden is af te lezen.

De ander zegt: dat is allemaal niet zo belangrijk. Belangrijk is dat je verandert. Want alleen in de verandering kun je voortdurend harmonie vinden, nooit in de blijvende gelijkvormigheid,

Ook de mens zelf wordt vooral door de Leraar nogal eens hevig aangevallen: iets wat voor ons van de Orde iets bekends heeft. Ook wij doen dat wel eens. De Leraar zegt, dat de mens in het najagen van hersenschimmen vergeet hoe hij moet leven. Hij stelt dat de mens, die een leer boven zichzelf stelt en zo zichzelf doodt voor de werkelijkheid, gevangen raakt in de spookbeelden van zijn illusies en in zijn koortsdromen datgene vernietigt wat hem dierbaar is. De Meester heeft ook voor de mens een wat andere instelling, wat milder misschien ook. Hij zegt, dat als de mens begrijpt dat alles van hemzelf moet uitgaan en dat niets, behalve de feiten waarin hij leeft en de feiten die hij in zichzelf erkent, een ware betekenis kan hebben voor zijn eigen ontwikkeling zowel als voor die van de wereld, hij voortdurend de kosmische wet zal uitdrukken op aarde en daardoor een verbondenheid met de hoogste kracht voortdurend in zich zal beleven. Want hij, die de wet uitdrukt, is één met de kracht die de wet tot stand brengt. Het is een verschillende benadering en misschien dat wij in deze eerste lering daarop toch wel de nadruk mogen leggen.

Het is al te gemakkelijk om alleen maar parallellen te zoeken. Ik kan u aantonen, dat wat er in de Upanisjaden geschreven staat, correspondeert met wat andere Meesters over de gehele wereld hebben verkondigd. En ik kan u verklaren waarom. Maar wat hebben wij aan deze parallellen, deze gelijkkluidende betekenissen en instigaties, als wij ook niet begrijpen waar de verschillen liggen. Al te zeer zijn wij geneigd om eerbiedig uit te roepen: Hier is de Leraar en daar gaat de Meester! Hierbij moeten wij stilstaan. Maar wij moeten niet stilstaan en ondergaan en aanvaarden. De Meester is iemand waarmee wij ons voortdurend confronteren, niet iemand aan wie we ons zonder meer onderwerpen. Er moet een wisselwerking zijn tussen de kracht, die hij betekent en datgene wat wij zijn. Dan eerst is een ware harmonie, is er een beleven met begrip mogelijk.

De Leraar is niet iemand, die ons alleen maar de wetten opsomt of ons vertelt wat er verkeerd is. Hij is iemand, die ons confronteert met onszelf en ons dwingt goed en kwaad zelf voor ons te bepalen. Het zal u niet verbazen dat goed en kwaad termen zijn die beiden met aarzeling hanteren. Zo zegt de Leraar:

"Als men zegt: dit is kwaad, zo vraag ik u: waarom? Want kwaad is iets wat ge alleen in uzelf ervaart. Dat wat ge als kwaad ervaart is kwaad voor, u maar het kan goed zijn voor de ander. En dat wat ge goed noemt, kan een dodelijke lust betekenen voor anderen: die het ondergaan."

Hij stelt hier de relativiteit. Een relativiteit, die ook een heel grote rol heeft gespeeld in de leringen van de Orde in de laatste tijd. Het evenwicht tussen licht en duister wordt langzaam maar zeker het begrip dat licht en duister slechts de grenzen zijn van het waarneembare en dat het daartussen liggende gebied het geheel van ons besefsvermogen, ons begripsvermogen, ons daadvermogen bevat. Verder dat het oordeel dat wij stellen eigenlijk niet objectief is: dat het door onszelf wordt bepaald.

De Meester drukt het op de volgende wijze uit:

In de wereld kun je maar op één manier zo leven dat je in jezelf weet: ik heb goed gedaan. En dit goede vind je bevestigd in jezelf en in het geluk, dat je hebt in het leven. Je kunt voor jezelf maar op één wijze waarlijk kwaad doen: dat is als je beseft ik heb hier verkeerd gedaan en jij je hierdoor ongelukkig of onzeker voelt in het leven. Andere maatstaven zijn er niet. De Schepper heeft alle mogelijkheden voortgebracht en alle mogelijkheden zijn de onze, als wij ze maar kunnen voegen in dat wat wij zijn en wat wij leven.

De mens is nu niet direct een prettig beestje. Wat de mens doet met geweld en met al die andere dingen is natuurlijk verwerpelijk.

De Wereldleraar stelt het als volgt:

"De geest, die niet rijp is strijdt. De geest, die rijp is erkent harmonisch. De geest, die niet rijp is, voelt zich beperkt en vreest grenzen. De geest, die rijp is erkent haar eigen onbeperkte van zijn en belommt zich niet om de vormen, waarin het zijn tot uiting komt."

De Meester zegt het op zijn manier:

"Zij, die geweld bedrijven, zijn de armen van deze wereld. Want ziet, zij moeten vernietigen om hun eigen bestaan te kunnen aanvaarden en zo vernietigen zij delen van zichzelf en daarmee de mogelijkheden voor hun eigen ontwikkeling in dit bestaan."

Hij maakt duidelijk dat geweld iets betreurenswaardigs is. Dat strijd en dood geen dingen zijn, die waarlijk behoeven te bestaan. Ze zijn dingen waaronder je lijdt, ook als je ze bedrijft tegen anderen.

In de uitspraken van de Wereldleraar komt reïncarnatie niet zo vaak naar voren. Maar de Meester vindt het op een gegeven ogenblik wel nodig om dit heel duidelijk te stellen:

"Velen roepen uit: slechts één keer leef ik? Maar ik zeg u, dat ge vele malen hebt geleefd. En wie zegt u dat ge niet zult terugkeren tot dezelfde problemen, werelden en vormen, die gij meent met de dood voorgoed achter u te laten?"

Dit duidt volgens mij zeer duidelijk op reïncarnatie, maar vooral op het probleem ervan. Het probleem is niet dat er reïncarnatie bestaat. Het probleem is wel dat wij niet in staat zijn ons te ontworstelen aan datgene wat ons tot de herhaling dwingt. Misschien is het volgende ook wel bedoeld als een aanduiding van reïncarnatie, ofschoon dat in de samenhang niet helemaal helder naar voren komt.

"Als ik roep, is er een echo. De echo herhaalt wat ik zeg. Is de echo mijn stem?"

Waar hij dit zegt in verband met daden en gedachten, krijg ik het gevoel dat hij hiermede wil zeggen: alles wat wij doen, keert tot ons terug. Het is niet allen maar de directe reflectie van wat wij zijn. En als hij dan zegt: "Hoe vele malen zal de echo zich herhalen," dan kan hij volgens mij hier ook doelen op het feit, dat bepaalde instellingen en daden van ons zich voortdurend blijven herhalen, zodat ze steeds tot ons terugkeren en niet slechts eenmaal. Ik vind het werkelijk een opvallend verschijnsel dat deze Meester de herhaalbaarheid van het leven in vele van zijn redevoeringen en ook in zijn persoonlijk conversaties naar voren brengt. Het is alsof hij de wereld wil wakker schudden en wil zeggen: Je leeft niet maar één keer. Je hebt de tijd. Doe het liever goed dan dat je veel doet. Ik heb het gevoel dat dat wel juist is.

Misschien kan ik deze eerste les het best afronden door u te wijzen op persoonlijke ervaringen, die wij hebben gehad met de Wereldleraar en de Wereldmeester.

De Wereldleraar is een licht, een wit licht. Wat hij weergeeft is wel helder, scherp en klaar, maar het is alsof het te felle slagschaduw veroorzaakt. Als ik daarentegen de uitstraling van de Meester zie, dan zou ik dit willen vergelijken met het zonlicht. Een gloed, die alles kleur geeft en alles a.h.w. nadrukkelijk nog eens zichzelf laat zijn. Wij hebben uit de aard der zaak met beiden te maken gehad. Zulke grote krachten treden op aarde niet op, zonder dat ook de geest voortdurend hun spoor volgt.

Machtige geesten in een stoffelijk voertuig. En toch, hoe verschillend. Fel licht: alleen maar duidelijkheid, verduidelijking, aansporing en openbaring. Het kenbaar maken van wat er is in al zijn details, in al zijn rijkdom. Wij vergeten maar al te snel de Leraar als wij de Meester volgen. En in vele gevallen zijn wij bang voor hetgeen de Meester ons onthult en dan beroepen wij ons op de Leraar om hem niet te volgen. Maar zijn beiden niet een onverbreekelijke eenheid? Is er niet altijd weer de ontwikkeling, waarin de voorloper a.h.w. de oorzaak wordt van het optreden van de Meester? Is er niet steeds de noodzaak van de voorloper, omdat de Meester zonder hem geen klankbord zou kunnen vinden?

Omdat er eerst uiting moet zijn gegeven aan de werkelijkheid van een tijd, voordat de wijsheid voor de komende tijden kan worden begrepen. De Wereldleraar is een voorloper. En wel een

voorloper, die met een bijzondere helderheid en scherpthe de mens confronteert met datgene wat hij zelf is en wat hij van zijn wereld heeft gemaakt. Als de Meester openbaart wat aanwezig is, zo constateert de Leraar datgene wat de mens is en kent.

"Gij zoekt naar bezit, naar rijkdom en aanzien. Gij zoekt naar alle dingen, die ge onmiddellijk kunt verliezen. Maar de ervaring, die in u is, acht ge niet en toch zeg ik u: de enige rijkdom, die ge waarlijk bezit is de rijkdom, die ge in uzelf draagt."

"Gij vraagt mij: Hoe kunnen wij anderen dwingen om juist te handelen? Ik zeg u: Zo ge anderen dwingt, zo zult ge zelf niet in staat zijn juist te handelen."

"Gij zegt altijd: Indien men mij een voorbeeld geeft, zo zal ik volgen. Daarom gaat de wereld niet vooruit. Want een ieder wil volgen. Maar waar is degene die wil voorgaan? Wil voorgaan ook in de nederigheid van het persoonlijke bestaan, zonder dat van anderen aan te tasten?"

"Gij denkt te bezitten. Gij meent rechten te bezitten op mensen (hij geeft voorbeelden als: mijn man: mijn vrouw, mijn kinderen, mijn bedienden enz.), maar ge kunt niet waarlijk een mens bezitten, zoals ge niet waarlijk een geloof kunt bezitten. Gij kunt slechts in u de erkenning daarvan bezitten en in die erkenning leven. Uw verlatenheid en armoede zijn uw werkelijke rijkdomwant alleen zo zult ge waarlijk leven: niet eisende dat de wereld geve, maar zijnde in de wereld en gevende, omdat het u een noodzaak. is te geven."

Ik meen, dat ik met deze inleidende beschouwing een schets heb gegeven van de Meester, maar vooral van de Leraar. Wij kunnen uit de aard der zaak in deze cursus niet volstaan met alleen maar het opdreunen van citaten. In de volgende lessen zullen wij zeker verder moeten gaan met een poging de betekenis ervan voor onszelf te onderkennen.

Wij hebben geen behoefte aan een nieuwe godsdienst of een nieuw filosofisch systeem. Wij hebben behoefte aan een mogelijkheid om - geconfronteerd met onszelf en met krachten die zijn - een eigen weg te kiezen, onszelf te zijn, onszelf waar te maken op een wijze waardoor wij gelukkig kunnen zijn: dat wil zeggen in harmonie kunnen zijn met het leven, het levende en de totaliteit.

DE TUIN DER VRIJHEID

Er was eens een paradijs. Een ieder kon gaan en staan waar hij wilde: De bomen en bloemen groeiden en bloeiden voor iedereen. Totdat er iemand kwam die zei: "Ach, de mooiste weg door deze tuin ken ik nu," en hij begon een pad aan te leggen. Hij zette er een paar richtingborden bij, opdat iedereen kon zien welke kant hij moest uitgaan:

Toen kwam er een ander die zei: "Die man heeft gelijk. Dit is inderdaad de mooiste weg. Maar als anderen er nu zo tussendoor lopen, dan valt er iets van die schoonheid weg," Dus zette hij op de grasvelden overal bordjes neer met "verboden te betreden".

Toen kwam er weer iemand anders en die zei: "Ja maar, als iedereen nu maar achter elkaar alleen die schoonheid loopt te genieten, dan komen er zo ontzettend veel mensen" en hij zette dus aan het begin een bordje met "verboden toegang" en een eindje verder een huisje waar hij kaarten uitgaf.

Tenslotte kwam er iemand die zei: "Deze weg is niet de juiste" en hij legde een tweede pad aan. Vanaf dat ogenblik werd het een rommel in de Tuin der Vrijheid, Want omdat er twee paden waren in het paradijs, rukte men op beide paden (ieder had een eigen pad gekozen) alles uit wat in de buurt was om het de anderen naar het hoofd te gooien. En zo waren er geen bloemen meer, het grasveld was een modderpoel geworden en zelfs de bomen werden omgehakt voor de vervaardiging van knuppels waarmee men de anderen van het onjuiste pad kon verjagen.

Toen kwam het ogenblik, dat er alleen nog maar een zandloze vlakte was: een vlakte waar alleen maar rots was en verder niets. Geen plant, geen leven, geen vogel, niets. De wolken dreven nog wel voorbij, maar dat was dan ook precies alles. En toen de mensen daar stonden, zeiden zij: Nu weten wij eindelijk wat vrijheid is.

Vrijheid is de vrijheid om je eigen weg te kiezen. Elke mens heeft een eigen persoonlijkheid. Hij heeft een voorgeschiedenis, hij heeft een aantal droombeelden, verwachtingen, angsten en die maken uit wat voor hem het beste pad is. Wie kan dan in het paradijs van het bestaan ooit een pad afbakenen dat voor iedereen goed is? En wie zou het recht hebben in iets wat door de Schepper voor een ieder is gesteld eisen te gaan stellen aan degenen, die daar zouden willen binnentreden?

De wereld is een en al schoonheid. De mens begrijpt het niet en verknoeit het omdat hij de schoonheid een beetje wil verbeteren. De mens redeneert: Dit is een mooi landschap, dat moeten vele mensen zien: En hij hakt bomen om, die de schoonheid van het landschap hebben uitgemaakt om er een weg te maken. Dat is natuurlijk vanuit zijn standpunt wel aardig, want dan kan iedereen er doorheen rijden. Dat de schoonheid dan teloor is gegaan, zegt hem weinig.

Is het eigenlijk niet precies eender als wij kijken naar alle leerstellingen en alle esoterische ideeën? Er zijn grondwaarden, waaraan wij ons allemaal moeten houden. Bijvoorbeeld: Heb uw naaste lief. Ik vind het een fantastisch woord. Maar dan wordt dat liefhebben onmiddellijk beperkt en ingeperkt totdat de in een corset geregen naastenliefde tenslotte bijna barst van bloedarmoede. Wat is het resultaat? Je mag je naaste wel liefhebben, maar alleen indien hij je naaste is op een bepaalde wijze en alleen onder bepaalde omstandigheden: en de liefde moet dan vooral niet te handtastelijk worden. Wat blijft er dan nog over van liefde?

Je zegt tegen de mens: Alles wat op deze aarde gebeurt is Gods wil. Waarop je prompt begint alles te veranderen. Waarmee je dus tegen Gods wil ingaat! Ik geloof, dat de mens een beetje dwaas is, als hij aan de ene kant zegt dat God ons alles heeft opgelegd en dat Hij dit alles toelaat en aan de andere kant er tegen te keer gaat als de duivel in een wijwatervat.

Ik voor mij geloof, dat de beelden, die ik u heb gegeven voor zichzelf spreken, dat zij duidelijk maken waaróm het gaat. Je bent jezelf. Je bent niet iemand anders. Je bent niet de appendix van iemand anders. Je bent niet het aanhangsel van een leer, van een dogma of van de een of andere meester. Je kunt zeker de weg gaan die de Boeddha of die Jezus is gegaan, maar je zult die weg zelf moeten lopen. Je kunt natuurlijk doordringen in de essenties van de hoge filosofie en van de oudheid, maar je zult ze zelf moeten verwerken. Je zult er je eigen leven mee moeten maken. Je kunt er eenvoudig niet omheen. En als je dan in deze moderne wereld probeert jezelf te zijn, dan stoot je onmiddellijk tegen de hele maatschappij.

Het is vreemd, zolang je midden in het gedrang in het gelid loopt, word je door de menigte voortgedragen. Maar op het ogenblik, dat je zegt: Dit is mijn weg niet, is iedereen plotseling bezig om je als een sta-in-de-weg op te ruimen. En zou je soms het pad toch nog kunnen verlaten, ach: dan bots je tegen alles wat men heeft opgebouwd. Men zegt dan: Zie je wel, het is Gods wil niet dat je de massa verlaat. Maar die massa op zichzelf is de dwaasheid.

Wanneer een mens leeft, moet hij leven voor en vanuit zichzelf. Als hij samenwerkt met een ander, moet hij dat doen omdat hij zelf voelt dat dit voor hem zinvol is. Als hij iets maakt, moet hij het doen omdat het voor hem een bevrediging is het te maken. Hij heeft geen recht van een ander te eisen, maar ook een ander heeft geen recht iets van hem te eisen. Alles wat je geeft in de wereld moet vrijwillig gegeven zijn, zonder beperking, zonder voorbehoud als het even kan, maar in ieder geval vrij en vrijwillig. Wie zich de moeite getroost na te gaan wat er in de wereld nu feitelijk telt, komt tot de ontdekking dat het voor een groot gedeelte illusies zijn.

Er zijn mensen, die doodongelukkig zijn, omdat een bordje van hun goede servies is gebroken. Zijn die mensen eigenlijk geen dwazen!? Een bord is iets wat je dient. Het kan daarbij schoonheid zijn, maar als je het zelf niet hebt gemaakt, zou je moeten zeggen: ik zal zelf iets beters proberen te maken: of: ik zal zoeken naar iets wat nog beter bij mij past. Treuren over datgene wat het verleden aan je heeft misdaan, maakt je nooit beter voor de toekomst. Vandaag leven. Werken met de middelen van vandaag en bouwen aan hetgeen je op dit moment ziet als goed voor morgen. Niet de problemen oplossen voor het jaar 2000, maar voor morgen.

De mens zegt: we moeten toch "plannen" op lange termijn. Er moet toch in alles orde en regelmaat zijn. Maar zijn orde en regelmaat niet voldoende geschapen? Dacht u dat de sterren van hun baan zouden afwijken? De sterren trekken hun baan zoals die geschreven staat. De planeten wentelen in het tempo dat door de natuurwetten voor hen is vastgelegd, totdat ze misschien zich ineens in een ster storten en uitdoven. Die dingen zijn vastgesteld. Maar wat de mens heeft vastgesteld is vergankelijk. Wat gisteren was, is vandaag vergaan. Wat gisteren de grootste kennis was, is nu de belachelijke dwaasheid van voorouders. En zo gaat het met u. Zo gaat het met een ieder.

De tijd gaat verder. Wat je bent en meent te betekenen op een gegeven moment gaat voorbij. Is het dan niet veel belangrijker dat je aan jezelf werkt, aan het enige dat niet voorbijgaat? Is het niet veel belangrijker om zelf harmonie te vinden met de schepping, met God en met de totaliteit, dan op dit ogenblik er zorg voor te dragen dat de schijn van harmonie wordt gehandhaafd, totdat de een of andere treurige organisatie die illusie weer verbreekt? U moet doodgewoon leren leven!!

De Tuin der Vrijheid, waarin wij allen rondlopen, bestaat nog steeds. Het is nog steeds niet de barre, troosteloze woestijn geworden van alleen maar rots, waarboven nog een enkele wolk voorbij drijft. Er is wel degelijk nog sprake van een tuin van leven vol ervaringsmogelijkheden, vol mogelijkheden tot erkennen, tot doen. Moet je dan, omdat anderen paden hebben getekend gaan meedoen aan de nutteloze vernietigingsstrijd? Of kun je misschien een pad vinden dat iets terzijde loopt, waardoor je geen groot pad aanlegt waar iedereen je kan aanvallen, maar een plekje van schoonheid scheppen waar je misschien de planten, die door anderen zijn uitgerukt, toch weer kunt planten, zodat de schoonheid tenminste behouden blijft. Kun je de harmonieën niet opbouwen buiten de disharmonieën die er in de wereld bestaan?

Wie wil beginnen in de wereld zoals ze is, zal moeten werken met de middelen, die de wereld heeft, wordt gezegd. Maar dat wil niet zeggen, dat je werkt met de middelen, welke die wereld aanbeveelt of goedkeurt. Je moet werken met de middelen, welke er in die wereld bestaan, met de mogelijkheden die je bezit en die de wereld je biedt, maar verder ook niet.

Al deze dingen - zo bekend als ze u in de oren moge klinken - zijn inderdaad gebouwd op of ontleend aan hetgeen de Meester heeft gezegd. Hij probeert de mens duidelijk te maken, dat het geen zin heeft naar de tempel te gaan, als er in jezelf alleen maar een leegte gaapt, waarin geen God kan spreken. Hij probeert duidelijk te maken, dat de mens zelf de tempel is, waarin God aanwezig moet zijn: dat de mens de innerlijke kracht, het innerlijk besef en zijn vermogens met anderen moet delen. Hij zegt niet, dat de mens nu verder maar niet moet studeren, omdat het wel goed gaat. Maar hij zegt wel, dat de mens in de eerste plaats op zijn innerlijke kracht moet betrouwen en pas daarna, op de andere dingen.

Letterlijk werpt hij één van de leerlingen voor: "Je wilt genezen met pillen. Maar heb je ooit de vrede in jezelf aangeroepen en je hand gelegd op een zieke en gezegd: genees? Indien dat niet helpt en je kunt geen andere weg vinden, gebruik dan je pillen, maar niet vóór die tijd:"

Ik geloof, dat daar zuiver de nadruk naar voren treedt, die voor ons noodzakelijk is, als wij de vrijheid willen vinden. Eerst wat in mij is en indien dat niets uithaalt, indien ik daarmee niet verder kom en ik moet anderen toch helpen, laat mij dan grijpen naar de middelen, die er dan nog zijn. Een kwestie die voor veel mensen misschien onaanvaardbaar is.

Iemand was eens druk bezig allerlei voorwerpen op te graven (potjes en pannetjes), laagje na laagje. De Wereldleraar komt daar voorbij. Hij bekijkt dat allemaal zo, praat met de man en vindt dat die man gelukkig is in zijn werk. Hij zegt: "U bent gelukkig, want u bent hiermee in harmonie." "Ja," zegt de man, "maar het belangrijke is dat ik hier het verleden blootleg." "Nee," zegt de Leraar, "het belangrijke is dat u uzelf hervindt in een verleden, maar belangrijk zal het eerst waarlijk zijn, indien u daardoor uw werkelijkheid vindt in het heden."

Daarin zit nu precies wat ik wil zeggen met mijn verhaal over de Tuin der Vrijheid, over het paradijs dat wordt afgebroken, omdat de mensen paden willen maken. Wat ik wil zeggen over mensen, die aan de leiband lopen van een massa die ze voortstuwt (misschien wel

gemakkelijk, want je hoeft zelf niet veel te lopen en vallen kun je haast niet), maar die juist daardoor voorbij gaan aan alles wat voor hen belangrijk is.

Als wij kosmische leringen willen begrijpen, dan moeten wij eerst beseffen dat het belangrijk is dat wij ze begrijpen. Niet dat de hele wereld weet wat die kosmische lering is, dat is niet belangrijk. Het is niet belangrijk dat leringen overal worden uitgedragen en dat iedereen er weer een nieuw boek van samenstelt en er weer op gaat zweren als zijnde het enige boek der waarheid. Het is belangrijk, dat wij in onszelf iets van die waarheid ontdekken en dat wij met die waarheid gaan leven en werken.

Het is vaak gemakkelijk te zeggen: zo staat het geschreven. Het is veel moeilijker te zeggen: hoe beleef ik het? Als alle mensen, die in de heilige boeken lezen zich eens niet zouden afvragen: wat staat er, wat zeggen de letters, wat zijn de woorden, wat zijn de uitleggingen en verklaringen, maar zouden zeggen: wat roept het in mij wakker? Zou het dan niet anders zijn? Ik geloof het wel.

Alles wat ik ontdek in de kosmos, is niet een kwestie van volgens ons denken organiseren, want er is al een organisatie. De kosmos zit al in elkaar. Die behoeven we niet in elkaar te timmeren. Maar het is uitvinden: waar pas ik in het geheel, zoals dit door de Kracht, die alles heeft voortgebracht, tot stand is gebracht. Wat is mijn plaats? Wat is mijn functie? Hoe kan ik harmonisch zijn met een zo groot mogelijk deel van de kosmos? Als we dat vinden, dan dwalen we misschien uit de massa. Wij zullen dan ons hoofd wel eens stoten en zeggen: de mensen reageren toch anders dan ik had gedacht. Maar aan de andere kant zullen wij in ons kracht vinden, harmonie vinden. Wij zullen gelukkig kunnen zijn ondanks alles. Dat zeggen de mensen dan: ondanks alles! Nu ben ik zo goed geweest en ze zijn slecht tegen mij. Maar die goedheid is mijn vreugde. Dat ik volgens mij goed ben geweest, dat is belangrijk. Niet wat die ander ervoor teruggeeft. Dat is hoogstens een bonus.

Er zijn meer van die dingen. Als je op een gegeven ogenblik wordt geconfronteerd met het leven, dan denk je wel eens: er zijn zoveel dingen, die voor mij niet mogelijk zijn. Want dit kan ik eigenlijk niet én dat kan ik niet betalen en dat andere zal nooit waar worden. Je dént het: en omdat je het denkt, begrenst je inderdaad jezelf. Maar we weten ook dat er mensen zijn, die gewoon erkennen: dit is noodzakelijk, of dat is juist op dit ogenblik en die het dan maar doen. Het eigenaardige is, dat zolang die noodzaak bestaat het inderdaad plaatsvindt. Ze krijgen het geld dat ze nodig hebben. Ze krijgen de kracht die ze op dat moment nodig hebben. Ze krijgen het inzicht of de wetenschap op het juiste ogenblik. En dan zegt mens Ja, dat is het ingrijpen van de geest, dat is van God.

Als we ons houden aan de kosmische leringen, zoals ze in de laatste tijd gegeven zijn, moet je het anders zeggen: We zijn harmonisch geworden met de grotere kracht en daarom kunnen we blijven voortgaan op de wijze, die bij ons past. Op het ogenblik dat wij eisen stellen, valt alles weg. Op het ogenblik dat wij noodzaken erkennen en waarmaken, ook als de consequenties ervan misschien niet helemaal te overzien zijn of erger nog, als wij menen dat wij die consequenties niet kunnen dragen, dan is er altijd een uitweg.

De praktijk is eigenlijk doodeenvoudig. Als wij een harmonie weten te vinden met het heelal en in deze harmonie ons uitdrukken in de wereld waarin wij leven, dan zullen wij heus niet in die wereld alle vormen en verschijnselen zien in overeenstemming met wat wij willen, maar dan zullen wij het allemaal kunnen aanvaarden en verwerken: en wij zullen er beter van worden. Onze harmonie zal er door groeien: ze zal er niet door teniet gaan. Wij zullen niet verbitterd worden door onze mislukkingen, maar wijzer en tenslotte gelukkiger.

Als je dat gaat zien, dan ontstaat er als vanzelf een heel ander beeld van kosmos en leven. Daar waar ik harmonisch ben met een zo hoog mogelijke kracht zal het geluk, de waarheid, zoals ik die uitdruk ook een maximum bereiken. Echter niet in een continue toestand, want wij vergeten die harmonie wel eens en dan zeggen wij ook wel: Heer, als deze kelk aan mij voorbij kan gaan. Laat het a.u.b. niet gebeuren, maar Uw wil geschiede. Wij aanvaarden de harmonische drang als bepalend en het resultaat is dan een verheerlijking.

Wij zoeken naar contact met de mensen en als wij worden uitgescholden, zeggen we niet: Ach, wat vervelend, ik heb het zo goed bedoeld en nu gaan die mensen gooien. Dan zeg je: Waar

heb ik gefaald? Dan kom je een volgende keer terug en er wordt weer naar je gegooid. En dan zeg je toch iets anders: en er gooien een paar minder. En later ontmoet je misschien dan iemand, die ook heeft gegooid met stenen, met rot fruit of met wat anders. Die persoon zegt dan: Ik heb daarover nagedacht. Mag ik nog iets meer daarvan weten. En dan zeg je: Ja, wat ik heb gedaan is de moeite waard. Het gaat niet om het antwoord dat ik krijg, maar het gaat erom dat er een harmonie is. Die harmonie is nu kennelijk ook in de ander ontstaan.

Misschien is de leer van de kosmos menselijk gezien een beetje hard. Ze kent niet zo die persoonlijke relaties. Ze zegt niet: ach, dat zijn twee zielen, die blijven van eeuwigheid tot samen bij elkaar. Ze zegt doodgewoon: kijk, dit is de harmonie en wat er in die harmonie bestaat, dat zal met elkaar verbonden zijn. Hoe en op welke manier daarover wordt niet gesproken. Het kan een heel ver flitsend contact zijn van alleen maar ideeën die overspringen. Het kan een kracht zijn, die misschien uit de ene sfeer naar een andere wordt overgeheveld. En het kan de meest intense menselijke binding zijn, die je je kunt voorstellen. Maar dat is niet bepalend. Bepalend is de harmonie: het andere is er alleen maar de uitdrukking van.

Op dezelfde manier sta je altijd weer te worstelen met het denkbeeld, de illusie - ook als je je met die kosmische lering bezighoudt.

De hele wereld zit vol illusies. Alles is maya, begoocheling, waan! roepen de mensen uit. En dan zeggen anderen: Ja maar, hoe leef ik dan? Is dat dan misschien ook een illusie? Het antwoord is: het is voor mij werkelijkheid. En voor zover ik die werkelijkheid kan beïnvloeden door harmonisch te zijn, zal ik iets waarmaken. Het gaat er niet om, of de feiten zijn zoals ik ze zie, want dat kan niemand precies bepalen. Misschien zijn al die feiten voor een deel illusie, voor een ander deel een onveranderlijke eeuwige werkelijkheid. Maar de manier, waarop ik harmonisch ben, bepaalt hoe ik ze bleef en wat er voor mij uit voortkomt. En hoe groter mijn harmonie, hoe dichter ik als vanzelf naar de feitelijke waarheid, de kosmische waarheid wordt gebracht.

Iemand klaagde eens een keer. "Nu zijn er zoveel gezondenen en Meesters op de wereld geweest en ik heb er nooit één mogen ontmoeten." Dat was in de sferen. Een ander hoorde dat en zei een beetje medelijdend: "Kerel, wat ben jij gelukkig!" "Wat, ik gelukkig!? En ik heb ze nooit ontmoet." Toen antwoordde de ander: "Kijk eens, jij kunt harmonisch zijn zonder eerst achter iemand aan te lopen. Want het is geen verdienste, als je achter een geestelijke leider aankwispelt als de staart van een hond. Maar als je harmonisch bent en zijn denkbeelden, zijn besef kunt delen en daardoor de kosmische werkelijkheid nabij komt, dan heb je ook deel aan wat hij is, wat hij geweest is en wat hij zal zijn. Dan heb je deel aan een kosmische regel, een kosmische wet en een kosmische werkelijkheid zo goed als je deelhebt aan de wereld waarin je bestaat."

Voor mij was dat een heel wijs antwoord. Het was wel geen antwoord van een Meester of een Leraar, maar het maakte mij een beetje duidelijk wat vrijheid eigenlijk is.

Vrijheid is het vermogen om harmonisch te zijn. Het is het bepalen van je eigen harmonie. Het is in jezelf zoeken naar de enige waarheid, die belangrijk is.

Als de mensen op die manier door de Tuin der Vrijheid wandelen, dan zal het soms op bepaalde plekken wel wat drukker zijn. Maar de tuin blijft bestaan en door de waardering, die men heeft voor de schoonheid ervan neemt de schoonheid overweldigend toe, totdat men de gezamenlijke verrukking kent van wat men een paradijs noemt en wat in wezen alleen de onderlinge vrede is, waardoor men de werkelijkheid besef van datgene waarin men vertoeft.

WEEMOED

Als wij beperktheden zien en daardoor het gevoel hebben onze eigen kracht te verliezen door ons contact met de werkelijkheid, zo ontstaat er in ons een vreemde emotie, die wij weemoed noemen.

Het is geen werkelijke droefenis. Het is niet een werkelijk verwerpen of zich ontzeggen. Het is het haast aarzelend kennis nemen van een beperking, die voor ons gaat ontstaan.

Herfst is voor de mens vaak weemoed, omdat in de glorie van het rode blad en de langzaam opkomende nevels de zomer met haar rijkdom en warmte voorbij is. De mens wil de zomer vasthouden. Hij kan het niet. Daarom is hij weemoedig. Als wij dus weemoedig zijn, schrijven wij onszelf in feite een brief van onbekwaamheid uit.

Wij leven niet in het heden, maar trachten het verleden te herwinnen. Wie het verleden tracht te herwinnen, verliest de toekomst. Daarom moet de mens in het heden leven: en zo hij al een ogenblik weemoedig denkt aan wat is geweest, zo dient hij zijn gedachten te richten op wat kan zijn en vreugdig verwachtingen en krachten op te bouwen, opdat hij verder kan gaan naar wat voor hen morgen is.

Weemoed is een afscheid, dat je alleen kunt nemen van al wat voltooid is, maar niet van iets wat deel is van jezelf, deel schijnt te zijn geweest van jezelf. Het is niet een je ontzeggen van hetgeen voor jou werkelijk, mogelijk en noodzakelijk is. Dat kun je jezelf niet eens ontzeggen, dat wordt waar, dat is onveranderlijk. Er blijft alleen de emotionele illusie over, waardoor men zich onbewust haast onderwerpt aan dat wat men niet wenst.

Wie echter beseft wat voor hem belangrijk is, ziet niet terug. Hij zal de weemoed erkennen voor wat ze is: een rem, die het heden onmogelijk maakt. En hij zal in het heden weer de moed, de blijdschap, de levensvreugde en kracht vinden om morgen te maken tot iets dat is als een lente na de dorheid van winter en herfst.

Ik hoop, dat deze gedachtegang voor u bemoedigend is. Want de mens, die weemoedig is, geeft zich over aan gevoelens, die soms in al hun lichte treurnis aantrekkelijk zijn: maar die - wanneer ze werkelijk voor je eigen leven tellen - gelijktijdig betekenen, dat je in geestelijk opzicht insluimert of sterft.

HOOFDSTUK 2 - DE MEESTERS EN HUN VOLGELINGEN

Als je spreekt over een Wereldleraar, een Wereldmeester, over de grote Meesters als Jezus, de Boeddha, eventueel Mohammed, Esir en al die anderen, dan denkt de mens eigenlijk in termen van: de grote Meester die een wijsheid brengt op aarde. Wat men meestal vergeet is dat die wijsheid eigenlijk op aarde bestaat zolang die Meesters er zelf zijn. Na hun dood begint ze te veranderen. De zaak fermenteert a.h.w., wordt meer menselijk en op den duur is er maar heel weinig van over.

Ik heb deze avond voor u enkele voorbeelden uitgezocht: slechts enkele uit zeer vele, waarmee ik zal trachten aan te tonen wat er gebeurt, als wij met een grote lering te maken krijgen.

Esir, later ook wel Osiris genoemd, was vorst in het latere beneden-Egyptische rijk. Hij was een soort stamhoofd en om zijn gezag te vestigen noemde hij zich de zoon van de God, die men toen aanbad. De mensen waren daar toen vuur- en zoonaanbidders. Vandaar dat hij later ook als zoon van Rê wordt aangesproken.

Zijn lering was eigenlijk heel eenvoudig. Zij betekende:

Mensen, al datgene wat gij met werken zelf kunt doen in uw eigen omgeving, geeft u voorrecht en voordeel boven al datgene wat gij uit de wereld zonder arbeid tracht te verwerven.

Hij vertelde daarnaast:

Wees rechtvaardig tegen uw buurman, want gij weet nooit wanneer ge hem nodig kunt hebben.

Dan zei hij:

Indien de ziel van de mens na de dood een geschikt voertuig vindt, dan zal deze ziel voortbestaan in een wereld, waarin alle dingen zijn zoals op aarde, maar waarin hij naar zijn verdienste het goede zal kunnen vinden.

Dit zijn de leringen van Esir. Laten wij nu kijken wat daarvan terecht is gekomen.

De volgelingen zeiden al heel snel:

Het is je plicht te werken op de plaats, die je wordt aangewezen door de bevoegde instanties. (Daarmee bedoelden zij natuurlijk zichzelf. Want als iemand het heeft over "je plicht", dan beschouwt hij zichzelf meestal als de "bevoegde instantie".

Het is je taak om onderdanig te zijn tegenover je meerderen en om eerlijk te zijn tegenover je naaste. (De meerderen waren zichzelf.)

De ziel kan na de dood voortleven en gelukkig zijn, indien zij beantwoordt aan de eisen, die de priesters stellen.

En daarmee ontstond, zoals u waarschijnlijk weet, een godendienst (oorspronkelijk in de buurt van Memphis, later over geheel Egypte verbreid), waarbij de priesters de macht hadden en de mensen vertelden wat zij moesten doen en daaruit de nodige revenuen wisten te verwerven. Hier is van een systeem van leven een staatsstelsel gemaakt. Degene die in de Egyptische geschiedenis thuis is, weet heel goed dat de farao praktisch niet kon regeren zonder de priesters. Er was er één, die het heeft geprobeerd: de farao, die zich zelf noemde "de zoon van Aton (Ichnaton)."

Als wij kijken naar Jezus, dan valt ons ook weer op: wat hij doen is de mensen leren hoe te leven. Hij komt niet met geboden en verboden aandragen, maar zegt tegen de mensen: Je moogt je niet hechten aan bezit, want alleen zo ben je vrij om de werkelijkheid en God en het

Koninkrijk Gods in je te ervaren. Jezus zegt tegen de mensen: Heb God lief boven alle dingen, maar je naaste gelijk jezelf. Hij zegt tegen de mensen: Verkondig de boodschap en als ze niet luisteren, ga verder. Ik neem waar meer enkele punten uit het geheel. Wat hebbende leerlingen daarvan gemaakt? Zij zeggen:

Je moet je bezit aan ons geven, want daardoor kun je je onthechten. Hij, die zijn bezit aan ons overdraagt, zal verdienste krijgen in de ogen van God. (Ik weet niet, of dat verdienste is in de ogen van God, maar het is op deze manier zeker verdiensten voor de kerk.)

Heb God lief boven alle dingen. Daar is de kerk het onmiddellijk mee eens, maar zegt erbij: Heb God lief boven alle dingen zoals Hij wordt vertegenwoordigd door ons. Heb uw naasten lief gelijk uzelf, maar bedenk wel, dat de een meer uw naaste is dan de ander, want degene die gelooft zoals gij gelooft is uw naaste. Op deze manier wordt dus eigenlijk langzaam maar zeker weer een hiërarchie, een machtsstructuur, opgebouwd waarin de leer niet meer een wijze van leven is, maar een systeem van denken wordt met een hoop filosofieën erbij plus het levén onder het gezag van een uitverkoren Clan.

Denk niet dat dit alleen bij Jezus zo is. Neem de Gautama Boeddha Siddharta. Als deze zijn leerlingen vertelt dat zij zich moeten onthechten, dat zij geen bezit mogen hebben, dat zij eigenlijk moeten leven volgens de regels van verdienste, eerlijkheid en wijsheid, dan zegt iedereen: Ja, dat moet ge doen. Maar onthoud wel één ding: Deze Meester is méér dan gij zijt en als hij u zegt welke wijsheden voor u belangrijk zijn dan zult gij hem daarin volgen. Totdat er weer een systeem is ontstaan waarin eigenlijk datgene wat de Boeddha zelf heeft gebracht (de onverschilligheid voor wereldlijk bezit, wereldlijke macht en daar tegenover het medegevoel voor de mens) langzaam maar zeker begraven is. Ik zou zo kunnen doorgaan.

De volgelingen hebben altijd weer de neiging om de leer van de Meester te gebruiken om hun eigen belangrijkheid te onderstrepen. Zij doen dat met opofferingen en heel vaak oprecht, maar dat neemt niet weg dat wat een Meester brengt (de kosmische wijsheid) in de handen van leerlingen al heel gauw een menselijk gewrocht wordt, waarin men anderen probeert te vangen. Om een van onze vrienden te citeren: Op het ogenblik, dat de mens overgaat tot de exegetische (uitleg), blijft er van de waarheid niets over. Want waar de mens uitlegt, daar is de werkelijkheid niet meer. De kritiek die wij kunnen hebben op b.v. moslims, islamieten is ook al van dezelfde soort.

Wat Mohammed, de zoon van Abdallah de kameeldrijver, de mensen heeft geleerd is in de eerste plaats een zekere eerlijkheid, een zichzelf beperken, het erkennen van verplichtingen tegenover God maar ook tegenover de medemens. Maar hij heeft zijn volgelingen nooit gezegd dat zij nu maar alle heidenen de kop moesten inslaan: Hij is nog niet weg of onder zijn volgelingen begint de strijd. Ze vertellen dat Mohammed het wel zo heeft gezegd, maar het anders had bedoeld.

Kort na zijn dood is er al strijd tussen Ali en Hoessein: twee richtingen, die elk op hun manier zeggen: Wij zijn de ware vertegenwoordigers van de profeet. Wat bouwen zij op? In feite een politieke macht, waarbij het godsdienstige gebaar eigenlijk een onderwerping betekent aan de machtsdrang van bepaalde personen. Als u wilt weten hoe ver dat gaat, denkt u dan maar aan de Groot-Moefti die op het ogenblik staat achter de terreurgroepen, die zogenaamd vechten voor een vrij Palestina, maar die in feite worden gebruikt als een machtsmiddel om een bepaalde denkwijze in de islam op te leggen niet alleen aan Palestina dat moet worden bevrijd, maar aan alle Israëlieten. Intriges, onrechtvaardigheden te over. Ook hier weer een beeld van de leerling, die zijn leermeester niet begrijpt.

Waarom en wanneer? Dat zijn twee vragen, die onmiddellijk rijzen. Waarom berijpt een leerling zijn Meester niet? Ik geloof, dat een leerling zijn Meester niet meer begrijpt op het ogenblik dat de Meester hem niets belooft. Zolang de Meester hem een vergoeding biedt - hetzij in macht, hetzij in aanzien, hetzij desnoods in geestelijke verdienste voor hetgeen hij achter zich laat - is de mens wel bereid om die offers te brengen. Maar als de Meester eenvoudig kosmische eisen stelt en zegt: "Je moet beantwoorden aan een kosmische harmonie," gaat het die mens te ver. Hij kan daar niet op reageren: en doordat hij daarin niet meer kan leven, probeert hij het om te buigen naar iets wat voor hem wel betekenis heeft, De

reden? De leerling kan de Meester niet volgen op het ogenblik dat zijn eigen belang - op welke wijze dan ook - niet meer wordt gediend door het opvolger van de lering van de Meester.

Wanneer begint de leerling dan de zaak te verschuiven en om te buigen?

Menigeen zal zeggen: Dat gebeurt natuurlijk pas nadat de Meester weg is. Dat is helemaal niet waar. Wij weten uit verschillende overleveringen dat zowel in Egypte, in Arabie als ook in Palestina en later in Rome de mensen eigenlijk, terwijl de Meester nog leeft, reeds beginnen er iets anders van te maken: er komt dan al een zeker sektarisme.

In de Handelingen der Apostelen leest u over Simon de Tovenaar (Simon Magus). Wat er niet bij staat is, dat deze Simon ook een volgeling van Jezus was. Een volgeling, die de macht die Jezus aan zijn leerlingen gaf, gebruikte. Hij deed wonderen. Hij was ook koorddanser, zeker. Maar bovenal was hij iemand, die praktisch wonderen deed en die de leer eigenlijk zag als iets dat er maar achteraan hing.

Zo zijn er mensen geweest, die in Jezus' tijd zijn lering hebben verstaan en die zijn uitgegaan en duivelen hebben uitgedreven, mensen hebben genezen, die wonderen hebben gedaan in de naam van Jezus en de Vader. Als u het niet gelooft, de Apostelen klagen erover tegen Jezus. Het staat in de Schrift: "Heer, er zijn anderen (dan wij bedoelen zij), die duivelen uitdrijven en genezen in uw naam" alsof zij willen zeggen: Mensenkinderen, daar wordt ons monopolie aangetast!

Als wij kijken naar de reactie van Judas Ischariot, dan valt ons onmiddellijk op dat Judas eigenlijk niet zo gemeen is. Nee, maar Judas wil eindelijk eens resultaten zien. En als de Meester dan zelf de situatie niet creëert of geen gebruik maakt van de situatie, dan zal Judas er wel een creëren.

Datzelfde zien wij ook bij de Boeddha. Als de Boeddha vertoeft op dat stukje grond dat later het eerste klooster wordt, het Klooster van de Drie Bomen, dan bevindt zich onder zijn leerlingen onder meer: Anakananda. Dan komt er een oproep van een hof. Daar wil men die vreemde filosoof wel eens ontmoeten. Anakananda vraagt zijn Meester, zijn Goeroe: "Ga daar nu alstublieft naar toe. Doe het dan." Dan zegt de Meester: "Neen, ik ga wanneer het mijn tijd is, niet wanneer zij mij roepen." Dan gaat Anakananda. Hij gaat daar dan de leer verkondigen en de excuses aanbieden voor zijn Meester, die belangrijker geestelijke taken heeft.

Ik geloof, dat daaruit wel blijkt, dat de leerling eigenlijk in de tijd, dat de Meester er nog is, reeds probeert iets van hem te maken, omdat hij niet tevreden is met wat de Meester zelf is.

Dit zal ook verhelderend werken, als wij worden geconfronteerd met de geheimzinnigheid waarmee een Wereldleraar en een Wereldmeester zijn omgeven. Er wordt weinig gezegd over de streek waarin zij geboren zijn, hoe zij heten, hoe zij optreden. Niemand vertelt je wat. Je hoort alleen zo nu en dan iets over die leer. Waarom is dat zo?

Wel, dat is heel eenvoudig, omdat de Meester zelf een zekere mate van anonimiteit nodig heeft, wil hij in staat zijn althans iets van zijn ideeën en tendensen duidelijk te maken.

De tijd, dat je apostelen zocht, leerlingen die de gehele tijd bij je bleven, is nu zo'n beetje voorbij. O, ja, zeker, Jezus heeft het gedaan, de Boeddha heeft het gedaan en ook Mohammed had zijn getrouwen rond zich. Maar de modernere Meesters hebben met volgelingen nogal onaangename ervaringen gehad. Dat blijkt b.v. uit een openbaring, die zo ongeveer omstreeks 1850 werd gegeven en die a.h.w. werd geëxploiteerd. Geëxploiteerd door de leerlingen, niet door de leraar.

Dit kan blijken uit de ontwikkeling van b.v. de theosofie, waarin wij ook al met dezelfde moeilijkheid te maken hebben. De leerlingen nemen het heft in handen. Zij gaan er iets van maken. Totdat men te maken krijgt met figuren als een Annie Besant, die een Meester a.h.w. willen creëren, willen dwingen in het kader van hun eigen groepje, van hun eigen beweging. Dat een grote ziel zich daaraan onttrekt (Krishnamurti heeft dat inderdaad gedaan) heeft eigenlijk alleen maar aanleiding gegeven tot nieuwe bewegingen, die desondanks deze figuur toch tot Meester willen maken en willen blijven volgen op hun manier.

Is het een wonder, dat een modern Meester eerder denkt in de termen van een soort practicum, een korte scholing waarmee hij aan zijn leerlingen vooral praktische wenken meegeeft dan dat hij denkt in de termen van een volgelingen, waarmee hij rondtrekt met een vaste groep om zich heen en daaraan voortdurend lering geeft. Maar toch in het bijzonder aan die groep. Het is duidelijk: daar krijg je alleen maar mensen mee, die denken dat zij teveel zijn. Maar als je de mensen een praktische mogelijkheid geeft, dan kunnen zij misschien wat bereiken.

Er rijzen natuurlijk nog wel meer vragen. Bijvoorbeeld:

Hoe komt men er eigenlijk toe het primaat van Rome te stellen? Wat in het christendom - zoals u weet - een heel belangrijke zaak is geweest. Gaan wij dat na, dan berust het eigenlijk helemaal op een verklaring van een paar apostelen. Een verklaring, die - vreemd genoeg - oorspronkelijk niet in alle Evangeliën is opgenomen, maar die later wel erin wordt geschreven. Het is vooral omstreeks 800 na Chr. dat die verandering begint. In die verklaring wordt gezegd, dat Jezus verschijnt, wanneer de leerlingen bij het meer van Genesareth zijn en daar tegen Petrus zou hebben gezegd "Tu es Petrus." Waarbij in aanmerking moet worden genomen dat Jezus natuurlijk Aramees sprak en geen Latijn. Maar dat wordt er dan niet bij verteld. Er wordt ook niet verteld, dat steenrots ook nog anders zou kunnen worden vertaald. Als we die uitspraak namelijk omzetten in het oorspronkelijke Aramees, dan zou ze met evenveel reden kunnen luiden: Jij bent een keiharde en ik zie dat je nog eens een kerk gaat bouwen. Een klein verschil in betekenis misschien, maar essentieel in dit geval. En is het Petrus zelf die zegt: Ik ben de primus inter pares (de eerste onder de gelijken, de leerlingen)? Neen, helemaal niet. Hij is een van de nederigste. Het zijn degenen die later op zijn plaats zitten, die zich op grond van wat Petrus niet wilde een primaat toekennen en daarmee een leergezag. Als wij zien hoe de zaak zich verder ontwikkelt, dan is dat bijna ontstellend.

De Apostelen en ook de eerste christenen doen wonderen. Zij genezen, zij drijven duivelen uit, zij profeteren, enfin, zij doen dus verschillende dingen, die op het ogenblik niet meer in de kerk te vinden zijn maar hoogstens in bepaalde spiritistische groeperingen.

Zodra de kerk dus machtig wordt - dat begint vooral in Byzantium is dat afgelopen. Er wordt niet meer geprofeteerd, er worden ook geen zieken meer genezen, er worden nog wel duivelen uitgedreven, maar alleen indien die duivelen zich kennelijk tegen de kerk richten. Langzaam maar zeker wordt de praxis verwaarloosd en in de plaats daarvan komt een leergezag, dat zich voortdurend uitbreidt tot op het ogenblik dat het - weer eens aangevochten - probeert zich zeker te stellen door de onfeilbaarheid van leergezag te postuleren en te zeggen: Indien je dat niet gelooft, ben je geen christen.

Deze ontwikkeling maakt duidelijk wat leerlingen maken van het werk van een Meester. Indien het gezag dat Jezus aan zijn apostelen had gegeven werkelijk was overgeleverd, dan zouden de verkondigers van het Woord ook nu nog met wonderen hun waarheid en waardigheid bewijzen. Dan zouden zij, zoals de apostelen, de volgelingen van Jezus hebben gedaan en ook de anderen die vergeten zijn, omdat zij geen christelijke figuren zijn volgens de structuur, die de paus heeft opgetrokken, wonderen hebben gedaan.

Als wij de Handelingen van de Apostelen lezen, dan horen wij dat ook daar wonderen worden gedaan. Met andere woorden, onverklaarbare genezingen en dergelijke worden tot stand gebracht. Denkt u niet, dat een werkelijk opvolger ook niet datzelfde zou moeten kunnen doen? Dat een werkelijk opvolger in staat moet zijn zichzelf te blijven ondanks alles. Dat betekent, dat van het hele christendom eigenlijk alleen nog maar de schil over is: een lege huls waarin de kern (de goddelijke Kracht) steeds meer schijnt te ontbreken.

Ik weet, dat dit een ernstige kritiek is en dat velen, die christelijk zijn opgevoed dit hier en daar toch wel met een beetje onrust zullen verwerken. Maar is het dan geen feit?

Neem de Boeddha. Zijn leer is onthechting. Hij spreekt met iedereen. Het is van hem bekend, dat hij op een keer ergens moet preken, maar hij komt niet. Als ze dan gaan kijken, dan zit hij daar bij een courtesane op een soort waranda een kopje thee te drinken. De leerlingen vragen dan, of hij dat wel kan doen. En Boeddha zegt: Waarom? Het is toch ook een mens. Maar diezelfde leerlingen maken later wel uit wat goed en kwaad is. En hun gedrag is zeker niet dat

van degenen die niet in macht of machtsverhoudingen geïnteresseerd zijn, maar alleen in het welzijn en in de ontwikkeling van de mens.

De leerlingen worden ben machts-groepering. Het wordt zelfs ergens een soort regering. Denk maar eens aan Tibet. Daar is óók het boeddhisme. Hoe wonderlijk is dat daar, dat je met een levende incarnatie, die als vorst over het land regeert en geestelijk hoofd is te maken krijgt. Dat is iets wat de Boeddha nooit heeft verteld. Hij heeft ook nooit gezegd, dat dat mogelijk was. De mensen maken dat ervan.

De nieuwe Wereldleraar ging uit van het standpunt: de mens heeft gaven en die moet hij gebruiken. De mens heeft een lichaam en dat moet hij ook gebruiken. Misschien mag ik hier één van zijn opmerkingen citeren, die voor sommige mensen wel een weinig ontvullend is. Hij zei namelijk eens tegen iemand, die erg vergeestelijk wilde doen:

"Als het de bedoeling was dat je op aarde zou leven als een geest, zou men je geen lichaam hebben gegeven."

Dat is natuurlijk erg vervelend. Maar hij zegt dat zo en maakt het duidelijk. Op een ander ogenblik zegt hij tegen iemand:

"Als u niet in uzelf vertrouwt, hoe zal dan iemand vertrouwen in u kunnen hebben? Als u niet in God vertrouwt, hoe zal God ooit iets waar kunnen maken voor u?"

De Wereldleraar zegt doodgewoon: je moet vertrouwen hebben:

En wat maken zijn leerlingen daarvan? Er zijn er al een paar, die denken dat je het kunt gebruiken om de een of andere politieke of religieuze richting te stichten.

Opvallend is het communepincipe, dat wij bijna bij elke Meester aantreffen. De Meester gaat uit van het standpunt: wat wij nodig hebben, dat gebruiken wij. En of dat nu van de een is of van de ander, dat doet niets ter zake, zolang wij tezamen leven is het in orde. Maar dat is natuurlijk niets voor de leerlingen. De communes lopen elke keer stuk op het feit, dat de een meer wil hebben dan de ander: of dat iemand zegt: Maar het is op dit moment mijn schaaap. (Dit is uit een islamitische geschiedenis). Iemand zegt op een gegeven ogenblik tegen de profeet: maar als het mijn schaaap is dat gegeten wordt, zal ik ook uitmaken wie de ogen krijgt. (De ogen zijn een lekkernij voor een Arabier.) Nu ja, dat is natuurlijk kolder! Als je iets gezamenlijk hebt, dan heeft niemand er iets over te zeggen. Maar de mensen nemen dat niet aan.

Nu zegt de Wereldleraar eveneens:

"Alleen datgene wat jij werkelijk nodig hebt voor uw persoonlijk bestaan en uw instandhouding is waarlijk uw eigendom. Al het andere is een onnodige belasting, die eerst verdwijnt, indien jij haar weet te delen met anderen."

Daaruit worden natuurlijk weer de nodige conclusies getrokken.

"Maar," zeggen de leerlingen nu, "dat betekent dat wij ons bezit moeten weggeven?" Wel neen. Er is wel een stelletje dat daarover heeft gedacht: Nou, dan moeten wij maar een sleutelclub beginnen. Maar om hun bezit of hun zakelijke invloeden te gaan delen, daar voelen zij niets voor. Daardoor is ook de Wereldmeester eigenlijk al van het begin af aan afgesloten geweest. Hij heeft geen leerlingen gezocht, die bij hem blijven. Er is uit de aard der zaak een aantal geïncarneerden, dat moet dienen om zijn werk mogelijk te maken. Zijn werkelijke leerlingen zijn mensen, die hij voor een korte tijd ontmoet en aan wie hij iets meegeeft: een gave, een slagzin, meer niet. Hij weet: als ik hun alles geef, dan maken zij er toch een potje van. Maar als ik hun een klein stukje geef, dat zullen zij eerder waarmaken, omdat zij dan niet worden overdonderd door de eisen, die het geheel stelt. Laat hen erin opgroeien.

Ook de Wereldleraar heeft dit aardig in de gaten, wanneer hij op een gegeven ogenblik tegen iemand zegt: "Waarom wil je alle geheimen weten? Je bent als iemand, die de grootste boeken van wijsheid wil lezen, terwijl hij de letters nog niet kan onderscheiden. Leer eerst spellen, mijn vriend."

De Wereldmeester brengt dat geloof ik, erg in praktijk. Het is alsof hij geen volgelingen wil hebben. Hij wil wel leerlingen hebben, mensen, die iets van hem leren. De gehele wereld moet iets van hem leren, maar hij wil niet een centrale figuur zijn met een kliek daar omheen.

Hij wil gewoon zijn als iemand, die door het land trekt en overal de mogelijkheid van een latere bloei veroorzaakt. Dat is typerend - meen ik - voor deze moderne tijd. Het verleden heeft trouwens duidelijk gemaakt, dat wij voor een geestelijke bewustwording eenvoudig niet kunnen werken met een gezagsysteem. Want als een systeem uitgaat van een bepaald gezag dat gedefinieerd is en in wetten wordt uitgedrukt, dan zijn er onmiddellijk mensen, die zich daarvan meester maken.

Dat is even typerend voor de ontwikkeling van het jodendom. God geeft zijn Wet op Sinaï. Ik wil er niet over praten hoe dat nu precies is gebeurd, of het werkelijk God was. God geeft zijn Wet op Sinaï. Het is een priesterlijke wet, laten wij dat niet vergeten. Het is het begin van een theocratische ordening. Als het volk verder trekt door de woestijn en lange tijd hier en daar verblijft (er zijn oases waar de joden jarenlang hebben vertoefd, totdat ze eindelijk kunnen binnentrekken in het beloofde land), dan is dat wel de Wet, want Mozes was er bij. Maar nu is zijn directe opvolger (de geestelijke opvolger) Aaron. Maar wie is degene die de macht in handen neemt en de uitvoering van de Wet volgens zijn inzichten regelt zodra zij in het beloofde land binnentrekken? Jozua, de generaal. Het is de generaal, die zijn macht baseert op de Tien Geboden en daarbij gelijktijdig vele handelingen pleegt die direct ingaan tegen het goddelijke gebod zoals het op de Tafelen staat gegraveerd volgens de overlevering.

Ook hier weer: zolang Mozes er is als leider van zijn volk gaat het wel. Het volk mort wel eens tegen hem en hij heeft wel eens moeilijkheden, maar dan kan hij tenminste de Wet laten gelden, zoals zij is: een manier van leven. Maar zodra Mozes verdwijnt, zien wij ineens een priesterlijke hiërarchie ontstaan. Wij zien een generaal, die door middel van de priesters de zaak probeert te regeren. Wij zien een heel systeem ontstaan dat eigenlijk pas weer wegvalt, wanneer het volk een tijd van vrede heeft gekend en daardoor van wanorde. Daarna krijgen wij weer te maken met de profeten. Dat zijn dan meestal de kleine plaatselijke profeten, die wat leerlingen rond zich verzamelen en dan op grond van hun profetieën proberen macht uit te oefenen. Maar wat heeft dat te maken met een wijze van leven, zoals Mozes eigenlijk wilde brengen?

Er zijn ook Meesters geweest waarvan men nooit heeft gehoord. En er zijn heel wat volgelingen geweest, die daaruit de dwaasheden hebben gemaakt waarvan u waarschijnlijk wel heeft gehoord.

Het denkbeeld, dat de ziel een woning moet hebben heeft b.v. bij de Egyptenaren gevoerd tot het maken van afbeeldingen. Het grote beeld van een farao was niet alleen maar een beeld. Neen, dat was ook een rustplaats voor de Bâ, zijn astraal voertuig.

Mummificatie was precies hetzelfde. Oorspronkelijk, zoals het in het geloof is ontstaan (dus zoals het van Esir afkomstig is), is die helemaal niet belangrijk, want je vindt de woning in je daden. Later wordt in vroege versies van het Dodenboek zelfs gezegd, dat als je bent gewogen door de veertig Rechteren en kunt gaan door de Hallen der Herinnering, je zult treden in het land waar je woning is gebouwd uit je daden. In latere versies is dat weggelaten. Het was nog teveel een hoort "eigen prestatie", daar had men geen belang bij.

Maar vraag u dan eens af, of het redelijk is aan te nemen dat een leermeester, een gezondene, zeker in deze periode en in deze tijd volgelingen met zich meesleept en in een betrekkelijk kleine kring een compacte leer geeft. U zult het op grond van het voorgaande toch wel met mij eens zijn, dat dat eigenlijk roepen om moeilijkheden betekent. Het is gewoon vragen om versplintering, om machtsstrijd tussen de volgelingen. Maar als je een leerling een beperkte gave geeft en je leert hem daarmee te werken, al is het alleen maar de gave van genezing of van inspiratief ontvangen, dan kun je door de wijze waarop je die gave geeft de mens brengen tot een harmonie met het kosmisch geheel. En dan kunnen wij uit de woorden van de Wereldmeester citeren:

"Daar waar wij in onszelve de verbondenheid bereiken met het Grote (met het Al), zal het Al zich door ons vervullen, niet alleen daar waar wij de harmonie bereikten, maar de harmonie zal ons vervullen en ons veranderen totdat wij leven uit het Grote."

Dat is nu eigenlijk het punt waar het mij om gaat in dit betoog: Leerling zijn is goed, als dit leerling-zijn betekent dat je een vaardigheid, een bekwaamheid vindt. Het is niet goed, als daardoor je hoofd alleen wordt gevuld. met allerhande mooie theorieën. Op het ogenblik, dat je jezelf de meerdere gaat achten van een ander, word je in feite steeds minder. Op het ogenblik echter, dat je beseft de gelijke te zijn van allen en in allen de kracht te mogen uiten door jouw speciaal talent, die voor allen bestaat, maak je jezelf meer deel van de totaliteit, maar vooral ook van de kosmische kracht, die mede in die anderen vertegenwoordigd is. Dit is het punt, waarop wij altijd weer zullen moeten terugkeren.

"Niemand kan u de zaligheid geven!" zo sprak een van de kerkvaders, "doch indien gij de weg gaat (hij bedoelde de weg van Jezus) die hij u is voorgedaan, zo zult gij vinden de innerlijke verlichting én kracht, het deelgenootschap (in het Koninkrijk Gods), waardoor gij zult zijn uit al in al één met de Vader." Het was maar een gewone kerkvader. Een man, die overigens al heel gauw vanwege schisma is uitgewezen. U weet hoe dat gaat. Als een leerling macht heeft verworven en een ander zal uit die leer de waarheid verkondigen, dan zegt hij gauw: "Anathema! Dit is strijdig met God, dit is gevaarlijk voor de mensheid, verwerpt haar! En dat verwerpen gaat dan meestal erg hardhandig, als zij daartoe de kans krijgen."

De gehele ontwikkeling heeft ons laten zien dat de leerling eerst dan werkelijk belangrijk is, indien hij leert datgene wat zijn Meester hem overbrengt te zien als een waarde, die in hemzelf bestaat, niet als een waarde, die hij alleen ontleent aan de Meester. Dat is een van de belangrijkste punten, die elke keer weer en bij elke Meester op de voorgrond treedt.

Jezus zegt niet tegen de leerlingen: Ik zal jullie wel helpen. Hij zegt: Ga uit en genees! Hij zegt niet tegen zijn leerlingen: Nu ga ik een wonder doen. Hij zegt: Laten wij uitdelen. En dan krijgen we de wonderbaarlijke vermenigvuldiging van brood en vis. Die overigens niet zo wonderlijk was als men tegenwoordig schijnt te denken. Het was een oneindige multiplicatie van enkele dingen. Het was eenvoudig het vrijmaken van de mens, opdat hij zijn gebondenheid aan zijn verborgen bezit even vergat en dit ook wilde delen met anderen.

Altijd weer: als je een Meester hebt, dan geeft hij je de kans om jezelf te zijn. Je begint natuurlijk als leerling. Maar als hij een werkelijke Meester is, dan is zijn bedoeling niet dat je leerling en volgeling blijft. Dan is zijn bedoeling dat je zelf tot meesterschap komt. Hier faalt de mens voortdurend weer door de hele geschiedenis heen. Hij is niet bereid zichzelf prijs te geven aan het Grotere om zo in eenheid met het Grotere de waarheid te kunnen dragen en vertegenwoordigen in de wereld waarin hij leeft. De mens wil graag wetten waarmee hij anderen kan beperken. Hij wil offers brengen, zelfs kostbare offers ook voor hemzelf, opdat hij daardoor het gevoel krijgt dat hij een recht heeft tegenover God of tegenover een Meester.

Als wij iets doen als oefening, dan kan dat goed zijn. Als b.v. in bepaalde lamaïstische scholen de leerling op een gegeven ogenblik 's nacht de eenzaamheid in wordt gezonden met een tamboerijntje en een doodsbeen om daarop te roffelen of soms ook met een fluit, ook uit een doodsbeen gemaakt, om daarmee de geesten op te roepen en te zeggen: Hier, demonen, neem mij maar, eet mij maar! Dan kan dat goed zijn als het overwinnen van de angst voor het demonische. Maar op het ogenblik, dat het een ritueel wordt waardoor jij je ingewijd-zijn gaat bewijzen, is het zinloos geworden. Indien wij iemand aan de hand van dergelijke proeven gaan beoordelen – en dat gebeurt meestal – dan beoordelen wij hem naar uiterlijkheden en vertoon, niet naar de kracht die in hem is.

Jezus heeft daarover in de Kleine Lering (Hij heeft enkele leerlingen groepen gehad waar hij wel eens wat meer zei en zelfs bepaalde magische dingen heeft gedaan) gezegd:

"Wanneer ik roep tot alle krachten in het Al en zij gehoorzamen mij, zo roep ik niet tot krachten, die zichzelf zijn, maar ik vorm mij het beeld van de Oneindige dat in mij bestaat en druk het uit in de wereld waarin ik leef."

En de Wereldmeester, die op het ogenblik actief is, stelt:

"Gij kunt u op niets beroepen en niets beheersen zolang gij uzelve wilt zijn in de ogen van anderen."

Dit is zeker heel belangrijk. Dus als het je wat kan schelen wat een ander van je denkt, dan ben je eigenlijk al geen goede leerling: dan kun je niet volgen. De mensen willen juist graag iemand hebben, die hun allerhande voorschriften geeft.

Mag ik om te eindigen u enkele, voor de doorsnee-gelovige en de doorsnee-leerling typerende punten opnoemen? Men vraagt, dat God een wet geeft, die voor een ieder geldt. Men is bereid zich eraan te houden zolang men van andere ditzelfde kan eisen.

1. Men vraagt een vaste leer, opdat men niet zelf hoeft te denken en verbiedt anderen zelf te denken.
2. Men stelt eenvoudig krachten, die nimmer praktisch worden bewezen en op grond daarvan eist men onderwerping van anderen.
3. Men zoekt zijn zekerheid in het behoren tot een uitverkoren groep, terwijl de uitverkorenheid niet wordt bewezen en de juistheid van de leer niet is bewezen, kortom niets is bewezen behalve dit: dat de groep je vertelt dat je beter bent, dat je goed bent en dat het je goed zal gaan.

Is het niet krankzinnig dat er mensen zijn in deze tijd, waarin de mensheid veel meer weet, veel meer wetenschappelijk kan nagaan, kan lezen, kortom kennis kan nemen van vele meningen en vele feiten, dat er nog mensen zijn die weigeren om zelfs maar te begrijpen dat een interpretatie van een spreuk niet hetzelfde is als de spreuk. Daarop is een heel grote beweging opgebouwd. Is het niet krankzinnig dat er in uw tijd, waarin men zoveel weet over de mens en datgene wat hem beweegt, wat hem tot zijn daden brengt, nog altijd mensen zijn die niet naar de mens willen zien, doch alleen maar naar wat zij noemen de harde goddelijke Wet, waaraan zij zichzelf onderwerpen, maar die zij gelijktijdig slaafs ook aan anderen opleggen. Dat zijn nu de leerlingen. Een Meester maakt geen slaven, hij bevrijdt. De werkelijke leerling wordt op den duur zelf tot Meester. Maar zij, die zich leerlingen noemen en pretenderen dit voortdurend te blijven, zij zijn meestal degenen, die de woorden en lering van de Meesters trachten te gebruiken om anderen te ketenen en zichzelf te verheffen.

DE BASIS VAN ALLE FILOSOFIE

"Een filosoof is een denker, die zich baseert op de werkelijkheid om haar dan snel uit het oog te verliezen. Hij stijgt op de vleugels van zijn verbeelding als een leeuwerik naar de zon en laat hoogstens zijn vuil naar de aarde vallen."

Een zinsnede, die - ofschoon vrij vertaald - zeker niet van mij stamt.

Als wij filosoferen, dan gaan wij uit van wat wij zien van de wereld en van de wenselijkheden, die wij in de wereld veronderstellen. Indien alle filosofen de mogelijkheid kregen hun denkbeelden op deze wereld geheel te verwezenlijken, dan zou de wereld geen mensen dragen: dan zouden er alleen nog maar dieren óf misschien geen enkel leven meer zijn. Er is een filosoof die zegt:

"De mens wordt geboren - geleid door zijn karma of noodlot - op een plaats in de wereld, die hij dient te vervullen. Het is zijn taak daarmee verder te gaan tot het einde van zijn dagen. Want ziet, dit is voor hem bestemd. Eerst als een ieder zijn eigen taak vervult en niets ander verlangt, zal de wereld een perfecte ordening kennen, die gelijk is aan die van de hemel."

Wat betekent, mijne vrienden, als wij het goed ontleden, dat de mens die op de wereld komt en begint met drinken en het tegendeel daarvan dit tot het einde van zijn dagen zal moeten voortzetten. Indien wij aannemen dat er een sociale ordening is die onveranderd moet blijven, dan moeten wij ook aannemen dat de mens niet moet denken, maar alleen moet leven uit gewoonte.

Als wij een andere filosoof horen stellen, dat de mens slechts de innerlijke waarden moet beseffen en alleen deze tot uitdrukking moet brengen in de wereld, zo vraag ik mij af, in

hoeverre die innerlijke waarden voedzaam zouden kunnen zijn? Ik vrees, dat indien de mens alleen zijn innerlijke waarden tot uiting brengt, de wereld, zou verhongeren. Maar de filosoof houdt zich daarmee niet bezig. Hij zegt eenvoudig: Volgens mij zou dat goed zijn. Als hij zegt: Alleen de permanente revolutie kan de maatschappij leefbaar maken, dan vraagt hij zich niet af, of tegen zijn filosofie ook met een revolutie mogelijk zou zijn. Hij meent, dat dat onmogelijk is. Hij zoekt in de voortdurende fluiditeit van gebeuren als enige vaste maatstaf zijn eigen gedachten te plaatsen en daarmee faalt hij evenzeer.

Wij, die zoeken naar de waarheid, ook bij de Grootmeesters in de geest en de Grootmeesters die op aarde worden geboren, wij dienen ons te realiseren dat filosofie op zich nutteloos is. Zij kan dienen als vermaak, zij kan dienen als een poging je een ogenblik andere mogelijkheden te realiseren, maar zij kan nimmer de basis zijn van je leven. De basis van het leven is de werkelijkheid.

De werkelijkheid kun je echter niet nemen met enkele grammen. Toch lijkt mij voor de opbouw van een filosofie het volgende recept te gelden. Men neme 2 gram werkelijkheid, 10 gram verlangen, 500 gram fantasie en meng deze met wetenschappelijke gegevens, totdat er een aanvaardbaar geheel ontstaat, dat licht verteerbaar kan zijn. Maar hebben wij daar wat aan? Laat mij enkele voorbeelden geven van de verwarring, die kan ontstaan:

De basis van de magische filosofie is een aantal veronderstellingen omtrent het heelal. Op grond van die veronderstellingen is een rituele magie ontstaan, die een zeer groot aantal plechtigheden en vereiste handelingen naar voren brengt. Voor bepaalde vormen van magie wordt b.v. gevraagd naar de hersenen van een witte ekster. Je moet dat maar weten te vinden! Daarmee is de uitvoering van het recept onmogelijk.

Sommigen zijn méér gelijk dan anderen. Hij heeft daarmee duidelijk gemaakt dat de gelijkheid, die de mens nastreeft of zegt na te streven, altijd een illusie is. Maar welke filosoof is bereid toe te geven dat hij slechts het onmogelijk beschrijft? En vooral welke filosoof is bereid toe te geven dat op z'n best zijn gehele denken een werkhypothese vormt, die aan de werkelijkheid, getoetst dient te worden en zich zal moeten wijzigen? Dit ligt ten grondslag aan alle filosofie. Dit is de kern, waarmee wij altijd worden geconfronteerd.

Het zou mij niet moeilijk vallen ook hier zeer filosofische uitspraken te berde te brengen. Filosoferen is geen kunst. De kunst is het om de filosofie voor anderen aanvaardbaar te maken. Degenen die dit weerstaan, worden in de ogen van anderen tot grote leiders en leermeesters. En zij veroorzaken dwaasheden?

Marx is in feite een sociaalfilosoof. Zijn denken heeft ertoe geleid dat landbouwstaten zich zijn gaan omvormen tot industriestaten, terwijl ze als landbouwstaten beter hadden kunnen bestaan met minder kosten en met minder inspanning. Het heeft ertoe geleid dat er vele ordefilosofen zijn ontstaan, die uitgaan van het recht om alle mensen gelijk te schakelen, terwijl het mens-zijn en de menselijkheid juist is gelegen in de mogelijkheid anders te zijn dan anderen. Want het is het contrast waarin de mens groot wordt, niet de gelijkheid.

Er zijn filosofen, die u vertellen hoe u de beste steden moet bouwen. Hun filosofieën zijn goed, alleen in hun steden kunnen slechts termieten wonen, geen mensen. Op het ogenblik, dat de filosoof zich baseert op enkele feiten en niet op het totaal van de hen bekende feiten en ertoe overgaat ontwikkelingen of mogelijkheden te postuleren, begint hij een netwerk van onwaarheden te vlechten. Toch zal de filosofie soms nut hebben. Zij kan ons helpen aan gelijkenissen. Als wij denken aan b.v. de Levensboom, zo worden wij geconfronteerd met iets dat niet werkelijk is en kan zijn, maar ons een vergelijking geeft voor een aantal processen, die wij wel kunnen begrijpen en die wij voor een deel daadwerkelijk doormaken.

In de filosofie van de bewustwording zullen wij zowel in de yoga-filosofie als elders vele onjuiste gegevens aantreffen: voorstellingen, die niet reëel zijn, maar die als gelijkenis voor de werkelijkheid kunnen dienen en daardoor misschien het onbegrijpelijk iets begrijpelijker kunnen maken. Maar de filosofie op zich wordt daardoor niet méér waar, zij wordt slechts in delen meer bruikbaar.

De grote filosofen, ook op het gebied van natuurwetenschappen hebben zich een wereld opgebouwd. Er zijn filosofen geweest, die vertelden dat er 49 sferen zijn, 49 koepels met sterren en andere krachten die tezamen alles omringen waarop de mens woont. In hun tijd waren zij verlichte figuren. Toch weten wij nu dat alles wat zij zagen onzin is, dat hun beelden hoogstens ongelukkige verklaringen waren voor enkele verschijnselen. Datzelfde kunnen wij dadelijk constateren, als wij worden geconfronteerd met de filosofie over ruimte en tijd van deze periode. Men zal ontdekken dat die anders is en een geheel, nieuwe inhoud kan hebben. Als wij zien wat er tegenwoordig omtrent het atoom wordt verteld, zo zullen wij ontdekken dat een deel daarvan een filosofische opbouw is, die nu gebruikt kan worden om het atoom te benaderen en te hanteren, maar die niet meer gebruikt kan worden wanneer de wetenschap verder gaat, want dan blijken de eigenschappen totaal te verschillen van al wat men heeft gedacht en de mogelijkheden evenzeer. Hier ligt het grote gevaar van de filosofie. Wij nemen aan dat zij met haar opbouw, omdat zij redelijk schijnt te beantwoorden aan hetgeen wij zoeken, de totale waarheid zal bevatten, dat zij altijd waar zal blijven. Waarheid bestaat niet. Er bestaat slechts de voortdurende ontwikkeling waarin nieuw besef de oude waarheid tot onvolledig verklaart en dan een nieuwe waarheid postuleert als de enige. Eens zal er misschien een waarheid geworden. Maar dan zegt de magiër volgens zijn filosofie: Dit is noodzakelijk, omdat als wij alles toegankelijk maken, een ieder de magie zou kunnen beoefenen. Maar daarmee heeft hij gelijktijdig zichzelf de beoefening van de magie onmogelijk gemaakt. Hij heeft de magie gemaakt tot iets wat geen wetenschap meer is, maar een krankzinnig mengsel van werkelijkheid en fantasie.

Het denkbild, dat wij de wereld moeten hervormen is ook iets dat bij menige filosofie een rol speelt. Of wij nu Nietzsche zien met zijn poging om de Übermensch uit te beelden als een wezen dat eerst in de eenzaamheid zijn werkelijkheid moet vinden om dan bezeten door zijn meerwaardigheid terug te keren, of dat wij ons bezighouden met andere denkers, misschien Schoppenhauer of als u dat liever, heeft Sartre, wij komen altijd weer tot de conclusie: zij gaan uit van een veronderstelling: zij gaan niet uit van de feiten.

Er zijn geen supermensen. Er zijn geen mogelijkheden tot innerlijke, religieuze onthullingen, waarbij de werkelijkheid wordt weggevaagd. Er is geen mogelijkheid om door ontkenning van de zin van het bestaan te komen tot een gelukkig leven. De mens is niet besloten in zichzelf. De mens leeft in een wereld. Die wereld bouwt hij voor een deel misschien zelf, maar zij bevat voldoende waarden waarmee hij wordt geconfronteerd. Indien men zegt, dat de mens zijn hel zelf bouwt, zegt men iets dat niet waar is. Men kan hoogstens zeggen dat de mens - en ook de geest - de hel vormt (het is dus waarin hij of zij denkt te leven).

Daar waar wij feiten kennen, kunnen wij op grond van die feiten bepaalde conclusies trekken: maar die conclusies zijn zonder meer nog geen filosofie. Pas indien wij daaraan een aantal zeer vergezochte conclusies gaan verbinden of bepaalde ideële waarden, komen wij tot filosofie. Filosofie is een werkelijkheidsvervreemding, die zich baseert op een klein deel der werkelijkheid. Het is een poging de mens te onttrekken aan de werkelijkheid waarin hij leeft.

Een groot gedeelte van de godsdiensten wordt door dergelijke filosofen gedragen. Maar al zegt de filosoof dat God tot ons kan spreken, zo is het voor ons toch belangrijk óf Hij het doet. Als de filosoof zegt, dat wij vrij kunnen zijn, dan is de vraag niet óf het voor ons mogelijk is belangrijk, maar of het voor ons mogelijk is, of wij een vrijheid kunnen vinden. Als iemand zegt, dat het geluk te vinden is, dan is het niet de vraag, of dat ergens mogelijk is voor iemand, maar of het voor ons mogelijk is: Een filosofie heeft pas betekenis, als wij haar herleiden tot het voor ons belangrijke en het voor ons mogelijke en dat enten op onze werkelijkheid, niet op onze dromen.

Vermoedelijk heeft u zich hier en daar wel met filosofie beziggehouden. U zou u kunnen afvragen, waarom de filosoof altijd weer het ideaalbeeld tekent. Ik meen, dat dit een vorm van narcisme is van zelfverheerlijking, als de filosoof het ideaalbeeld tekent waarin hij zelf volmaakt denkt te kunnen zijn. Hij zal nooit iets tekenen waarin de mens ideaal kan zijn, maar waarin hij ideaal kan zijn.

Een groot gedeelte van het utopisme is in feite slechts de uitdrukking van de mens die denkt, die filosofeert. Ik weet wel, dat men bepaalde denkwijzen en filosofieën beschouwt als

prognoses. Er zijn ook nu nog Bellamy's die met spanning wachten op het jaar 2000 waarin de mensheid volmaakt zal zijn. Het is voor hen gelukkig, dat zij nog enige jaren hun illusies kunnen koesteren. Er zijn Orwellianen, die geloven aan de krankzinnige machtsbezetenheid waarin een ieder tot slaaf wordt gemaakt. Ik geloof, dat ook zij verkeerd dromen en vrezen. Voor hen is het gelukkig, dat het tijdstip van hun droom dichterbij ligt.

Zodra wij mensen beschrijven, kunnen wij - ook in de filosofie - iets duidelijk maken. Ik noemde u Orwell. Deze heeft één van de mooiste spreuken geschreven in zijn "Animal Farm" toen hij zei: "Allen zijn gelijk, maar zijn waar wij niets tegenover kunnen stellen, dat finaal is en volledig. Maar dan is ook het einde van alle leven en bestaan bereikt."

Dit is een filosofie. Maar het is een filosofie, die rekening houdt met zoveel feiten dat zij als uitgangspunt bruikbaar is.

Indien u in uw leven zoekt naar een levensrechtvaardiging, zo vraag ik u. Zijt gij gelukkig? Maakt ge anderen gelukkig? Hebt gij betekenis voor anderen. Zo ja, dan is uw leven goed. Er is geen andere rechtvaardiging voor het bestaan nodig dan het bestaan zelve. Voor u zal de waarde van het bestaan afhankelijk zijn van wat u bent, wat u beleeft.

Als er zo dadelijk een hiernamaals is - wat in zekere zin voor u ook filosofie is omdat het voor een groot gedeelte onbewijsbaar is - dan zal datgene wat ge nu zijt bepalend zijn voor wat ge later zult zijn. Ik geloof, dat wij deze dingen goed moeten beseffen.

Als wij zelf willen filosoferen, laat ons dan uitgaan van de feiten, niet van de verklaring, die voor de feiten mogelijk is. Laten wij uitgaan van de resultaten, die er werkelijk zijn, niet van wat als mogelijk resultaat wordt gepostuleerd. Dan eerst zullen wij de filosofie zien in haar ware betekenis.

Wij zullen haar zien als een denkwijze, die wij kunnen gebruiken om ons te oriënteren ten aanzien van het bestaande om voor onszelf een richting te kiezen voor een eventuele ontwikkeling, zonder dat daarmee ooit een volledige rechtvaardiging voor onze daden kan worden gegeven, zonder dat daarmee ooit een volledige waarheid kan worden uitgedrukt.

Eerst als wij het geheel van de filosofie, dus het werk van alle filosofen, leren beschouwen als een werkhypothese, die wij voortdurend aan ons eigen bestaan en beleven moeten toetsen, zullen wij verder komen. Dan is de basis van de filosofie voor ons geworden een mogelijkheid om onszelf te realiseren en in- en vanuit onszelf te beproeven in de wereld.

LEVEN

Leven is deel-zijn ván. Leven kun je alleen, indien je deel bent van de wereld. Als er geen wereld is, besef je geen leven, dan is het bestaan zonder kennen dood.

Bewustzijn kan alleen ontstaan uit het conflict tussen ons en dat wat we als niet-deel van onszelf erkennen. Het conflict, dat wij kunnen oplossen door te beseffen dat wij op dit ogenblik anders zijn, zonder te stellen dat wij altijd anders zullen zijn.

In de wereld zijn er vele dingen, die de mens zichzelf en anderen pleegt te verbieden of aan te bevelen. Maar als je iets van ganser harte doet, dan leef je ook werkelijk. Als je van ganser harte geeft of ontvangt, als je van ganser harte speelt of met algehele overgave werkt, dan leef je pas.

Leven is wat je bent tegenover een wereld. Leven is de toets, die de wereld jou voortdurend doet ondergaan en het antwoord dat je daarop geeft. Wij leven alleen, indien wij innerlijk voortdurend activiteit kennen, indien wij delen met de wereld, indien wij niet bang zijn om uit die wereld te ontvangen.

Leven is het erkennen van tegenstellingen en het vinden van het juiste: het harmonische antwoord in onszelf.

Er komt een ogenblik, dat uiterlijke verschijnselen veranderen. De mensen spreken dan van dood. Maar ik zeg u: gij zult verder beseffen en gij zult een wereld kennen en daarom zult ge leven.

Altijd weer blijven er contrasten bestaan. In die contrasten moeten wij voortdurend waarmaken dat wij leven, dat wij zijn. Al wat daartoe bijdraagt, is goed voor ons. Al hetgeen ons terugdringt uit het besef te leven, is verkeerd.

Wij kunnen alle wijsheid uit de kosmos bezitten, maar als wij geen harmonie kennen met die kosmos, is het nutteloos.

Wij kunnen dwaas zijn en niets beseffen van de wereld, maar er gelukkig in zijn en voortdurend spontaan reageren op wat er buiten ons bestaat. En wij zullen dan niet slechts leven, maar ons leven zal steeds meer van de wereld en de kosmos bevatten, totdat wij werkelijk alle dingen kunnen zijn en leven, de tegenstellingen in ons erkennen als iets waaruit een voortdurende harmonie en geluk weer wordt geboren.

Het leven is de confrontatie met het andere. Maar die confrontatie met het andere betekent ook verandering van het "ik": de manier, waarop je reageert, het jezelf schenken aan de wereld. Alleen daarin hernieuwt, als een phoenix in de as van het verterend vuur, de mens zichzelf voortdurend als een levend wezen dat kan opwieken tot de oneindigheid. Ik wens u een goed en gelukkig leven.

Ik zou u nog dit willen zeggen:

Wat ik in de laatste overweging heb gezegd is een ervaring, die ik zelf in vele jaren heb opgedaan in de geest en in de stof. Er zijn heel wat levens nodig geweest om deze waarheid voor mijzelf te beseffen. Ik kan haar u niet overdragen. Ik kan haar u alleen voorleggen in de hoop, dat ook u zult komen tot een werkelijk leven met de hele wereld, met alle geest, met alle krachten, opdat u daarin uzelf moogt vinden. Want dan ben je buitengewoon gelukkig. Dat kan ik u met de hand op het hart verzekeren.

HOOFDSTUK 3 - INWIJDINGEN IN DE GEEST

Als wij al het voorgaande nog eens overdenken, dan komen we tot de conclusie dat de volgelingen van de Meesters vaak er maar een potje van hebben gemaakt. Maar als we hun systemen nagaan, dan komt het steeds weer neer op een wijze van leven, een wijze van denken. Er is geen sprake van een reële verlossingsleer, ofschoon men dat altijd weer pretendeert. Er is gewoon sprake van het aantonen van een wijze van leven waardoor de wens zelf verder kan komen.

De Boeddha leert de mens natuurlijk wel wat er zo aan de hand is. Hij vertelt hun hoe ze moeten leven, hoe ze moeten denken. Maar dan komt er een ogenblik dat hij zegt: Je moet het zelf doen. Je moet zelf proberen je eenheid met de oneindigheid te vinden.

Jezus heeft het steeds weer over het Koninkrijk Gods in ons dat we moeten binnengaan. Zelfs Mohammed duidt aan dat de werkelijkheid van Allah is gelegen in de mens en dat de mens in zich de verbondenheid met zijn God moet vinden. Dan is hij a.h.w. onkwetsbaar, dan kan hij alleen nog maar naar het Paradijs gaan.

De geest heeft uit de aard der zaak in al deze dingen, een rol gespeeld. Als u hoort over de geboorte van Jezus, dan hoort u over engelen en allerlei verschijnselen. Over de Boeddha: precies hetzelfde. Over bepaalde grote figuren, soortgelijke verhalen. Altijd weer is er ergens iets bijzonders aan de hand. Er zijn invloeden die van bovennatuurlijke aard schijnen te zijn.

En op het gevaar af dat het ontluisterend werkt, als je tegen Kerstmis ontkent dat er engelen in witte soepjurken met demonstratiebordjes boven de een of andere houten stal hebben gezweefd, wat er werkelijk gebeurde was dat een grote geest, die naar de wereld ging werd begeleid. Hij ging niet alleen. Er zijn altijd vele geestelijke krachten, die met zo'n persoonlijkheid in harmonie zijn en die a.h.w. zijn werk vanuit de geest proberen voort te zetten. De geest is dan ook vaak de belangrijke factor, als een Meester is heengegaan.

De invloed van de nieuwe Wereldleraar b.v. betreft de wijze van leven en denken, precies zoals bij alle andere Meesters. Ook hij heeft een groot aantal geestelijke krachten met zich meegebracht en hierdoor wordt er in de geest een bepaalde werking geboren. Die werking is niet de openbaring. Het is niet het bekend maken van een bepaald systeem, maar het is de hulp aan een ieder, die - in harmonie gekomen door een juiste wijze van leven en denken. Maar is om een persoonlijke ontwikkeling, een persoonlijke inwijding door te maken.

Hoe deze inwijdingen gezien moeten worden, daar kan men veel over praten. Het zal u duidelijk zijn dat een religieus systeem een zodanig brede omvang van mogelijkheden heeft, dat daarin geen toegespitste inwijdingsmogelijkheid is gelegen. Het zal u eveneens duidelijk zijn dat ook de weg, die door de leraren wordt getoond een weg is die een ieder op zijn manier moet en kan gaan. Er is geen nauwkeurige definitie mogelijk vanwaar de inwijding komt en hoe ze zal plaatsvinden. Wel echter staat vast dat degene die op zo'n wijze heeft geleefd, gestreefd en leren denken in bepaalde harmonische trillingen, daardoor a.h.w. rijp is voor een verdere persoonlijke ontwikkeling. De inwijdingen, die aan de hand van de leringen van de Meesters tot stand komen, zijn in wezen persoonlijk. Het zijn vooral deze persoonlijke inwijdingen waarbij de geest een grote rol kan spelen. Ik wil in het volgende betoog proberen u daarvan het een en ander te doen beseffen.

Een geest heeft een eigen harmonische kring. Dat kunt u een sfeer of een groep noemen. De Orde b.v. is als zodanig een in zich harmonische kring. Men is het niet over alle punten eens. Er zijn evenveel verschillen denkbaar als bij u op aarde in de een of andere gemeenschap. Maar er is een factor, die ons allen tezamen bindt, waardoor we elkaar verstaan, elkaar steunen en waardoor we kunnen putten uit een-en-dezelfde geestelijke kracht. Zo zijn er zeer vele geestelijke kringen te vinden.

Een dergelijke kring - ongeacht het niveau van bewustzijn waarop die zich zou bewegen - is een harmonische kring. En uit die harmonische kring behoren we nog tot een straal of een licht. De laatste termen kunt u laten voor wat ze zijn. Ze geven alleen maar aan dat een harmonische kring niet helemaal op zichzelf staat. Hij is door zijn wijze van bestaan en van denken verbonden met hogere krachten met een groter weten en een grotere invloed. Deze zullen weer met nog hogere krachten verbonden zijn. Het is een soort celsysteem waarbij de ene cel altijd verbonden is met alle hogere cellen, maar daarnaast vaak losstaat van de lagere cellen of alleen met die lagere cellen samenwerkt dank zij de coördinatie van een hogere cel.

De geest werkt nu als volgt: Wij kennen een zekere harmonie. Die harmonie is essentieel voor ons bestaan in het licht Deze harmonie kan op aarde eveneens ontstaan. Maar als ze in de mens ontstaat, dan is daar altijd de moeilijkheid dat de mens met zoveel vaste waarden rekening heeft te houden. Hij heeft te rekenen met voorstellingen, die wij niet kennen. Hij is geconditioneerd door zijn omgeving. Wij kunnen dus alleen op één punt die harmonie aanvaarden: dat is wat in die mens het beste is. Maar willen wij die harmonie vergroten, dan zullen wij moeten proberen de denkwijze of de vastgeroeste ideeën of gewoonten te wijzigen.

In een inwijding gebeurt dat door wat men noemt beproevingen. In de persoonlijke inwijding bestaat hetzelfde denkbeeld.

Wij horen dat Boeddha in meditatie neerzit onder de Boabboom en dat hij zich richt op het oneindige. Hij wordt dan geconfronteerd met wat men noemt de drie aspecten van Mára, de Bittere, de duivel. Hier komt eerst de macht in het geding. Het is een kwestie van macht, van gezag. De Boeddha kan overwinnen, maar hij reageert niet en door zijn niet-reageren is hij machtiger. Het aspect verdwijnt.

Nu zou een ieder geneigd zijn te zeggen: Nu, dat zijn allemaal duiveltjes die doodsbenuwd zijn dat die goede Boeddha daar de eeuwige waarheid gaat vinden. Dat is helemaal niet waar. De Boeddha draagt in zich (en dat is door zijn afkomst ook begrijpelijk) nog allerlei aspecten van macht. Hij komt uit een vorstenfamilie en moet eerst geconfronteerd zijn met macht en geweld, voordat hij ze ook in zichzelf terzijde kan schuiven. Het leger van Mára is eigenlijk niets anders - laten we het maar eerlijk zeggen - dan de inhoud van de Boeddha zelf, gepersonifieerd, verscherpt uitgedrukt door de geest, die meewerkt.

Daarna krijgen we het meer sensuele aspect: de verleidingsscène door de dochters van Mára. Ook heel begrijpelijk. In die mens zijn er allerlei drijfveren, vaak ook erg sensuele. Als de sensualiteit hem overmeesterd, sluit hij zich meestal af voor het lichtere. Hij moet leren begrijpen dat het niet belangrijk is in de zin van Boeddha's harmonie: dat de stoffelijke liefde meer een nevenverschijnsel is. En zo blijft Boeddha doof. Hij reageert niet meer op dit aspect, omdat hij ziet wat de mogelijkheden zijn. En voor het eerst erkent hij voor zichzelf: ik word er wel door aangetrokken, maar die aantrekkingskracht is niets t.a.v. mijn doelbewustzijn. En daardoor is er weer een factor geschapen waardoor er een grotere harmonische mogelijkheid ontstaat.

Dan komt Idra (de duivel zelf) en probeert eveneens allerhande trucjes. Ook daarop wordt niet gereageerd. Het is niet de duivel, het is alles wat er in het onderbewustzijn van die mens leeft, wat hem gevormd heeft: de resultaten van zijn leertijd bij een fakir en bij een magiër. Al die dingen worden tezamen genomen, want die mens moet de doelloosheid van een groot gedeelte van zijn verleden erkennen. Hij moet zichzelf losmaken van wat eromheen staat en dan pas kan hij in een hogere harmonie opgaan.

Nu is dat van de Boeddha natuurlijk een fantastisch voorbeeld. Bij de Boeddha is dat allemaal een soort nevenverschijnsel. Het doet ons denken aan Jezus in de woestijn. U weet hoe hij werd bekoord. Jezus had honger. Hij was een betrekkelijk gewoon mens al was hij uit een redelijk welvarende familie. Als je nu zegt: "Die stenen worden brood," dan worden ze brood. Jezus realiseert het zich wel, maar hij realiseert zich ook: indien ik mijn kracht daarvoor gebruik, dan bind ik mijn kracht aan de materie: en daarmee overwint hij de honger.

Dan is Jezus uit het joodse volk. Daarover is hij ergens nogal trots, vooral in die tijd was hij erg trots. Jezus wil erkenning hebben. Dat kun je demonstreren. "Werp jezelf van de tinnen van de tempel en de engelen zullen komen om je op te vangen." Dan weet de gehele tempel

en het gehele joodse volk wie je bent: een uitverkorene. De Geltungsdrang zou de Duitser zeggen. Jezus realiseert zich dat het kan, maar hij schuift het weer opzij. En dan het laatste aspect: "Kijk naar de wereld. Al wat je aan je voeten ziet, die gehele wereld, kan ik je geven, indien je knielt en mij aanbidt." Maar wie is dat?

In het verhaal is het de duivel. Maar is het niet eerder de geestelijke macht, maar ook de materiële macht, de bezetenheid van het lagere die je moet ontkennen? En als je in een onderdrukt land woont en het word je daar aangeboden, dan is het toch ook heel vervelend om ook dit terzijde te stellen.

Dit zijn uit de aard der zaak voorbeelden. Wij weten niet, of het zich allemaal zo heeft afgespeeld. Opvallend is wel, dat wij in de Latijnse vertaling Jezus horen zeggen: "Vade retro, Satanas". Ga achter mij, Satan. Niet: "Wijk terug", zoals het wel eens is vertaald. Met andere woorden: Ik ga je voorbij. Deze dingen kunnen mij niets meer doen. En daar begint dan de perfecte harmonie. Vanaf dat ogenblik is Jezus werkelijk de drager van de Christus, niet voordien.

Denkt u nu werkelijk, dat er duivels rondlopen, die dergelijke dingen doen? De duivel zou toch wel wat beters weten te doen dan Jezus op die manier te verzoeken, zo kinderlijk! Maar als men uitgaat van het standpunt dat hier een geestelijke kracht aan het werk is, een kracht die het mogelijk moet maken om harmonie te scheppen, dan is ook duidelijk dat dat alleen kan gebeuren door de mens zichzelf te laten overwinnen, door hem te confronteren met zijn eigen zwakheden, zijn eigen geneigdheden en er dan voor te zorgen dat hij verder kan gaan. Het is ook niet zo, dat je hoort dat de duivel blijft aandringen. Een echte duivel zou toch met alle geweld proberen hem daartoe te brengen. Die gaat niet gewoon weg. Hij probeert het elke keer weer. Het zijn verschijnselen uit de geest. En vaak is dat een lagere harmonische kring, die voor het doen van dergelijke beproevingen in aanmerking komt.

Als een mens geestelijk werkelijk verdergaat, dan komt er een ogenblik dat hij het gevoel heeft: ik kan vrij zijn, ik kan God aanvaarden. Maar dat is een gevoel, het is geen werkelijkheid, omdat die mens aan zichzelf gebonden is. En ook deze binding moet je verliezen, voordat je werkelijk in God kunt opgaan, werkelijk harmonie kunt kennen.

Als een dergelijke rijpheid is bereikt, dan moet er dus iemand zijn die helpt, die optreedt. We kunnen dat dan een engel noemen, we kunnen het ook een geest noemen. Zeker is, dat een aantal persoonlijkheden dan proberen om die mens a.h.w. los te maken van zichzelf. Kan hij dat niet, dan behoeft hij alleen maar te aanvaarden wat er in zijn onderbewustzijn zit en zal hij ongetwijfeld zijn grotere mogelijkheden ook verder kunnen waarmaken. Aan de andere kant kan hij natuurlijk zeggen: Ik ben er bang voor. Ik durf dit niet accepteren, maar ik wil ook niet van mijn weg afgaan. En dan blijft hij stilstaan.

Een aardig voorbeeld daarvan is het verhaal van de pastoor van Ars, de goede man die altijd door duivels werd achtervolgd. Zijn bed brandde onder hem af en al die dingen meer. Dan schep je een situatie waarin de beproeving zich blijft herhalen. Dat komt omdat er een tijdloos effect is. Die geest heeft in die harmonische kring rijpheid erkend en dat wil zeggen, dat de mens nu wordt beproefd.

In deze beproeving wordt hij ook gesteund. Hij krijgt hulp overal waar hij die nodig heeft, maar hij moet leren "neen" zeggen. Hij moet voor zich een bewuste keuze maken, bewust de belangrijkheid ervan stipuleren en erkennen wat er in hem is en wat er niets mee te maken heeft. Eerst dan is er een hogere harmonie mogelijk. En dan komt de kleine harmonische kring, die aan het begin staat weer waarschijnlijk a.h.w. contacten doorgeven. Die mens kan misschien met de allerhoogste krachten verbonden zijn, maar het begint altijd weer precies zo.

Als ik tot titel kies "de inwijding in de geest", dan is het niet omdat dat een paar keer is gebeurd bij heel grote mensen. Het is eerder, omdat het een deel is van de taak, die de geest op zich heeft genomen. Wij moeten proberen de mens te beproeven. Niet dat we de mens in het verderf willen storten. Integendeel, indien er gevaar is, dan zullen we proberen hem te helpen. Zelfs in de beproeving zullen wij alles doen om er voor te zorgen dat de beproeving nooit fataal kan zijn, dat de mens nog altijd een kans heeft om terug te komen.

Elke keer, als een mens op het punt staat een zekere harmonie te bereiken, is het noodzakelijk dat hij wordt geholpen om zichzelf te zien, en dat kan alleen door hem te confronteren met aspecten van zijn eigen bewustzijn. Dat kun je doen in zijn eigen leven, b.v. iemand voor de keuze stellen om directeur van een bedrijf te worden of in een veel eenvoudiger functie verder te gaan met geestelijk werk. Je kunt iemand ook voor de keuze stellen om armoede en zich te moeten verdragen of in redelijke welvaart te leven, maar alleen indien hij bepaalde principes overboord zet. Al deze dingen behoren gewoon bij het spel: het is een inwijdingsformule.

Je wordt geconfronteerd met opdrachten, die je net niet waar kunt maken. Toch kun je ze verwezenlijken, maar alleen indien je jezelf verlaagt en dan ook zeggen: Wat ik ben en mijn relatie met God zijn belangrijker dan al het andere. Dat is de enige weg daaruit.

Dan moet u niet denken dat de geest ergens op een sikkeneurig moralistisch standpunt staat. Helemaal niet. Het gaat er helemaal niet om wat die mens heeft gedaan. Hij kan net zo goed een moordenaar of een rover zien als een heel deugdzaam priester. Hij kan net zo goed putjesschepper zijn als minister-president, wat overigens een gradueel verschil is. Het maakt niet uit wat je bent en wat je doet. Het maakt wel uit welke harmonie je kunt bereiken.

Nu zult u begrijpen dat niet iedereen met dezelfde geestelijke kring harmonisch kan zijn. Zoals er heel veel mensen zijn, die de Orde niet kunnen accepteren doorgewoond door hetgeen ze is en door de manier waarop ze optreedt: terwijl zij weer andere verschijnselen, die soms een veel minder redelijke basis hebben, wel kunnen accepteren. Het is helemaal niet belangrijk dat u bij de Orde hoort, dat u kerkelijk bent of dat u in een bepaald genootschap zit. Het is alleen belangrijk dat u op een gegeven ogenblik leert om op de weg waarop u zich bevindt alle dingen, die uit uzelf voortkomen opzij te zetten en daarvoor in de plaats iets te aanvaarden wat een hogere werkelijkheid is.

Het is natuurlijk moeilijk om een uitvoerend orgaan te worden van het Hogere in plaats van een persoonlijkheid te zijn, die zelf iets betekent. Maar de geest met al zijn verschillende groepen en kringen, met ontzettend veel persoonlijkheden die net de aarde hebben verlaten, met persoonlijkheden die misschien nooit de aarde hebben betreden zelfs, maar die toch tot die harmonie behoren, is altijd weer in staat om voor elke persoon - en dat is het belangrijke - de juiste harmonie te erkennen en het juiste inwijdingsprobleem te scheppen.

Misschien interesseert het u te horen hoe het bij ons gaat. Laten we zeggen: er is een volgeling van de nieuwe Wereldleraar. Er zijn er nog niet veel, maar we hebben kort geleden zo'n geval gehad. Deze mens heeft geleerd heel erg vrij te denken. Vrij van heel veel termen van moraal, ideaal etc. Hij heeft dus gewoon beleerd om de kern van de zaak te beschouwen. Deze man staat voor de keuze om in een bepaald land (het zuiden van Azië) een heel belangrijke functie te bekleden of zich terug te trekken op het platteland en daar een combinatie van half dokter, half ingenieur en onderwijzer te spelen. Nu was het in dit geval voor ons gemakkelijk, want de tendens van de persoonlijkheid was inderdaad, we moeten helderheid brengen, we moeten naar de verbondenheid van de mens toe (dat is een deel van de leer van de nieuwe Meester) en we moeten daarin de geestelijke aspecten zich vrij laten ontplooiën. De geest heeft zich daarmee bemoeid en we hebben als volgt gehandeld:

Wij hebben eerst gezorgd dat er een aantal mensen kwam om hem te vragen, of hij alsjeblieft zou willen meedoen om een ministerszetel te bezetten. Toen hebben wij hem laten zien wat er zou gebeuren: we hebben hem een paar dromen gegeven. Hij zei: "Neen." Dat was dan heel mooi. Dan moesten we ook zien of hij het op een andere manier zou doen. Er kwam toen een groot zakenconcern. Daar hadden ze ook iemand nodig. We hebben er toen voor gezorgd dat deze mensen attent werden op deze zeer kundige en hoogstaande figuur en dat zij hem een enorm aanbod deden. Bij dat aanbod behoorde ook o.m. het stichten van een ziekenhuis en het geven van technische hulp aan een dorp waaraan hij zich verbonden had. Wij hebben hem ook laten zien dat daardoor zijn persoonlijke invloed zou wegvallen. Dat hebben wij gedaan door hem in contact te brengen met een paar mensen van dit probleemgebied op een zuiver persoonlijke basis. Zijn keuze was wederom: "Neen. Broederschap is belangrijk. Ik kan dit niet doen, want dan verloochen ik mijzelf." Toen hebben we gezorgd dat de hele streek hem kwam huldigen. Dat is gemakkelijk genoeg in dat land. Ze zijn daar erg blij, als ze weer iemand hebben waar ze achteraan kunnen lopen. We hebben hem verheven tot een soort goeroe in de

ogen van de mensen. Toen moest hij zich dit leraarschap ook ontzeggen. Hij mocht zelfs de verering niet aanvaarden. Hij ging zich vervolgens realiseren, indien ik de mensen als gelijke benader, werken en denken ze met mij mee. Maar op het ogenblik dat ik met gezag spreek, doen ze alleen letterlijk wat ik zeg. Wij hebben hem inderdaad in zo'n situatie iets laten vergeten waardoor wat hij zei op zichzelf wel zinnig was, maar door de ontbrekende details toch tot onzinnige resultaten voerde. Dat hebben we rustig tot stand laten komen. Toen heeft hij gezegd: Ik ben ook geen leraar. Ik kan alleen mijzelf zijn.

Dit is een geval dat de Orde bij de hand heeft gehad. Er zijn andere groepen, die dergelijke gevallen misschien bij honderden hebben. Toen hebben wij hem overgegeven aan wat je kunt noemen: de hogere instanties en die hebben hem bepaalde krachten gegeven. Chakra's zijn daardoor tot ontplooiing gekomen. Daardoor kan hij de mensen beter doorzien, hij weet beter wat er te wachten is. Nu moet hij proberen om daarmee de mensen niet alleen technisch te helpen, maar hen ook meer bewust te maken van elkaar. Als hij daarin slaagt, dan hebben wij er een groot ingewijde bij. Maar dat valt natuurlijk buiten mijn bevoegdheid, dat begrijpt u wel. Dat speelt zich - in uw termen gezegd - nog wel een sfeer of drie, vier hoger af.

De manier waarop dus wordt gewerkt is voor de geest, suggereren, beïnvloeden. Kun je het niet direct doen met de mens zelf, dan kun je het doen met droombeelden, met illusies. Je moet hem confronteren met de mogelijkheid.

De mens moet zelf bewust kiezen en hij moet weten waarom hij het doet. Want als je gewoon maar kiest zonder te weten waarom, dan zijn de resultaten nil. Dit is nu een geslaagd geval, maar hoeveel gevallen hebben we niet, die we proberen te bereiken op een heel andere manier.

Daar zijn b.v. de eenvoudigen van geest, zoals u misschien zou zeggen. Er zijn mensen die ons aanroepen, zoals ze vroeger de heilige Anthonius aanriepen. Die aanroepingen op zichzelf daar geven we antwoord op als het kan. Maar nu komt er een ogenblik, dat die mens zich moet realiseren, ik ben het wel niet alleen, maar ik kan zelf toch ook wel verder. Dan ga je tot zo iemand zeggen: Kijk, nu kun je kiezen. Je kunt die hulp en steun krijgen. Je kunt groot doen tegenover anderen en redelijk bewust leven of je leunt een probleem gaan oplossen.

Dat probleem proberen we in de omgeving te stellen. Is dat niet mogelijk, dan kunnen we de persoon vaak door suggesties confronteren met een probleem ergens op de wereld dat belangrijk is. Hij gaat zich dan ermee bezighouden, maar de manier waarop hij dat doet is bepalend. Zolang zo iemand denkt: het ligt in het probleem, is hij fout. Zodra hij zegt: ik moet het zoeken in mijzelf en vanuit dit standpunt alleen kan ik op zuiver persoonlijke basis op het probleem reageren, dan is hij weer een stap verder gekomen. We komen dan weer met verdere scholinkjes en zorgen ervoor dat zo iemand de kennis krijgt.

Dit is gemakkelijk. Je inspireert iemand in de buurt en in plaats van dat hij normaal flauwe praatjes verloopt, zegt hij opeens drie woorden, die voor de persoon in kwestie betekenis hebben. Of: je laat hem per ongeluk tegen een blaadje oplopen waarvan de inhoud hem tot nadenken brengt. Of, je zorgt dat hij zich in een zekere richting gaat bekwamen. Zo werkt de geest dan mee aan heel wat inwijdingen en inwijdingjes. Maar elke inwijding - en dat is het beroerde voor de mens - impliceert ergens een soort zelfverloochening. Het is niet alleen maar uitvoeren wat je wordt gezegd: dat denk je in het begin. Neen, het is: vinden in jezelf hoe en waar je trouw kunt zijn, trouw ook aan hetgeen je als hoogste ziet, zonder daarbij het probleem op zichzelf af te wijzen. Het probleem moet je wel oplossen, maar je bent niet gedwongen de omstandigheden waaronder het probleem zich aan jou presenteert te aanvaarden.

Hetzelfde is met Jezus het geval. Jezus heeft wonderen gedaan. Hij heeft wel geen stenen in brood veranderd, maar toch wel water in wijn. En hij heeft zichzelf misschien niet van de tempel afgegooid, maar hij heeft dan toch wel veel mensen genezen, die ongeneeslijk waren. Hij is misschien geen koning der aarde geworden, maar hij heeft wel degelijk zijn stempel gezet op een heel tijdperk. U moet dus niet vergeten: al die dingen gebeuren wel ergens, maar ze gebeuren niet in de zin waarin dat persoonlijk aanvaardbaar is en beantwoordt aan wat je zelf zo graag zou willen.

De geest heeft daarmee dus werkelijk wel wat te doen. Naast de gewone inleidingen, zoals we ze hier houden, hebben we de taak om bepaalde inwijdingsmogelijkheden te scheppen. Soms kunnen we daarvoor van mogelijkheden als deze gebruikmaken. We spreken vaak in sleutels.

Nu zult u zich afvragen: Hoe zit het dan met b.v. de nieuwe Wereldleraar? Wat voor inwijding moeten we daarvan verwachten?

De inwijding, die je daarvan moet verwachten is precies dezelfde inwijding als van elke andere grote Meester. Er is een systeem, er is een denkwijze. Die denkwijze kun je je eigen maken, of je de Meester kent of niet. Dit is een heel belangrijk punt: Zoals je de essentie van Jezus' weg wel degelijk kunt erkennen en voor jezelf kunt waarmaken zonder ooit christen te zijn of de bijbel te lezen. Je bent niet gebonden aan de uiterlijkheden, vergeet dat niet!

Bij de nieuwe Wereldleraar is dit eveneens het geval. Ook hier zijn invloeden. Ook hier zijn krachten. Als je dat allemaal samenvoegt, dan weet je: ook hier worden de mensen beïnvloed in een zekere richting. Maar wat gaan dezen nu doen? Gaan ze protesteren tegen het onrecht in de wereld? Daarmee bereiken ze weinig, want ze zullen daardoor onrecht tegenover anderen plegen. Dat moet je hun ook voorhouden. Of ze het aannemen, dat is hun zaak. Op die manier ontstaat het proces van bewustwording dat bij de geestelijke waarden steeds meer de nadruk krijgt.

Nu denkt u waarschijnlijk: dat is altijd voor de oudjes. Geestelijk is dat vaak ook zo. Als het op inwijding aankomt, heb je zo de neiging te zeggen: De oudjes doen het nog best, die hebben er de tijd voor. Ja. Maar de grote ingewijden zijn meestal allemaal jong! Dat klinkt gek. Maar om zo iets te bereiken moet je veel achterlaten en hoe ouder je wordt des te moeilijker het is. Vandaar dat de geest voor de inwijding dan ook zoekt naar jongeren, de jeugd.

Bij de nieuwe Wereldleraar is dat ook gemakkelijk, want zijn gevoelens van broederschap, zijn ontkenning van de persoonlijke macht, gepaard gaande met de aanvaarding van een moderne maatschappij met al haar facetten en met het besef van eigen innerlijke krachten waardoor je meer kunt zijn, meer kunt doen, zijn voor veel jongeren aanvaardbaar. Helaas voornamelijk in theorie. Maar altijd weer zullen wij er één bereiken, die zegt: Het gaat er niet om wat wij aan de wereld verkondigen, het gaat erom wat wij in de wereld zijn. En zo iemand kun je dan verder helpen.

Nu heeft u een beetje achter de schermen gekeken. U zult zich waarschijnlijk de vraag stellen. Maar als alle geesten en geestelijke kringen dat doen, waarvoor zijn dan al die entiteiten met zo'n Meester mee op aarde gekomen? Ook dat is begrijpelijk.

Kijk eens, het zijn allemaal hoge entiteiten. Een Meester kan nooit uit een lagere sfeer komen, ook niet uit een lage lichtsfeer. Om dit meesterschap op aarde te kunnen manifesteren moet je behoren tot een van de hoogste lichtsferen. En dat betekent een harmonie met bepaalde Meesters van Licht, bepaalde Heren van de Stralen enz. Daardoor bestaat er bij zo'n Meester een gerichtheid. En deze gerichtheid kunnen we dan bepalen ongeveer als een soort verwantschap met een bepaald actief deel van de scheppende Kracht en de openbaringswijze die daaruit voortvloeit.

Als een dergelijke entiteit zich naar beneden begeeft, dan zullen velen, die hem zijn taak eigenlijk zelfs een beetje benijden, meegaan. En zo krijgen we dus een soort staartstereffect. In elke sfeer zijn er weer die zeggen: Hier gaat iets gebeuren, daar wil ik bij zijn. Maar de grootsten onder hen zeggen dan: Denk erom, dit moet harmonisch blijven.

Er ontstaan dus groeperingen, die zijn opgebouwd uit entiteiten van verschillende sferen, waarbij de entiteiten in die sferen nog tot verschillend kringen kunnen behoren: ze zijn gezamenlijk aangetrokken. Omdat zij direct deel hebben aan het werk van die Meester en in de periode van leven meestal in zijn omgeving bleven, althans voortdurend contact met hem houden, zijn zij degenen die aan alle geesten die daarmee harmonie kennen gegevens kunnen doorgeven, die duidelijk maken welke ontwikkeling te volgen zijn. Zij zijn het die a.h.w. het criterium stellen waaronder bij een nieuwe Meester een inwijding mogelijk is in een bepaalde richting, onder een bepaalde straal enz. De entiteiten, die erbij zijn zou je dus kunnen beschouwen als vertegenwoordigers van de kracht van de Meester in de gemeenschappen

waartoe zij geestelijk behoren. En het vreemde is, dat zij vaak ook een langere tijd dienend werkzaam zijn.

Nu denkt u misschien: Jezus liep daar rond en deed de wonderen in z'n eentje. Er is dus nog wel meer voor nodig, dat begrijpt u nu ook wel! Er zijn inderdaad geesten geweest die hem hielpen: engelen kunt u ook zeggen, als u dat liever doet.

En zo was het ook bij de Boeddha. Daar gebeurden ook allerhande vreemde, bijna bovennatuurlijke dingen. Ook daar waren geestelijke helpers bij de hand. Door dit voortdurend werken met de kracht stijgen zij zelf ook een graadje. Ik zal een voorbeeld geven: Ik behoor tot een bepaalde kring in de Orde der Verdraagzamen. Stel, één van ons is gezet geweest van de Wereldleraar. Hij was voortdurend in diens nabijheid, hij heeft geprobeerd de sfeer te vatten, de lering op te doen, maar ook het werk te verrichten. Wanneer hij terugkomt dan is hij méér dan wij zijn. Maar zijn ontwikkeling is niet zodanig dat hij daardoor komt los te staan van ons, want hij blijft wel degelijk zichzelf. Hij heeft alleen iets meer gekregen en wel de directe harmonie met een Heer van Licht, die Heer van de Straal waaruit deze openbaring, deze manifestatie plaatsvindt. Hij kan dus die kracht aan de gehele kring geven, indien dat nodig is. Hij kan aan die kring gegevens verstrekken, maar hij kan ook de kring helpen om zijn doel te kiezen, wanneer het gaat om een inwijding. Dergelijke entiteiten zijn dus nadat de Meester weer is heengegaan een soort representanten geworden in hun eigen sfeer, waarbij hun ontwikkeling redelijk normaal verloopt. Zij zijn het vooral, die zorgen dat inwijdingsmogelijkheden voor bepaalde personen worden ontdekt. U zoudt kunnen zeggen: ze zijn de speurhonden, die nagaan waar een is die een zodanige rijpheid heeft bereikt, dat je hem kunt confronteren met problemen en hem kunt inwijden in een hogere wereld.

Hiermee zijn we dan aan een volgend deel van dit betoog gekomen.

U zult begrijpen, dat de inwijding vanuit de geest ook openbaringen inhoudt. Het zijn wel geen openbaringen in de zin van een mooi boekje waarin alles is vastgelegd. U moet zich niet voorstellen, dat er ergens in de geest iemand zit en een boekje als dat van Mao schrijft en dat uitreikt aan iedereen die het goed weet. Die is dan voortaan de grote ingewijde, die kan alles. Het is eerder een ontwikkelingsproces.

Iemand, die wordt ingewijd, zal tijdens die inwijding niet worden geconfronteerd met zijn volledige persoonlijkheid, want hij krijgt die inwijding vanuit de mens. Die volledige persoonlijkheid kan hij pas aanvaarden, indien ze a.h.w. stuk voor stuk wordt gemanifesteerd. De geesten, die daaraan deelnemen, hebben tot taak hem a.h.w. voorzichtig en met kleine brokjes, zodat hij het net kan verteren, te confronteren met wat hij werkelijk is. En als de adept (adeptus minor) ben je dan wel, als het zover komt dit allemaal heeft aanvaard, dan komen er meestal hogere geesten die de inwijding voortzetten. Zij zeggen dan: Kijk, dit zijn je bekwaamheden. Dat alles heb je geweten. Dat was je geestelijke bestemming. Zo wordt dus de mens weer met zichzelf geconfronteerd. Maar nu kan hij zijn krachten zien.

Waar het vroeger voor hem het bovennatuurlijke was, is het nu een natuurlijk deel van hem geworden. Waar vroeger een bepaalde kennis als met een flard kwam en hij zei: Hoe kom ik eraan, dat is inspiratie, kan hij nu zeggen: Dat komt uit de relatie met die sfeer, of: dat komt uit het leven dat ik toen heb geleid. En zo kan hij zichzelf dus vollediger gaan ontwikkelen. Er is nog steeds geen gebruiksaanwijzing bij gegeven, maar hij is nu in staat zichzelf te aanvaarden zoals hij is, om zijn eigen krachten en mogelijkheden te gebruiken. Hij is daarmee dus gekomen tot de status, die wij Adeptus Mayor noemen, de volingewijde.

De volingewijde zal - doordat hij zijn totale "ik" heeft leren aanvaarden - ook harmonisch zijn met krachten, die heel ver boven het stoffelijke, het vormbepaalde bestaan uitreiken. In deze harmonieën nu, zoekt hij zelf naar datgene waar hij bij hoort. Ook een ingewijde behoort ergens bij: hij staat niet alleen. En in het zoeken naar die harmonie wordt hij deel van wat men een geestelijke kring zou kunnen noemen, een aantal entiteiten met vergelijkbare macht en instelling. Met hen tezamen komt dan zijn actie. Hij wordt daardoor nog nauwkeuriger bepaald in wat op aarde wel het best zou zijn. Daarmee zijn alle lagere beschouwingen omtrent vorm, persoonlijk welzijn en dergelijke voorbij. De ingewijde heeft nu in de eerste plaats de kracht. Of hij kan - zoals ik reeds heb gezegd - uit zijn kring alle krachten putten,

indien dat nodig is. Hij is dus sterker dan als hij alleen zou zijn. Hij kan op die kring rekenen om hem te helpen en te beschermen, indien dat noodzakelijk is, of indien hij bepaalde beproevingen nog moet overwinnen. En dank zij deze kring kan hij veel hogere krachten harmonisch in zich verdragen dan zonder dat mogelijk zou zijn. Het is dus weer niet een formule of het openbaren van een geheim. Je zou kunnen zeggen:

De werkelijke inwijding is altijd een zelfopenbaring. Maar een zelfopenbaring waarbij je wordt geholpen door entiteiten uit de geest. Elke inwijding in de stof waarbij je met theorieën e.d. wordt geconfronteerd is hoogstens een heel zwakke afschaduwing van de inwijdingswerkelijkheid.

De geest zelf zoekt natuurlijk ook naar inwijding. Zo is het mogelijk, dat je als geest van een bepaalde kring evolueert naar een veel hogere sfeer en daar een andere harmonie vindt. Er geldt voor de geest echter één regel: Elke uitbreiding van bewustzijn omvat het vorige bewustzijn. Er is dus geen vernieuwing, er is alleen uitbreiding. Dit geldt ook voor harmonie. De geest, die hoger is gestegen, zal in de kring waartoe hij behoort altijd een invloed blijven. Hij zal die kring begrijpen en vanuit die kring en door die kring kan er een beroep op hem worden gedaan.

Voor ons in de geest is het ook geconfronteerd worden met jezelf, illusies kwijtraken, leren aanvaarden wat je bent, wat je kunt en wat je niet kunt. Het is een langzaam maar zeker zoeken naar je werkelijke mogelijkheden en je werkelijke bestemming net zoals voor de mens, die dat alles doormaakt. Naar onze bestemming wordt bepaald boven alle Heren, boven alle Machten, boven alle Meesters. Ze wordt bepaald door het scheppend Principe zelf. En eerst als we harmonisch juist in dat scheppend Principe deelhebben, zijn we met iedereen harmonisch. Dan is het niet meer nodig tot een kring of een straal te behoren. Wij staan dan daarboven. En zelfs dan zullen wij ons nog voortdurend openbaren daar waar dat noodzakelijk is.

Zoals dat voor ons geldt, geldt dat natuurlijk ook voor de ingewijden op aarde. De geest met haar eigen inwijding, haar eigen problematiek, haar eigen harmonieën, eigen kringen en groepen, weet dit wel. Maar zoals het de mens gaat die weet wat inwijding is maar haar nog niet kan bereiken, zo gaat het ook ons. Wij moeten voortdurend voldoen aan de taak, die ons nu is gesteld.

Een deel van die taak is anderen helpen zich berust te worden van zichzelf. Dank zij de nieuwe Wereldleraar is er een methode of een weg, waarvoor de Orde zelf ook zeer gevoelig is, waarmee ze erg harmonisch is. Een weg, die past in deze tijd. Een weg, die enerzijds durft en kan breken met vele gewoonten uit het verleden van de mensheid, die durft te breken met allerlei denkbeelden omtrent heilig en niet-heilig, die durft breken met denkbeelden omtrent noodzakelijke maatschappelijke orden en al die dingen meer. Een weg echter, die alleen begaanbaar is voor degene die zichzelf in waarheid erkent en zichzelf daarbij een zekere dienstbaarheid oplegt ten aanzien van anderen, die zijn harmonie niet alleen maar ziet als een prettige ervaring, maar als een verplichting, een taak die hem is opgelegd.

In dit verband werkt de geest mee aan een inwijding, die in de komende tijd voor heel veel mensen mogelijk zal zijn. Een persoonlijke inwijding, omdat de systemen, die tot nu toe die mogelijkheid in zich hebben geborgen, langzaam maar zeker zijn vastgelopen in een dogmatisme, omdat de mensen, die daartoe behoren, niet meer in staat zijn zich los te schudden van de vooropgezette stellingen en denkbeelden omtrent zichzelf en de wereld. Zij willen een regel hebben waarmee God menselijk kan worden omschreven. Maar zodra zij dat overwinnen, dan is ook voor hen de inwijding weer mogelijk.

Voorlopig echter zal het vooral de kracht zijn van de nieuwe Wereldleraar, de nieuwe Meester, die deze aarde zijn krachten geeft mede waardoor inwijdingen in de toekomst zullen toenemen. Voor zover ik het kan zien, is het de geest, die daarbij een zeer belangrijke rol gaat spelen, zoals hij dat in het verleden ook vaak heeft gedaan.

Gezamenlijk zullen mens en geest zoeken naar een sleutel tot de werkelijkheid. Vooral de werkelijkheid van het eigen wezen. Want wie eerst zijn eigen werkelijkheid kan aanvaarden en waarmaken, is in staat God te aanvaarden en Hem te aanschouwen.

GODSDIENST EN OORLOG

Als wij de geschiedenis van de mensheid nagaan, zo valt het op dat vele van de grote oorlogen in het verleden en zelfs ook nog in deze tijd in feite worden veroorzaakt door een verschil in denken en geloven, een verschil in godsdienst. Elke mens gelooft in vrede op aarde, maar alleen indien iedereen het eens is met hetgeen hij de waarheid noemt. Dit is een jammerlijk verschijnsel en daarom moeten wij proberen na te gaan wat hiervan de oorzaak kan zijn. Ik heb getracht een aantal argumenten - uit de aard der zaak niet alle - hier in kort bestek bijeen te brengen.

1. De mens, die gelooft, stelt aan zichzelf eisen waaraan hij meent niet te kunnen beantwoorden. Hierdoor twijfelt hij innerlijk aan de werkelijke betekenis en waarde van een geloof. Een ieder, buiten zijn eigen wereld en omgeving, die het dus niet eens is met zijn stellingen, ziet hij als een directe bedreiging van zijn zekerheid. Hij heeft a.h.w. de godsdienst gemaakt tot een eigen territorium, dat alleen door onderdanigen mag worden betreden en hij projecteert dit op de wereld. De mens zal agressiever zijn tegenover andersdenkenden naarmate hij minder zeker is van zijn eigen waarde en belof.

2. Godsdiensten en wijsgerige en zelfs sociale systemen zijn over het algemeen betrekkelijk abstract. Dit betekent, dat de stellingen daar van weliswaar aanvaard kunnen worden, maar dat het niet noodzakelijk is ze zonder meer in praktijk te brengen. Niemand zal daarop enige kritiek hebben. Juist daardoor zal men deze abstracte systemen kunnen gebruiken om de mensen tot strijd te voeren, als reien de werkelijke redenen daarvoor wil verbergen.

3. Elke godsdienst gaat uit van een openbaring. Elke godsdienst weigert verdere openbaringen te erkennen. Het is duidelijk, dat elke waarheid - op welk terrein dan ook - die elders wordt geopenbaard door de godsdienst als vijandig aan eigen wezen zal worden beschouwd. De godsdienst - veelal een hiërarchische structuur - zal daarom haar eigen dogmata verdedigen tegen een ieder, die juistere of betere waarden schijnt te brengen.

4. Oorlog is altijd een conflict tussen gemeenschappen en zal feller optreden naarmate de gemeenschappen elkaar minder kennen. De godsdienst, is in het verleden en wordt ook in deze tijd nog gebruikt om vervreemding te veroorzaken tussen mensen. Hierdoor is het gemakkelijker bepaalde groepen tegen elkaar uit te spelen. Het is opvallend dat degenen die profiteren van oorlogen, pretenderen een diep geloof te bezitten, terwijl ze in wezen ongelovig zijn.

Met deze vier punten heb ik reeds veel gezegd omtrent de mens, omtrent het geloof en omtrent de godsdienst. Maar we moeten nog iets verder doordringen in de feiten willen we begrijpen waarom de godsdienst zo'n bijzonder sterke invloed heeft juist als het gaat om strijd. De godsdienst brengt een systeem, dat gebaseerd is op een zekere moraal, een zedenleer. Deze zedenleer maakt hij tot basis van elke samenleving, waarin hij een overwegende invloed heeft. Hierdoor legt hij dus het gedragspatroon vast, niet alleen van de gelovigen naar ook van de andere leden in de gemeenschap, die niet gelovig zijn. Dit gedragspatroon betekent dan ook een ontkenning van dit gezag: en gezag impliceert machtslust. De godsdiensten worden steeds weer door een machtslust gemotiveerd, die zij zelf ten onrechte zedingsdrang plegen te noemen. De macht van een geloof is gelegen in de innerlijke bronnen, die daardoor bij de gelovigen worden ontsloten.

Het is in het verleden - en naar ik meen in deze tijd - steeds geer gebleken dat een mens met een werkelijk geloof - onverschillig welk geloof dat ook zij - hieruit kracht en zekerheid weet te putten en tot prestaties komt, die voor een niet-gelovige ondenkbaar zijn. We moeten goed begrijpen, dat dit een persoonlijke reactie op het geloof is. Het geloof echter als godsdienst maakt voor zichzelf aanspraak op elke bijzondere prestatie van een gelovige en ziet dit als een bevestiging van zijn eigen waarde. Men vergeet daarbij vaak dat deze waarde is ontstaan doordat de persoon in kwestie afweek van het geloof. In de katholieke Kerk zijn er enkele heiligen, die heilig verklaard zijn, omdat zij zich onzedelijk hebben gedragen volgens de normen van diezelfde kerk. Vragen wij ons af: waarom, dan blijkt dat zij dit hebben gedaan om gehoorzaam te kunnen zijn aan hun Overste. Waaruit wel blijkt, dat die kerk

gehoorzaamheid meer op prijs stelt dan een leven volgens de morele maatstaven, die zij pretenderen te verkondigen.

Dit is nu een denkwijze, die wij overal vinden waar mensen zich verwijderen van de werkelijkheid. Indien wij naast een kerk met haar priesters, haar hiërarchische opbouw, haar eigen rechtspraak etc., nu eens een leger stellen, dan wordt ons duidelijk dat we ook hier te maken krijgen met een maatschappij die in feite buiten de gemeenschap staat, maar zich gelijktijdig terecht of ten onrechte als enig juiste verdedigster of beschermster en in feite ook arbiter beschouwt in die maatschappij.

Kijken wij naar de karakteristiek van de mensen die in het leger gaan, zo blijkt dat velen van hen zekerheid zoeken door te leven in een milieu met vaste regels waarbij de eigen aansprakelijkheid tot een minimum beperkt blijft en gelijktijdig de mogelijkheid tot gezagsuitoefening voortdurend groter kan worden. In de kerken blijken soortgelijke typen zich veelal geroepen te voelen tot kerkelijke posities. Men beseft dit zelf niet. Dus mag men dit de mensen niet verwijten. Maar het is duidelijk, dat zo goed als een leger altijd zal proberen zijn eigen structuur te verstevigen, zichzelf tegen omwentelingen en vernieuwingen te beschermen en zijn invloed op de samenleving te behouden, ook de kerk ditzelfde doet.

Nu zijn echter godsdiensten supranationaal. Een leger behoort tot één bepaalde gemeenschap, een natie. De kerk omvat vele naties. Dit houdt in, dat problemen van de kerk een veel grotere diversiteit hebben en dat de dreigingen, de onzekerheden eveneens in veel groter mate kunnen optreden. Het leger zal tevreden zijn, als het zijn situatie en toestand kan handhaven binnen de samenleving waarvan het deel uitmaakt. De kerk maakt geen werkelijk deel uit van de samenleving en probeert dus in feite een rijk te scheppen dat niet door grenzen of naties wordt beperkt. Hierdoor zal de eigen agressiviteit veel groter worden en is ook de neiging groter om elke invloed, die schadelijk zou kunnen zijn voor een algehele dominantie van het geloof, uit te schakelen. Wij kunnen hiervan voorbeelden zien in de christelijke kerken, maar wij kunnen ze evengoed aantreffen in het gedrag van de moslims in de laatste tijd.

Het zal u misschien bekend zijn dat er in de moslimwereld op dit ogenblik een conflict broeit tussen twee afzonderlijke groepen. Hierbij gaat het in wezen niet meer om het winnen of herwinnen van een bepaalde status in de gewone wereld. Het gaat hier om het gezag binnen de moslimgemeenschap hetzij voor een orthodoxe groepering, hetzij voor een wat meer liberaal denkende groep, die een mogelijkheid tot contact en zelfs samenwerking met andere godsdiensten wel ziet. Hier worden dus oorlogen veroorzaakt. Hier wordt terreur uitgeoefend, ook in uw dagen. Hier worden moorden gepleegd in naam van een godsdienst. En degene, die dat niet gelooft, moet de moderne geschiedenis maar eens nagaan. Hij kan in de laatste jaren steeds weer zien hoe het optreden van bepaalde groeperingen door een zekere Groot-Moefti wordt geleid en hoe deze door op een handige wijze overal twist te zaaien - ook tussen de rechtgelovigen zelf - zijn eigen machtspositie en daarmee de machtspositie van een orthodoxe groepering tracht te vergroten.

Als we zeggen, dat godsdiensten voor vele oorlogen aansprakelijk zijn dan is dat zeker geen ledig woord. Het is integendeel een vaststelling, gebaseerd op het wezen van elke structuur, die zich door het dogmatisch handhaven van één bepaalde orde en het stellen van een grote onderlinge afhankelijkheid en gehoorzaamheid plus een onfeilbare wet, probeert te stellen boven mens en menselijkheid.

U zult nu misschien menen dat ik overdrijf. Mag ik u eraan herinneren dat b.v. de 80-jarige oorlog is voortgekomen uit een religieus conflict? De 30-jarige oorlog in Duitsland was een conflict tussen Protestanten en Katholieken, althans uiterlijk. In feite was het een conflict tussen arme vorsten, die kloosters wilden plunderen en rijke vorsten, die voorlopig deze schatten nog even wilden bewaren tot zij die nodig hadden.

Als wij kijken naar de Eerste Wereldoorlog, dan zijn we geneigd aan te nemen dat hier dan toch de godsdienst geen rol heeft gespeeld. Mag ik u erop wijzen dat ook hier wel degelijk een fanatiek aanhangen van een bepaalde ideologie, waarin geloofswaarden mede een rol speelden, zowel de oorzaak (de moord op Aartshertog Franz Ferdinand) tot stand bracht als ook de daaropvolgende reeksen oorlogsverklaringen. Zelfs de revolutie, zoals deze zich in

Rusland heeft voltrokken, blijkt voort te komen uit het geloof aan een bepaald aantal theoretische stellingen, zonder dat deze ooit bewezen zijn en - we mogen daar nog bijvoegen - zonder dat ze volgens mij in feite bewijsbaar zijn, tenzij door een absolute dwang en het scheppen van een absoluut vaste orthodoxe en zichzelf steeds handhavende hiërarchie.

Ook in de Tweede Wereldoorlog zien wij hetzelfde conflict. Ook hier is het een filosofie, een geloof, dat op de achtergrond zit. Ook hier is het enerzijds het denkbeeld aan de verheven roeping van een volk met op de achtergrond een aantal mystieke en zelfs magische belevingen tegenover de behoefte zichzelf te handhaven in het oude denken en het oude systeem bij de andere landen. Wie zich bezighoudt met de gebeurtenissen in de jaren 1937 - '38 - '39 kan dit mijns inziens zonder meer constateren.

Mogelijk vindt u dat ik het begrip godsdienst hier wat te wijds heb geïnterpreteerd. Maar ik heb u al gezegd, sociale systemen zijn de neerslag van het geloof waarop ze zijn gebaseerd en hun grondslag bezit altijd een grote mate van onredelijkheid. Dit geldt zowel voor z.g. democratieën, socialistische democratieën, dictaturen als voor welke andere staatsvorm ook die u kunt bedenken. Er is altijd een filosofie op de achtergrond. Er is altijd het onbewezene waaraan men gelooft. Zolang de mens meent dat hij zijn onzekerheden kan verdrijven door anderen te dwingen zich aan zijn normen en waarden te conformeren, zullen er oorlogen blijven bestaan.

Een mens hoeft niet bang te zijn veel te verliezen, want de meerderheid der mensen kan eigenlijk niet veel verliezen. En degenen, die wat zouden verliezen, verliezen over het algemeen zaken die in wezen van zeer weinig belang zijn. Het is de illusie, die men verliest.

Een arbeider zou onder elk systeem een zekere beloning kunnen verwerven. En bij een samenwerking tussen de arbeiders zou die beloning t.a.v. het geheel van de gemeenschap ongeveer gelijk blijven. Of dat nu een Sovjet-blok is, een democratische staat, een liberaal-democratische of socialistisch-democratische staat of een dictatuur dat maakt in feite weinig verschil uit.

Zolang de mensen zich op een bepaalde wijze weten te gedragen - wat een persoonlijke kwestie is - zullen zij datgene wat zij werkelijk van node hebben ook wel verkrijgen. Maar de mens is bang, omdat hij ideeën denkt te verliezen.

In uw wereld zijn oorlogen gevoerd alleen om de valsheid van eigen verklaringen en tactiek te bemantelen, om eigen feilbaarheid a.h.w. teniet te doen. U kent daarvan misschien enkele voorbeelden, zoals de opstand in Hongarije, die typerend weergeeft wat er gebeurt, wanneer systemen die zich niet op de werkelijkheid baseren een ontwikkeling zien, die in conflict is met hun stellingen. De vrije wereld riep alleen maar moed te houden en door te zetten en niet het sterven onder de Russische tanks. De Russische tanks kwamen om vrijheid te brengen en herstelden daarmee de oude keten en de oude hiërarchie. In andere landen heeft dit zich herhaald.

Geloof mij, huichelarij is er overal. De huichelarij van een Westen, dat zich weet in te zetten of denkt in te zetten voor de onderontwikkelde landen en gelijktijdig de eigen welvaart baseert voor een deel op de exploitatie ervan. De onderontwikkelde landen, die het niet aan hun eigen gebrek aan doorzettingsvermogen en opofferingsbereidheid wijten dat ze niet verder zijn gekomen, maar die menen dat de schuld ligt bij de anderen, die meer hebben.

De mensen zijn dwazen. En omdat ze dwazen zijn voeren zij oorlogen.

Omdat zij dwazen zijn produceren zij niet wat noodzakelijk is, maar datgene waarmee zij een ander kunnen schaden.

De achtergrond van dit alles ligt steeds weer in het geloof van de mens, aan zijn behoefte aan een zekerheid die niet in feiten is om te zetten. Als een zekere Amin voortdurend meer mensen zijn land uitwijst en anderen afslacht, dan is dat een bewijs van zijn onzekerheid. Hij wil zichzelf bewijzen, dat hij even goed is als ieder ander, dat zijn volk even goed is als elk ander volk. En hij is bereid dat volk en zichzelf op te offeren, desnoods de gehele wereld op te offeren, om dit denkbeeld te kunnen handhaven.

Een mens, die geestelijke waarheid zoekt, die in de leringen van de grote Meesters van deze aarde tracht nieuwe inzichten en voor zich een steun te vinden, zal moeten begrijpen dat zekerheid alleen in jezelf kan worden gevonden, nooit daarbuiten.

Hij zal moeten beseffen, dat de werkelijke bewustwording van de mens niet een kwestie is van een zekere eruditie, maar van het bereiken van een innerlijke stabiliteit, waardoor hij de wereld realistisch en toch met inzet van zijn werkelijke persoonlijkheid kan benaderen.

De naam van God is vaak misbruikt om geweld te rechtvaardigen. En als God niet voldoende was, waren er altijd wel andere leuzen, die daarvoor in de plaats konden komen. Ze zijn alle ledig gebleken. Vervuld zijn alleen die punten waar mensen zichzelf en zichzelf volledig erkennende hebben ingezet om de waarheid van hun innerlijk geloof te manifesteren: en dit op een zuiver persoonlijke basis.

Als godsdienst verandert in persoonlijk geloof en je innerlijk het geloof kunt beleven, dan zal er vrede zijn op aarde. Zolang men nog ledige leuzen predikt, hiërarchische structuren opbouwt, die niet vast gesteund worden door een werkelijkheid, kan er alleen maar oorlog ontstaan, waardoor de mens de mens vernietigt om zo zijn eigen falen tegenover zichzelf te bemantelen.

OORLOG MET DE OORLOG

Hoe dwaas is een leuze waarmee men denkt met strijd de strijd te kunnen delgen! Wie strijd bestrijdt, brengt strijd in het leven. Hij, die weigert te strijden, doet de strijd sterven. Mogelijk gaat hij zelf ten onder, maar hij maakt geweld steeds meer onmogelijk.

Wie oorlog wil bestrijden, moet niet strijden. Hij moet werken en leven voor de vrede. Hij moet niet trachten het geweld met geweld tegen te gaan, maar hij moet trachten zichzelf te zijn en in zichzelf een voortdurend begrip, een voortdurende naastenliefde voort te brengen, waarin hij anderen kan ontvangen.

Waarlijk, daar waar de liefde is, vervalt de strijd. Maar waar men slechts de strijd haat, zal men strijdende de strijd versterken.

Als het kwaad met kwaad wordt bestreden, verandert het kwaad dat heerst, niet de toestand.

Als wij in Gods naam God bestrijden, verandert God niet, alleen zijn naam en mensen gaan eraan ten onder.

Laat ons daarom niet zeggen: oorlog aan de oorlog, maar laat ons zeggen: in ons is de vrede en de voortdurende wil tot vrede, waarbij wij liever sterven dan te strijden.

Zo alleen kan er een einde komen aan de strijd. Zo alleen kunnen wij de goddelijke harmonie, die innerlijke werkelijkheid, waarmaken en vanuit onszelf manifesteren in elke wereld waarin wij bestaan.

HOOFDSTUK 4 - KOSMISCHE REGELS EN GEZOND VERSTAND

Als wij ons op aarde bezighouden met kosmische leringen, dan krijgen we altijd zo het idee dat dat iets zweverigs is, iets wat heel ver weg is. Een soort ruimtewezens dat ijl rond de aarde dartelt, zonder dat je het kunt vangen. En dat is toch zeker niet waar. Want de eigenschappen en de krachten van de kosmos zijn wel degelijk ook de eigenschappen en de krachten, die in uw eigen wereld tot uiting komen, zij het misschien op een beperkte wijze.

Als wij willen proberen iets te begrijpen van de leringen van een grote Meester, van een kosmisch element dat optreedt, dan zullen wij ons als vanzelf ook moeten oriënteren op onszelf en ons gezond verstand.

Vanavond zou ik dat graag met enkele voorbeelden willen doen. Als wij de Wereldmeester horen zeggen, dat de mensheid moet komen tot een werkelijke eenheid van gedrag, dan wordt daarmee bedoeld harmonie. Daarmee wordt niet bedoeld: eenheid in de zin van gelijkvormigheid. Want zodra gelijkvormigheid optreedt, treedt bewust willen veel minder op. Waar geen bewust willen is, daar kan geen bewuste harmonie zijn en ook niet worden ervaren. Wij krijgen dan de mierenmens: en dat is nu niet de bedoeling van de Wereldleraar.

Als er wordt gezegd, dat oorzaak-en-gevolg een voortdurende opeenvolging van feiten zijn waarbij wij zelf betrokken zijn, maar die wij door onze oriëntatie in gerichtheid kunnen wijzigen, dan klinkt dat fantastisch mooi. Maar dan moeten wij ook weer aan ons gezond verstand vragen wat er eigenlijk aan de hand is. En dan komt het hierop neer. Alles wat op dit ogenblik bestaat is het gevolg van al wat eraan vooraf is gegaan. Die gevolgen worden niet alleen door mij gefabriceerd, maar door iedereen. In het brandpunt van die gevolgen sta ik zelf: althans vanuit mijn standpunt. Ik kies nu uit de voor mij zichtbare mogelijkheden.

Er zijn er vele. Maar ik kies één van de zichtbare mogelijkheden. Daardoor zal ik niet de werkelijke resultaten van de toekomst bepalen, maar wel de wijze waarop ik mij in die toekomst oriënteer en daarmee mijn relatie en mijn harmonische verhoudingen in de toekomst.

Ik meen. dat dit voorbeeld wel duidelijk genoeg is.

Op dezelfde wijze worden wij geconfronteerd met Heesters als Jezus. Bij Jezus is het ook een kwestie van: wat hebben de mensen ervan gemaakt. Als Jezus zegt: "Vraagt en u zal gegeven worden", dan wordt dat door menigeen beschouwd als: ik heb God als een soort Sinterklaas daarboven zitten. Ik behoef maar te vragen en ik krijg het wel. God, geef mij even bewustzijn. God, geef mij even dit of dat.

Maar dat is niet de bedoeling. Vraagt en u zal gegeven worden impliceert iets heel anders. Het juiste vragen impliceert de kennis van hetgeen u wilt verkrijgen. Waar die kennis aanwezig is, is het verkrijgen impliciet.

"Klopt en u zult worden opengedaan" is ook zo'n spreuk, die ook altijd weer wordt mishandeld. Zeker, het is een kosmische wijsheid. Want om te kunnen kloppen moet je weten waar. Maar weet je waar je moet kloppen, dus waar je je eigen signaal moet geven aan de hogere krachten, dan is daarmee een harmonie ontstaan. Er is dan geen kwestie meer van iets wat afgesloten kan blijven: er is nu sprake van een open contact.

Wie zich met deze dingen bezighoudt, gaat zich al snel realiseren: de mensen maken er meestal maar een potje van. En toch, als u gewoon nuchter nadenkt, dan kunt u heel veel waarheden, kosmische en andere, voor uzelf nagaan. Ze zijn te verifiëren. Het is niet, dat een kosmische lering uit de aard der zaak een lering is, die veel te ver weg ligt voor het gewone menselijke verstand. Indien u in die misvatting verkeert, doet u er beter aan om u er niet mee bezig te houden.

Zodra men zegt: Gods raadsbesluiten zijn zo wonderbaarlijk, dat wij eenvoudige schepselen deze niet kunnen begrijpen, dan zeggen wij: Laten we ons niet druk maken, want wij hebben toch niets te zeggen. Maar waarom zou je dan nog bidden, waarom zou je nog iets doen, als je God niet kunt begrijpen? Dat is erg nuchter, erg menselijk. Maar aan de andere kant. Indien ik in God iets erken en ik reageer daarop, dan zal deze reactie op zichzelf bepalend zijn voor de relatie tussen God en mij. Dan moet men niet zeggen dat Gods raadsbesluiten onnaspeurlijk zijn. Ik kan hoogstens zeggen dat ik het er niet altijd mee eens ben. Maar dat is weer een andere kwestie. Er is altijd een duidelijk kenbare verhouding tussen hetgeen er gebeurt en hetgeen er gaat gebeuren. Er is een kenbare relatie tussen de mensen, die beslissend is voor een bepaald gebeuren en de ontwikkeling ervan.

Je kunt b.v. aan de hand van hetgeen degenen, die op dit ogenblik in het Pentagon logeren, degenen ook die als directe adviseurs naast Nixon staan, besluiten plus de karakteristiek van de man zelf nagaan wat het feitelijke vredesoverleg in Vietnam betekent. Dat is helemaal niet zo moeilijk, als je je realiseert dat je niet te maken hebt met iets abstracts dat volgens vaste regels werkt. Je hebt gewoon te maken met mensen, die gebruik maken van de middelen waarover zij beschikken. En deze mensen doen dat om voor zichzelf iets te bereiken. Of dat nu een zuiver persoonlijke kwestie is of misschien een meer ideële, dat doet niet ter zake. Zo kun je dus alles nagaan.

Maar als wij dat nu wel kunnen zeggen over Richard Nixon of Adolf Hitler, Winston Churchill en al die anderen en wij kunnen dus door de persoon en uit de situatie waarin deze zich bevindt concluderen wat de ontwikkeling zal zijn, dan moeten wij dat toch ook kunnen zeggen als het gaat om Boeddha, Mohammed, Jezus of om wie dan ook. Want ook hier is het niet zo, dat de wereld ver boven ons ligt, dat Gods raadsbesluiten en Jezus' kracht en wijsheid, Mohammeds inspiratie en de inzichten van de Boeddha te ver gaan voor de mensen. Helemaal niet, integendeel. Als deze kosmische leringen en krachten voor de mens van nut moeten zijn, dan moeten zij zich ook manifesteren op een wijze, die voor de mens begrijpelijk, aanvaardbaar en hanteerbaar is. En juist op een bijeenkomst als deze lijkt het mij wel eens goed om daarop de nadruk te leggen.

U bent zo gauw geneigd te zeggen: Dat is allemaal hoge lering. Nu is "hoog", voor vele mensen althans synoniem met onbegrijpelijk. Vandaar ook de hogere politiek. Hoog kan zijn, vergaand in het aanvaarden van krachten en verhoudingen, maar het kan nooit onbegrijpelijk zijn. Op het ogenblik, dat u iets niet begrijpt, is het niet hoog, maar dan is het troebel. En als het troebel is, moet u het net zolang filtreren met uw gezond verstand, totdat er iets uitkomt laat u kunt gebruiken.

Zeker, er is verontreiniging, geestelijk zo goed als elders. Er zijn vervalsingen van waarden. Er zijn verschillen van waardering voor een zekere uitdrukking waardoor ergens iets kan worden vertroebeld. Maar u heeft gezond verstand en dat moet u gebruiken. Dat verstand geeft u de mogelijkheid te begrijpen wat er wordt bedoeld.

Neem nu nog een uitspraak van Jezus: "Wat ge de minste dezer doet dat hebt ge mij gedaan." Dat is een spreuk, die wordt gebruikt voor de missionering. En als je ziet wat de resultaten daarvan voor de volkeren zijn, dan vraag ik mij wel eens af, of die mensen begrepen wat ze dan Jezus kennelijk aandoen.

Maar kan dat? Kan Jezus identiek zijn met iedereen? Als dat zo is, dan hebben wij geen pastoors, geen priesters en geen kerken meer nodig. Dan is Jezus met ons. Klaar. Afgelopen. Of het is niet zo. Maar dan moet er met die zin iets anders bedoeld zijn dan algemeen wordt uitgelegd: mensen doe vooral goed, want dat doet ge aan Jezus. Neen, dan moet er iets anders in zitten. Nu geloof ik dat je gewoon moet beginnen met de vertaling te bekijken: Wat ge aan deze mens doet, dat erken ik, dat voel ik als voor mij te zijn gedaan. Dan zijn we al heel ergens anders.

Jezus wil de harmonie, die in de daad ligt aanvaarden als deel van zijn eigen harmonie. Akkoord, dat kan. Maar dat betekent niet dat je Jezus twee dubbeltjes geeft. Het betekent alleen: als je onzelfzuchtig een ander helpt, de harmonie waaruit het geven voortkomt, voor

jou een verbondenheid met Jezus inhoudt. Ik geloof, dat je daarmee de kern treft van iets dat voor alle kosmische leringen, voor alle kosmische kracht waar is.

De dingen zijn er allemaal, zeker. Maar voor ons zijn ze pas werkelijk beleefbaar en werkelijk hanteerbare zaken op het ogenblik dat wij - waardoor dat doet niet ter zake - ermee harmonisch zijn. En dat ziet men wel eens over het hoofd.

Wij kunnen wel zeggen: God zal me de kracht geven. Goed, God zal u die kracht waarschijnlijk wel geven, indien u

a. gelooft in die kracht:

b. gelooft in een God, Die reëel is, dus niet alleen in een projectie van uzelf zonder meer:

c. aanvaardt dat deze kracht u alleen in staat stelt tot zelf streven en niet in de plaats komt van uw noodzaak tot streven. Dan kan zoiets waar zijn. Dat zegt het gezonde verstand u.

Als gezond verstand zo goed bruikbaar is om bepaalde kosmische betekenissen en waarden na te gaan, dan moeten we ook stellen: Het gezonde verstand van de eens is de toetssteen, waarmee hij zijn erkenningen t.a.v. de kosmos op de proef stelt en aan de hand waarvan hij bewust zijn harmonieën met de kosmos kan bepalen, zelfs indien daar delen van de kosmos bij betrokken zijn, die hij nog niet geheel kan begrijpen of beheersen.

Indien we spreken over kosmische waarden en kosmische invloeden, dan hebben we het altijd weer over krachten waarvan het ontstaan op zijn minst genomen duister is. We kunnen wel zeggen hoe ze ontstaan, maar niemand kan dat controleren. Het feit, dat ze er zijn kunnen wij echter niet terzijde schuiven. Laten we dat niet vergeten.

Als het mogelijk is te zeggen: Er is nu een roodtendens (kijk naar de wereld en u zult inderdaad overal de resultaten ervan zien), dan gaat het er niet om of het een roodtendens is, maar dan gaat het erom dat er een bepaalde fase wordt aangeduid, die feitelijk waar wordt. Als ik tegen u zeg, dat er over ongeveer 20 dagen opnieuw grote veranderingen zullen optreden en dat die o.a. voor Zuid Europa nogal wat te betekenen kunnen hebben, dan kunt u zeggen: Dat vertelt hij nu. Best. Maar als het uitkomt, en dan behoeft het nog niet eens letterlijk uit te komen, maar als de tendens die ik aanduid zich waar toont, dan is er kennelijk iets aan de hand. Het feit: er zijn kosmische krachten, mogen we niet over het hoofd zien als wij bezig zijn met kosmische leringen. De kracht op zichzelf en haar omschrijving is naar keuze. Maar het feit, dat ze er is, is onmiskenbaar.

Zo is het ook als wij te maken hebben met leringen waarin wordt gesproken over krachten, die op deze wereld zullen inwerken. Als dat wordt gezegd, dan moeten wij niet proberen dat te interpreteren als overdrachtelijk. Neen, dan gaat het over krachten, die hier zullen optreden. Dan gaat het niet om de naam van die kracht, maar om het erkennen van de essentie van die kracht.

Een zeer belangrijk deel van de christelijke mensheid houdt zich voortdurend bezien met de Openbaringen van Johannes. Dat is een bewijs, dat de mensen niet goed weten wat ze lezen. Men zoekt daarin een kosmische mededeling en men krijgt inderdaad de beschrijving van een visioen. Daar wordt o.a. gesproken over de Ruiters, die uitgaan over de wereld. Wat betekent dat? Zolang we niet weten wat ermee wordt bedoeld, weten we alleen dat het over invloeden gaat. Die invloeden worden beschreven de oorlog, de pest, de hongersnood, de dood. Onder welke omstandigheden treden die zaken op? Dat kunnen we in de historie terugvinden en zeer waarschijnlijk ook terugvinden in onze eigen tijd. We kunnen zien waar de invloeden zitten waaruit dat voortkomt. Dan kunnen wij ook zeggen wanneer die omstandigheden, die gelijken op wat er in de Openbaringen wordt gezegd, zullen optreden. Wij hebben het dan niet nodig om geheimzinnige namen uit te rekenen en met allerlei gegoochel te bepalen op welk moment de wereld zal vergaan. Dan gaat het er doodgewoon om bepaalde tendensen te herkennen, te zien hoe ze optreden en misschien met welke regelmaat ze optreden en dan te zeggen: Kijk, die zijn er, ze zijn vergelijkbaar met dat deel van de Openbaringen, dus zullen deze factoren dan en dan weer in verschijning treden. Indien deze vier factoren gelijktijdig verschijnen, dan mogen we aannemen dat het geheel, dat daar mystiek wordt aangeduid, inderdaad ook zal kunnen voorkomen.

Het is natuurlijk aardig dat allemaal zo te stellen. Er zijn echter kosmische leringen gegeven, die dan wel niet zoals in de Openbaringen van Johannes het einde van de wereld aangeven, maar die toch ergens iets zeggen over de mens en de menselijke geest, zoals die na de dood voort bestaat. Een van die leringen wil ik voor u citeren:

“Op het ogenblik, dat het “ik” zichzelf beseft en in een aanvaarding van datgene wat het in zich erkent de kosmos aanvaardt zoals deze zich uitdrukt, ontstaat de eerste harmonie waardoor de bewustwordingsmogelijkheid toeneemt.”

Dit is niet van mij. Het is van een Meester.

Wat wordt daar letterlijk gezegd: Ik moet mijzelf aanvaarden. Pas indien ik mijzelf aanvaard, zoals ik mijzelf ken en niet zoals de wereld mij zou moeten zien volgens mijn idee, kan ik ook de kosmos aanvaarden, zoals deze zich aan mij openbaart.

En daar zitten wij met de ellende. Want die voorwaarde lijkt wel zo licht en eenvoudig, maar ze is het niet. Ik moet niet alleen aanvaarden wat er *is*, maar ik moet ook nog toegeven wat ik *bén*. En pas als deze twee tezamen optreden, ontstaat het kosmische bewustzijn, de inwijding of hoe u dat noemen wilt.

Nu stel ik alleen maar dit: Als ik kijk naar de conflicten op uw wereld, dan blijkt steeds weer dat zij voornamelijk voortkomen uit de behoefte van de mens zichzelf te ontkennen zoals hij zichzelf wezenlijk kent. Een vervalsing dus van hetgeen je bent. Deze vervalsing - die heel vaak ook maatschappelijke aanpassing e.d. wordt genoemd - is aansprakelijk te stellen voor het grootste gedeelte van de menselijke agressie: en zelfs ook voor het grootste gedeelte van de geestesziekten.

Als ik dat zo zie, dan is het duidelijk dat de vervulling van die voorwaarde niet zo gemakkelijk is. Gelukkig staat er niet, dat ik moet zeggen wie ik ben. Alleen, ik moet mijzelf aanvaarden, zoals ik ben. En daarin ligt dan een tweede sleutel.

Mijn gezond verstand zegt: Indien ik mijzelf aanvaard zoals ik ben, dan moet ik het eerst maar eens toegeven. Maar dan *wéét* ik ook wat ik ben. En als ik nu begin te werken met dat wat ik weet te zijn, dan zal ik niet proberen te beantwoorden aan maatstaven waaraan ik tegenover de buitenwereld graag zou beantwoorden. Dan weet ik eenvoudig waar mijn grenzen liggen en kan ik op grond daarvan harmonie vinden. Maar mijn harmonie is - en dat gaat misschien iets verder dan alleen gezond verstand - niet alleen maar de harmonie met de waarheid, met mijzelf. Ze is mijn harmonie met de kosmos, met de straal waartoe ik behoor, met de kracht die zich in mij kan openbaren, kortom, elke harmonische fase waartoe het ego ook maar kan behoren.

Zodra ik mijzelf kan aanvaarden en dus niet meer aan de kosmos en aan de wereld bepaalde eisen opdring, kan ik in harmonie zijn. Ik kan de volledigheid van hetgeen ik ben openbaren. Die volledigheid openbaar ik dan niet alleen in mijzelf (de beperking van mijn eigen krachten) maar in het geheel van elke klacht waarmee ik verbonden ben. Ik heb dan de kosmische waarheid geopenbaard. Deze waarheid gaat door alle sferen heen en kan het gehele ruimtelijke bestel a.h.w. overspannen.

Maar wat moet ik dan nog doen met dingen als de Openbaringen van Johannes? Moet ik het doen met allerlei mystieke raadselgeschriften? Wat moet ik doen met de onnaspeurlijke voorspellingen van b.v. Nostradamus? Wat kun je daar nog mee doen? Niets. Omdat je op het ogenblik, dat je losbreekt uit de waan, uit de vervreemding van de werkelijkheid, die pas dan werkelijk het hogere moet zijn en terugkeert tot de realiteit van je gezonde verstand, in staat bent om elke kosmische lering, die voor jou aanvaardbaar is, te zien zoals ze is. Omdat je dan in staat bent niet alleen jezelf te aanvaarden zoals je bent, maar ook te reageren in harmonie met wat je bent en met wat je van jezelf terugvindt in de kosmos. En dan komt de volledige openbaring van het eigen “ik”, als vanzelf naar voren en zal er uit deze openbaring de kosmische wijsheid ontspruiten waarmee je niet alleen maar de leringen van Meesters kunt verstaan, maar waardoor je in staat bent om metterdaad en eventueel ook met begrippen tot uitdrukking te brengen wat de werkelijkheid is die je leeft. En het uitdrinken van deze

tijdloosheid in de tijd is mijns inziens wel de hoogste bereiking, die voor een mens en voor een geest denkbaar is.

TRANSCENDENTALE MEDITATIE

Transcendentale meditatie is een meditatie waarbij de grenzen van de werkelijkheid worden overschreden. Het is een wat mystiek patroon dat uit het Oosten stamt en daar al lange tijd wordt beoefend. In de laatste tijd hebben sommige mensen er een systeem van gemaakt en wat verkopen ze nu als iets geheel nieuws. Het is eigenlijk een oud vehikel dat een beetje opgespoten is met nieuwe ideeën, maar waarvan de motor zeker niet méér trekkracht heeft dan voorheen. Ik hoop, dat men mij dit niet kwalijk neemt, als ik dat zo formuleer.

Wat is transcendentaal? Het is het uitkomen boven de werkelijkheid waarin je leeft. En wordt die werkelijkheid vaak volgens een bepaald systeem verdeeld. Een deel ervan zou je, als we de vreemde woorden vermijden, kunnen onderscheiden in een geestelijke sfeer. Dat is gewoon de eerste geestelijke sfeer, die je kunt betreden. In het begin kun je die betreden met assistentie. Later kom je op een hoger vlak, dat je zonder assistentie af kunt, dan kun je het zelf doen. Daarboven komt dan - laten we zeggen - een gebied van zielekracht. Dat gebied kun je eerst ook alleen betreden met assistentie. Daarna kom je in het tweede gedeelte en daarin kun je werken zonder assistentie. Vandaar ga je naar de wereld van licht.

Die kun je ook in het begin weer alleen betreden met assistentie en later zonder. Weer dezelfde indeling, waarbij de mens eindelijk kan opgaan in het totaal, wat dan God, Brahman, het Geheel of het Al wordt genoemd.

Die meditatietechniek is eigenlijk terug te vinden aan het vroege begin van de yoga. Toen gebruikte men deze technieken reeds. Ze zijn op zichzelf betrekkelijk eenvoudig.

Breng jezelf in een vorm van half-trance of half-roes. Dat kan gebeuren door dansen, door het voortdurend herhalen van bepaalde spreuken. De laatste tijd is "Rara Krishna" daarvoor nogal erg populair. Je kunt ook gebruik maken van bepaalde middelen.

Er is ook het contempleren van bepaalde vormen. Dit alles voert tot een gehele of gedeeltelijke zelfhypnose. Deze zelfhypnose wordt geleid door één denkbeeld, dat is afgestemd op de wereld, die je gaat betreden: b.v. de geestelijke wereld. Dan is de hulp die je krijgt de wijze waarop je in een toestand van grote suggestiviteit wordt gericht op één bepaald denkbeeld. Dat is in een massale samenwerking wat eenvoudiger, maar je kunt ook door een soort zelfsuggestie te gebruiken of te incorporeren in de methode die je gebruikt, jezelf suggereren dat je die wereld betreedt en daardoor leren in die wereld te handelen.

Dan kun je natuurlijk ook - want dat is aan alle meditaties eigen - daarbij elke relatie tussen jezelf en iets anders stellen. Je kunt nagaan hoe je je voelt als duif, als kastanjeboom, als eikel, als minister, als leeghoofd enz. Je kunt elke vorm kiezen, die denkbaar is en je kunt weten wat jij daarin zou zijn. Natuurlijk ook een suggestief geheel, maar omdat het via de geestelijke wereld gaat, is inderdaad een absorptie van feiten mogelijk.

Zo ontstaat er een rijping. Maar die rijping is nu weer niet uit te drukken in woorden. Vandaar dat wij kunnen zeggen dat transcendentale meditatie een verandering van innerlijke toestand teweeg brengt, die niet verstandelijk uitdrukbaar is.

Hiermede meen ik voldoende te hebben gezegd over deze manier om een andere werkelijkheid te betreden. Maar denkt u nu alstublieft niet dat dit de enige methode is. De mens, die spontaan uittreedt, maakt over het algemeen gelijksoortige dingen door als in een transcendentale meditatie bewust wordt opgezocht. De mens, die in geloofsbeleving tot mystieke verrukking komt, maakt innerlijk processen door die gelijk zijn aan hetgeen met transcendentale meditatie bereikbaar wordt. Waarom dan deze bijzondere nadruk op juist deze vorm van mediteren? Er is een tijd geweest dat de mens wat nuchterder werd. Als iemand zei: "Ex oriënte lux", dan was er altijd wel iemand die zei: Je bent gek. Dat komt niet uit de Oriënt, het komt uit de buurt van Vlaardingen en het wordt gemaakt door mijnheer Lever & Co. Tegenwoordig vlucht een weg voor de wereld waarin men leeft: en dat betekent dat het licht uit het Oosten komt. De werkelijkheid kunnen we vinden in de oosterse filosofie, die weer veel

meer op de voorgrond komt. Gelijkijdig zien wij een verminderde deskundigheid bij degenen die zoeken naar de achtergronden van deze oosterse filosofie. Zij worden dan bewust of onbewust de slachtoffers van bepaalde maharishi's of hoe zij zich verder noemen. Leraren, die ongetwijfeld voor een oosterling wel een redelijke filosofie kunnen brengen, omdat die mens daar in is opgevoed, maar die voor een westerling absoluut onbegrijpelijk is.

De westerling gaat dat dan proberen om te zetten in een eigen dynamiek: iets wat voor hem past. En zo worden al die stellingen, die eigenlijk abstract zijn en in wezen teruggrijpen naar sociale oerinstincten van de maatschappij waaruit die denkbeelden zijn voortgekomen, omgezet in directe praktijken.

En dan ontdekt zo'n maharishi dat het zeer winstgevend is. Deze geestelijke leidlieden gaan dan op rondreis. Zij worden buiten hun land vaak meer vereerd dan in hun eigen land. Ze krijgen aanhang en er ontstaan bewegingen. Zo'n beweging zou dan volgens de stichter eigenlijk helemaal niet agressief moeten zijn, integendeel. Maar de westerling is nu eenmaal ingesteld op een wijze, die agressie onvermijdelijk maakt. Het resultaat is, dat hij deze verdraagzame leringen aan een ander gaat opdringen. Hij gaat ermee demonstreren. Hij gaat ermee de straat op. Hij probeert het te verkopen, desnoods met lezingen met lichtbeelden en pornografische films na. Als hij het maar aan de man kan brengen. En daar krijgen we dan de vervalsing.

De vervalsing waarbij het transcendentale karakter van de meditatie eigenlijk plaatsmaakt voor een vorm van suggestieve zelfvervulling, waarbij niet meer de beleving van de kosmos de hoofdzaak is, maar de beleving van jezelf het eigenlijke doel wordt en dan nog niet eens een esoterisch verantwoorde beleving. Het is alsof iemand probeert geestelijk twee extra handen te laten groeien, die hij voortaan kan gebruiken om zichzelf voortdurend ermee op de schouder te kloppen. Daarom zou ik u de raad willen geven.

Indien u zich wilt bezighouden met transcendentale meditatie en de vele technieken die daarvoor worden aanbevolen, doet u het a.u.b. niet in een te grote en te dodelijke ernst. Misschien is er voor u een methode om inderdaad tot een geestelijke wereld of hoger door te dringen. Maar als dat het geval is, dan kan dat niet dank zij de techniek. Dat kan alleen dank zij uw innerlijk vermogen waaraan de techniek hoogstens enige richting heeft gegeven. Probeer dus niet ten koste van alles de techniek aan te hangen, omdat er eens wel resultaat zal zijn. Beperk u hierin en u zult ontdekken, dat voor de westerling transcendentale meditatie zelden veel te zeggen heeft, maar dat als ze hem iets te zeggen heeft de resultaten daarvan sterk afwijken van hetgeen in de bakermat van deze vorm van overwegen ooit is gesteld.

❖ Is er een meditatie die niet transcendentaal is?

Transcendentaal is een term, die wij gebruiken om aan te geven dat de meditatie in haar belevingen en waarde zich boven het redelijke en zintuiglijke vlak zal verheffen. En dat is een meditatie niet altijd. Er zijn vele meditatievormen waarbij wij ons bewust beperken tot iets wat wij kennen, wat redelijk te bevatten is en waarbij wij het redelijke beeld dan aanvullen door b.v. emotionele erkenning of gevoelens van eenheid. U kunt dan stellen, dat het eindresultaat eveneens transcendentaal zal zijn. Maar de praxis houdt in, dat zijn het proces een bewuste en daarom redelijk hanteerbare conclusie achter laat. Bij de transcendentale meditatie - zoals ze althans wordt aanbevolen - is dat niet het geval.

IRONIE

Een zekere mate van ironie, een spot, een zelfspot is mijns inziens noodzakelijk voor elke mens, die zich wil bezighouden met de geestelijke ontwikkelingen en de hooggeestelijke elementen waarmee hij in deze wereld in steeds toenemende mate en met steeds afnemend succes wordt geconfronteerd. Als wij ons realiseren hoe vaak wij ons aanstellen tegenover onszelf alleen maar om het idee te hebben dat wij geestelijk wat waard zijn, dan kunnen wij op zijn minst genomen licht ironiserend denken over onze geestelijke betekenis. Laten wij de betrekkelijkheid daarvan alstublieft niet uit het oog verliezen.

Als wij ons druk bezighouden met de intense waarheden die juist ons worden gegeven - en dat kan dan zijn in de kerk, in de Orde, in onze Loge of ergens anders - dan zouden wij ook hier

een licht ironiserende opmerking erbij moeten plaatsen, tenminste in onze ogen. Want wij zijn het zelf, die de betekenis bepalen van hetgeen wij verkrijgen: en wat meer is, wij zijn het over het algemeen zelf die het waardeloze zodanig inlijsten, dat het waardevol lijkt, totdat wij vergeten dat er in de lijst zich slechts een vage imitatie bevindt. Menigeen doet mij denken aan een oude heer, die eens in zijn jeugd jaren een reproductie van een Rembrandt heeft ingelijst en steeds meer over zijn echte Rembrandt is gaan spreken, totdat hij gelooft dat zijn kapitaal aan de muur hangt.

Wij doen maar al te vaak hetzelfde. Wij zijn geneigd om iets wat op zichzelf helemaal niet waardevol is tijdelijk naar voren te schuiven, omdat ons dat beter uitkomt in ons contact met de wereld. Maar dan gaan wij dat zelf ook geloven. En het vreemde is, dat wij onze eigen leugens vaak intenser geloven dan degenen aan wie wij ze vertellen. Want wij liegen altijd in ons contact met de wereld, bewust of onbewust. We spelen komedie: we doen net alsof wij anders zijn. Dit op zichzelf zal ik niemand van u verwijten, want het is een zo algemene kwaal dat ze eerder als een primair menselijke eigenschap aangemerkt mag worden. Maar laten we ons dat dan tenminste realiseren: Laten we dat kleine beetje zelfspot behouden waardoor wij weten wat wij in wezen zijn en wat wij eigenlijk doen.

Het is niet zo belangrijk dat wij naar buiten toe veel komedie vertonen, maar het is wel belangrijk dat wij er zelf niet in geloven. Het is niet zo belangrijk dat wij veel minder waard zijn in het leven - geestelijk of anderszins - dan wij voorgeven te zijn, maar laten wij alsjeblieft niet denken dat de waarde, die wij anderen voortoveren, onze werkelijke waarde is.

Laten we proberen realist te blijven. Dan mag je met een lichte zelfspot rustig het spel van beschaving meespelen. Want beschaving is wederkerige zwendel, dat weet u ook wel.

Als u dat spel dan speelt met besef voor de belachelijkheid die er in schuilt, dan zult u meer gaan beseffen van uw werkelijke betekenis en waarde. Dan zult u achter de komedie, die u speelt, gaan zien wat u werkelijk beweegt. Wie dat weet, benadert eeuwige waarheden, omdat datgene wat ons werkelijk beweegt en motiveert voor ons de directe straling is van de kracht, waaruit wij zijn voortgekomen.

HOOFDSTUK 5 -INWIJDING EN INWIJDINGSSYMBOLEN

DE RITEN

Het belangrijke hierbij is, dat wij het verleden en het religieuze heden stellen tegenover de normale mensen en de normale mogelijkheden.

Als u wel eens heeft gehoord van de pelgrimstocht naar Mekka, dan zal het u opgevallen zijn dat de hele pelgrimage in haar hoogtepunt een soort uitbeelding is van het gebeuren van de eerste Hadj, de eerste heilig oorlog. De mensen gaan naar een bepaald dal toe, liggen daarin een tentenkamp en vasten. Vandaar beginnen ze een optocht, a.h.w. een symbolische strijd in de richting van Mekka en daar aangekomen eindigen ze met de bekende rondgang om de Kahtba en de meeste gaan dan meteen wat water halen uit de bron Zen-Zen (?) Dit is een ritueel, dat in zekere zin probeert de openbaring, die Mohammed heeft ontvangen te laten mede beleven door de mensen, die in hem geloven als de profeet van God.

In deze ritens, waarbij van alles en nog wat van pas komt, zijn natuurlijk allerlei prestigeobjecten verweven. Zo wordt b.v. regelmatig het grote tapijt, dat speciaal door de een of ander wordt gegeven om de Kaäba in te hullen, naar Mekka gebracht. Er zijn bepaalde prestigereglementen. Er zijn mensen, die met een autobus gaan, anderen gaan te voet of per ezel, maar er zijn ook nog mensen - en dat zijn de heel deftigen - die een heel stuk per vliegtuig gaan, ze landen bij Medina en van daaruit gaan ze een eind met luxe wagens en dan met een karavaan. Want het waren de kameelruiters, die indertijd Mekka zijn binnengetrokken.

Nu zult u zich afvragen wat dit alles met inwijding te maken heeft. Wel, het is de poging om iets te doen herleven. Het belangrijkste van de hele islam is eigenlijk de openbaring die Mohammed heeft ontvangen. Maar die openbaring kon hij alleen ontvangen, omdat hij de eenzaamheid in trok. Hij was een belangrijk man geweest, maar op een gegeven moment trok hij zich in de eenzaamheid terug. Hij kwam daar tot de erkenning van Allah. Hij werd profeet. Hij werd herboren.

Nu is dat misschien een verhaal op zichzelf. Het doet hier en daar denken aan de verklaring van Lou de palingboer, die ook vertelde dat hij eenzaam in de modder stond ergens op een plaat in de Zuiderzee om vis te vangen of aal te steken, toen hij God hoorde die zei: Jij bent God. Nu ja, toen wist hij het. Zo is het kennelijk met Mohammed ook gegaan.

Voor de mensen, die in hem geloven is een groot aantal wetten, welke hij heeft gegeven de feitelijke leefregel geworden. Wij spreken in de eerste plaats altijd over de Koran. Daarin wordt duidelijk gemaakt hoe een mens heeft te leven om op de juiste voet te staan met God en later eventueel in te gaan in het hemelrijk. Wat dat betreft zien wij een vervorming, die in vele opzichten gelijk is met wat wij hebben gezien in het christendom.

Als men nu echter probeert om de wijze van denken na te gaan van de mensen, die hen ertoe brengt naar die heilige plaatsen te gaan, dan is het het zoeken naar de invloed waardoor Mohammed a.h.w. met God werd verbonden. Zij hopen op deze wijze een soort relatie, een harmonie met Mohammed te verkrijgen. Vandaar dat ook degene die de Hadj (de pelgrimstocht) heeft gemaakt (deze draagt meestal een bijzonder soort tulband) en heeft meestal ook een miniatuurkorán om zijn hals hangen dat hij in Mekka heeft gekocht wordt beschouwd als iets bijzonders, want hij is in Mekka geweest.

Dit zie je ook in het judaïsme. Het uitbeelden (denk aan het Loofhuttenfeest) van de verlatenheid in de woestijn is altijd weer dat "tot wij elkaar zien in Jeruzalem". De terugkeer naar de heilig plaats. De plaats vaar de Arke des Verbonds stond, waar de grote Tempel stond, de plaats waar God Zich openbaarde aan Zijn volk.

Het is een typische neiging, die wij ook kunnen vinden bij de boeddhisten. Bij de boeddhisten vinden wij mensen, die de heilige plaatsen opzoeken. Er zijn grote standbeelden opgericht op de plaatsen waar de Boeddha eens geweest zou zijn. In vele gevallen is dat niet eens waar. Men gaat overleveringen na en probeert de voetstappen van de Gautama te volgen. En ook in die pelgrimage tracht men zich te vereenzelvigen met de profeet.

Wat het katholicisme betreft, dat wat dit aangaat althans wat dichter bij de inwijdingsgedachte staat dat vele meer protestantse richtingen, daar zien wij het misoffer. En kijken wij wat daar eigenlijk gebeurt, dan blijkt dat het een uitbeelding is van het Laatste Avondmaal: de periode waarin de apostelen door Jezus volgens de opvatting werden bevestigd en deel hadden aan zijn geest. Ook hier weer datzelfde inwijdingsdenken.

Bij de Hindoes en de brahmanen bestaan ook heilige plaatsen waar ze naar toe trekken en waar ze bepaalde feesten vieren. Er zijn heilige stromen waarin de kracht van de Oneindige is en daarin moet je je baden. Denk aan de Ganges. Altijd weer hetzelfde motief. De mens, die zijn inwijding zoekt door het volgen van de voetsporen (dus de uiterlijkheden) Hetzij symbolisch hetzij reëel van degenen die een grote leer hebben gebracht.

Als wij dat tegenover de hedendaagse wereld willen stellen, dan blijkt dat het heel vaak een prestigeobject is. Er zijn mensen, die naar Mekka gaan omdat dat status betekent, zoals er mensen zijn die vinden dat je tenminste eens in je leven het Heilige Land moet hebben gezien, want dan heb je iets om over te praten. Dat wordt allemaal wel verhuld achter vrome sentimenten, maar ik meen dat de benadering toch heel erg zakelijk is. En tussen al die mensen schuilt steeds weer de enkeling die het wonder verwacht. De enkeling, die misschien naar het H. Graf gaat - en dan moet hij maar kiezen welke het juiste is - in de hoop dat hij daar iets zal vinden van de kracht van de engel, die indertijd aan de vrouwen moet hebben gezegd: "Weent niet, Uw Meester is heengegaan," enz.

Zo kun je ook in datzelfde Jeruzalem, in de grote Moskee (dat is ook een speciale moskee) moslims aantreffen, die proberen de belofte van God aan Abraham in zichzelf te herbeleven om daardoor gesterkt te worden.

In deze zeer rationele tijd bestaat er bij de mensen een magisch geloof dat uitdrukking geeft aan zijn behoefte om door te dringen in de geheimen van de geest. Nu kunnen wij dat allemaal wel heel mooi versieren.

We kunnen er heel plechtige inwijdingsgeschiedenissen van maken. Er zijn, zelfs de z.g. esoterische scholen, die examens afnemen compleet met meditatieproeven en innerlijk schouwen die je dan later aan een Meester moet beschrijven. Maar in al deze gevallen blijf je ergens steken bij het uiterlijk, tenzij je iets in jezelf vindt. Want kenmerkend voor die hele relatie van de mens met de oneindigheid is zijn zoeken naar het symbool. Dat symbool is hem echter niet voldoende om er alleen maar naar te kijken: hij wil er deel aan hebben.

U denkt misschien: ach, wij zijn te nuchter en te zakelijk voor dergelijke rituelen. Vergist u zich niet: Als er in de Tweede Kamer een stemming wordt gehouden voor bepaalde zaken, dan is dat een ritus, want het is heus al bekend wat eruit komt. Dat weet iedereen al. Maar door het op deze manier te doen, wordt er het stempel van democratie op gezet van iets wat misschien niet eens reëel kan bestaan. Iets waarvan men droomt en dat nooit helemaal waar wordt.

Zo is ook de manier waarop men iemand begroet een ritus. Als je het sociale verkeer tussen de mensen ziet - zelfs tussen degenen die zeggen dat ze met al die dingen geen rekening meer willen houden - dan krijg je soms het idee van een gestyleerde dans, een soort pavane waarin ze wederkerig met gebaren, hoofdse buigingen en samengaan proberen het beeld van het mens-zijn tot uitdrukking te brengen. Er is iets in de mens wat hij naar buiten wil brengen: en dat wat hij buiten zich zoekt, kan hij niet vinden zonder dat hij zelf er iets voor maakt. De mens maakt voor zich dus een symboliek om zich daaraan vast te klampen. En als we dat in de praktijk omzetten, dan betekent dat dat heel veel dingen op zichzelf geen betekenis hebben. Het misoffer bij de katholieken: de doop, het Avondmaal bij andere christelijke richtingen, de bedevaart, de meditatie, de kloosterperiode bij de boeddhisten, de studie, het aanwezig zijn bij de verschillende Meesters bij de Hindoes, de bedevaart, de lezingen van de

Koran bij de moslims, ze zijn alle zinloos en zinledig, tenzij de mens daarin probeert uit te beelden wat hij in zich heeft.

En nu zien wij een vreemd verschijnsel, dat naar ik meen wel voor elke inwijding geldt. Indien je buiten jezelf iets uitbeeldt en daarin zo intens gelooft dat je het van binnen waar maakt, dan schep je een innerlijke waarheid. Als die innerlijke waarheid verder reikt dan je normale wereld, dan schouw je daardoor in het onbekende. Er komen dingen, die voor de normale wereld verborgen zijn in je naar voren. En in deze openbaring - hoe wonderlijk geformuleerd misschien ook - is dan weer een sleutel verborgen voor grotere werelden, voor een verdere ontplooiing van het ego.

Denk niet, dat de inwijdingen van de oudheid zoveel verschilden van wat er tegenwoordig gebeurt. Alleen werd er in de oudheid toneel gespeeld. Daarbij vielen er soms echte slachtoffers. Het was een uitbeelding van het leven, die zo levensecht was, dat de spelers vaak vergaten wie ze waren en het hen enige tijd kostte om weer terug te keren tot hun normale persoonlijkheid.

Nu is het misschien zo, dat er in de Comedie Divine, die wordt gespeeld geen sprake meer is van iemand, die Osiris uitbeeldt. Misschien is het de perfecte revolutionair Cheguevara. Het symbool blijft hetzelfde. Men verbindt zichzelf zo intens met een droom, met een onwerkelijkheid dat men die als werkelijkheid gaat beleven. Men verandert zijn persoonlijkheid door die zodanig aan te passen aan een misschien alleen maar mythische figuur of persoonlijkheid, dat men daardoor een andere wereld kan binnentreden. En nu is het belangrijke daarbij niet dat je zoiets uitbeeldt. Het belangrijke is, dat je in iets gelooft dat groter is dan je zelf bent. Door dit geloof ontstaat inderdaad de mogelijkheid uit het totaalbewustzijn van de mensheid en uit bepaalde geestelijke sferen denkbeelden, harmonieën, maar ook krachten af te tappen. Dat zijn geen geheimen, die kunnen worden overgeleverd. Het zijn geheimen die alleen beleefbaar zijn. En als we zien waartoe dit voert, dan staan we ook weer heel erg verbaasd.

Als wij kijken naar b.v. het christendom, dan zult u tot de ontdekking komen dat men daar gevangen zit in leerstellingen. Bij het christendom heeft men de neiging om datgene wat men voor waar zou willen aannemen als een onomstotelijke waarheid aan anderen op te leggen.

Maar gaan we nu kijken bij de boeddhisten, dan blijkt dat daar juist degenen die het verst gevorderd zijn behoren tot een Orde, die geen antwoord geeft op het onbekende, die de filosofie van het leven verkondigt en zegt: Het onbekende kan zich allen in u manifesteren, indien ge goed leeft. Het heeft geen zin om over een hiernamaals te praten. Het heeft geen zin om over een hemel of een hel te praten. Het heeft alleen zin te spreken over wat ge zijt, over de harmonie die ge nu tot stand brengt. Als ge dat kunt doen, dan openbaart er zich in u een waarheid. En dan zeggen ze nog niet eens welke. Ze zeggen alleen: Dan vindt ge de waarheid, het ware pad.

Opvallens is, dat er elders zoals b.v. in India Meesters zijn, die zeggen: Ach, mensen, het is allemaal niet belangrijk dat je de juiste leerstellingen kent, daar komt het helemaal niet op aan. Het is ook niet belangrijk dat je je bezighoudt met het juiste leven. Je moet je bezighouden met de juiste discipline. Je moet op die manier denken, op die manier ademen, op die manier eten en indien je dat regelmatig doet, dan komt de rest vanzelf.

Is nu de een beter dan de ander? Ik zou zeggen: neen. De een is niet beter of slechter dan de ander, want het zijn allemaal maar spelen. De mens spēelt een inwijding. En indien hij voldoende in dat spel gelooft, vindt hij daarin, een grote waarheid. Het enige dat hij dan meestal vergeet erbij te zeggen is, dat in die grotere waarheid de leer, het systeem, de discipline onbelangrijk is geworden.

U leeft in een moderne wereld en u heeft niet veel tijd voor inwijding. Maar u heeft soms dingen waarin u gelooft. De een gelooft in een edele mensheid. Hij zal daardoor zichzelf tot een edeler mens maken, maar gelijktijdig zal hij gaan beantwoorden aan bepaalde krachten en ideeën, die eigenlijk niet meer tot het menselijke behoren, die al boven de mens uitsteken en daaruit denkbeelden maar ook kracht ontvangen. Hij zal daaruit een mate van harmonie en

vreugde kunnen putten. Dat kan iemand zijn, die de gehele dag loopt rond te sjokken, die 's avonds naar de televisie kijkt, die ook nog wel eens ruzie maakt en het verdomd lastig vindt zijn belastingbiljet in te vullen. Want degene die wordt ingewijd is geen bijzonder mens. Een inwijding is niet iets wat je cadeau krijgt. Het is iets wat je leeft en dat dan wel eens wordt bevestigd.

In de oudheid, een heel lange tijd geleden, was er een heksenvereniging. Men heette toen anders. De beroemde heks van Endos was er ook één van. Waarschijnlijk hebben ook de pythia's daartoe behoord. Zeker is wel dat bepaalde vrouwelijke monniken en heiligen in Perzië en India daartoe hebben behoord en dat het geheel waarschijnlijk ook nog terug te leiden is in de richting van de oude Isis-dienst en de hogepriesteressen daarvan. Hoe het ook zij, in deze groep leerde je a.h.w. te luisteren naar geesten, te voorspellen, geesten op te roepen en al die dingen meer. Dat waren de uiterlijkheden.

Als je echter die inwijding onderging, dan werd je gewoon leerling: d.w.z. je ging gewoon meelevens met een klooster, hetzij met een heks. Dat kwam er niet op aan. Op die manier moest je de sfeer vatten. En als zij nu dachten: dat is iemand die er helemaal bij past, dan gaven ze je opdrachten. Ze zeiden: Probeer dat. En dan zaten ze met grote ogen te kijken of het ging. Het ging dan meestal wel. Dan zeiden ze: Kijk, dat is nu dat en dat. Zo'n inwijding was het geven van een stoffelijke of althans redelijk aanvaardbare verklaring voor effecten en aspecten van een werkelijkheid, die de inwijdeling zelf eigenlijk al had waar geslaakt. Het was niet zo, dat je eerst het geheim kreeg en dan moest presteren. Neen, je moest eerst presteren. Het geheim was alleen de verklaring van de prestatie.

Dit is een inwijdingsdenken dat in de moderne tijd ook wel past. Er zijn op het ogenblik in deze wereld een groot aantal inwijders (meestal halve en hele adepten), die bezig zijn de mensen te helpen. Nu doen ze dat niet, zoals u zoudt denken, door naar hen toe te gaan, geheimzinnig te fluisteren, de handen op te leggen en te zeggen: "Nu ben je ingewijd," maar door te zorgen dat de sleutelbegrippen, de verklaringen, die je nodig hebt op het juiste ogenblik ter beschikking zijn.

Je beleeft iets, je doet iets uit jezelf. Je kunt het niet verklaren en dan ineens vind je die zinsnede, dan hoor je het woord dat de verklaring is. Dat is hun methode.

In de moderne tijd wordt er helemaal niet geprobeerd om het in een religieuze sfeer te betrekken. Ik zou haast zeggen, dat de moderne inwijding in tegenstelling tot alle vroegere inwezen areligieus is. Ze gaat niet uit van de godsdiensten. Ze beschouwt God wel als een werkbare factor, maar die moet je maar in jezelf vinden. Het gaat nu om wat je zelf bent en wat je uit jezelf weet te puren.

Ook dat is heel begrijpelijk, want als wij kijken wat er is geworden van de mosliminwijdingen b.v., dan komen we tot de ontdekking dat de mens, die het juiste gevoel heeft gevonden, als hij de Hady heeft gemaakt, zich dan ook inderdaad gaat voegen bij bepaalde monnikengroepen. En dan zie je daar mensen, die vanuit ons standpunt een beetje gek zijn. Die zich ritueel opzwepen en gifslangen de kop afbijten of die zich doorboren met dolken of die uren lang in een en dezelfde beweging dansen tot ze uitgeput in een soort trance neervallen. Dan zeg je: Is dat nu inwijding? Ja, dat hoort erbij. Ook dit is een van de riten: het jezelf verliezen in een onwerkelijkheid, iets wat anders is. En denkt u niet dat dat nu alleen daar voorkomt.

Er zijn in de christelijke wereld tegenwoordig ook bepaalde groepen waar men de heiligen aanroept en dan lopen ze b.v. door gloeiende sintels. Onder een andere aanroeping doen ze datzelfde ook in Perzië. Je kunt het ook hier en daar in India vinden. Zelfs op Ceylon is nog een groep die over vuur loopt. Die mensen doen dat om op deze manier iets waar te maken van een band met het bovennatuurlijke.

Het verschijnsel op zichzelf is heel gemakkelijk te verklaren. Het is gewoon een kwestie van een lichaam, dat tegen alle gewoonte in reageert op een zeer bijzondere toestand. De voetzolen worden omgeven met een laagje vocht waardoor het mogelijk is om door de sintels te lopen. Alleen als je er afstapt, moet je oppassen dat er geen sintels aan de zolen blijven kleven. Je moet even goed je voeten afstampen: en dat zie je ze dan ook allemaal doen. Dat is

doodgewoon. Maar het feit, dat die mensen deze verandering tot stand kunnen brengen, dát is het bijzondere. Dat is iets wat ligt in de sfeer van een inwijding. Het is a.h.w. een ritus waardoor de mens zich onttrekt aan zijn alledaagsheid.

Ik meen, dat je zowel in de moslimwereld als elders die schijnbare excessen moet begrijpen als een ritueel dat ten doel heeft voor de mens de inwijding mogelijk te maken, voor hem het doorbreken van zijn beperkingen tot stand te brengen.

Nu weten we wel, dat er vele riten zijn, die absoluut niet goed werken. Er zijn bepaalde kloosters waar men zich regelmatig moet geselen. Soms staat het zelfs in de voorschriften dat men zich minstens eenmaal per weer hevig moet geselen en tweemaal per week mag men het in mindere mate doen. Dan zijn er ijveraars, die het elke nacht doen. Zij denken dat ze er beter van worden, maar het zijn gewoon masochisten. Het is een vorm van zelfbevrediging door zichzelf lijden toe te voegen. Maar er zijn mensen bij, die door hetgeen ze doen het gevoel krijgen dat ze niet zichzelf bevredigen, maar dat ze van zichzelf loskomen, dat ze dichter staan bij Jezus of iets anders.

Het zijn allemaal gewoon beelden. Wat ze doen is een ritueel. Wat daaruit voortvloeit is in wezen een illusie. Een illusie in haar uitbeelding, maar niet in haar mogelijkheden. Want daardoor zijn figuren mogelijk (priesters) die juist dank zij deze zelfkastijdingen wonderbaarlijke zieners en genezers blijken te zijn. O, ik weet wel dat ze over het algemeen worden weggedrukt. Denk naar aan pater Pio. Maar ze zijn er dan toch.

Het vreemde hierbij is, dat aan de hand van de uiterlijke verschijnselen het haast niet mogelijk is uit te maken wie nu werkelijk een inwijding ondergaat en wie alleen maar in een soort histerie een zuiver stoffelijke zelfvervulling probeert te bereiken. Aan de uiterlijke verschijnselen zie je het niet. Ik geloof niet dat het trouwens erg belangrijk is, want als je zou weten: deze of gene is veel verder dan ik, dan zou je er heen lopen en zeggen. Vertel het mij alsjeblieft ook. En dat kan niet. Wij hebben ons ritueel nodig. Maar ons ritueel is de aanloop, die we nemen voor de sprong in het onbekende, het ondergáán van het andere. En of dat andere nu in een droom naar voren komt, in een enorme emotiestorm of op een andere wijze, dat doet niets ter zake. We gaan het onbekende in. Het onbekende vormt zich naar ons, maar wij vormen ons ook naar het onbekende. Er ontstaat een relatie, een harmonie. We kunnen gaan leven met het onbekende als een werkelijkheid en daardoor wordt het kenbaar. Dat is inwijding. Er zijn een aantal voorschriften, die er altijd zijn geweest, voor wat je allemaal moest doen. Ik zou een paar daarvan willen zetten naast nuchtere raadgevingen voor deze tijd.

1. Egyptische inwijding.

Ga in eenzaamheid voor de God. Vast. Neem geen voedsel en drank tot u. Blijf geknield totdat hij tot u spreekt. Wanneer ge zijn stem hoort, is zijn woord uw inwijding en het begin van uw priesterlijke werkelijkheid.

2. Het vroege christendom.

Zo trek u terug in eenzaamheid en bid tot God, opdat Hij u verlichte. Ge zult de bekoringen of verleidingen overwinnen en dan zal een engel Gods tot u komen en u een naam geven. En in deze nieuwe naam zult ge Jezus' kracht uitdragen. (Letterlijk. Dit is uit de 3^e eeuw na Chr.)

3. De moslims. (Uit de rituelen van de dansende derwisjen.)

En zo gij de 5^e maal gedanst hebt (ik weet niet waarom de 5^e keer, maar zo staat het daar) en uzelf hebt verloren (m.a.w. de 5^e maal dat je bij de dans in trance bent geweest). zo zult ge u terugtrekken in eenzaamheid. Ge zult u onthouden van voedsel. Gij zult opzien naar de hemel en ge zult roepen tot de groten en Mohammed vragen Allah's kracht tot u te voeren. Zo zullen tot u komen over de brug de engelen en zij zullen tot u spreken. Zij zullen u noemen een naam en zij zullen u noemen een kracht en uit deze beide zult ge weten wat de wil is van Allah en zult ge de juistheid begrijpen van de openbaring van Mohammed onze profeet.

4. De boeddhisten.

Er bestaat een boeddhistische groep, die aan overwegingen doet. Ze hebben zelfs een klooster in Kandiri. Dezen hebben ook een soort inwijdingsritueel, een inwijdingsformule. Daarin staat: En zo ge de juiste deugden in uzelf voortdurend bevestigt, indien ge de juiste paden gaat en onthecht zijt, zo zult ge u richten op het grote Niets (dit is de meest juiste omschrijving die je in een vertaling kunt geven) en zo het Niets over u komt, zult ge daaruit de betekenis der dingen leren kennen.

Dit komt ook op hetzelfde neer. Ik zou u nog twintig verschillende variaties kunnen geven zoals ze in India horden gebruikt, maar in al deze formulieren of voorschriften wordt gezegd: Je moet je afzonderen in eenzaamheid. Je moet daar wachten tot God tot je spreekt. In heel veel gevallen wordt aangeduid dat je iets verandert. Je krijgt een andere naam of een machtwoord dat dan je eigenschap is: de sleutel tot je persoonlijkheid.

In de moderne tijd hebben we aan die woorden misschien niet veel. Een enkeling zal een nieuwe naam vinden, inderdaad. Maar als ik het voor de moderne mens zou moeten formuleren, dan zou ik alleen maar dit willen zeggen:

Probeer uw ontevredenheid met de wereld te vergeten. Vraag u af waar u faalt of heeft gefaald en - erkennende uw eigen onvolkomenheden - aanvaard de wereld zoals ze is en de krachten daarin als een werking, waaraan u zich niet meer wilt onttrekken. Aanvaard het geheel (dat kunt u vaak in een heel kort ogenblik doen) en zie dan welke denkbeelden er in u opkomen. Want dat is het eigenlijk.

Wij hebben toch al die illusies niet nodig. Wij hebben alle mooie rituelen, die werden gebruikt om aan iets een bepaalde Godsvorm te geven, niet nodig. Juist het niet-religieuze karakter van de inwijding maakt haar toegankelijker, ofschoon ze gelijktijdig minder specifiek een beroep doet op bepaalde emotionaleiteiten in de mens. Wacht en u krijgt een denkbeeld. Gewoon een paar gedachten. U krijgt plotseling een klein inzicht: dan gaat het weer voorbij. Houd die kleine dingen vast en gebruik ze om uw wereld daarmee opnieuw te bezien. U zult tot uw verbazing ontdekken, dat uw inwijding veel gemakkelijker is, dat ze vaak veel meer inhoudt dan i had gedacht. Zo eenvoudig kan het dus zijn in deze tijd.

Een andere regel - ik zal ze nu niet meer van alle richtingen geven - staat in een brahmaans manuaal voor wat men noemde: de erkenning van verleden en toekomst. Dat betekende dat de mensen vroegere incarnaties beseften, de waarheid omtrent zichzelf in het heden en ze daardoor eigenlijk de toekomst konden beheersen. De incarnatiecyclus was dus helemaal hun eigen beheersing. Zij konden de werkelijkheid van de wereld zien. In dat geschrift geven ze deze raad:

"Indien gij uzelf erkent zoals ge zijt en leest in de regels (de Upanishaden), zo zult ge soms als sluimerend vergeten wat ge leest. En dan komt in u het gevoel dat er andere woorden staan."

Ik kan het verder uitwerken. Ik kan u elders analogieën ervan geven, maar het belangrijke is hier dat je op een gegeven ogenblik in een meditatie of op een andere manier zo ver kan vervreemden van de werkelijkheid, dat je niet meer weet waar je aan toe bent, dat er ineens heel nieuwe dingen komen. Je leest iets, maar je leest niet wat er staat. Je ziet iets en je weet wat er staat, maar je ziet iets anders dan er staat. Je hoort iets en je weet wat je hoort en toch hoor je iets anders. Er zit een verandering in. Dan wordt hier gezegd:

"En deze verandering is de erkenning van de kracht waaruit wij leven en de weg, die wij gaan tot in de wereld der goden."

Heel mooi. Een beetje padvinderachtig: weest bereid en ga op weg, dan komt je in de wereld van de goden terecht. Maar voor ons is dit eigenlijk toch wel leerzaam.

Er is een vervreemdingseffect. Op het ogenblik, dat wij geloven in de waarden van ons eigen wezen en deze niet ideëel maken, maar gewoon beleven, verschuift er iets in de werkelijkheid. We gaan bepaalde dingen anders zien. We weten: het is niet zo, toch zien we het. Het is een droom, die a.h.w. over de werkelijkheid ligt. Indien dit optreedt, moeten we het waarmaken, want we moeten het voor onszelf bevestigen. En nu is het vreemde: Indien je niet handelt in overeenstemming met wat je feitelijk weet, maar met de droom die er bovenop ligt, dan verandert je besef van de mensen en van de wereld. Ook dat is een inwijding.

Waarom die daadwerkelijke beleving ervan, het op de proef stellen ervan nodig is, is ook weer een ritueel. Wij geloven namelijk niet in een werkelijkheid, voordat ze in onszelf bewezen is. En daarom roeten we elke werkelijkheid die we vinden, afwijkend van de norm, voor onszelf beproeven, waarmaken of uitbeelden op de een of andere manier om haar te kunnen aanvaarden. We moeten over de drempel heen van: maar dat speelt zich alleen in mij af: buiten mij bestaat het niet. Wij moeten het leren zien als een totaliteit.

Nu zult u zeggen: we hebben toch wel onze gaven en krachten.

Ik ga u herinneren aan een heel vreemde Orde (het was eigenlijk ook nog een sekte), die indertijd in de woestijn heeft bestaan. Het was wat men noemde: de volgelingen van Anubis, de gidsen in het onbekende land: dus eigenlijk in het land van de dood. Deze mensen stelden: "Wanneer wij met de ziel gaan, zo treden onze voeten de woestijn, maar onze gedachten gaan op de treden. Zij spreken de woorden, ze gaan langs de zuilengalerijen etc. tot de Hof der Rechteren."

Deze mensen geloofden namelijk dat je door je zo sterk in te beelden dat je in het hiernamaals was en dat je die rituele gang van het Dodenboek maakte, je dat ook feitelijk deed. Het moet wel een krankzinnig gezicht zijn geweest om zo'n paar mensen, die misschien gehoord waren om een ziel de weg te wijzen, daar gewoon over de woestijn te zien schuifelen en ineens van die dansspasjes te zien maken (want ze gingen de trap op) en buigingen te maken tegen een niets. Maar dit ritueel was voor die mensen nodig om zich daarmee te vereenzelvigen. Ze probeerden op deze manier lichamelijk de wereld te ontvliden door ook lichamelijk te handelen, als of ze in een andere wereld leefden.

U zult ook wel eens in een situatie komen, waarin u zegt: Als ik nu volkomen reëel moet handelen, kan ik niets. Maar als u innerlijke een besef heeft, een kennis, een wetenschap of mijnentwege een godsdienstige leerstelling waarvan u volledig overtuigd bent en u gaat die uitbeelden zonder u af te vragen, of u voor gek staat of niet, dan zult u wonderlijk genoeg tot de erkenning komen dat u iets waar maakt wat op de wereld niet waar is, maar dat u de gevolgen van die waarheid kent en dat u die zelfs in uw eigen wereld kunt gebruiken. U kunt ze daar uitstralen. U kunt het manifesteren. Ook hier dus weer een heel typische ontwikkeling.

Nu zou ik u misschien moeten lastig vallen met allerlei formules, want die horen er eigenlijk bij. Maar ik vraag mij altijd af, of die superconcrete en exacte formuleringen, die zeer ingewikkelde zinnen wel zo buitengewoon nuttig zijn. Iedereen heeft zijn eigen visie daarop. Ik heb de mijne. Ik handel dus maar volgens de werkelijkheid, die ik veronderstel en geef het zo eenvoudig mogelijk weer. Voor een ieder, die een inwijding begeert, geldt:

Datgene wat ik met volle inzet van mijn persoonlijkheid en met volle overtuiging uitbeeld en desnoods alleen symbolisch of ritueel waar maak, is een innerlijke waarheid waardoor de harmonie, die ik met de rest van de kosmos kan krijgen, eigenlijk wordt bepaald. Doordat ik geloof in de schijnwereld die ik hanteer, kan ik de boodschappen uit de werkelijke wereld ontvangen. (Dit is naar ik meen een heel belangrijk punt). Dan moet onmiddellijk daarop volgen:

De mens, die niet leeft naar datgene wat hij in zichzelf als waarheid beschouwt, zal er nooit in slagen verder te komen. Integendeel, hij maakt zijn waarheid - zelfs indien ze voor anderen bestaat - meer en meer tot een illusie. Ik meen, dat dat duidelijk is. Als je om iemand de vrijheid te geven hem eerst tot slaaf maakt, kom je ook niet verder. Je moet gewoon proberen te leven wat je voor jezelf en in jezelf op dit ogenblik gelooft.

Dan is er verder een regel (eigenlijk is het een soort formule, die ik maar heel eenvoudig heb vertaald):

Indien ik consequent waarmaak wat ik in mij als juist heb ervaren, ook als ik het in wezen niet begeer of niet zie als een noodzaak of mogelijkheid, dan zal ik door mijn visie op het zijn veranderen. Ik zal mijzelf bevrijden van beperkingen, maar gelijktijdig een nieuwe scala van waarderingen vinden. De scala van waarderingen, die buiten het stoffelijke bestaat, kan stoffelijk worden geïnterpreteerd en zal daardoor de samenhang van het stoffelijke op een andere wijze doen blijken. Degene, die het verst gaat in deze ontwikkeling, is in staat om

de kleinste delen in hun loop te beseffen. Hij kan de elektrische stroom dwingen te vloeien of te onderbreken. Hij kan de atomen zeggen zich te hergroeperen. Kortom, hij is meester van alle materie. Maar alleen omdat hij zichzelf niet meer beschouwt als een materieel wezen.

Dan - en dit is naar ik meen, voor u allen heel erg bruikbaar:

Dat wat je volledig en intens kunt denken, moet je met een gebaar waarmaken. (Dat gebaar is dan weer de verwezenlijking.)

Dan staat daar achter:

Het is niet nodig te beseffen wat je waar maakt, als je het maar aanvoelt. Het aangevoelde is even werkelijk en de bereiking daaruit voortvloeiend is volkomen gelijk aan datgene wat met volbewustzijn tot stond wordt gebracht, omdat het gehele wezen zich oriënteert op een andere wereld en daarmee deel heeft aan de krachten daarvan en het bewustzijn daarvan geniet.

Een laatste regel, die naar ik meen wel heel erg belangrijk is voor een ieder, die bezig is met inwijding en ziet hoe anderen ermee worstelen.

De mens, die probeert zijn wereld voor een ogenblik te vergeten, is een wijze. Wie probeert te leven alsof zijn wereld niet bestaat, is een dwaas, die je in jezelf bereikt, moet je vertalen in de termen van de wereld waarin je leeft, want eerst dan bewijs je vanuit en door jezelf de werkelijkheid van hetgeen je op geestelijk niveau erkent en hebt bereikt.

Dit is nu gewoon een lezen van de aren van het onmetelijke korenveld van de riten, de inwijdingen e.d. Indien u zelf een ritus nodig heeft, denk dan niet dat die zo ingewikkeld moet zijn. De kinderen in een klas hebben ook een zekere rite. Als Juf erg vervelend is, beginnen ze te wapperen: één of twee vingers de hoogte in. Het is een methode om duidelijk te maken: ik wil eruit. Wij kunnen dat ook doen. We kunnen met de handen een gebaar maken, we kunnen misschien, als we dat nog te opvallend vinden, met onze tong een figuurtje tekenen op het verhemelte. We kunnen met een onopvallend gebaar de relatie stellen tussen ons voorhoofd en ons achterhoofd. Die dingen betekenen op zichzelf niet zoveel. Maar het gebaar (de rite) is erg belangrijk, omdat ze voor ons het signaal is waarop we kunnen reageren. Een mens, die wisselt tussen verschillende werkelijkheden, zal - wil hij in zijn wereld bewust, nuttig en geestelijk groeiend kunnen leven - een sleutelgebaar of een sleuteluitdrukking moeten gebruiken om uit die andere wereld naar zijn eigen wereld en uit zijn eigen wereld naar die andere wereld te gaan. Deze symbolische uitdrukking, misschien het ritueel maken van een gebaar, van enkele schreden of het spreken van een enkel woord, kan voldoende zijn om daardoor bewust en beheerst de krachten, die je anders halfbewust in je meesleept te manifesteren in je wereld. Die manifestatie op zichzelf is weer een stimulans tot een reëler aanvaarding van de geestelijke werkelijkheid waaruit je leeft.

Deze lezing is belangrijker dan u op het eerste gezicht beseft. Datgene wat u over inwijding heb gezegd, zou ik als ik u was, nog eens goed nalezen en mij eens afvragen: slaat het misschien op mij? Kan ik er misschien iets aan doen? Want alle inwijdingen uit de oudheid zijn onbelangrijk, als je als een suffe steenezel in de materie blijft doorploeteren zonder te beseffen welke werkelijkheid er rond je bestaat en welke grote krachten er in je leven.

NOOT

Er is gevraagd: Hoe weet je nu of je met een inwijding bezig bent?

In de praktijk ben je altijd, als je geestelijk georiënteerd bent - hoe dan ook - wel bezig met een inwijding. De meeste mensen beseffen dat niet, maar op het ogenblik dat je belangstelling niet alleen naar de z.g. concrete zaken gaat, maar dat je uitgrijpt boven de werkelijkheid (en dat kan dus zelfs sociale politiek zijn), dan zoek je naar een inwijding en ben je er dus mee bezig. Het is goed om dat hier nog weer even te stipuleren.

Elke mens op aarde, die zich kan losmaken van het zuiver materiële en van het normale denken en doen van zijn omgeving, zoekt in wezen een inwijding. Het zoeken naar de

inwijding, gebaseerd op een aanvaarding van jezelf zoals je bent met erkenning van het goede en het kwade dat er in je woont, is in feite een stap doen in de richting van de inwijding.

Dan krijgt u de droom, de gedachte van een mogelijkheid of een macht. Gelijktijdig vindt u vaak daarnaast de ledigheid van uw wereld, omdat u die twee nog niet samen kunt brengen. Probeer dan de krachten terug te brengen, steeds sterker naar uw eigen wereld en u zult zien dat er zich nieuwe denkbeelden ontwikkelen. Dat is misschien geen schokkende verandering, maar het is wel een totale verandering van uw leven, uw mogelijkheden en vooral van uw geestelijk bestaan.

De harmonieën, die u op deze wijze tot stand brengt, zullen u helpen om steeds verder te gaan op het pad der inwijding. U zult daarbij uw eigen kleine rituelen haast automatisch ontwikkelen, omdat dit voor u de bevestiging is van hetgeen u bent. Vraag u dan niet af, of u meer ingewijd bent dan een ander, maar vraag u af, of u gebruik maakt van alle kracht, die u in u beseft en alle werkelijkheid, die u innerlijk beleeft, ook mede in uw wereld tot uitdrukking weet te brengen.

DE VRIJE WIL

Een mens, die denkt dat zijn wil volledig vrij is, is een dwaas. De mens, die denkt dat zijn wil geen mogelijkheden bezit, is een nog groter dwaas. Een wijze is hij, die begrijpt dat zijn wil slechts vrij is in het kleine, terwijl hij in de grote lijnen van zijn bestaan voortdurend wordt bepaald door krachten, die hij nog niet kent en daardoor niet kan beheersen.

Het zal u bekend zijn, dat onkunde in vele gevallen de aanleiding is tot onvermogen. Ik herinner mij dit uit mijn jeugd jaren, toen de wil tot vrijen bij mij wel aanwezig was, maar ik deze wil toch niet in vrijheid kon uitleven. Hier was ik niet in staat te weten wat de essentie van deze - overigens instinctief ingeschapen - drang betekende. En daar in mijn dagen de voorlichting nog zeer beperkt was, heb ik daarmee enige worstelingen en verrassende ontdekkingen doorgemaakt.

Zo gaat het ook de mens. Als zijn bewustzijn groter wordt, zijn begrip voor de werkelijkheid intenser en meeromvattend, dan zal zijn wil meer betekenis krijgen. Want hij weet dan wat zijn keuzemogelijkheden werkelijk inhouden en hij beseft wat de consequenties daarvan zullen zijn.

Onze vrije wil is eigenlijk het sterkst gefrustreerd door ons gebrek aan inzicht. Op een bepaald moment handelen wij volgens datgene wat wij in onszelf als wil of als begeerte ervaren. Maar wij weten niet wat daarna komt en zo blijkt dat onze werkelijke begeerte, die meestal een zekere continuïteit inhoudt, door onze handelingen wordt gefrustreerd. Dit nu lijkt mij een punt waarvan wij zeer veel kunnen leren. Althans ik heb het gedaan en neem dus aan dat ook voor u die mogelijkheid bestaat.

Op het ogenblik, dat ik de consequenties van een daad kan overzien, kan ik ook werkelijk zeggen, of ik haar aanvaard of niet. Als ik dan handel, is dit volkomen bewust. En daar ik weet wat er gaat gebeuren, kan ik mij daarop prepareren. Ik ben in staat mij te verdedigen. Ik ben in staat om a.h.w. van tevoren de eenvoudigste oplossing te kiezen. Hierdoor bereik ik veel eerder het door mij gewenste resultaat: en ik bereik het bewust aan de hand van de mij besepte mogelijkheden. Op het moment echter, dat ik mij ga bezig houden met de een of andere daadstelling, die naar mijn begrip in een droom wel dit of dat zou kunnen worden, maar waarvan ik de werkelijke mogelijkheden en consequenties niet overzie - voor mijzelf niet en ook niet voor de wereld - dan word ik geconfronteerd met zaken waarop ik niet heb gerekend. Ik kan niet snel genoeg reageren. Ik kan geen uitweg zoeken uit een enorme drang misschien, die van buitenaf op mij wordt uitgeoefend en dan ben ik mijn vrijheid kwijt.

Ik heb in het verleden ongetwijfeld ruim gebruik gemaakt van mijn vrije mogelijkheid tot keuze. Maar altijd weer waren er omstandigheden, die ik niet had voorzien, naar ik meende. Achteraf bezien waren ze volkomen logisch en vloeiden geheel voort uit datgene wat ik zelf mede had veroorzaakt. Het was mijn niet inzien van samenhangen waardoor ik steeds weer werd gefrustreerd en mijn wil niet volledig tot werkelijkheid kon maken.

Dan moeten wij daaruit concluderen, dat de mens, die een volledig bewustzijn bezit een volledig vrije wil zal hebben, maar dat de beperking van het bewustzijn op zichzelf een beperking betekent van de vrijheid van wil.

Nu zijn er veel mensen, die een dergelijk onderwerp gaarne bezien in meer logische termen en dan kan men natuurlijk zeggen: Elke mens wordt begrensd door de mogelijkheden die hij bezit, door het milieu waarin hij zich beweegt, door de maatstaven die hij hanteert en last but not least door datgene wat men hem als waardevol voorlegt, zonder dat hij wijs genoeg is om te controleren of dat waar is. Wat dat betreft is het in de wereld slecht gesteld.

De wereld vertelt u b.v. dat gehoorzaamheid een deugd is. Die gehoorzaamheid kan dan voeren tot de bombardementen van Vietnam. Men vertelt u dat kuisheid een deugd is. Gelukkig geloven de mensen dat zelden of stappen ze over hun bezwaren heen, anders was de mensheid uitgestorven. Men vertelt u dat het recht altijd zal zegevieren. Nu, het onrecht viert over het algemeen meer overwinningen dan het recht en dat kan een ieder constateren. Maar wij willen beantwoorden aan wat die wereld ons voorhoudt. Wij geloven, dat wij alleen zalig kunnen worden in de juiste kerk. Wij geloven, dat de liefde alleen beleefbaar is, indien wij aan bepaalde formaliteiten hebben voldaan. Wij geloven, dat ons mens-zijn afhankelijk is van de wijze waarop wij ons kleden. Kortom, wij geloven alles behalve één ding: dat wij eerst onszelf moeten zijn.

Wij weten wat de wereld is, die schijnwereld buiten ons en wij kunnen onze houding daar tegenover bepalen. Wij weten, dat in een absoluut conflict met de wereld wij altijd het onderspit zullen delven. Het is dus dwaas om een dergelijk conflict te beginnen, tenzij zeer grote en hoge geestelijke belangen op het spel staan. Maar in de praktijk kunnen wij altijd uitwijken.

Ik vind iemand, die probeert met twee vingers een losgebroken locomotief tot stilstand te dwingen een dwaas. Degene echter, die opzij springt en zich afvraagt, of er misschien een wissel is over te halen waardoor dat ding in ieder geval geen grotere ravage veroorzaakt, noem ik een wijze. Zo is het ook met de vrije wil.

Wanneer de gemeenschap, de maatschappij, het leven waarin wij nu eenmaal zijn opgenomen, ons dreigt te overrompelen, dan moeten wij ons afvragen: kan ik mij uit de baan van het gevaar verwijderen? Zo niet: kan ik het gevaar misschien afleiden in een richting waardoor zo weinig mogelijk onaangename en onaantoonbare consequenties ontstaan? Dat is ook vrije wil.

Men heeft eens gezegd, dat de vrije wil alleen kan worden uitgeoefend door een diplomaat. Nu ben ik het daar niet helemaal mee eens. De vrije wil heeft weinig te maken met de voortdurende leugens. Toch zou ik willen zeggen: Iets wat de diplomaat heeft, moeten wij ook gebruiken: namelijk de methode om ons zo te bewegen en uit te drukken dat wij de waarheid zelf kunnen beleven en uiten, zonder dat zij aan anderen onmiddellijk aanstoot geeft. Dit lijkt mij voor de mens de oplossing voor vele van zijn wilsproblemen.

Daarnaast is er naar ik meen ook nog een verwarring tussen wil en wens. Heel veel mensen zeggen dat ze geen vrije wil hebben, omdat ze hun wensen niet kunnen verwezenlijken. Maar ze vergeten één ding: datgene wat zij wensen is niet afhankelijk van henzelf en hun eigen instelling en daden, maar veronderstelt een onderworpenheid aan of een daadkracht bij anderen, die mogelijk niet aanwezig is. Het is natuurlijk aardig te zeggen: Ik houd er niet van om bergen te beklimmen. Als die bergen nu een klein beetje opzij kunnen gaan, kan ik er langs lopen.

Heel veel mensen reageren zo in hun wens- en droomleven. Zij zouden graag alles opzij willen schuiven om op die manier de voor hen eenvoudigste weg te kunnen gaan. De praktijk is dat wij, indien wij naar de andere kant van de berg willen gaan, ook de consequenties van het klimmen en het afdalen moeten aanvaarden.

Er is een wet van oorzaak-en-gevolg: daaraan kunnen wij ons niet onttrekken. Onze keuze is een daadstelling. Dat brengt ontwikkelingen met zich mee waaraan wij ons zullen moeten aanpassen. Het is natuurlijk dwaas te veronderstellen dat je bal tegen een ruit kunt trappen,

zonder dat het glas breekt, zonder dat er een boze buurman naar buiten komt en zonder dat het moeite kost om de bal terug te krijgen. Dat is een dwaze veronderstelling. En dan beginnen wij te redeneren: Ja, als dit niet en als dat niet: en als die nu eens anders was. Maar dat heeft niets meer te maken met vrije wil.

Vrije wil is wat ik zelf kan en zelf doe. Als ik zeg: Ik wil naar de noordpool gaan, dan kan ik dat doen. Zeker, het zal moeilijk zijn. Ik kan niet verwachten dat iemand mij er even heen brengt, zonder dat het mij inspanning kost. Maar ik kan gaan, ofschoon ik mij niet kan voorstellen waarom iemand daarheen zou willen gaan. Ik weet wel aangename plaatsen op de wereld. Maar als voorbeeld is het misschien bruikbaar.

Iedereen, die vanuit zijn droomleven probeert iets waar te maken, zal zich daarbij dienen te realiseren. Ik kan alleen datgene waar maken wat afhankelijk is van mijzelf. Ik kan mijn daden stellen in de richting van mijn doel. Dat is de vrijheid van willen en handelen die ik bezit. Maar ik kan nooit de zekerheid hebben dat die wereld dan ook volledig aan mij zal beantwoorden.

Er is nog een ander aspect van de vrije wil, dat mij de aandacht waard lijkt.

Als een mens intens denkt, dan straalt hij die gedachte uit. Indien de intensiteit van zijn wens en van zijn willen groot genoeg is, dan brengt hij daarmee de omstandigheden tot stand waarin de verwezenlijking gemakkelijker mogelijk is. Men vergeet dat vaak. Datgene wat wij uitstralen naar de wereld, bepaalt de wijze waarop de wereld ons benadert. En daarmee is aan de vrijheid van wil een nieuw aspect toegevoegd.

Het is niet voldoende te zeggen, dat ik iets wil. Ik moet het volledig willen, met mijn gehele wezen, met mijn gehele denken, zonder enig voorbehoud. Als ik het zo beleef, dan schept de wereld rond mij de condities waardoor het waar kan worden. Ook dan zal ik waarschijnlijk zelf tot actie moeten overgaan. Ik zal altijd toch weer zelf een stap moeten doen, zelf ingrijpen. Maar dan zijn toch de mogelijkheden tot mij gekomen, die er zonder mijn denken niet zouden zijn.

Een ander punt in dit geval is wel het ongeduld van vele mensen. Het doet mij denken aan iemand, die in de volle zomer in Nederland op de boulevard plotseling stamelt: Ik wil zuurkool met spek. Als je ergens naar toe gaat en je wilt ervoor betalen en je wilt erop wachten, dan kun je zuurkool met spek krijgen. Maar als je verwacht dat het onmiddellijk ter tafel wordt gebracht of zelfs dat iemand het je gratis komt aanbieden, dan krijg je het niet.

Er zijn mensen, die iets willen bereiken wat een leven lang van streven moet kosten en ze verlangen dan dat dat binnen enkele dagen waar wordt. De kans, dat deze wil wordt verwezenlijkt, is niet groot. Want op het ogenblik, dat ze hun termijn - zoals ze die hebben gesteld - is verstreken, verwerpen ze wat ze hebben nagestreefd. Ze geven de wereld dus niet eens de mogelijkheid te beantwoorden aan hetgeen er in hen leeft. Je moet geduld kunnen hebben.

Er zijn dingen, die een heel leven vergen om ze waar te maken. Maar als je het wilt, kun je ze waar maken. Wie echter de kostprijs berekent van hetgeen hij wil bereiken, zal alleen hierdoor vaak beseffen dat er ook voor hem prioriteiten bestaan. Het ene is nu eenmaal belangrijker dan het andere en bovenal: het ene is gemakkelijker te bereiken dan het andere. Mij dunk, dat menig een vergeet de ene voet voor de andere te zetten, omdat hij zo graag 60 km verder wil zijn. En hij verbaast er zich dan over dat het niet waar wordt. Wie in kleine etappes probeert te bereiken, maar dan ook wel voortdurend aan de verwezenlijking van zijn ideaal of zijn denken werkt, bereikt veel. Zijn wil is vrij genoeg om een verwezenlijking mogelijk te maken, hoe beperkt misschien en hoezeer ook gebonden aan de eigen persoonlijkheid. Maar degene die alleen de grote dingen wenst, is eenvoudig niet in staat ze waar te maken. Hij heeft zelfs niet het vermogen zich juist voor te stellen wat hij in feite wenst.

Er zijn mensen, die zeggen dat het leven hen voortdurend teleurstelt. Ze hebben geen vrije wil, want alles wat ze hebben wilden, hebben ze niet gekregen. Maar als je nagaat wat ze wilden, dan hebben ze het meestal wel bereikt of wel gekregen maar op het ogenblik, dat ze iets anders verlangden.

Ik geloof, dat de inconsequentie van de mens sterk kan bijdragen tot de gebondenheid van zijn wil, de onvrijheid van zijn leven. Wij moeten in onszelf bewust en consequent zijn. Twee dingen die voor de doorsnee-mens erg moeilijk zijn, als ik mag oordelen naar hetgeen ik zelf ben geweest. Wanneer hij dit kan bereiken en hij overweegt bewust: dit is mijn wens, wat zijn de mogelijke gevolgen, ik aanvaard al die gevolgen om het gewenste waar te maken, dan is hij in staat alles te verwezenlijken. Dat gaat vanaf de hoogste inwijding bij wijze van spreken tot de vreemdste veranderingen van zijn persoonlijkheid toe. Maar je moet ook wel geloven dat het mogelijk is.

Als je iets wenst en je dént dat het niet mogelijk is, verwerp je het zelf. Je zegt tegen de wereld: Dit kan niet, dus houd het van mij af. En gelijktijdig predik je tegen jezelf: maar ik wil dit en ik kan het niet waar maken, dus ik heb geen vrijheid van wil. Ik meen, dat daarmee de meeste aspecten van de vrije wil reeds belicht zijn.

Natuurlijk speelt predestinatie bij de mens altijd een grote rol. Ik heb in mijn leven mensen leren kennen, die uitriepen: Dit is voorbeschikt, daaraan kunnen wij toch niets veranderen. Opvallend is dat ze dat meestal deden, als zij zich schuldig voelden. Ik heb enkele vriendinnen gehad, die het over predestinatie hadden toen we elkaar ontmoetten en toen wij elkaar verlieten. Ik geloof daar niet in. Uw moderne term zal misschien "karma" zijn, maar dat is precies hetzelfde. Wij doen alsof er iets is vastgelegd, omdat we niet willen toegeven dat wij zelf iets willen, waarvan we toch ergens het gevoel hebben dat het niet juist is. Wij verschuiven eenvoudig de aansprakelijkheid door te zeggen dat wij gebonden, verplicht zijn: dat wij ons niet eraan kunnen onttrekken. Maar dat is geen pleidooi tegen de vrije wil. Het excuus van een predestinatie helpt weinig.

Ik heb vele gelovigen ontmoet - ook hier in onze sferen - die ervan overtuigd waren dat ze voor een bepaald lot waren voorbestemd en uitverkoren. Het vreemde is, dat allen meenden bij hun overgang uitverkoren te zijn voor het Koninkrijk der Hemelen. Ik heb nog nooit iemand ontmoet, die beweerde dat hij gepredestineerd was voor de hel. En ook dat zegt mij weer iets.

Men neemt dus aan dat andere machten de eindbestemming bepalen, omdat men daarmee zich zeker kan voelen van dingen, die men zelf niet denkt te kunnen verwezenlijken of bereiken. Neen, ik geloof dat dat in vele gevallen alleen maar een uitvlucht is.

Onder ons wordt natuurlijk ook wel eens over deze dingen gesproken. Er zijn bij ons heel veel hartstochtelijke wandelaars - dat neem ik althans aan - die het voortdurend hebben over de wegen, die je moet gaan en waarbij je links of rechts kunt lopen naar eigen believen. Mijn ervaringen zijn wel enigszins afwijkend en daarom ook mijn conclusies.

Ik meen namelijk, dat wij op die weg lopen, omdat wij denken dat het de juiste weg is, maar dat we heus nog wel eens een erfstekertje kunnen maken. We kunnen zelfs een andere bestemming kiezen. Alleen, moeten wij die weg dan met al wat hij voor ons betekent aan zekerheid en gerichtheid terzijde stellen. Ik heb dat meermalen gedaan. En als ik zie wat het resultaat is van mijn leven met al zijn vreemde fratsen en farcen, dan moet ik zeggen: Die veranderingen hebben mij zeker terughoudend van het vervullen van datgene waartoe ik leek voorbestemd, maar wat ik heb bereikt, is minstens even waardevol, zo niet meer waardevol.

Ook voor u zal dat gelden. Wij hebben de neiging een vaste weg te gaan. Natuurlijk omdat we te bang zijn om ons zonder kompas misschien in de een of andere wildernis te wagen en mogelijk verkeerd uit te komen. Maar de mens, die het avontuur aandurft, die zal in vele gevallen bereiken wat hij wil en niet alleen het doel waar de weg naartoe voert.

Ik kan u verzekeren dat het inderdaad in vele gevallen verkieselijker is om zo nu en dan de zijwegen in te slaan. Ik weet, dat mijn vrienden de rechte weg gingen omdat ze die het best kenden. Als hun evenwichtsgevoel en denkvermogen sterk waren gestoord, dan konden hun voeten toch de weg huiswaarts vinden. Ik maakte afstekertjes. Ik kwam o.a. terecht in de "Lapin qui rit", een heel aardige gelegenheid en daaraan heb ik enkele zeer zoete weken te danken, die ik - als ik de rechte weg alleen had willen volgen - zeker niet gevonden had. Het nadeel is natuurlijk, dat ik de weg huiswaarts niet kon vinden. Maar mijn gezellin wist de weg naar haar huis nog wel en het probleem was toen eenvoudig opgelost. Dit gebruik ik alleen als voorbeeld om u duidelijk te maken dat wij veel meer vrijheid hebben dan wij wel denken.

Aan de andere kant: Als je een lichaam hebt, ben je gebonden aan wat dat lichaam kan doen. Als je in een bepaald land leeft, dan is het vaak heel erg moeilijk om in een ander deel van de wereld terecht te komen dan waar je met alle geweld zou willen zijn. Het kan wel, maar het vraagt veel meer inspanning, opoffering, tijd, geduld dan de meeste mensen willen opbrengen. Je kunt zelfs aan je eigen lichaam soms wel het een en ander veranderen, maar niet al te veel. Hier schijnt de wil dus niet vrij te zijn. Je moet werken op basis van wat je hebt en dán kan de wil vrij zijn. Je kunt nooit uitgaan van wat je zou willen hebben. Dat is iets wat aan staatslieden is voorbehouden. Die gaan altijd uit van hetgeen ze willen hebben en nemen dan aan dat alle anderen graag bereid zijn om dat te hunnen koste natuurlijk waar te maken. Maar bij ons in het leven is dat anders.

Als ik een paar laatste conclusies mag trekken, zou ik willen zeggen:

De meeste mensen worden dermate verblind door hun illusies, dat ze hun werkelijke mogelijkheden van de verwezenlijking van het voor hen noodzakelijke, dus hun werkelijke mogelijkheden niet zien.

Heel veel mensen worden door hun vooroordelen terughoudend van het verwezenlijken van wat voor hen nodig is: en zo zijn ze dus tegen zichzelf verdeeld. Als je zelf niet eens weet welke kant je wilt uit gaan, dan gedraag je je als een hond, die met de voorpoten naar voren en met de achterpoten naar achter wil. Je rekt je alleen maar uit, je krijgt pijn in het lijf en je komt nergens. En dat - zult u begrijpen - is zeer pijnlijk. En juist degenen die die pijn hebben, vragen zich dan af: Is er wel een vrije wil?

Leer je bewegen naar dat wat je bent. Leer één doel tegelijk na te streven en niet vele doeleinden. Maak iets waar met je hele wezen en met al je kracht. De wereld en de kosmos zullen aan je beantwoorden zolang je uitgaat van hetgeen je bent. En als je dan één doel hebt bereikt, kun je verdergaan naar het volgende. Maar als je vooruit loopt op een bereiking, die je nog niet hebt waargemaakt, dan kom je weer in de wereld van illusies. Dan kun je niet de juiste harmonieën vinden in de wereld. Dan vind je ook niet het uithoudingsvermogen en de kracht in jezelf, die je nodig hebt en stapel je maar weer dat de mens geen vrije wil heeft.

SPONTANITEIT

Wanneer de impulsen in mij rijzen, voordat ze goed gedacht zijn, zijn ze waar gemaakt. Er staat geen schutting, geen heg, geen hek van voorbehoud der gedachten. Ik vervals de werkelijkheid, die in mij is door mij af te vagen, of ze redelijk is. Dat noemt men spontaan.

Het werkelijke gebeuren van het Al is spontaan. Er is geen lange voorbereiding. De goede God heeft geen architect aangetrokken om een arbeidsindeling voor Hem te maken en Hem te vertellen op welke wijze Hij het best de werelden zou kunnen scheppen. Hij heeft ze eenvoudig uit Zichzelf voortgebracht. En juist dit maakt Zijn creatie tot een groot wonder en geeft daaraan die wonderlijke eenheid, welk zou ontbreken, indien men plannen had gemaakt.

In het leven is het hetzelfde. In u spreekt vaak een veel groter kunnen en weten dan u uzelf redelijk kunt toegeven. Wanneer u spontaan reageert, gaat de gehele persoonlijkheid mee. Wat dan tot uiting komt is werkelijk, is waar en volledig. Maar op het ogenblik, dat u gaat nadenken, is de waarheid al verdwenen. Dan vlucht ze weg achter de redelijke argumenten, achter de beredeneringen en wordt de waarheid, die vanuit u mogelijk was tot een leugen waaraan u zichzelf bezeert.

Spontaniteit. Het lijkt misschien dwaas om aan een opwelling toe te geven. Dwaas om in vreugde iemand een kus te geven, gewoon midden op straat, ofschoon je hem niet kent. Vreemd en dwaas misschien om iemand eenvoudig aan te spreken of iemand hulp te bieden of hulp te vragen, omdat je voelt dat dat op dat ogenblik het juiste is. Maar daardoor veroorzaak je in jezelf geen spanningen. Er is geen strijdigheid tussen je gevoelsleven, je innerlijke geestelijke drijfveren en je redelijkheid en denkbeeld omtrent de mensen. Er staat geen theorie tussen jou en de scheppende Kracht, die door jou werkt. Dit alleen reeds maakt je vrijer, brengt je dicht bij de werkelijkheid en doet je je wereld juister zien, omdat je niet meer probeert haar aan jezelf te verklaren, maar door haar te beleven haar in jezelf erkent.

Waarlijk, spontaniteit is een kostbaar goed, indien men haar gebruikt op de juiste wijze. Maar wie spontaniteit beschouwt als de mogelijkheid om maar te doen wat je op dat ogenblik invalt, waarbij in feite redeneringen en wensjes een veel grotere rol spelen en misschien ook de behoefte om aandacht te trekken of aan te trekken of af te weren dan de werkelijkheid in jezelf, is ze schadelijk, want dan wordt ze een soort comedia dell'arte, waarbij je gelijktijdig Pierrot en Bombasto wilt spelen. En wie zo dwaas is, slaat voortdurend zichzelf, lijdt onder zichzelf en kan zichzelf nooit zijn meerwaardigheid bewijzen.

Daarom, indien iets werkelijk in u opwelt aan woord, aan begrip of aan reactie, geeft daar uiting aan. Maar op het ogenblik, dat u voor uzelf een rol wilt gaan spelen en gewoon alleen maar wilt reageren, omdat het leuk is, beperk uzelf dan wel. Want de ware spontaniteit omvat geest, gevoel en mogelijkheid en is niet een tijdelijke verschuiving van de werkelijkheid, die daarna weer in haar normale vorm zou moeten terugkeren.

De Drempel

De drempel is niet veel: een scheidslijn, soms denkbeeldig tussen het een en het ander. De drempel is iets wat wij in onze gedachten maken tot iets groots en bijna onoverkomelijks, ofschoon het in werkelijkheid niets is. Wij stellen drempels van mogelijkheid. Wij stellen drempels van waarschijnlijkheid. Wij stellen drempels in gedrag en zeggen dat je die niet mag overschrijden. Of zo je ze al overschrijdt, dit slechts mag doen in het licht van waarheid en eeuwigheid in de openbaring aan de mens gegeven, in het juist geïnterpreteerd worden door hen, die van het interpreteren leven en zo de waarheid - naar zij zeggen - kennen.

Maar is er wel een drempel? Er is geen drempel tussen leven en dood voor de geest, die erkent ik sta er voor. Er is geen drempel tussen uw wereld en de onze voor de mens, die innerlijk hoort en luisteren wil naar een stem, die tot hem spreekt, naar een kracht die hem stil beroert. Er is geen grens tussen een eenvoudig mens en een adept dan slechts het beseft. Wie beseft, verheft zichzelf niet, maar treedt slechts een werkelijkheid in - geen drempel, moeilijk te overschrijden - indien het begin maar is gemaakt van de realisaties ik ben niet beperkt zoals ik denk te zijn.

Drempels gebouwd door het menselijk fatsoen zijn. dwaasheden. De mensen zullen altijd weer dat doen wat ze voor zich erkennen als begeerlijk of goed. En als je je dan bindt aan wat een ander zegt dat moet, dan bereik je de werkelijkheid niet: dan leef je je leven niet: dan wordt je wereld klein en word je bevangen door een drempelvrees. Zo gevangen wordt het leven niets, een nietigheid. Maar wie beseft, zo er al drempels zijn, het zijn de reinen slechts. Waar het "ik" die overschrijdt, daar is de werkelijkheid opnieuw en groter soms en met een ander nieuw bestaan en nieuw ervaren ondergaat, waaruit ik leer en zelve word tot meer bewuste kracht.

Dan heeft de mens eindelijk beseft wat leven is. Dan is zijn leven volbracht. Dan treedt hij zonder grens of drempel te ervaren een andere wereld in en vindt de eenheid van het bestaan in elk leven weer. Dan is hij niet slechts mens of geest, maar méér: een wezen dat de eeuwigheid beleeft, ook in een breukdeel van de tijd.

HOOFDSTUK 6 - OORSPRONG VAN DE KOSMISCHE WEG

De kosmos is een geheel. De kosmos is een levend wezen. Deze kosmische kracht werkt in op al wat binnen de kosmos bestaat. Een regel, die een ieder van u - naar ik meen - wel kent. Er zijn echter verschillende dingen bij betrokken, die wij toch even nader moeten bezien. Zo is er b.v. een aantal sferen.

Een sfeer is een begrip van een wereld: meer is het eigenlijk niet. In die sferen leven grote entiteiten. Indien u op dit ogenblik in de allerhoogste sfeer zoudt gaan kijken, dan zoudt u daar o.m. een Boeddha en een Jezus tegenkomen plus de hele heilige familie. Al deze entiteiten zijn zover gevorderd dat ze een relatie hebben met het totaal van de kosmos. Het is dus niet zo, dat Jezus alleen maar een beetje zit te prutsen op deze wereld of dat Mohammed op de Zwarte September zit te hameren. Het is een ervaren van de kosmos als geheel. Deze kosmos wordt dan weerspiegeld in de wereld.

De kosmische lering kan door iedereen worden ontvangen, die met een van die grote krachten in harmonie is. Maar er zit ook nog een andere kant aan vast. Het is een veelzijdige zaak zoals u merkt.

Als wij een entiteit hebben, die om welke reden dan ook of hoe dan ook komt tot een begrip waarbij de gehele kosmos gaat meespreken, dan zal die entiteit reageren vanuit de kosmos en de werking van daaruit projecteren. Hij komt echter uit een wereld: hij is daarvan deel. Het kan toevallig de aarde zijn en dan heeft hij het gevoel: ik moet die harmonie in de kosmos op aarde uitdrukken.

Nu is de rest schijnbaar eenvoudig. Zo iemand incarneert vrijwillig. Hij zoekt misschien een lange tijd, totdat hij de geschikte familie, de juiste omgeving en de geschikte moeder heeft gevonden. Hij komt op aarde, doet daar enige tijd ervaringen op zodat hij zich gemakkelijk kan manifesteren en op een gegeven ogenblik breekt er iets. Het is alsof er een sleutel wordt omgedraaid en de hogere Persoonlijkheid kan zich nu uiten door het lichaam dat door die Persoonlijkheid wordt bezielde.

Maar kosmische invloeden bevatten nog heel wat meer dan dit. Een kosmische invloed kan b.v. liggen in de werking van de sterren, de zwaartekrachtverhoudingen binnen een sterrenstelsel. Ze kan liggen in bepaalde geestelijke stralingen van allerhoogste aard, zoals de grote krachten van licht, maar net zo goed ook van mindere krachten, soms zelfs van lagere krachten. Die zijn allemaal aanwezig en als hun besef maar voldoende van de kosmos bevat, zijn ze werkzaam op al het besepte.

En dan zijn er natuurlijk ook nog wel moeilijkheden. Want je kunt wel zeggen: ik ga één deel van de kosmos uitdragen. Maar de gehele invloed van die kosmos moet op de een of andere manier aanvaardbaar worden gemaakt.

De situatie wordt dan wat moeilijk. Jezus loste het op door te spreken over de eeuwige duisternis waarin geweest is en knersing van tanden. Nu zitten wij met de uitbeelding van de "buitenste duisternis". Maar buitenste duisternis betekent: uitgesloten zijn. Wat die kracht uitdrukt is dus er is een isolement mogelijk dat door bepaalde factoren wordt bevorderd. Op deze manier wordt getracht de mensen duidelijk te maken wat kosmische harmonie is, wat de inhoud kan zijn van een kosmisch bewustzijn. Alle leringen, die in deze richting gaan, noemen wij kosmische leringen.

Maar niet een ieder, die op aarde terugkomt, zal het op dezelfde manier aanpakken. Ook dat is heel begrijpelijk. Die mens leeft misschien in een andere tijd, bij andere mensen, bovendien heeft hij een eigen persoonlijkheid en die zal in de totale harmonie van de kosmos op een andere wijze reageren.

Het is helemaal niet zo verwonderlijk dat er iemand naar de wereld komt (dat was al zo in de vroegste historie van de mensheid) die zegt: Ik moet de mensheid helpen. En wat doet déze? Hij leert de mensen o.m. zaden verzamelen en een akker aanleggen. U zult zeggen Wat heeft dat nu met kosmische bewustwording te maken? Is dat een kosmische lering? Ja, want op deze manier wordt voor de mens een zekere harmonie mogelijk gemaakt, niet alleen meer met zijn onmiddellijke omgeving, maar bovendien met het mens-zijn. Hij kan eindelijk de hogere kracht eens gaan bekijken. Het is niet voldoende om gelovig te staren naar al het hogere. Het is belangrijk er in door te dringen. Wat is de essentie ervan? Wat is het wezen ervan?

In de oude tijden was het altijd zo dat je te maken had met goden of met een god. En als je met god en goden te maken had, dan moest je dat ook met andere goden en engelen. Kortom: er moest een heel verhaal worden verteld van een wereld, die de mens zich kon voorstellen. Zo'n kosmische lering is dan niet helemaal juist, dat weet ik wel, maar ze is een zo juist mogelijke omschrijving van een harmonie, die ook op deze wijze door de mens kan worden aangevoeld. En daar gaat het nu om.

Als wij in de tegenwoordige tijd te maken zouden krijgen met een kosmische lering (er zijn er in de laatste eeuwen enkele geweest, zelfs in de laatste eeuw zijn er nog twee geweest), dan zien wij dat die entiteiten wel degelijk behoren tot deze hogere sfeer, dit kosmisch besef. De mensen zijn nu echter anders. Ze weten meer. Voor hen is de bliksem geen wonder meer en de uitbarsting van een vulkaan is een natuurverschijnsel en niet de toorn van de een of andere bod, die daar beneden wat staat te smeden. Dus moet het anders worden uitgedrukt. En waar Jezus spreekt over de "buitenste duisternis", daar spreekt een Wereldleraar over verwerping van de gemeenschap met de mensen. En de Wereldmeester? Die zegt gewoon: Je moet harmonisch zijn met de mensen, want als je dat niet kunt, dan ontstaat de ellende doordat je de dingen ontvlucht waaraan je je niet werkelijk kunt onttrekken. Dat ligt dus meer op het psychologische vlak.

Ik kan mij best voorstellen dat er eens een Leraar komt, die een lering brengt die een mengeling is van Freud en Einstein. Ofschoon Einstein ook niet helemaal gelukkig was met alles wat hij voor de mensheid had gedaan. Want op het einde van zijn leven heeft hij eens gezegd: "Als ik alles bekijk, had ik misschien beter loodgieter kunnen worden, dan had ik misschien meer voor de mensheid gedaan." Daarmee bedoelde hij dat wat ik heb gebracht is niet zo geweest dat een ieder het kon gebruiken. Het is een misvatting van mij geweest om de mensen een kennis te geven waarvoor ze nog niet rijp waren.

En dat is nu precies het probleem waarmee elke kosmische Leraar te maken heeft. Als de gehele wereld op de hoogte is van Freud en de Freudiaanse complexen, dan bouw je daarop verder. Maar als iedereen alleen nog maar bezig is met de grote Hoo-doo-boo (?) die in het bos rondzweeft, offers vraagt en de mensen een zekere uitverkiezing kan bezorgen, een onsterfelijkheid, dan ga je daarvan uit. De kosmische lering op zichzelf omschrijft de harmonie, maar de beelden waarmee ze worden omschreven, moeten beelden zijn welke een mens kan begrijpen, die in een wereld kunnen spreken.

Als ik in de kosmos ga kijken, dan kom ik tot de ontdekking dat daar geestelijk gezien een groot aantal verschillende stromingen zijn, die vaak als de Stralen worden uitgedrukt. Ook dat is maar een term. Deze stromingen hebben te maken met een bewustwordingsgang waartoe u behoort. Het is uw mogelijkheid om harmonisch te zijn met het heelal, maar door een onderscheid te maken tussen uzelf en het andere. Deze grote krachten komen samen in een sfeer, waarin de algehele harmonie bestaat. Laten we zeggen, dat Jezus zich geuit heeft volgens een bepaalde straal. Maar daar waar hij nu vertoeft, zijn geen stralen meer. Daar is elke straal voor hem toegankelijk.

Deze situatie van de stralen wordt nog meer gecompliceerd, omdat incarnaties nu eenmaal onderworpen zijn aan verschillende invloeden van buitenaf. Denkt u maar aan de astrologische aanduidingen. U bent b.v. een Tweeling, een ander is een Maagd en zo ga je maar door. Die sterrenbeelden geven aan dat er een typebepaling is aan de hand van de kosmische verhoudingen, zoals die op aarde in stoffelijke vorm kenbaar zijn. Wat ontstaat er nu?

Wel, de straal waartoe je behoort plus het type waartoe je behoort, maken uit hoe je kunt leven. Je kunt niet alles doen. Je bent beperkt in je mogelijkheden, je inzichten enz. Deze beperking op zichzelf - en dat is nu het leuke van het geval - bepaalt ook op welke manier en met welke kracht uit de hoogste werelden je harmonisch kunt zijn.

In deze cursus zou al veel gezegd zijn over inwijdingen. Een inwijding kan alleen plaatsvinden in overeenstemming met het type, dat je op aarde bent en met de straal waartoe je behoort. Dus om het nu eens heel cru uit te drukken: als je behoort bij Naatje op de Dam, dan kun je geen inwijding krijgen van Manneke Pis. Het is een gebondenheid aan type. Voor een mens is het erg belangrijk om dat te begrijpen, want de krachten waarmee je werkt kunnen ook van kosmische origine zijn.

Je behoort tot een straal: en als je harmonisch bent met die straal, dan krijg je de kracht uit die straal. En als je die kracht in jezelf aanvaardt, hoe dan ook, dan kun je haar uitstralen. Je kunt er vreemde dingen mee doen. Je kunt er mensen mee beter maken. Je kunt er bloemen langer mee goed houden, de planten vlugger laten bloeien enz. Al die mogelijkheden zijn echter gebonden aan jouw type, aan jouw straal. En dat betekent, dat b.v. een Stier andere mogelijkheden heeft dan een Leeuw. En een Leeuw weer heel andere mogelijkheden heeft dan een Steenbok. Zo kun je zeggen: er is een groot verschil tussen een Schutter, een Maagd en een Waterman. En dat is niet alleen in vorm. Dat is ook in afstemming, in mogelijkheden. Niet iedereen kan hetzelfde. Niet iedereen kan dezelfde harmonie aanvaarden. Niet voor een ieder spreken de kosmische leringen even sterk en niet voor een ieder hebben ze dezelfde zin.

De moeilijkheid die hierbij ontstaat is deze: Er komt een kosmische Leraar. Hij geeft een lering: en die lering verbreidt zich over de wereld of over een groot gedeelte ervan. Dan zal elk type krachtens eigen straal, harmonie en stoffelijke bepaaldheid uit die leer datgene nemen waarmee hij harmonisch kan zijn. Elke kosmische lering wordt door het individu dat haar ontvangt geïnterpreteerd en wel in overeenstemming met zijn eigen mogelijkheden, achtergrond en inhoud. Hierdoor zal een kosmische lering nooit in haar geheel door een mens kunnen worden begrepen en ontvangen. Pas als de mens in zijn eigen bewustzijn de begrenzings van het mens-zijn overschrijdt, krijgt hij de mogelijkheid die lering meer algemeen te bevatten, meer algemeen te begrijpen en het tot hem te laten doordringen en zelfs dan behoort hij nog tot zijn straal en langs die straal zal hij verder gaan, of hij zal mogelijk eens van straal wisselen: wat mogelijk is maar tijd en energie kost. En eerst als hij aan het toppunt van die straal is gekomen, kan hij het geheel overzien en dan weet hij wat de kosmische leer in werkelijkheid betekent. Ik zal u twee voorbeelden geven:

Er is een openbaring van alle kosmische kracht. De mensen krijgen dat in beelden voorgezet. Die beelden zijn voor de mens te begrijpen, dat stel ik voorop. Nu heb ik iemand van het Leeuw-type. Ik kan ook zeggen: hij behoort tot de 3^e straal, dat blijft hetzelfde. Wat is nu de eigenaardigheid? Deze Leeuw zal alleen datgene uit die leer voor zich kunnen aanvaarden wat een uitdrukking is van zijn eigen vermogen, van zijn meerwaardigheid. Hij zal b.v. streven naar priesterlijk gezag. Omdat groen zijn kleur is en hij daardoor sterk emotioneel en minder rationeel bewogen wordt, zal hij ook visioenen kunnen hebben, hij zal bijzondere inzichten kunnen hebben, maar hij zal geneigd zijn die aan de mensen op te leggen als de enige waarheid. Een dergelijk type zou b.v. Paulus kunnen heten.

Het tweede type dat hiervan sterk afwijkt en tevens een beetje de tegenpool ervan is: Aquarius.

Aquarius behoort tot de blauwe straal: d.w.z. er is wel enig gevoel voor mystiek, maar dit type is meestal toch tamelijk rationeel. Zo iemand zal proberen te begrijpen wat de samenhang is. Hij zal de kosmische boodschap niet zien als iets waarin je opgaat, maar wat je moet ontleden, totdat je het kunt begrijpen. Hij wil dan ook alles wat hij ermee kan bereiken graag met iedereen delen, want dat is nu weer zijn type. Maar - blauwe straal - hij kan dat niet doen in een overdracht van zuiver geloofswaarden: hij kan het ook niet aan anderen opleggen: hij kan het aanbieden als iets verstandelijks waarin eventueel een zekere mystieke basis meespeelt.

Dat zijn dan twee personen met precies dezelfde kosmische boodschap, die ze hebben ontvangen, met precies dezelfde mogelijkheden kosmisch gezien, die elk volgens hun eigen wezen en eigen leven de zaak tot uiting brengen.

Het is erg belangrijk, dat u dit begrijpt, want dit verklaart waarom er zoveel verschillende inwijdingsmethoden bestaan. Waarom er zoveel verschillende "enige waarheden" op de wereld zijn. Het verklaart kort en goed waarom de ene mens iets moet voelen en de ander het alleen wil begrijpen. Zo zijn de mensen nu eenmaal: daaraan kunnen wij niets veranderen.

Willen wij dit alles ook nog magisch uitdrukken, want een kosmische lering heeft altijd een magische achtergrond, dan komt het hierop neer:

Alle krachten in de kosmos zou ik kunnen gebruiken, indien ik niet door mijn geestelijk type (straal) en mijn stoffelijk type (sterrenbeeld) delen daarvan voor mijzelf onbereikbaar maak. Er blijft voor mij een deel van de kosmische kracht over. Deze delen van de kosmische kracht kunnen functioneren op een bepaalde wijze. Zodra mijn doel verdergaat dan het algemeen menselijke, zal ik in mijn bereikingsen steeds sterker gelimiteerd zijn.

Vergelijking:

Wij hebben zo net een Leeuw genomen. Deze Leeuw wil domineren: dat ligt in zijn karakter. Niet dat hij de baas wil spelen, maar voor hem is nu eenmaal wat hij zelf is zo belangrijk, dat een ander daar wel oog voor moet hebben, naar zijn mening. Zo iemand zal die kracht ontvangen, maar hij zal haar alleen kunnen zien als een uiting van zichzelf. Hij kan alleen die kosmische krachten uitstralen, welke harmonisch zijn niet alleen met zijn wezen, maar ook met zijn voorstelling van wat hij is. En aangezien daartussen vaak enig verschil is, ontstaat een verdere beperking. Hij zal dan iemand kunnen helpen door hem b.v. weten te geven, want hij kan stoffelijk erg royaal zijn. En indien hij tot de juiste straal behoort, heeft hij misschien ook de mogelijkheid om dat tot een hoger geestelijk geven te maken.

De krachten die hij geeft zijn b.v. begrip. Hij kan iemand genezen in algemene zin. Hij zal echter zelden een specifieke genezing tot stand kunnen brengen, dus een bepaalde kwaal kunnen genezen. Een slecht specialist. Hij zal boodschappen en ook krachten over een afstand wel kunnen overbrengen, maar vreemd genoeg geen of bijna geen antwoord ontvangen. Hij zal mensen niet kunnen aflezen, maar hij zal wel datgene wat in hem is duidelijk op anderen kunnen projecteren. Hij is een goed suggestor, een goed hypnotiseur, een goed suggererend telepaat, maar hij is niet receptief. Hoe komt dat? Wel, deze mens is beperkt door zijn type, door zijn straal. Uit de totale kosmische kracht kan hij alleen die delen gebruiken, die voor hem aanvaardbaar zijn. En dat geldt voor iedereen.

Als ik kijk naar degenen die in de zwarte magie dodende krachten uitzenden, dan kom ik tot de vreemde conclusie dat zij over het algemeen behoren tot Scorpio. Maagd en soms tot Schutter.

Heb ik te maken met mensen, die zeer sterk een sfeer kunnen projecteren, dan zijn dat - maar niet altijd - Tweeling, Leeuw (die ook sterk suggestief werkt) en Vissen. Zo kun je al die typen eruit halen. Dit is niet volgens de elementindeling van de astrologie, maar het is gewoon een kwestie van typering.

Nu is het maar de vraag tot welke straal je behoort, want daardoor wordt bepaald wat je kunt doen. Misschien zou je de mens in dit opzicht het best kunnen vergelijken met een verfspuit. Een verfspuit kan verf verstuiwen, maar de manier waarop die spuit dat doet, wordt bepaald door een betrekkelijk klein onderdeel daarvan, n.l. de verstuiver. Hoe groter de opening des te grover het spuitwerk is. Hoe fijner de opening des te fijner en gelijkmatiger de nevel, maar ook hoe grover er op grotere afstand kan worden gespoten. Dat is de mens met zijn stoffelijk type. Die bepaalt o.m. de afstand en de verfijning. Maar de spuit kan niet werken, als er geen druk op staat. En nu is de druk datgene wat wordt bepaald door de straal waartoe men behoort.

Er zijn in die kosmische leringen natuurlijk magische sleutels verborgen. Denkt u eens aan wat we in het christendom aantreffen als: "vraag en u zal gegeven worden", "klop en u zal worden opgedaan." Dat zijn twee verschillende dingen, maar ze impliceren altijd dat er een ander is.

Als ik vraag en mij wordt gegeven, dan moet er iemand zijn om het mij te geven. Als ik klop en er wordt mij opengedaan, dan moet er iemand zijn die de deur opendoet. Hier wordt een directe relatie gesteld tussen datgene wat ik uitstraal naar het hogere en het antwoord dat ik erop krijg.

In de magische regels is dat ongeveer het volgende:

De harmonie die ik uitstraal is bepalend voor de werkingen, die in mij kunnen ontstaan. Al datgene wat ik vanuit mijzelf voortbreng, zal een weerkaatsing vinden in de kosmos en zo weerkeren tot mij in de vorm van kracht of bereiking.

Deze eenvoudige regel vinden wij terug in het christendom.

Maar nu is er een ander, den zekere Mohammed, Deze wilde dat ook zeggen, maar hij was van een ander type: hij behoorde tot een andere straal. Hij moest dus het magische principe anders zeggen en sprak:

"Indien gij rechtvaardig zijt tegenover Allah (als we ons dus richten tot God en in gehoorzaamheid aan God leven), zal Hij zijn engel zenden om onze werken met ons te voltooien."

Mohammed zegt dus niets het is een kwestie van: roep maar, en je krijgt antwoord. Neen. Hij zegt: je moet gehoorzaam zijn. Als je nu precies doet wat God van je wil en je probeert iets te doen, dan word je wel door God bepaald, want Hij is het noodlot. En dan stuurt Hij zijn engel (een deel van zijn kracht) en die kracht zal je helpen datgene waar te maken waaraan je bezig bent. En dat vinden wij ook in de magie terug, maar op een andere manier.

Staat er niet in de magie geschreven: "Hij, die magisch werkt, werke vanuit zichzelf en beroepe zich op de macht, opdat de macht door hem werke en zo vervuld worde hetgeen hij nastreeft."

Als wij naar de Boeddha kijken, dan zouden we hem helemaal niet verdenken van magie. Maar de Boeddha zegt op een gegeven ogenblik: "Als ik doordring (door mijn leven) tot de aanvaarding in mijzelf van het niet-zijnde, zo is het zijn aan mij onderworpen."

Dat kun je ook weer in magische termen vertalen. Je kunt zeggen: Indien ik alle vormbeperking en eigenschapsbeperking van mijzelf verlies, dan word ik harmonisch met het geheel van de kosmos. En indien mijn streven in overeenstemming is met een deel van de kosmos, zal de kracht van de kosmos zich via de door mij aangeboorde straal ontladen en wederom waarmaken wat ik nastreef.

Ik vraag mij wel eens af, waarom de mensen in het christendom zich nooit hebben afgevraagd, of Jezus ook nog wat anders heeft geleerd dan alleen maar dat je braaf en zoet moet zijn en de klappen incasseren, die anderen je geven. Want de nadruk ligt op nederigheid. Ik vind het iets heel moois, maar het is niet voldoende. Het christendom bevat een aantal regels waardoor je in contact kunt komen met wat de mens magie noemt, maar wat in wezen de kracht van de kosmos is, zoals die optreedt en wordt gekanaliseerd.

Het is zelfs zo, dat Jezus (dit staat overigens niet in de Evangeliën, maar er bestaat een z.g. magisch evangelie dat wordt verworpen door een ieder, die maar iets met het christendom te maken heeft, omdat ze geen behoefte hebben aan doe-het-zelvers) op een gegeven moment zegt:

Als ik de tijd erken (de tijd moet juist zijn) of anders gezegd: de juiste kosmische invloeden moeten ook stoffelijk op aarde werkzaam zijn en ik richt mij tot de vier windstreken (ik richt mij tot de kosmos, tot het geheel), zo zal ik de namen noemen die mij heilig zijn."

De namen die mij heilig zijn, daarmee bedoelt hij waarschijnlijk zijn beeld van God, het Allerhoogste enz. In ieder geval, zijn voorstelling van de totale kosmos, de kracht waaruit alles bestaat.

"En in het spreken van die namen zal de kracht gegeven worden en ik zal haar kunnen uitdrukken op het altaar, door het altaar." Altaar is offerbegrip. Ik heb iets nodig waardoor de wisselwerking tot stand komt. En dan is het veelbetekenend dat diezelfde Jezus over zichzelf

spreekt als het offerlam, het paaslam. Dus hij is het offer, de wereld is zijn altaar en daardoor kan de wisselwerking van krachten ontstaan. Diezelfde Jezus houdt magische bijeenkomsten - naar het heet - met de 72, een groep leerlingen waarbij ook de 12 apostelen zijn meegerekend. Die groep houdt magische rituelen. Er worden krachten aangeropen. Er worden klanken gebruikt. Nu zoudt u kunnen vragen: Heeft Jezus dat nodig? Neen. Jezus niet, maar hij wil werkelijk de verbinding zijn tussen de kosmos en de mensen. En omdat zijn persoonlijkheid kosmisch is ingesteld, kan hij iedereen bereiken. Het is voor hem niet nodig zich te richten tot een bepaalde groep. Hij kan iedereen bereiken. Zodra het echter gaat om genezen (en dat kunnen wij wel in het Evangelie vinden), dan is hij selectief. Hij geneest niet alle zieken. Neem b.v. het gebeurde bij Bethesda. Daar genas hij die ene man die bleef liggen. Er waren er meer, maar hij genas die ene. Waarom? Het is een harmonie, die op dat ogenblik bestaat en die op dat ogenblik is waar te maken. Jezus is een magiër, ook al mogen wij dat misschien niet hardop zeggen in de christelijke kerk. Gaan wij nu eens kijken naar wat de Boeddha heeft gedaan. Hij is een lange tijd leerling geweest bij een aantal magiërs in de bergen. Hij wist alles af van geestenbezwinging enz. De Boeddha heeft dit omgezet in een systeem van harmonie. In het Klooster van de Drie Bomen predikt hij daarover. Dan vertelt hij letterlijk aan de mensen:

“Wij kunnen het heelal en elke kracht oproepen, doch laat ons de kracht niet verstoren. Daar waar wij opgaan tot het hoge, daar is de harmonie met ons en is niets onze vijand.” Daarin heeft de Boeddha groot gelijk. Hij zegt: Waarom zou ik dan speciaal met dit en met dat gaan werken, als ik met de totaliteit kan werken. Al die kosmische leringen zijn niet alleen maar (vergeeft u mij, ik wil niemand kwetsen) het vrome gedaas dat ervan wordt gemaakt. De kosmische leringen zijn voor de mens, die daarin kan doordringen, die iets begrijpt, die harmonisch kan zijn zelfs maar met een deel van die leringen. Het is een gebruiksaanwijzing voor zijn kracht, voor het eigen leven. Het is een mogelijkheid om een kosmische harmonie te projecteren, totdat ze in u op deze wereld - hoe beperkt dan ook - mede aanwezig is: en van - daaruit kunt u werken.

Denk nu niet dat dit alles een sprookje is. Wat zegt Jezus tegen zijn leerlingen? “Ga uit in mijnen naam, in de naam des Vaders, drijf de duivelen uit en genees de zieken.”

Wat zegt Mohammed? “Roep tot de engelen, opdat zij kracht geven op uw wapenen, opdat ze de waan verdrijven en de goden verbrijzelen.” Allemaal magie.

Wat leert de Boeddha aan zijn leerlingen? “Verstil in uzelf totdat ge één zijt met het Niet en regeer de wereld, opdat zijn kracht (de kracht van de Oneindige) geopenbaard zij rond u. Wees zo een zegen door wat ge deelt met allen.”

Dit zijn doodgewone gebruiksaanwijzingen voor magie. En nu citeer ik alleen uit de meer erkende overleveringen of heilige boeken. Daarnaast bestaan er ook geheime leringen.

Bij de boeddhisten bestaat er ook een geheime leer van magie, waarin o.m. offer een grote rol spelen. Het is helemaal niet onmogelijk dat juist dit deel van de leer aansprakelijk is geweest voor de verbrandingen. De mensen, die zichzelf hebben verbrand, geofferd, om een brandpunt te scheppen voor bepaalde harmonieën en kosmische lichten. Het is althans denkbaar.

Als wij kijken naar de vreemde wijze waarop bepaalde groepen in de moslimwereld reageren met het denkbeeld van: als ik in de strijd val, dan ben ik in het hiernamaals, dan lijkt dat zo doodeenvoudig. Er is echter een magische leer waarin het offer van een leven niet slechts betekent de eenheid in de hoogste hemelen - zoals het heet - met God, maar het betekent ook dat op het ogenblik, dat je sterft de kracht van die God door zijn engelen zal worden overgedragen naar de wereld. In twee gevallen treffen we hier de zelfgekozen dood aan als een projectie van goddelijke kracht.

Denken wij aan de martelaren, aan Jezus' kruisdood en aan de dood van verschillende apostelen, dan worden wij weer met hetzelfde geconfronteerd.

Lieve mensen, de kosmische leringen zijn een gebruiksaanwijzing, waarmee je kosmische lacht op deze wereld kenbaar kunt maken. Ze zijn helemaal niet alleen maar de leringen waaraan de mens vroom gevolg heeft gegeven, in volgzzaamheid tegenover zijn meerderen en zijn leraren.

Het is eerder het tegendeel: Alle grote Boodschappers uit de kosmos zijn in de ogen van de mensenwereld rebellen. Jezus is een opstandeling tegen de tempel, tegen de heerschappij zelfs van de Farizeeërs. De Boeddha is degene die zich als rebel onttrekt aan het werelds gezag en daarvoor een geestelijk gezag en onafhankelijkheid in de plaats stelt. Zelfs Mohammed is iemand, die de bestaande orde doorbreekt omdat hij de afgoden niet meer erkend wil hebben en in de plaats daarvan stelt de erkenning van een levende God.

Kosmische leringen zijn geen aansporingen tot gelijkmatig voortsukkelen in de bestaande wereld en de bestaande gang van zaken. Ze zijn leerstellingen waardoor je leert je te verzetten tegen alle disharmonie in de wereld, ook als de mensen daarmee allemaal prettig leven. Elke leer gaf de magische richtlijnen (tegenwoordig is het allemaal verdonkeremaand), waardoor de werkelijke krachten van de kosmos door de mens konden worden gebundeld en gebruikt om te bewijzen dat wat hij was en deed juist was, en om als het nodig was zelfs het kwaad aan te vallen en te verdrijven.

De oorsprong van de kosmische leringen is de kosmische harmonie. En de kosmische harmonie betekent geen gelijkschakeling. De kosmische harmonie betekent juist: het leren leven met krachten en machten. Het leren leven met het andere samen. De bron van dit alles is het Alomvattende.

En uit het Alomvattende komt keer na keer een grote lichtende geest naar de wereld en spreekt op die wereld tegen de mensen. Hij probeert hen in hun eigen termen en taal, beperkt misschien, duidelijk te maken dat ze niet zo zwak zijn: dat ze, indien ze de juiste weg kiezen, de juiste instelling vinden, beschikken over kosmische krachten en dat zij vanuit die kosmische kracht kunnen komen tot een openbaring van de kosmische harmonie en waarheid volgens hun wezen en geaardheid.

De bron van de kosmische leringen is de waarheid waarin wij allemaal zouden moeten leven. Het is het magisch beginsel waaruit wij moeten putten. Het is de wijsheid die de verstandelijkheid van de mens kan overtreffen. Het is kort en goed het besef van de werkelijke wereld voor iemand, die de illusies van de wereld kan verwerpen. Hiermee sluit ik het onderwerp af.

❖ Hoe weet je tot welke straal je behoort?

Die straal hoeft u helemaal niet te kennen, want dat is eenvoudig de kracht waartoe u behoort, waarmee u harmonisch bent. Dat zit in uw wezen opgesloten en laat het dan maar werken. U maakt u heus niet beter als u een anatomische kaart bestudeert, maar wel als u een juist gebruik maakt van al uw zintuigen, kortom, als u gezond leeft.

❖ Dus je wordt eigenlijk geleefd door je straal.

Je wordt er niet door geleefd, maar de straal bepaalt uw harmonische mogelijkheden. Zoals uw huidskleur uw tolerantie voor b.v. zonnestrallen zal bepalen. Het is iets, waarmee u wel rekening moet houden, maar waardoor u niet wordt geleefd. Het is alleen datgene wat bepaalt wat voor u het meest harmonisch is. En als u de harmonie zoekt, bent u vanzelf in overeenstemming met uw straal. Indien u rekening houdt met uw werkelijke innerlijke mogelijkheden. wat u dus werkelijk kunt doen, dan heeft u de wetenschap van die straal niet nodig. Die straal leeft u niet, maar ze bepaalt wel tot op zekere hoogte welke dingen u gemakkelijk en welke dingen u moeilijk kunt doen, wat pijnlijk en wat pijnloos is. De vrijheid van uw leven komt daardoor niet in het gedrang. Het is alleen: uw maximale kracht en maximale mogelijkheid liggen in een bepaalde richting.

❖ En heb je bij elke incarnatie een andere straal?

Neen. Je behoort gewoonlijk een lange tijd, soms zelfs je hele bestaan tot in het kosmisch bewustzijn, tot één straal. Maar het kan voorkomen, dat je met een aantal ervaringen - en dat gebeurt meestal in de geest - zegt: Ik wissel. Er is een andere kracht in mij ontwaakt. En dan stap je over op een andere straal. Dat is wel mogelijk en dat gebeurt ook wel. In verhouding is er echter hoogstens 1 op 30 die de gehele bewustwording volgens één straal volbrengt. De anderen zullen een of meer keren hun harmonie zien veranderen en daardoor ook kosmisch tot een andere straal gaan behoren. Het is dus niet zo, dat je op aarde komt en meteen een andere straal krijgt.

OUDE MAGIËRS

Als wij teruggaan naar het begin van de magie, dan worden wij geconfronteerd met mensen, die voor het eerst het gevoel hebben van verbondenheid met bovennatuurlijke krachten en die zich bewust zijn van de groepsgeesten, waardoor ze worden gedirigeerd.

Dit contact met de groepsgeest is in de magie nog lange tijd sterk blijven voortbestaan. Dit is begrijpelijk, indien men zich realiseert dat de mens in zijn geloof, zijn denken en zijn gewoonten door de groep waarbinnen hij pleegt te vertoeven sterk wordt bepaald en beperkt. Hierdoor zal hij meestal - vooral als het om de praktijk gaat - het gemakkelijkst een beroep doen op die entiteiten en krachten, waarmee hij zich het meest verwant voelt: en dat zijn doorgaans groepsgeesten en soms ook rassengeesten. De magie is dus daarvan uitgegaan.

Eerst toen er werkelijk volkeren begonnen te ontstaan, stammen van grotere omvang, ontstonden de z.g. lands- of volksgoden. Deze goden zijn heel vaak vermengd geworden met de oude groeps- en rassengeesten, maar ze zijn toch wel een nieuw verschijnsel.

Als ik een godheid aanroep, dan doe ik dit omdat die godheid zeer specifieke eigenschappen heeft, die het volk of mijzelf kunnen helpen om bepaalde taken te volbrengen. Zodra wij echter ook daarover weggkomen en de mens een grotere zelfstandigheid krijgt, kan hij zich niet meer beroepen op een gevormd wezen. Hij probeert dan een indeling te maken van de gehele kosmos, zodat hij zich op de wezens, die voor hem belangrijk zijn, zal kunnen richten. Hierin blijkt de oude Hindoe-leer een voorbeeld te zijn geweest voor vele latere magisch esoterische denkers.

Wat is nu de praktijk van de oude magie? In de eerste plaats gaat men uit van de verbondenheid, die er tussen alle dingen bestaat. Het nu nog vaak gehoorde gezegde: "Waar een ziekte in huis is, groeit het genezende kruid er vlak bij" wijst daarop. Men ziet het geheel van de kosmos als een evenwicht. Waar dit evenwicht is verstoord, ontstaat de factor die het evenwicht kan herstellen en wel zodanig, dat beide elkaar in balans kunnen houden. Maar het gaat hier volgens die oude magiërs om potentie, niet om feiten. Het is aan de mens om de potentie waar te maken en zo een evenwicht te herstellen.

Naast deze theorie van de evenwichtige aanwezigheid van alle invloeden gaat de magiër verder uit van de mogelijkheid tot verandering. Het komt in feite hierop neer:

Indien ik het ene verander, zal het andere eveneens veranderen.

Als ik de relatie tussen het ene en het andere van tevoren heb vastgesteld, kan ik door het ene te veranderen de verandering bij het andere als het ware dicteren. Het is een poging om de wereld een klein beetje meer te beheersen.

Opvallend is hierbij dat bij die omzetting het vuur vaak een zeer grote rol speelt - soms praktisch -, later ook meer symbolisch. Dit is veroorzaakt door de grote ontwikkeling, die de mens heeft doorgemaakt vanaf het ogenblik dat hij leerde het vuur te gebruiken. Het vuur, dat men in de eerste hollen met zich meenam, was een wapen. Het was een middel om warmte te verkrijgen, om spijzen te bereiden, het gaf licht, het was dus een vervanging van de zon. Het werd beschouwd als een soort dubbel ervan. Wie vuur had, had een deel van de zon. De zon was de kracht, waaruit alles bestond, dientengevolg was het vuur de representant ervan.

Offers worden gebracht meestal door verbranding. Alweer hetzelfde aspect. De magiër, die met vuur werkt en met de symbolen van vuur, gelooft dat hij door een beroep te doen op de kracht, die het hele zonnestelsel beheerst (de zon verzinnebeeld in het vuur), in staat zal zijn om al datgene wat aan groei en bloei, aan leven en dood op aarde mogelijk is vanuit zichzelf te weerspiegelen en dan volgens eigen wil. Hij is er wel van overtuigd dat hij niet kan volstaan met één enkele verandering. Hij zal altijd, indien hij iets verandert iets anders daar tegenover moeten stellen. Soms is dat compenserende offer een kwestie van dierlijke offers, bloedoffers. Bloedoffers leven heel lang voort en spelen in de magie een lange tijd een rol, tot ongeveer 1700. Later blijkt, dat het vervangende bloedoffer, zoals wij dat in de kerken vinden, het symbolische bloedoffer (het Avondmaal, het Misoffer e.d.) ook nu nog een rol speelt. Hier is de verbinding mens - zon het belangrijke. Het offer is datgene wat als tegenwicht moet dienen voor de veranderingen, die wij tot stand willen brengen.

Nog wat verdergaand in de geschiedenis vinden wij de magiër, die niet meer wil volstaan met alleen maar de bezweringsprocedure, dus het bijgelovige. Hij wil het ook krachtens de ratio kunnen doen. Hij gaat uit van een zekere mate van wetenschap. De wetenschap is voor hem de basis van het evenwicht dat hij magisch probeert te vinden of te herstellen. Hier ontstaat iets wat in deze tegenwoordige tijd nog bruikbaar is.

Op het ogenblik, dat ik een tekort erken, kan ik het compenseren. Het is dus belangrijk dat ik een tekort, of een teveel leer constateren op elk terrein. Als ik dat heb gevonden, dan kan ik dus door het geven of wegnemen van krachten een evenwicht tot stand brengen. De krachten, die overblijven of die worden weggegeven, veranderen wel de verhoudingen in de kosmos, maar niet in de mens zelf. De mens dient evenwichtig te blijven. De magiër kan vanuit zichzelf kracht geven, maar dan zal hij ook weer kracht ontvangen, want het is een wisselwerking.

De kosmos zelf - mede gerepresenteerd in alle leven - is evenwichtig en kan geen verstoring van het krachtsevenwicht in het leven dulden. Hij zal dus altijd compenserend optreden, tenzij - en dat is dan een magische wet - een ego zich van de totaliteit zover heeft afgezonderd, dat het daardoor in zichzelf een tegenwicht wordt voor het Niet of het duister. Een zeer interessante stelling, maar een die bruikbaar is. In deze tijd zoudt u het volgende kunnen zeggen:

Indien ik op grond van mijn verstandelijke beredeneringen, mijn waarnemingen, mijn gevoelens een onevenwichtigheid heb geconstateerd, kan ik deze compenseren door krachten te nemen of te geven waarbij ik die krachten zelf schenk of ontvang. Daar waar ik dit doe, zal ik op mijn beurt een compensatie vinden. Er is een keten van veranderingen aan de gang, die zal voortbestaan, totdat het normale evenwicht in het geheel van de kosmos weer is hersteld.

Je hoeft dus niet bang te zijn dat je meer krachten geeft dan je kunt geven. Wat je geeft, is altijd datgene wat je weer zult ontvangen. En als je krachten ontvangt, zul je die moeten afgeven. Je kunt jezelf niet sterker of minder sterk maken. Je kunt alleen zorgen dat anderen zich sterker voelen of dat ze spanningen kwijtraken. Dit zal voor iemand, die zich met genezing bezighoudt interessant zijn. Maar het is net zo goed interessant, als wij rekening houden met de mentaliteit van de mensen.

Sommige mensen zijn overgecompenseerd in de richting van egoïsme of eenzijdigheid. Wij kunnen dan iets daarvan overnemen. Op het ogenblik, dat wij dat overnemen, scheppen wij een tegenwicht. Indien wij echter daartegen een tegenstand bieden, zal de eigenschap bij de ander zich eerder versterken. Het is dus een kwestie van: waar een teveel is - hetzij aan egoïsme of aan iets anders - moeten wij iets ervan overnemen. Door dit overnemen verminderen wij datgene wat in een ander bestaat. Ook een magische wet, die heel bruikbaar is.

Die oude magiërs waren geen dwazen. Zij kenden van het begin af aan praktisch vele vormen van orakels. Een orakel was in die tijd geen uitspraak van mijnheer Witteveen b.v., het was de stem der goden, maar wel gekanaliseerd en verbaliseerd door een mens. De mens bracht in het orakel zijn erkenning van toestanden tot uiting (dus van bestaande evenwichten) plus zijn erkenning van bestaande tendensen. Als er een tendens aanwezig is die het huidige evenwicht aantast, dan zullen gevolgen optreden die het evenwicht herstellen. Op deze basis was het dus mogelijk te zeggen wat er zou gebeuren met b.v. een vorst, die een krijgstoet wilde ondernemen of wat het verloop zou zijn van een bepaald verdrag dat een paar staten of groepen met elkaar hadden gesloten. Het is opvallend, dat die regel ook vandaag nog geldt.

Als wij naar uw wereld kijken en wij zien dat daar een teveel aan spanningen is, dan zien wij dat een te grote rust waaruit die spanning is voortgekomen ontaardt in een zo grote onrust, dat een egalisatie van spanningen mogelijk is. En zo kun je dan nagaan wat er ongeveer aan ontwikkelingen zal plaatsvinden. Het zijn eenvoudige regels, die gebaseerd zijn op het herkennen van één facet waardoor het andere a.h.w. kenbaar wordt.

De oude magiërs beschouwden het leven als iets wat was geschreven door de goden op een blad, maar je keek naar de achterkant. Daarop schreef je je eigen levensverhaal. Op het ogenblik, dat bepaalde delen gelijk zouden zijn, was het mogelijk het blad om te keren en te lezen wat de goden wilden zeggen. Een misschien wat primitieve voorstelling, maar in uw

eigen leven geldt het volgende: Op het moment dat u - hoe kort dan ook - in u de harmonie kent, die het totaal van uw "ik" in de kosmos bezit, zult u uit het totaal van uw persoonlijkheid, zelfs met de hoogste geestelijke waarden en kennis daarin, kunnen putten en zo tot een aanpassing van uw normaal bestaan kunnen komen. Hierbij worden vaak besluiten genomen - dat geef ik toe - die voor de mens niet erg aanvaardbaar zijn. Maar die besluiten en beslissingen die je neemt zijn in overeenstemming met een innerlijke erkenning. Als ze consequent worden doorgevoerd, betekenen ze in feite een verdere en vooral harmonische ontwikkeling van het "ik" voor zover het zich in de stof manifesteert. Dit kan vaak een bewustwording of een beperkte of soms grotere inwijding betekenen.

Nu waren de oude magiërs ook heel sterk in het inwijden. Als wij nagaan op hoeveel verschillende manieren je tot priester en ingewijde kon worden gebombardeerd, dan blijkt de veelheid daarvan bijna zo groot te zijn. als van de verschillende modes die de vrouwen van deze tijd kunnen dragen. Er is een enorme verscheidenheid, die gelijktijdig optreedt. Ontleedt men de kern ervan, dan blijkt dat elke manier probeert de mens op welke wijze dan ook in contact te brengen gewoon met een geest. Het behoeft niet eens een god te zijn. Men probeert de mens in deze inwijdingsprocedure a.h.w. open te breken, zodat hij in staat is de krachten, die aan gene zijde bestaan mede een rol in diens bewustzijn te kunnen laten spelen.

Het is ook opvallend, dat daarbij heel vaak de dood of het sterven wordt geïmiteerd. Dat is een deel van de inwijding. Voor de mens van vandaag zou moeten gelden:

Op het ogenblik, dat je alle dingen kunt loslaten alsof je zoudt sterven, breekt gelijktijdig iets van de beperking, die je in het stoffelijke bestaan aan jezelf hebt, opgelegd en zal het "ik" meer openstaan voor krachten en boodschappen van b.v. overgeganen of hogere geesten.

Daarmee was je er echter niet, want als je eenmaal die inwijding had ondergaan, begon je in die oude tijden aan studie. Deze hield natuurlijk ook gewone zaken in als kruidkunde b.v., zekere vormen die men tegenwoordig psychologie zou noemen, vaak iets van geneeskunde, ritueel, begrip van magische riten en wat dies meer zij. Maar die opleiding had slechts ten doel om de mens, die eenmaal contact had met het hogere zover te brengen dat hij kon selecteren.

De volgende fase was het je instellen op één bepaalde kracht of één bepaalde persoonlijkheid. Dat geldt ook in deze dagen. Als u contact heeft met de geest is dat erg mooi, maar het is pas goed, indien u kunt uitmaken welke geest of althans welke aardgeest contact met u opneemt. Zolang u de soort niet kunt bepalen, geen onderscheid kunt maken tussen entiteiten van geheel verschillende sferen en richting, zal alles wat u ontvangt warrig blijven en het zal onaanvaardbaar zijn. Maar op het ogenblik, dat u zich leert afstemmen op een enkele of op bepaalde geesten of op bepaalde bewustwordingsfasen van de geest, dan ontstaat er regelmaat, er is een uitwisseling tussen mens en geest. In de oude magie zei men:

Hij, die de inwijding heeft volbracht, keert terug tot zijn wereld, echter verrijkt met het nieuwe gezichtspunt, waardoor hij haar ziet als ware ze voor hem nieuw geschapen. Als je geleerd hebt wat je wereld geestelijk betekent en je ziet haar daarnaast stoffelijk, dan ga je de verhoudingen anders zien. De betekenis van de wereld is anders geworden. Ook dat is iets wat tegenwoordig ook nog regelmatig gebeurt.

Om af te sluiten wil ik nog iets uit de oude magie citeren, dat vandaag misschien ook wel interessant kan zijn:

In de oude magie ging men ervan uit dat, daar het geheel van de schepping het product was van de wil van God of van de goden, alles in de schepping mag worden gebruikt om tot harmonie te komen. Maar overal waar wij een disharmonie veroorzaken, zullen wij de voor ons disharmonische gevolgen daarvan ervaren. Er is dus geen aparte gebods- of zedenleer in de oude magie ingebed. Er is eerder een begrip, dat wij ten koste van alles en in alle opzichten harmonie moeten zoeken en die moeten continueren. Zodra wij een harmonie vergroten, zal er ook een vergroting van harmonie voor ons zijn, die niet resulteert in een disharmonie elders, maar in het ontstaan van een uiting van iets wat tot nu toe alleen in de perfecte harmonie was verborgen en dat nu van daaruit wordt verplaatst naar ons wezen en naar onze wereld.

Deze zienswijze lijkt mij in deze tijd zo belangrijk, omdat teveel mensen zich vasthouden aan bepaalde gedragsregels en bepaalde opvattingen hebben. Men dient zich zus of zo te kleden of niet te kleden. Men dient een bepaalde haardracht, een bepaalde manier te handhaven. Men moet zijn contacten met medemensen alleen op sociaal aanvaardbare wijze tot stand brengen enz. Dat is voor de maatschappij aanvaardbaar, maar magisch gezien is dat alles bijkomstig. Het belangrijke is, dat ik een harmonie schep zonder gelijktijdig een disharmonie elders te veroorzaken. Zolang ik harmonie veroorzaak, op welke wijze dan ook, wordt het Groot-Kosmische sterker geopenbaard op de wereld.

Ik heb u deze korte samenvatting gegeven in de hoop u te wijzen op niet alleen de magische aspecten van het leven, maar vooral ook op de waarden die vanuit de oudheid tot heden toe doorklinken en van toepassing blijven. Het zijn wetten, die voor de mens altijd waar zijn geweest en voor zover ik kan nagaan wel altijd waar zullen blijven. Het zijn geen kosmische wetten, maar voor de mens zijn het wetten, omdat ze gebaseerd zijn op zijn wezen en zijn mogelijkheden tot harmonie met de kosmos en met zijn omgeving.

Ik hoop u met dit alles geholpen te hebben om uw eigen wereld juister te interpreteren. Want als wij de kosmische waarden en kosmische leringen willen aanvaarden, zoals ze op deze aarde zijn gebracht en gegeven, moeten we dit ook doen volgens de beginselen van de kosmos. En de oude magiërs hebben vele van die kosmische beginselen op hun wijze reeds tot uitdrukking gebracht.

HOOFDSTUK 7 - KOSMISCHE LEERSTUKKEN

Als wij denken aan kosmische leringen, dan zijn wij geneigd te denken aan grote Meesters of aan religies. Wij vergeten dat zeer veel op deze wereld is erkend en geopenbaard ten aanzien van menselijk leven, menselijke relatie met de kosmos en andere waarden, dat niet zo vaak in de openbaarheid is gekomen. Nu zijn daar dingen bij, die wel hun weerslag hebben in de leringen van grote Meesters en die wij zelfs nog wel terugvinden in sommige geloofsbelijdenissen.

Als wij b.v. de christelijke artikelen des geloofs citeren, dan vinden wij daarin dat Jezus is gestorven, is herrezen ten derden dage, maar dat hij in die tussentijd ook nog is afgedaald ter helle en later ten hemel is gevaren.

Er is een leerstuk dat iets ouder is dan het christendom (het stamt om precies te zijn uit 690 v. Chr.), waarin een leermeester van een inwijdingsschool sprak:

"Het leven is een voortdurende cirkelgang. Vanuit het licht (de zon) dalen wij af tot de wereld en door het duister gaande leren wij de wereld beseffen en haar beseft hebbende, rijzen wij op naar de zon, totdat haar licht ons verblindt en wij niet meer weten waar wij gaan."

Dit is een citaat dat duidelijk maakt, dat men eigenlijk het leven van de mens beschouwt als een arcane zaak. De duisternis is niet de hel. Neen, de duisternis is een constante situatie, waarin wij worden ondergedompeld, totdat wij in staat zijn het leven in de materie te beseffen. Hier brengen wij de waarden van ons wezen in de stoffelijke persoonlijkheid, wij komen tot rust en bezinning in het duister, wij worden geconfronteerd met onszelf, totdat wij weten wat de wereld betekent. Dan lezen wij de werkelijkheid van ons zijn af uit de wereld en gaan vervolgens via verschillende sferen terug naar onze bron.

Deze stelling hangt samen met een zonnegeloof. De leraar gebruikte daarvoor Baäl Shem, een aanduiding van het licht. De zon is het centrum van het leven. Dat centrum is lange tijd gezien als God of als de directe uiting van God. Het is opvallend, dat in zeer vele leringen, die toch kosmisch zijn en zeker niet zo provinciaals als om de zon te stellen als de kern van alle leven of de openbaring van de Allerhoogste, de gelijkenis tussen zon en planeten een rol speelt.

"De werkelijkheid is een ster, die haar baan trekt rond de zon van waarheid." Wat wordt hier weer gestipuleerd? De werkelijkheid is wel iets wat op zichzelf bestaat, maar dat in haar voortdurende wenteling en werking gebonden is aan een bron, die wij niet werkelijkheid noemen, maar die de werkelijkheid wel bezielt. Dit doet mij denken aan een filosoof uit de 18^e eeuw, die tot grote schrik van zijn broeders in de Loge waarvan hij deel uitmaakte, opeens verklaarde: "God is eigenlijk het onwerkelijke. Wij leven in de werkelijkheid en God, het onwerkelijke, is datgene waardoor wij onze werkelijkheid kunnen verdragen." Ik geloof dat wij, ofschoon het niet als Arcane-lering mag worden beschouwd, toch wel moeten aannemen dat wij hier te maken hebben met een vaststelling van een waarheid.

Die waarheid schijnt nog heel wat verder te gaan. Kijken wij naar de grote geheimen, dan vinden wij daarvan een school die heden nog ten dele bestaat en die haar eerste bloeiperiode heeft gehad ongeveer 1700 v. Chr.

Een leraar van die school stelt heel eenvoudig:

"Er is geen werkelijkheid die wij beleven, want wij leven krachtens de onwerkelijkheid die wij zijn."

Hij vervolgt dan:

"Want zie, al hetgeen rond ons is en dat wij kunnen beheersen, kan niet werkelijk zijn, want de werkelijkheid is onaantastbaar. Daarom is het geheel (hier wordt waarschijnlijk bedoeld

ook op de magische leringen van deze school) van ons werken illusie, zoals wij in ons leven illusie zijn."

Hier openbaart zich een achtergrond, die wij later ook zullen terugvinden in bepaalde vormen van het hindoeïsme en die ook in het boeddhisme een rol spelen: het denkbeeld n.l. dat wij leven in een wereld van niet werkelijk zijn. Wij leven in een wereld, waarin de gedachten de hoofdrol spelen. De werkelijke feiten omtrent onszelf en omtrent de wereld zien wij niet, omdat wij steeds bezig zijn ze te voorzien van inhoud en betekenissen, die niets te maken hebben met het feitelijke bestaan. De denkbeelden, die wij hier aantreffen worden ook nog weerkaatst in latere leringen.

Nu zou ik willen grijpen naar een uitspraak van nota bene de laatste Wereldleraar. Deze zegt immers op een gegeven ogenblik:

"Indien wij de werkelijkheid beseffen, zijn wij onveranderlijk. Laten wij dan zoeken naar die punten in ons wezen, die niet veranderen en beseffen, dat al het veranderlijke juist daardoor reeds onbelangrijk is."

De kwestie is hier niet dat hij beweert dat het leven onbelangrijk is. Hij zegt: er zijn in ons enkele waarden, die nooit veranderen. Die waarden zijn voor ons de hoekstenen van de werkelijkheid. En als wij die werkelijkheid maar weten te vinden en haar kunnen uitbouwen, dan komen wij op een punt waar wij onze werkelijke vorm hebben gevonden.

Is het zo vreemd, dat wij bij één van de vroegere anachoreten een uitspraak vinden op zuiver religieuze basis, die hieraan herinnert?

"Want ziet, wat volmaakt is kan niet veranderen. En wij, die de volmaaktheid nastreven, streven daarmee naar de onveranderlijkheid. In deze onveranderlijkheid eerst vinden wij de werkelijkheid van onze Schepper, van onze Heer (Jezus) en van onszelf."

Het is een fantastische uitspraak, als men zich realiseert dat die wordt gedaan door een monnik: een man waarvan helemaal niet wordt verwacht dat hij nadenkt. Er wordt van hem alleen verwacht te geloven en goede werken te doen.

Een bisschop, een zekere Ambrosius, maakt het nog een beetje bonter, als hij zegt:

"Goede werken hebben geen betekenis. De goede werken die wij doen zijn slechts een poging om het goede in onszelf te vinden en waar te maken. Waar wij dit niet doen, zijn onze goede werken slechts een illusie, want het goede dat wij aan anderen doen, kan verkeren in kwaad."

Een typisch denkbeeld. Maar is het zo irreal? Alle krachten rond ons hebben hun oervorm, hun werkelijkheid. Indien wij trachten die werkelijkheid op de een of andere manier te benaderen, dan kunnen wij dat alleen doen vanuit ons eigen standpunt. Laten wij het zo zeggen: Wij willen iemand helpen om wat vrolijker te zijn en dwingen hem een borrel op, waarop wij ontdekken later dat de man geheelonthouder is en dus zeer ontsteld, is over onze dwang. Wij hebben het goede gewild, maar voor de ander hebben we het kwade gedaan.

Een andere keer zien wij b.v. dat men iemand het water in gooit in de hoop dat hij zal verdrinken, maar het is een zwembkampioen, die reuze blij is dat hij even kan trainen. Ik maak er maar een belachelijk voorbeeld van, maar op die manier is het hele leven eigenlijk opgebouwd. Wie die opbouw begrijpt, iets aanvoelt van de betrekkelijkheid van alle dingen, die kan misschien ook beter begrijpen, waarom sommige geheimscholen vooral het leven na de dood en in de geest totaal anders situeren en opbouwen dan algemeen gangbaar is. Zo is er iemand die zegt:

"Indien ik bedroefd ben en mijn ziel gaat uit, zo is zij een wolk van droefenis, die de zon van geluk voor anderen verduistert. Maar indien ik in mijzelf licht en vreugde ken, voorwaar, indien ik tot in het diepste duister ga, er zal licht zijn."

Een denkbeeld, dat misschien wel interessant is. Indien wij worden bewogen door de ellende van de hel, dan doven wij ons licht. Wij mogen er geen medelijden mee hebben. Maar wij moeten onze vreugde geven, zelfs als die een kwelling schijnt te zijn, omdat door die vreugde

anderen in dat licht kunnen delen. Het is een denkbeeld, dat eigenlijk samenhangt met een kosmisch concept, dat heel wat complexer is dan ik u in korte tijd kan uiteen zetten. Het komt hierop neer:

"Alle lichten aan de hemel zijn levenden, die de hemel hebben veroverd. Zij hebben een eigen leven en een eigen wereld. Hun wereld is niet de onze."

Dat kunnen we volgen, dat is begrijpelijk. Wij nemen ook aan dat sterren en planeten bezielde kunnen zijn. Maar nu het wonderlijke:

"Daar zij onze gelijken zijn en slechts hun beleving een andere is, kunnen wij de wereld betreden waarin zij leven en wij kunnen ons daarin als gelijken tonen, zolang wij willen aanvaarden wat er in hen leeft."

Het denkbeeld dus van een kosmos, waarin werkelijk bezielde zonnen bestaan, waarin alle licht een ziel is, wijkt wel af van de in die tijd gangbare voorstelling toen ze over het algemeen dachten dat iemand de hemel niet voldoende had gedicht en dat er daarom hier en daar een straaltje licht doorviel.

Opvallend is verder het denkbeeld van gelijkheid. De mensen in die tijd zoeken ernaar om goden, machten, boven zich te vinden. Zij willen niet een wereld, waarin zij als gelijke kunnen binnentreden. Hoogstens kan een heel grote held een soort halfgod worden. De man, die ik citeer, stelt heel eenvoudig in die leringen, dat wij de gelijken kunnen zijn zelfs van de zon. En dat was in zijn tijd werkelijk sacrilège, dat kan ik u wel vertellen.

De versie van een kosmos, waarin de werelden alleen verschillen door besef en de basis gelijkheid is, vinden wij weerspiegeld in heel veel geheime leringen. De formulering verandert natuurlijk voortdurend. Heel vaak vinden we een soort helden- of godenverhaal dat de gelijkenis vormt waaruit wij dat alles moeten afleiden. Men zegt zelfs tot iemand b.v.: Jij bent de herrezen Osiris (Egyptische inwijdingen). Jij bent Nabu, de god van wijsheid, de god die de raadsman is van de goden (Babylon). En zo kan ik verdergaan.

Identificatie van een mens met een god in de verschillende inwijdingsleren maakt duidelijk: dat er een vorm vaak gelijkheid kan bestaan t.a.v. de hoogste krachten. Als u nu vraagt wat de voorwaarde is die wordt gesteld, dan zijn al die inwijdingsleringen nogal verwarrend. Maar datgene waaruit ik reeds citeerde zegt heel duidelijk: Wij moeten eerst de normen van een ander aanvaarden. Wij moeten onze begrippen niet projecteren in die andere wereld. Wij moeten de begrippen van die andere wereld als op zichzelf stand beschouwen en tot ons laten komen.

Er zijn mystici geweest, die dat op hun eigen wijze hebben vertaald. Er is een zekere Anselmus geweest (een monnik uit Wales), die een aantal ervaringen opschreef. Hij zegt letterlijk:

"En ziet, ik was in het licht en ik was één met het licht. En ik wilde niet mijzelf zijn, ik wilde niet denken, maar het licht dacht mij. En uit wat het licht mij dacht, werd ik mij bewust van de wereld. En vanuit dit bewustzijn stelde ik mij een taak."

Het was een mysticus. Het was iemand, die volgens de normen van zijn dagen het midden hield tussen heilig en getikt. Maar hij zei daar iets fantastisch. Hij zei niet: ik dácht of ik besefte het licht. Neen, het licht dacht míj. Hij draaide de relatie om: Wat hij is, kan hij zelf niet bepalen in dat licht. Maar het licht kan hem waarnemen: en de waarneming van het licht is bepalend voor wat hij is. En doordat hij dat aanvaardde maakte hij deel uit van het licht en hij zag de wereld. Met andere woorden zijn besef breidde zich dermate ver uit dat hij plotseling wist: dat is de werkelijkheid van mijn wereld. En als hij dan tot zichzelf terugkeert, zoals hij zegt, als de engel zijn ziel weer in zijn lichaam plaatst (heel mooie formulering), dan weet hij wat hij moet doen.

De meeste mensen denken kosmische leringen zijn alleen maar vervreemding. Alles denken op grote schaal en daarbij het kleine onbelangrijk maken. Ik geloof niet dat dat de bedoeling is. Indien u die kosmische openbaringen, vaststellingen en verklaringen allemaal nagaat, dan komt het er op neer dat de belangrijkheid ligt in de erkenning van de waarde. Het is niet onze

maatstaf, die bepalend kan zijn voor iets anders dan wijzelf. Als u daarvan uitgaat, komt u vanzelf ook tot wat meer praktische constatering.

U leeft. Dat wat u op het ogenblik leeft, is slechts een klein deel van uw werkelijke persoonlijkheid. Het is belangrijk, dat uw werkelijke persoonlijkheid tot uiting komt: niet dat u leeft volgens een aantal normen, wetten of regels in uw tijd. Het wees uzelf, het ken uzelf, klinken steeds weer door en vinden eigenlijk in alle inwijdingen op de een of andere manier een plaats. Het is belangrijk, dat ik dus ook vanuit mijzelf leef volgens mijn maatstaven. Ik kan het hogere wel aanvaarden, maar alleen indien ik dat hogere bepalend maak ten aanzien van mijzelf. Daarom moet ik het zo intens kunnen aanvaarden, dat ik niet meer probeer mijzelf te omschrijven. Dan moet ik de omschrijving van mijn wezen aanvaarden, die een ander voor mij geeft.

Een zekere inwijder zegt:

"Elk klein ding dat u doet, elke kleine ademhaling, kan kosmisch belangrijk zijn, want alles wat bestaat in de tijd heeft een functie. Het heeft een functie in de bouw onomstotelijk, blijvend en eeuwig, die de werkelijkheid vormt waaruit wij leven en waarheen wij streven."

Ik vind de zinsbouw altijd bijzonder plechtig en mooi, maar het maakt toch wel duidelijk waarom het gaat.

De leerstellingen van al die mensen, die schijnbaar zo ver zijn, komen in feite heel dicht bij zodra men zich realiseert dat een kosmische lering ook is "wat gij niet wilt dat u geschiedt, doet dat ook een ander niet". Een doodgewoon regeltje, een volksgezegde, maar toch kosmisch. Want door aan een ander datgene toe te voegen wat ik voor mijzelf niet wens, schep ik het in mijzelf. En als ik een ander datgene geef wat ik zelf wens, dan schep ik dit als een besef, als een waarde in mij. Ik kan niet gelijktijdig zus leven en zo ervaren. De schijnbare scheiding, die er bestaat tussen besef en geest en de stoffelijke praktijk is non-existent, ze bestaat niet.

De oude alchemisten zijn natuurlijk ook altijd interessant. Onder hen is er één, die zich - ofschoon dit al de 5e eeuw na Chr. is - toch nog tekent als Hermes Trismegistos. Nu is dat een wonder, want als er ooit een echte Hermes Trismegistos is geweest, dan zou hij nooit alle boeken hebben kunnen schrijven, die naar men zegt door hem geschreven zijn. Dan zou de man zijn hele leven in schrijfkramp hebben moeten doorbrengen en nog na zijn dood moeten doorschrijven als een levende automaat.

Deze zich noemende Hermes vertelt (en dat is een kosmische inwijdingswaarde, een werkelijke openbaring):

"Al wat ik ben, droom ik. Al wat ik droom, ben ik. Indien ik besef wat ik ben, zal mijn droom antwoorden op wat ik ben. Maar indien mijn droom mij beheerst, zo zal ik worden wat mijn droom van mij maakt. Ik ben degene die heerst. Ik ben degene die kiest. Want in mij zijn het vuur en de zwavel. In mij zijn de krachten waardoor ik het levende goud kan maken. Maar alleen, indien ik door mijn wil deze dingen maak, zo beheers ik de wereld van de illusie en kan ik uit het geheel van mijn wezen de Steen der Wijzen te voorschijn brengen."

De Steen der Wijzen komt er altijd weer bij te pas. Het vreemde is dat degenen, die daarover het meest nadenken veelal onwijs zijn. Maar het die "steen der wijzen", welke als het eindproduct van een proces dat door de wil, door de beheersing in jezelf tot stand komt, die waarde heeft.

Roept niet in de Isis-verering iemand uit tot de priester, die inwijding zoekt:

"Nog zijt gij Horus, doch gij zult in u de wil vinden, waarmee ge de boot stuwt door de duisternis en langs de hemelen. En waarlijk, dan zijt gij niet alleen Osiris, dan zijt ge Re,"

Met andere woorden: in uiterlijkheden is het alleen wat wij bewust willen, wat wij bewust zijn. De beheersing, die wij over onszelf vinden, maakt uit in hoeverre wij kosmisch hoog of kosmisch laag staan.

Dan kunnen er b.v. brahmanen zijn, die het weer op een heel andere manier uitwerken. Dezen spreken over: "de eeuwige weerkaatsing van alle daden", maar die ergens anders ook zeggen: "dat het de blik is die beschouwt, die de waarheid kan onthullen". Dat komt op precies hetzelfde neer. Wij zijn meester over ons voertuig, wanneer wij dat zelf willen. Als wij niet zeggen: "de droom is mijn openbaring", maar als wij zeggen: "in de droom zal ik mijn richting kiezen".

"Ik leef," roept een middeleeuws kluizenaar uit, "in een wereld van verwarring. Want ziet, waarheen mijn weg ook voert, nimmer kan ik mijn doel ontwaren, totdat ik de weg beveel om mij tot mijn doel te voeren. En ziet, mijn voeten dwalen niet meer."

Dat is duidelijk overdrachtelijk. Als hij had gezegd: mijn voeten slapen niet meer, dan had u zich dat kunnen voorstellen. Maar mijn voeten dwalen niet meer wil zeggen: ik beveel de weg. Ik bepaal door mijn wil wat mijn werkelijkheid is. En ik geloof, dat dat voor een mens evengoed geldt, wanneer hij uittreedt, wanneer hij droomt, wanneer hij leeft of bewust is in een wereld. Wat je er zelf van wilt maken, dat is de werkelijkheid.

Nu moet ik een heel eind teruggaan, bijna 15.000 jaar. Toen is er ook een school geweest, die nog bepaalde Atlantische tradities kende. Daar werd het volgende geleerd:

"Alle kracht, die we ons kunnen voorstellen, is de kracht die we bezitten. Want we kunnen slechts datgene concipiëren wat we zijn."

Nu de conclusie die je eruit trekt: Als ik mij dus machteloos gevoel, zo ben ik het die mijzelf aan banden leg. Daar waar ik mij de mindere voel, zal ik de mindere zijn. Doch daar waar ik mij voel gelijk te zijn aan de hoogste krachten, daar zal ik de natuurkrachten e.d. regeren en zij zullen mij gehoorzamen, mij vrezend als hun vorst, omdat ze niet zich kunnen onttrekken aan de werkelijkheid, die ik nu in mijzelf heb ontdekt. In die lering komt ook iets praktisch voor, dat ik hier maar meteen citeer.

"Indien ge gelooft in wat ge wilt volbrengen en u zich het eindproduct kunt voorstellen, zo is het waar.

Roept ge een geest op, roep dan een naam, maar zie bij de naam de gestalte, dan zal ze niet kunnen weigeren en ze zal verschijnen.

Indien gij een kracht roept die gij vreest, bescherm u wel, want ge zult ten onder gaan. Maar indien ge een kracht roept in de zekerheid dat ge evenveel licht en kracht in uzelf draagt (licht en kracht zijn mijn vertaling van een ander begrip), dan zult ge zelfs de machtigste demon bedwingen."

In de termen van onze tijd komt dat eigenlijk hierop neer: Als u maar het gevoel heeft dat u iets kunt doen, bent u ook wel in staat om het tot stand te brengen. Als u met geestelijke problemen wordt geconfronteerd en u zegt: ik kan ze niet aan, dan zullen die problemen u regeren. Op het ogenblik dat u zegt: Ik kan die beheersing niet aanvaarden, moet u niet zeggen: nu moet ik mijn weg zoeken door de problemen. Dan moet u zeggen: ik sta boven die problemen. Als we op die dingen a.h.w. neerkijken en ze als onbelangrijk beschouwen, dan vinden wij onze weg zonder meer. Indien wij ze beschouwen als belangrijk en toch vrij willen zijn, dan vormen ze een doolhof, waaruit we niet altijd de weg kunnen terugvinden. En als we menen, dat we de mindere zijn, worden we geleefd door de omstandigheden. Ik meen, dat dat wel heel belangrijk is.

Misschien dat Jezus ook iets in die richting bedoelt, als hij in verschillende toespraken zegt: "Ik ben het die bepaalt." Als hij zegt: "Er is een van u die mij zal verraden," dan komt volgens een bepaalde Apocrief een groot protest van verscheidene leerlingen waaronder Petrus en Andreas. Die zeggen: "Heer, hoe kunt u dan met hen aanzitten," Dan zegt Jezus: "Ik zit met hen aan, niet gij." Met andere woorden: jullie weten het niet. Maak je er niet druk over. Ik weet het. Ik wil met hen aanzitten, dat is mijn zaak. Op een ander ogenblik vraagt iemand: Wat moet ik doen Meester, om u te volgen? Waarop Jezus heel rustig zegt: Laat alles achter je. Met andere woorden: ontdoe je van de dingen die je beheersen. Ontdoe je van je beperkingen. Want pas als je vrij bent, kunt je je eigen richting kiezen.

Ook de Boeddha zegt iets dergelijks. Op een gegeven moment zegt iemand "Meester, hoe kan ik u volgen?" De Boeddha antwoordt: "Heel eenvoudig, laat alles achter en loop achter mij aan." Een doodeenvoudige oplossing. Iedereen denkt dat het een grap is, maar het is geen grap. Het is wel degelijk hier een directe kosmische beginregel: Ik kan slechts de weg volgen die ik kies, indien ik mij vrij maak van al het andere. Die vrijheid betekent dat ik over mijzelf beschik en zelf beslis. Indien ik dat niet kan aanvaarden, zal ik nooit bereiken.

Nu wil ik nog terugkeren naar enkele andere kosmische grondbeginselen.

"Leven op zichzelf is een verschijnsel van het bestaan. Het bestaande omvat al datgene wat zich in het leven kan openbaren. Het leven is dus slechts een kleine weerspiegeling van de werkelijkheid."

"Al wat behoort tot het stoffelijk leven is daarom onderworpen aan de werkelijkheid, die tot de geest behoort, omdat zij slechts beseft."

"Mijn werkelijk "ik" (wij zouden misschien zeggen super-ego) is meester over alle dingen, ook levende in de stof, als het niet ontkent de gefixeerde werkelijkheid die daarin bestaat."

Hier ligt de nadruk op het gefixeerde.

"Ik ben die ik ben." God zegt ook: Ik ben Die ik ben. Ik ben het zijnde, Ik ben het onveranderlijke.

Wij zeggen ook: ik ben die ik ben. Met andere woorden: ik ben het onveranderlijke dat in God bestaat. Indien ik dit aanvaard, dan kom ik bijna automatisch tot de erkenning: alles wat er rond mij bestaat zegt mij wat ik ben.

Een heel aardige formulering van een stelling vinden wij overigens bij een medicijnman bij de Hurons (indianenstam), die aan zijn jongeren leerde:

"Indien gij wilt weten wie uw vijand is of wie gijzelve zijt, kijk naar de sterren, kijk naar de bomen, kijk naar de wind en naar de aarde en zij zeggen u wie gij zijt en wie de ander is. Want dat wat gij zijt is vastgelegd in al wat is. Daarom zijn de tekenen onmiskenbaar en is de waarheid voor de lezer in de werkelijkheid nimmer verborgen." (de vertaling is van mij.)

Een kosmische waarheid. Wij denken misschien dat wij met astrologie het een en ander kunnen doen. Wij zeggen, de sterren wijzen wel, maar ze dwingen niet. En wij menen dat we in de toekomst kunnen zien. Maar je ziet een mogelijkheid, niet een gefixeerde werkelijkheid. Dat is allemaal waar vanuit een bepaald standpunt. Maar je kunt het ook nog anders beschouwen.

Als wij naar de sterren kijken en naar de tekenen rond ons – misschien wichelen met stokjes of het gooien van munten (I Tjing) - dan doen wij eigenlijk niets anders dan constateren dat de hele wereld een antwoord geeft. De hele wereld omschrijft wat wij zijn en daarom ook wat wij moeten zijn. Er is inderdaad een gefixeerde werkelijkheid. Dat is niet een noodlot: iets wat in stoffelijke zaken gewoon te omschrijven is. Maar het is gefixeerd. Misschien dat we dan meteen kunnen aanhaken aan een stelling van latere origine. Ik denk, dat ze gesitueerd moet worden in het begin van de 19^e eeuw, waarin men zegt:

"Wij wandelen langs de spiraal des levens, zo voortdurend dezelfde kracht ervarend op hetzelfde moment in elke omwenteling, die ons leven uitmaakt. Maar de werkelijkheid, die wij zijn is de spiraal, niet de beweging die wij maken langs de weg."

Wij zijn het totaal van alle levens, die wij ooit zullen zijn. Dat wordt daarmee gezegd. De invloeden, die wij ontmoeten zijn de invloeden, die altijd voor ons bestaan. De invloeden die voor ons kunnen werken en voor anderen kunnen wij niet eens concipiëren. Wij worden gewoon geconfronteerd met een werkelijkheid, die altijd op ons inwerkt, alleen ervaren wij dat achtereenvolgens, omdat wij het beeld van het geheel niet kunnen aanvaarden.

Misschien mag ik hier dan de als profeet en Meester vaak versmade Mohammed aanhalen, die kort na de voltooiing van de eerste Hadj spreekt tot zijn vrouw, zijn secretaris en zijn volgelingen, die hij bij zich had:

"Ik ben gegaan tot aan de hemelen en ik heb mijzelf zien staan in de zevende hemel."

Hij had de sferen doorlopen, hij had alle vormen van zijn bestaan geproefd, hij had zichzelf zien staan en als hij erover spreekt dat hij is opgestegen tot de zevende hemel, dan bedoelt hij niet: ik, Mohammed de mens, ben in de zevende hemel geweest. Maar: ik, wezen dat nu Mohammed heet, leeft ook in de zevende hemel. Dat geeft hij later in bepaalde commentaren toe, die overigens door zijn volgeling Ali onmiddellijk geschrapd zijn.

Het is opvallend, dat de meest openbarende waarheden door grote Meester op deze wereld gebracht heel graag worden geschrapd en dat openbaringen van kosmische grondprincipes heel snel tot geheimleer worden gemaakt. Misschien is men wel bang voor die dingen. Misschien is de mens bang om zich te realiseren, dat al dat heen en weer rennen om belangrijk te lijken niets verandert. Dat het enige dat je kunt doen is: het waarmaken wat je zelf bent: de rest blijft een komedie die zinloos is. Het is een schijnwereld waarmee je niet verder komt.

Ik wil afsluiten met een lering, de betrekkelijk vroeg is gesteld. Ze stamt uit een inwijdingsschool van de z.g. Witte Priesters ongeveer 4000 v. Chr. De formulering heb ik uit de aard der zaak wat aangepast aan de moderne tijd

"Alle krachten rond ons zijn één en dezelfde kracht en alle werkelijkheden rond ons zijn één en dezelfde kracht. Zo is het dus niet belangrijk hoe wij deze kracht erkennen. Het is slechts belangrijk dat wij haar beleven."

Alle krachten en alle vormen en alle werelden zijn één en hetzelfde. Indien ik de waarheid ken en ik weiger daarnaar te handelen, zo zullen zelfs de stenen mij de waarheid toeroepen. Dat doet mij denken aan Balaam en zijn ezel. Hier gaat het dus om de kwestie: alles maakt mij duidelijk wat ik ben en wat voor mij goed en juist is. Ik heb wel de vrijheid ervan af te wijken, maar alles zal het mij duidelijk maken. Het principe daarvan is dit: Alle dingen zijn één en gelijk. Daar waar ik de gelijkheid voor mijzelf verstoer, ontstaat er een tekort aan kracht. Laat mij het voor u vertalen. Er is een voortdurend evenwicht in de werkelijkheid. Daar waar wij voor ons het evenwicht verstoren, ontbreekt ons die kracht waardoor de verstoring tot stand is gekomen en lijden wij onder de onevenwichtigheid, die wij zelf hebben veroorzaakt. En volgens dezelfde leer:

"Niets kan teloor gaan. Gij kunt niets doen verdwijnen. Gij kunt het slechts veranderen of verplaatsen."

Begrijpelijk, dat ze het zo zeggen, want het gaat om magie. In onze termen betekent het:

Er gaat geen kracht verloren. Niets van hetgeen wij vernietigen of scheppen verandert in wezen, want de kracht (de werkelijkheid) blijft altijd gelijk. Wij kunnen niets vernietigen, wij kunnen niets waarlijk bouwen, wij kunnen slechts voor onszelf teniet doen of voor onszelf waarmaken. Daar geen enkele kracht verloren gaat, kan niets waarlijk sterven. Daar geen enkele kracht kan worden versterkt buiten het normale evenwicht, zal niets in het bijzonder leven. Het evenwicht is een zaak van onszelf. Indien wij dat evenwicht aanvaarden, zijn wij één met de kosmos en zal al wat wij zijn voortdurend geuit zijn. Het zal voortdurend de gelijke kracht en gelijke mogelijkheid zijn. Verbreken wij dit, dan moeten wij zelf het evenwicht herstellen. Maar de kracht van de onevenwichtigheid ontbreekt ons.

Hier wordt het principe van de gelijkblijvende velden, de wet van harmonie en de wet van evenwicht even samengevat. Maar weer met een heel praktische bedoeling. Er wordt eenvoudig gezegd: Als je op welk punt dan ook onevenwichtig bent, dan moet je dat evenwicht herstellen, anders word je er niet beter van, maar wel slechter.

Een hele tijd later (in 1800) vinden wij de leer van transmutatie van krachten. Deze leer zegt:

"De kracht, die ik op het ene niveau niet gebruik, zal ik kunnen richten en daardoor kunnen gebruiken op het andere vlak."

De transmutatie is dus eigenlijk alleen maar een evenwichttherstellende functie. Indien ik iets niet kan uiten op de ene manier, dan moet ik dat doen op een andere. En als die uiting voor mij noodzakelijk is en ik laat haar achterwege, dan lijd ik eronder.

Die grondregels of kosmische geheimen zijn ontzettend praktisch. Misschien wel omdat wij zelf deel zijn van de kosmos. Wij kunnen niet zeggen dat de kosmische regels alleen ver boven ons gelden: dan zouden het geen kosmische regels zijn. Ze zijn alleen waar en belangrijk, als ze voor ons werken. Dezelfde kracht, die het evenwicht van de kosmische velden in stand houdt, die ervoor zorgt dat sterrenniveaus elkaar in balans houden, die zorgt er ook voor dat wij in onszelf primair evenwichtig zijn. Als wij door onze denkbeelden het evenwicht verstoren, dan kunnen wij dat nooit op één punt doen: dan gaat dat altijd op vele punten tegelijk. Zo eenvoudig is het.

Als wij spreken over de spiraal van tijd, dan kunnen we zeggen: Wij gaan langs die spiraal en geloven het verder wel. Misschien maken we er een Louteringsberg van waarlangs wij omhoog klauteren, terwijl onze vijanden nog in marteling geboeid zijn. Maar de werkelijkheid is, dat wij de hele spiraal zijn. Zodra wij durven beseffen vanuit de totaliteit van ons wezen, dan zal op elk moment en in elke vorm het totaal van kracht en van kennis aanwezig zijn. Daarop kunnen wij ons beroepen. Maar dan moeten wij wel met het idee breken, dat het nu en de daad van morgen en het gebeuren van gisteren belangrijk zijn. Wij moeten inzien dat dat een uitdrukking is van een totaliteit. Dan pas komen wij verder.

Ik weet niet, of ik u hiermede iets dichterbij kosmisch begrip heb gebracht. Ik had natuurlijk nog heel wat meer citaten kunnen geven, maar is het wel nuttig om al die woorden te citeren. Als je zegt: in het boek Yang staat: of Jezus heeft gezegd, of de Wereldmeester heeft verkondigd, dan staan de mensen stil in ontzag en zeggen: Ja, voor die groten is dat zo, dat zal wel waar zijn. Maar kan er iets zijn, indien ik het zelf niet waar maak?

Ik geloof, dat ons grote probleem altijd weer is, dat wij de dingen ver boven ons stellen. Dat wij de hemel en de hel ergens ver weg plaatsen en denken dat wij er zelf tussenin dobberen. Maar wij zijn deel van de hemel en wij zijn deel van de hel. Daaraan kunnen wij niet ontkomen. Als wij dit maar begrijpen: de kosmos vindt in ons, voor ons zijn brandpunt. Al wat er in de kosmos bestaat, omschrijft ons en erkent ons, zoals wij vanuit onszelf alles erkennen en omschrijven. Zoals er staat van Adam: Hij ging rond en hij benoemde de dieren en gaf de planten hun namen. Zo zijn wij. Wij gaan rond. Wij benoemen de wereld, maar we veranderen haar niet. Maar wat Adam was, werd door wat hij deed en door hetgeen er rond hem was in wezen bepaald. Want hij was mens, omdat het andere niet-mens was. Daardoor was de harmonie in een volledige scala in het paradijs uitgedrukt.

Zo is het met ons. Wij moeten gewoon ervaren wat wij zijn. Niet als eenling of als tegenstelling tot het geheel, maar als een brandpunt volgens ons eigen besef, waarin alles wat rond ons bestaat ons omschrijft en alles wat wij zijn vanuit onszelf gelijktijdig de gehele kosmos bepaalt. Niet alleen één moment of één wereld, maar de eeuwigheid.

Als wij dat kunnen vinden, hebben wij de spiraal en de kringloop gevonden. Dan hebben wij het kosmisch geheim van de bezielde sterren gevonden en de werkelijkheid van onszelf, de oneindigheid van ons werkelijk "ik" en de vliedende onbelangrijkheid van de projecties van dit "ik", waarin het ten hoogste zichzelf erkent, maar nimmer zichzelf kan wijzigen.

DE KOSMOS

Wat is de kosmos? De kosmos is de naam, die wij geven aan alle dingen samengevat zonder precies te weten wat erin zit. Kosmos is een hutspot, die je eet in een vreemd restaurant. Wat zit er dan al zo in?

De grondbestanddelen zijn bekend: energie, materie, krachtvelden en geest. Maar behoort de hel nu ook tot de kosmos? Er zijn veel mensen, die zeggen: "ja". Ik zou zeggen: eigenlijk niet. De ziel is het ei van waaruit de kosmos is uitgebreed. In de praktijk komt het hierop neer.

Er is een ziel. De ziel behoort niet bij het vormbezittende. En als je er niet bij hoort, kun je er ook niet in zitten. De werkelijke ziel is datgene waaruit de rest voortkomt.

Wat is kenmerkend voor de kosmos? Er zijn grote leegten in en er zijn agglomeraties van materie. Waarom zijn er grote leegten? Een eenvoudig mens zou zeggen: Omdat er niet-voldoende materie is om alles vol te stoppen. De praktijk is wel dit: de materie is a.h.w.

een hiaat in wat wij de leegte noemen. De mensen denken, dat de gaten in de kaas de enige substantie is. Maar het is omgekeerd. In de kosmische kaas is wat wij leegte noemen de potentie van het bestaan, en alles wat wij daarin zien als sterren, planeten en zelfs de kosmische stofkorreltjes zijn eigenlijk de gaatjes, want deze dingen hebben kosmische gezien geen reëel bestaan. De realiteit bestaat voor ons, omdat wij toevallig zo zijn ingesteld dat wij sterker reageren op een veld van in zichzelf gebonden materie dan op het vrije veld van energetische potentialiteit. Maar dat neemt niet weg dat daar waar materie is er eigenlijk een breuklijn ontstaat: een soort gat in de eenheid van een kosmisch veld. Als wij dan spreken van kosmische stralingen, dan moeten wij ons realiseren dat deze stralingen voor een heel groot gedeelte niets anders zijn dan de gevolgen van een evenwichtsverstoring in het op zichzelf harmonische geheel van de kosmos, dat deel dat wij de leegte noemen.

Ik stel nu het volgende:

Wat wij zien als kosmische velden is in wezen de reactie van de kosmische energie op het bestaan van hiaten in haar eigen veldlijnenstructuur. Dan is het duidelijk, dat het evenwicht van de kosmische velden mede zal worden bepaald door de hoeveelheid materie die aanwezig is en de wijze waarop die materie onderling verdeeld is. Datgene wat wij de leegte noemen, is in wezen de directe reproductie van de scheppende Kracht. Anders gezegd: het beeld van God dat voor ons het dichtst bij de werkelijkheid ligt, is de leegte waarin de materie bestaat.

Die leegte zelf bezit een energie, groter dan van alle zonnen bij elkaar. Als we alle zonnen van een Melkwegstelsel bij elkaar nemen, dan hebben we alleen maar een klein sputterend vonkje in de zee van licht, die wij als leegte beschouwen.

De ruimte heeft haar eigen spanning en structuur, ook als die ruimte vanuit ons standpunt leeg is. Daarom zal in dit hele – zeg - lege deel van de kosmos wel degelijk een structuur aanwezig zijn. Deze structuur bepaalt de buiging van alle verschijnselen. Dit betekent, dat licht niet in een werkelijk rechte lijn gaan kan en dat de intensiteit, waarmee het licht uit de bron (het is een straling) wordt uitgezonden, bepalend is voor de buiging die dit licht ondergaat. Zou het onderweg geen verlies aan energie lijden, dan zal het tenslotte tot zijn bron terugkeren. Daardoor is het gehele Al besloten voor een ieder, die ziet op basis van licht. De begrenzing is dan gelegen in het feit, dat licht zich niet rechtlijnig kan voortplanten.

Op het ogenblik, dat ik in staat ben om mij in de kosmos a.h.w. rechtlijnig te bewegen tegen haar lijnstructuur in, kom ik in een situatie te verkeren, die men als een andere dimensie gaat beschouwen, omdat alle wetten van tijd en ruimte, zoals die normaal bestaan, worden opgeheven en gecompenseerd door de invloeden die wij bij het snijden van de kosmische krachtlijnen zelf zullen ondergaan.

Als u dat zo bekijkt, is de kosmos dan niet een ontzettend ingewikkeld ding? Dat lijkt zo, toch is ze in wezen eenvoudig. Je zou het misschien zo kunnen zeggen: Ons beeld is gespikkeld. Dat maakt het complexer. Maar wij begrijpen niet, dat zodra wij die storing opheffen, wij één geheel zien.

Voor de geest is het nu toevallig zo, dat zij anders reageert op diezelfde krachtlijnen van de kosmos dan de materie. Voor de geest geldt n.l. dit: zij kan voor zichzelf aan elke krachtlijn energie onttrekken zolang die behoort tot de kosmische structuur: u zou zeggen: tot de leegte. Op het ogenblik, dat de geest zich echter beweegt in een afwijking van deze structuur, zal zij afgesloten zijn van die krachtbron en zal zij andere krachtbronnen voor zich moeten aanboren. Dit kan zij slechts op basis van haar eigen harmonie en eigen afstemming. Dan is het dus heel eenvoudig te zeggen: De sferen, waarin de geest volgens haar eigen besef normaal leeft, zijn vanuit uw standpunt leegte. Wanneer de geest zich openbaart, dan is de grens die zij moet overwinnen die van het leven in een kosmisch geheel naar het leven in een beperkt of materieel gebonden geheel.

Nu komen we aan een heel vreemd punt. Wij hebben gezegd: de geest voedt zich met het krachtveld, uit te drukken als krachtlijnen, waarin de leegte haar potentie a.h.w. bewaart. Indien wij geesten nu naar de aarde komen, wat zou dan - denkt u - een van de krachtbronnen kunnen zijn? Het eerste idee zou zijn: het aardmagnetisch veld. Maar het aardmagnetisch veld wijkt in de eigen energie nogal sterk af van dat wat de geest kan

gebruiken. Dan is er nog maar één krachtbron dat zich ook als een veld rond de aarde beweegt en dat is het lichtelektrisch potentiaal of als we het anders willen uitdrukken: het statisch verschil tussen buitenste atmosfeer en aarde. Hier ontstaat namelijk een in zichzelf energiebevattend veld, dat bovendien door de aardrotatie voortdurend wordt aangevuld. Bij uw aarde draait namelijk de atmosfeer net een klein tikkeltje langzamer dan de aarde zelf. Als de mensen dat merken, dan zeggen ze niet: De aarde draait sneller dan de lucht, maar ze zeggen: Er is een jet-wind.

De geest leeft in een eigen wereld: maar die wereld is vaak beperkt. Waar komt die beperking vandaan? U zoudt kunnen zeggen: Dat ligt aan het besef van de geest. Dat is wel waar, maar er komt ook nog iets anders bij: het ligt aan de opbouw, welke de geest voor zichzelf maakt. Hoe meer ze de voorstelling baseert op materie, des te minder ze geneigd is om van de werkelijke potentie van die z.g. leegte gebruik te maken. Wanneer dus een geest haar begrip van vorm verliest, wordt ze in wezen krachtiger, omdat ze meer kracht kan onttrekken aan de kosmische werkelijkheid waarin ze bestaat.

Als u nu denkt dat dit alles ingewikkeld is, dan heeft u zich waarschijnlijk nog niet beziggehouden met de consequentie, die verbonden is aan de binding tussen ziel en geest.

Kunnen wij nu de ziel uitdrukken als een energie? Wij doen dat meestal wel. Wij zeggen: De ziel is de eeuwig brandende vonk, het werkelijke bestaan, waaromheen zich het bewustzijn groepeerd en daar kan dan bovendien de stof nog bij komen. Maar als we kosmisch de ziel willen beschouwen, wat is de ziel dan?

De ziel is een functie, die t.a.v. de kosmos negatief is, want ze bezit geen eigen energie. Zij bezit slechts een eigen fixatie t.a.v. de bron: en deze fixatie op zichzelf houdt geen kracht in. De ziel bezit dus alleen het vermogen tot bezielen. Zij kan door dit bezielen in zich begrip krijgen voor haar relatie met de bron waarvan zij deel uitmaakt, maar verder dan dat gaat het niet. Laten we het zo zeggen: Een stukje mozaïek is in staat zich te personifiëren in b.v. een cel van het oog van een beschouwer. Het kan daardoor de zenuwsignalen ontvangen waardoor het beeld van het geheel ook wordt ontvangen. Het stukje weet nu wat de voorstelling is waarvan het deel uitmaakt, maar het blijft zichzelf.

Nu zitten we met de grote moeilijkheid: Wat doet nu die ziel? Wel, de ziel realiseert zich haar eigen deel aan de totaliteit. Of anders gezegd: De ziel is een functie van het Goddelijke, welke door haar projectie van haar eigen wezen naar materie en kosmos voor zichzelf een beeld krijgt van een functionaliteit en daarmee haar noodzaak zichzelf te beperken verliest.

Dit zijn allemaal heel mooie gezegden. We zouden het misschien nog ingewikkelder kunnen maken door God erbij te halen.

God is iets wat de mens gebruikt ter vereenvoudiging van de vraagstukken waarmee hij anders geen raad weet. Maar als u God als een werkelijkheid gaat beschouwen, dan is dat het meest complexe dat er bestaat. Het maakt alles wat er voor ons bestaat nog veel ingewikkelder, omdat God daarin aanwezig is, maar wij niet weten waar, hoe of wat.

Ik heb altijd een hekel gehad aan mensen, die God erbij haalden. Natuurlijk, God is de basis van de kosmos. Dat geloof ik direct. Maar wat is de basis van iets wat in zich niets is, doorspikkeld met een paar gaatjes van iets wat wij iets noemen. Ik geloof niet, dat je daarvoor ooit een formule kunt vinden. Daarom ben ik geneigd om God een beetje buiten beschouwing te laten. Niet als de Kracht, als de Werkelijkheid. Dat ervaar ik wel. Maar ik vind gewoon, dat je er niet over moet praten.

Nu kom ik tot een paar eindconclusies:

Indien wij de kosmos beschouwen als een geheel, moeten wij beseffen dat de meerderheid van alles (zelfs van de materie) in wezen leegte is. Deze leegte is de essentiële waarde van de kosmos. Indien wij het als leegte beschouwen, maken we waarschijnlijk een fout. Wij zien het geheel als het ware in negatief, waar wij zwart-wit noemen en wit-zwart. Daardoor wordt voor ons de materie belangrijk. De wijze, waarop wij de materie belangrijk achten, is voor ons noodzakelijk, omdat wij zo tot een vormomschrijving van onszelf komen. Maar hebben wij eenmaal die vormomschrijving, dan zullen we zien dat wij geen vormen, maar eigenlijk

eigenschappen hebben omschreven. Eigenschappen kunnen in het Niets als potentie bestaan, zonder dat uiting noodzakelijk is. Als wij over dat kosmische Niets praten op die manier, dan zitten wij heel dicht bij wat men wel Nirwana noemt.

De mens is een wezen, dat aan zijn negatie van kosmische waarden zijn ervaring pleegt te ontnemen. Daar waar de kosmische waarden door de mens volledig worden aanvaard en ervaren, zal hij zichzelf oplossen, omdat de kern van zijn wezen en structuur datgene is wat wij Niets noemen. Dit is heel belangrijk voor mensen die denken, dat ze iets zijn. Want hoe meer ze proberen iets te worden, hoe verder ze afdwalen van de werkelijkheid van hun wezen dat altijd niets blijft.

De band tussen ziel, geest en stof komt kosmisch tot uitdrukking door het feit dat de ziel - niet tot de kosmos behorend, zoals deze bestaat in stoffelijke en geestelijke zin althans - daarin waarneemt, daarin zich tracht te projecteren en daaruit een definitie van eigen functie kan verwerven.

De geest in zichzelf is een bewustzijn. Het behoort tot het wezen van de kosmische structuur en is dus als zodanig ingesteld op de krachtlijnen, de velden, die het Niets in wezen bevat.

Het lichaam, dat in de materie bestaat, is ten aanzien van de geest dan een negatieve factor. Het is iets wat voor een ogenblik als verschijnsel aanvaardbaar is maar niet continu. Daarom moet de mens vanuit zichzelf de belangrijkheid van het lichaam een beetje relativeren. Pas dan zal hij beseffen dat zijn geest, die de werkelijke kracht aan de kosmos kan ontnemen, dit alleen kan doen, indien het stoffelijk besef tijdelijk terzijde wordt gesteld. Deze kracht in de geest bevat, kan wel naar de stof worden overgebracht. Iemand, die dit besef tussen lichaam en geest laat circuleren, zal heel wat meer kracht kunnen verkrijgen, ondanks de beperkingen die daarvoor bestaan als je in de stof leeft.

Daarmee geloof ik, dat ik over de kosmos wel het een en ander heb gezegd. Waarschijnlijk niet voldoende, maar dat is het nooit. Ik meen, dat het genoeg is om er eens over na te denken.

HOOFDSTUK 8 - KOSMISCHE WAARDEN EN WERKINGEN

Inleiding

Deze avond hebben wij een gastspreker. Dat is in deze cursus niet de gewoonte, maar gezien het geheel van de kosmische leringen en de mogelijkheid ons daartoe geboden, zouden wij u vanavond willen voorstellen aan de Heer Mu Ti.

Mu Ti leefde enkele honderden jaren voor Christus en kan worden beschouwd als een voorloper. Hij leefde in China, zoals de naam u al zegt. Zijn leringen gingen eigenlijk uit van het standpunt dat men iedereen moet liefhebben. Hij predikte tegen de strikte opvatting van Tao, die een zeer sterke familie- en ook wel groepsbinding tot stand had gebracht, maar waar een ieder die buiten de eigen kring stond als een soort wettige prooi werd beschouwd. Hij is voor ons niet alleen interessant, omdat hij in het verleden bijzonder grote en goede leringen heeft gebracht, maar meer nog omdat hij behoort tot de groten uit de geest en in de tijd na zijn laatste incarnatie - meer dan 2000 jaar geleden - voortdurend heeft gewerkt juist met krachten: die wij ook kosmisch plegen te noemen.

Ik hoop, dat u zijn betoog met enige geduld zult willen aanhoren, want het zal u duidelijk zijn dat hij na zo lange tijd moeilijk weer zijn eigen persona kan aannemen. Dat betekent dat hij gebruik zal moeten maken van de norm van het medium, maar de inhoud - dat kunnen wij u garanderen - zal zeker die van Mu Ti zijn. Wij hebben hem verzocht u zeer in het algemeen enkele beschouwingen over kosmische waarden en werkingen te geven. Ik voel mij zeer vereerd dat ik hem heb mogen inleiden: Ik geef het medium thans over aan Mu Ti.

KOSMISCHE WAARDEN EN WERKINGEN

Het is wat moeilijk voor mij te wennen aan lichamelijkheid op dit ogenblik. U zult mij dat willen vergeven. Het is lang geleden sedert men mij de Foh tchou heeft meegegeven, mijn naam heeft ingeschreven op de bronzen tabletten en mij daarna bijna aan de vergetelheid heeft prijsgegeven.

Als wij denken aan de kosmos, dan denken wij aan iets wat onmetelijk groot is. De kosmos is onmetelijk maar gelijktijdig te omvamen. Indien wij beseffen hoezeer de grenzen die wij zelf opbouwen de grenzen die wij vanuit onszelf leggen ook t.a.v. onze naasten bepalend zijn voor de onmetelijkheid van die kosmos, dan zullen wij hem beter kunnen benaderen.

“Hebt uw naasten lief,” heeft uw grote Leraar u voorgehouden. De werkelijkheid daarvan is deze: Probeer geen grenzen te trekken. De mensen moeten elkaar aanvaarden en liefhebben en niet denken aan ras, beroep of familie. De mensen moeten de wereld liefhebben en daarbij niet spreken over dit is mijn land en dat is uw land. De mensen moeten het geheel van het zijn kunnen aanvaarden, niet alleen de wereld waarop ze vertoeven, maar ook de hemel daarboven met de dreigende wolken, met de sterren die uit het duister pinken. De onmetelijkheid, welke veel dichterbij ligt dan men vermoedt.

Ik heb mij in de loop der tijden leren bezighouden met deze kosmos. Ik heb geleerd de kleinheid van de stoffelijke kosmos te zien. Het geheel, dat u de stoffelijke kosmos noemt, lijkt van veraf gezien op een kloppend hart. Voortdurend worden energieën teruggenomen van de grenzen en worden deze weer teruggepompt langs de onzichtbare aderen die de meer zichtbare verschijnselen verbinden. Er is een voortdurende werking. Er is een voortdurende kracht. En zoals een hart klopt in zijn eigen ritme, zo klopt ook deze stoffelijke kosmos in zijn

eigen ritme. Hij geeft krachten en neemt die weer terug. En altijd weer probeert hij daarbij te reageren op hetgeen hij ervaart.

Eens meende ik, dat de kosmos een onmetelijkheid was waarin ik mij kon verliezen. Nu zie ik deze stoffelijke kosmos als het lichaam van een vriend met wie ik kan spreken. Een vriend, die angsten kent en begeerten. Een vriend, die zijn eigen taal heeft en die op zijn eigen wijze reageert op al wat er in en rond hem geschiedt.

Als men nu spreekt van kosmische impulsen, dan zal men u vertellen dat ze komen uit het hart van de Melkweg, dat ze u beroeren op verschillende manieren, maar men kan u niet vertellen waarom ze bestaan. Een Melkweg of materie is niets anders dan het orgaan van het wezen dat u Kosmos noemt. En al datgene wat daar in die schijnbare leegte aan krachten en stralingen, aan vreemde stromen van zeer fijn verdeelde materie rondtrekt, zouden wij kunnen zien als een soort stofwisselingsproces. Als het hart klopt moet het orgaan reageren. Als het hart van de kosmos klopt, dan zijn er in alle 69 grote, schijnbaar besloten heelallen gelijktijdig dezelfde pulsen. En als wij weten hoe de zenuwstromen van het menselijk lichaam kunnen worden geleid en geprikkeld, als wij het spel kennen van de naalden op de plaatsen waarop zij gezet moeten worden, dan begrijpen wij dat het menselijk lichaam door bepaalde stimulansen tot gezondheid of tot ziekte kan worden gebracht.

Als er gedachten zijn, sterke goed gerichte gedachten die niet uit de materie komen, dan kunnen zij vaak op een soortgelijke wijze functioneren t.a.v. de kosmos. Als je een sterk gerichte impuls hebt (b.v. van de aarde), dan is de gedachte daarvan niet meer onderworpen aan de beperkingen van een materieel heelal. Ze snelt voort. Ze is gecentreerd. Ze richt zich op datgene wat voor die kosmos het zenuwstelsel kan worden genoemd en brengt daarin dan krachten uit een andere wereld of sfeer over. Want de heelallen, die in de materie bestaan, worden a.h.w. omringd door werelden die in de geest bestaan. En al deze werelden op hun beurt worden omringd door een kracht, die wij Goddelijk noemen en die in wezen een enorme hoeveelheid kracht is, verzameld in een lichtend geheel waarvan wij de grens niet kennen. Een gedachte kan dus een kosmische werking betekenen, die ook zuiver stoffelijk optreedt.

Stel nu, dat wij in de geest zien dat een ontwikkeling op deze wereld gekeerd moet worden. Dan kunnen wij dat niet doen met haat en vernietiging, want dan zouden wij grenzen optrekken die het ons onmogelijk maken de kosmos nog te overzien. Wij kunnen alleen uit bewogenheid, uit mededogen, uit genegenheid handelen. Dat betekent, dat wij een beroep zullen moeten doen op de krachten en wetten van de natuur. Wij stimuleren dan een zon of wij remmen haar af. Wij brengen een aarzeling in de draaiing van een planeet of stimuleren een enorme explosie in het onbewoonde gedeelte van het centrum en laten enorme krachten uitschieten naar de verschillende uiteinden van een sterrennevel waarin leven bestaat. Zo probeer je dan richting te geven, hulp te geven. Zo probeer je dit lichaam van de stoffelijke kosmos gezond te houden.

Nu weet ik, dat dit alles voor een mens moeilijk te aanvaarden is. Een mens leeft in een kleine wereld ergens rond een kleine zon, die bijna verloren gaat in de ruimte, in een vaagheid van sterren, die slechts soms de werkelijkheid van haar eigen Melkwegstelsel als een bleke band over de hemel kan aanschouwen. Toch vraag ik u om dat wat ik u heb gezegd te onthouden. Niet omdat het nu voor u belangrijk is, maar wel omdat u alleen dan kunt begrijpen waarom de geheimen van de kosmos zo anders klinken dan mensen dat graag zouden horen.

Toen ik nog de amberknoop droeg, was de heerser van de Drakentroon machtig en sterk. Zijn woord deed volgens het geloof de aarde sidderen. Maar degenen die sidderden waren de dwazen. Zij echter, die wisten hoe ver de weg was naar de hoofdstad, zij sidderden niet: zij lachten stil. Zij schreven brieven waarin stond: "Ja Heer, wij zullen u gehoorzamen. Wij zijn uw onderdanigste dienaren: Stof onder uw voeten." En zij handelden volgens hun eigen wensen en volgens hun eigen wetten. Zo werden de armen rijk. Degenen die met een enkele graad waren begonnen, werden al snel gewichtige ambtenaren wier namen meer ruimte besloeg dan een halve stad. Zo gaan de dingen. Luister dan naar wat mijn ziel heeft geleerd, toen zij eindelijk kon ademen, ontdaan van stoffelijke begrensdheid.

Ik omvat alle dingen. Daar waar mijn besef zich heen richt, ben ik volgens mijn denken. Maar ik ben overal en als ik mij niet concentreer, spreken alle dingen. Vele heffen elkaar op en wat er overblijft is iets van een kosmisch ritme, iets van de lerende gedachte, de grote impuls die het Al beheerst.

Ik spreek u niet van oneindige wezens. Zo zij er zijn, zijn ze datgene wat ons omvat, niet iets wat wij kunnen benaderen. Maar ik spreek u wel van ons eigen wezen, dat ontgaan van zijn beperkingen het geheel kent van het zijn. Maar kennen betekent ook aanvaarden. In de kosmos geldt:

Daar waar aanvaarding is, is éénklank mogelijk. Daar waar twee als één klinken, zijn zij één, onscheidbaar, volledig dat wat zij waren. Maar ze zijn ook tezamen datgene wat elk van hen was. Begrenzingen doorbreek je, maar een eenwording doorleef je. Als je bewustzijn wordt gedeeld met dat van een ander, dan is het niet slechts een soort dubbel geheugen, een dubbele wijsheid. Het is meer. Het is een inzicht dat veel verder gaat dan een van beiden ooit zou kunnen bereiken. Het is meer dan beiden tezamen volgens hun vroegere inzichten zouden zijn. Daar waar deze versmelting plaatsvindt, vindt de geest de kracht om de kosmos te beseffen en zich van zijn begrenzingen en beperkingen te ontdoen.

Wanneer het licht dooft aan de hemel, trekt de zon haar baan verder in onbekende landen. In ons is licht. Soms dooft het licht en wij denken dan dat de nacht eeuwig is. De werkelijkheid is, dat datzelfde licht voortgaat, dat het voortbestaat elders en dat het zal terugkeren. Indien één ding zeker is in deze stoffelijke kosmos en tevens in de werelden van de geest, dan is het dit een licht, dat eens heeft geschinen, keert terug. Een werkelijkheid, die eens heeft bestaan, keert terug. Niets verdwijnt voor goed. Alleen dooft soms het licht, zodat wij het niet meer zien. Daarom beschikken wij altijd over de rijkdom van onze volledige persoonlijkheid: de rijkdom van onze verbindingen en ervaringen, zelfs indien wij gekluisterd en geboeid in een stoffelijk lichaam als een komeet met een vurige staart zwerven door de hemelen én menen alleen te zijn. Onze verbondenheid is de werkelijkheid. Onze eenzaamheid is slechts het duister, waardoor wij vergeten wat wij zijn. Alle wijsheid van de gehele wereld bezit je, indien je het Al kunt zien als een geheel, indien je de kosmos ziet als het kloppende hart - stoffelijk uitgedrukt - van een werkelijkheid die meer is. Maar al die wijsheid tezamen blijkt minder te zijn dan je geloof.

Ik ben eens trots geweest op de diepte van mijn gedachten, de zuiverheid waarmee mijn penseel waarheden in lettertekens heeft neergeschreven. Het was niets. Mensen op aarde beroepen zich op de oude geschriften.

Zij beroepen zich op nieuwe profeten. Het is alles als niets. Want de wijsheid, die kosmisch is, die de aard en het wezen van het Al uitdrukt, is een eenvoudige wijsheid. Als ik haar wil uitdrukken met de middelen die mij op dit moment ter beschikking staan, zo moet ik woorden kiezen. Laat mij het dan zo stellen:

De eenheid van alle dingen is het besef, dat nodig is om de aard en het wezen van alle dingen te erkennen en te aanvaarden. Daar waar de gedachten van de ene mens voor de andere verborgen zijn, heerst verdeeldheid, daar is strijd. Daar waar de versmelting van gedachten mogelijk wordt, openbaart zich een werkelijkheid waardoor men leert zich aan te passen. Mensen kunnen kosmische wijsheid alleen begrijpen, indien ze niet meer begrensd zijn.

Mei Wah, mijn geliefde zoon, speelde in de tijd van de chrysantemen op de binnenplaats. Toen zij hun bladeren lieten vallen, raapte hij ze bijeen en beklaagde zich: "Nu heb ik toch alle bloembladen bijeengebracht, maar ziet, het leeft niet. Ik kan geen chrysantemen maken."

Indien wij de wijsheden afzonderlijk nemen, kunnen wij ze niet tot leven brengen, ze zijn dood. Alle leringen naast elkaar gezien, alle leringen bij elkaar gebracht zijn en blijven ondanks alle pogingen ledig, zinloos, totdat wij de levende kracht vinden waaruit die eenheid als vanzelf ontstaat.

Leven is onbegrensdheid. Onbegrensdheid is de werkelijke bron van alle leven. Alle schijn van leven is ordening. Alle werkelijkheid van leven is groter dan ordening. Alle krachten die wij

benoemen doden wij. Alle krachten die wij beleven zijn levend in ons en maken ons één met het Al waartoe wij behoren.

Wanneer men spreekt tot de voorvaderen, zo spreekt men met enkelingen. In mijn tijd sprak men met de voorvaderen en er werd voor de tabletten waarop hun namen gegraveerd stonden een offer gebracht. De wierook brandde en een vervanger werd aangewezen voor degene met wie wij wilden spreken. Als de rook dan zwaarder werd en de sfeer in het donkere hout een werking (een kraken) deed ontstaan, zo heetten wij de vereerde welkom bij zijn naam. Wij legden hem onze problemen voor en zeiden tot hem: "Want u bent gegaan uit het land en het rijk van de Hemelse Keizer. U kent de dingen die wij niet kennen." Maar wij spraken met één persoon. Hoe kan een dwaas die sterft plotseling tot wijze worden? Hoe kan de beperkte plotseling onbeperkt in weten zijn, alleen omdat hij de grenzen van de dood heeft overschreden? Maar soms - en ik heb dat in mijn dagen gedaan - waren wij bijeen en hadden een plaatsvervanger (u zou hem waarschijnlijk medium noemen). Dan riepen wij tot de kosmos; "Openbaar u, opdat wij weten wie zij zijn." En vaak was er dan wijsheid. Wijsheid juist omdat wij ons niet tot het beperkte hadden gericht, maar tot het onbegrensde.

Als er één ding is dat alle tijden samen bindt als een rijgdraad de zomen van een gewaad, dan is dat liefde. Liefde in alle vormen. Daar waar een mens zichzelf vergeet, wordt hij eerst werkelijk bewust. Daar waar een mens niet vraagt naar naam, naar waardigheid of beroep, maar aanvaardt in liefde, daar dringt hij door tot de grote werkelijkheid. In uw taal is het moeilijk dit te zeggen. Ik waag een poging.

Wat wij liefde noemen, kent ongekende vormen. Het is echter altijd een verbreken van grenzen. Daar waar grenzen breken, kan de werkelijkheid binnentreden. Waar de werkelijkheid leeft, daar zijn de krachten van de kosmos het speeltuig geworden van een geest, die bewust haar wervelende gang, langs de levensspiraal onderbreekt, die de wenteling van het rad stil zetten, lachend vanuit haar tijdloosheid een ogenblik wat werkelijkheid tekent in een van de kleine werelden.

U sterft en u leeft en u sterft en u leeft weer. U leeft in een sfeer, u verdwijnt en u keert weer. Altijd weer herhalend dezelfde gang, alsof de dagen van weleer opnieuw beleefd moeten worden en oude paden hun keren naar uw voeten, opdat deze ze zullen betreden. Maar wat is de werkelijkheid? Waar u een band heeft geknoopt is deze blijvend. Waar u een weg heeft gebaan is hij geworden tot kennis. Waar u wijsheid heeft vergaard, heeft u zaad uitgestrooid op de akkers van de oneindigheid. Want niets wat eens met ons was verbonden, zal ooit weer van ons wezen worden losgemaakt. Geen gedachte, die wij hebben gedeeld met een ander, gaat verloren. Een dag, die wij hebben gedeeld met een ander, is oneindig. Een gedachte, die wij hebben gevonden en hebben gedeeld met een ander, is een werkelijkheid geworden die voortdurend is terug te vinden. En daar waar wij in de wijsheid van het leven een ogenblik onze grens vergaten en elkaar erkenden, hebben wij de tijdloosheid en het licht neergeschreven op een wijze, die nooit verloren kan gaan. Het Al met al zijn werkingen, met zijn vreemde ritmen, zijn versnellingen van angst, haat of begeerte, met zijn plotselinge explosies van genegenheid, die gaan tot aan het duister toe, dat gehele Al gaat aan u voorbij. Maar dat wat u heeft gedeeld, gaat nooit voorbij.

U kunt, zoals wij doen, spelen met de onmetelijke krachten. U kunt stralingen ontwerpen die duizenden jaren nodig hebben, voordat ze een bepaalde plaats bereiken, maar u kunt niets veranderen wat er in de werkelijkheid van de verbondenheid tot stand is gekomen. Misschien is dat wel de grootste wijsheid. Je kunt niets verliezen, waaraan je déél hebt gehad, maar je verliest alles wat je slechts bezéten hebt. Je kunt niets verliezen wat je hebt aanvaard in liefde. Zelfs als alle vorm is verbleekt, teken je nog in de sidderingen en trillingen van de oneindigheid het oude gebeuren en de oude waarden.

Zielen, verdeeld in sferen vanaf degenen die bekrompen wegvluchten naar het duister, tot aan degenen die in het hoogste licht staan, verliezen niet de band van hun verbondenheid. Ze verliezen niet de liefde, die zij hebben gekend. Zij zijn oneindigheid. Daarom is de gang der dagen - hoe traag of hoe jachtend ook - onbelangrijk. Daarom zijn de dreigingen van uw wereld slechts papieren tijgers. Daarom is al wat u wordt verkondigd als zijnde de eeuwige

waarheid of wijsheid niets anders dan een rookwolk die wegdrijft. Maar het werkelijke vuur is de aanvaarding. En het is dit vuur dat het licht geeft dat blijvend is.

De wereld is ingedeeld. Ze wereld kent haar orde. De ambtenaar gaat afgemeten zijn wegen. De boer intrigeert om te ontkomen aan de lasten hem opgelegd. De koelie zwoegt voort en hoopt een handvol rijst te verwerven. En toch zijn ze allen één, want deze verschillen zijn schijn.

De wereld is ingedeeld in naties: En de hoge heren, gezeten op hun porseleinen tronen decreteren: Hier ligt het middelpunt der aarde. Maar de aarde kent geen middelpunt waar mensen wonen. Maar daar waar ze in erbarmen hebben gezegd: Wij tezamen zijn het leven van deze aarde, daar wordt het innerlijk vuur van de aarde beroerd worden de hemelen opnieuw gekleurd, sidderen de sterren in een verre oneindigheid, want wat daar gebeurt is eeuwig.

Wij zijn hier. Wij delen een gedachte voor zover woorden het delen van een gedachte mogelijk maken. Maar als wij die gedachte delen in de wederkerige aanvaarding die nodig is om elkaar te verstaan, dan hebben wij iets geschreven dat in de eeuwigheid staat, want dat gaat niet teloor. En daarom zeg ik u:

Kosmische wijsheid is het eenvoudigste dat er bestaat. De kern van de kosmische wijsheid is de aanvaarding, de verbondenheid. Daaruit groeit de enige werkelijkheid, die onvergankelijk is. Daarin vind je het enige leven dat waarlijk en zonder dood leven blijft.

Wanneer uw naam van de Tafelen des Levens is gestreken, uw naam is weggevaagd op de tafel van de voorouders, wanneer er geen offer meer wordt gebracht en de vergetelheid als een nacht ligt over datgene wat ge op aarde zijt geweest, dan leeft u voort in uw verbondenheid. Zij is het enig werkelijke. Wie die verbondenheid beseft, kan waarlijk uw kosmos (de stoffelijke kosmos) zien als een kloppend hart, dat wonderlijke schichten voortstuwt naar zichzelf, zichzelf vernieuwt, zichzelf bedreigt, zichzelf verheft en toch hetzelfde blijft. Uw werkelijkheid verandert niet, alleen het onbelangrijke wijzigt zich en onderlijnt zo eens te meer dat het belangrijke eeuwig is.

Ik geef u nu weer terug aan deze zeer gewaardeerde vriend, die mij heeft willen inleiden, want ik moet u gaan verlaten. Ik wil dit niet doen, zonder mij te verontschuldigen voor de onvolledigheid waarmee ik mij heb kunnen uitdrukken. Want het is vaak moeilijk om de gedachten van de aarde terug te vinden, als je speelt met de krachten van een kosmos en toch is dit minstens zo belangrijk. Goedenavond.

o-o-o-o-o

Dit, vrienden, was dan een toespraak van de Leraar Mu Ti. Ik weet niet, of het allemaal goed is overgekomen. Het is misschien niet zo zakelijk. Aan de andere kant is het misschien wel eens goed om op deze wijze een bepaalde kosmische beschouwing te leren kennen.

Wij lopen zo gemakkelijk vast in allerlei ideeën over inwijding, over boodschappen die door alle tijden heen zijn gebracht en vergeten wel eens dat het alleen maar treden zijn, stappen die je zet op de weg naar de werkelijkheid.

Het meest opvallende van deze bijeenkomst is wel, dat we een dergelijke grote en zeer oude entiteit als Mu Ti onmiddellijk bereid hebben gevonden om hier te spreken voor een paar mensen, terwijl hij toch gelijktijdig - en ik weet dat beter dan u - enorme krachten heeft en vaak enorme aansprakelijkheden op zich weet te laden. Want het werkelijk hoogste is vervlochten met alle dingen, ook met het kleinste. Dat is één van de meest wonderlijke verschijnselen, die wij in het heelal kunnen vinden. Men zegt wel eens: De portier heeft zelden tijd, de directeur altijd. Misschien is dat hier wel een beetje waar. Want deze hoge krachten blijken, wanneer het maar even mogelijk is, bereid om veel te vergeten en ook om zich sterk te beperken, want het is voor hen een soort gevangenschap en toch een paar dingen te vertellen.

Natuurlijk kunnen wij de kosmos niet zien als een Mu Ti en de zijnen. Voor ons is de kosmos nog een enorm probleem: een raadsel, vaak zelfs een doolhof waarin de sferen en de

werelden dooreen schijnen te lopen. Maar aan de andere kant vind ik het zo'n ontzettend hoopgevende gedachte dat niets wat de moeite waard is verloren gaat. Dat is hetgeen wij hier hebben gehoord en wat wij misschien nog wel eens meer zullen horen. Want ik geloof, dat met een klein beetje geluk we nog wel enkele entiteiten zullen kunnen vinden, die op hun manier ook nog iets willen toelichten.

Het is niet de bedoeling - dat moet u goed begrijpen - om van deze cursus plotseling een cursus voor gastsprekers te maken. Maar nadat wij zoveel van allerlei kosmische leringen zijn nagegaan, lijkt het mij goed om - indien het mogelijk is en dat blijkt zo nu en dan het geval te zijn - ook eens de stemmen zelf aan het woord te laten komen: de denkbeelden zelf. En denkt u nu niet: dat is allemaal toch één en hetzelfde, het is één pot nat. Al deze hoge entiteiten hebben een eigen groei doorgemaakt. Ze hebben een eigen manier van zien en formuleren. De verbondenheid, waarover Mu Ti spreekt, is ongetwijfeld onder hen aanwezig, maar dat betekent nog niet dat ze zichzelf niet meer zijn. Juist de verscheidenheid van hun denkbeelden en uitspraken zouden volgens mij kunnen bijdragen tot een begrip voor de kosmos. De leringen, die wij zouden kunnen ontvangen, zijn mijns inziens vaak kosmischer dan alle theorieën die wij u kunnen verkondigen.

PARABELLEN

Een parabel of gelijkenis is een poging om iets duidelijk te maken door het te vergelijken met iets anders, zonder dat de gelijkenis opvallend groot is. Als men dat begrijpt, wordt het ook duidelijk waarom de mensen over het algemeen zulke zwaarwichtige bedoelingen zoeken achter allerlei gebeurtenissen en histories uit de oudheid. Neem nu b.v. de toren van Babel.

De mensen wilden een toren bouwen die tot aan de hemel reikte. Maar God vond het niet goed. Hij zag zijn rust bedreigd en daarom verwarde Hij hen zodanig dat ze elkaar niet meer konden verstaan. Dat lijkt misschien iets nieuws, maar voor mij is het zowel een beschrijving van de oude tijd als van de vergaderingen van de EEG en van de UNO. De mensen spreken wel met elkaar, maar ze kunnen elkaar niet verstaan, omdat een ieder voor zichzelf spreekt en denkt. En als ze eindelijk iets doen, dan wordt het een koehandel. Dat is natuurlijk in de economie en de politiek bijna onvermijdelijk. Maar de meeste parabelen hebben toch iets meer te maken met geestelijke waarden.

Als Jezus begint met "de zaaier ging uit om te zaaien" dan zie je dat voor je en zeg je: ja, en de vogelen des velds pikken het op, of het valt op stenige rotsen en daardoor komt het niet op.

Maar is het eigenlijk niet zo, dat de mens een gehele structuur is. Hij is in wezen het landschap: en dat vergeten de meeste mensen. Zij denken: wij zijn het graan dat is opgeschoten en de rest ligt te verpieteren. Maar dat is niet waar. Wijzelf zijn een landschap en in ons zijn bepaalde wegen - laten we zeggen gedachtesporen. Met die gedachtesporen zijn wij zo vertrouwd geraakt, dat we eenvoudig geen nieuwe impressie (nieuw zaad) meer kunnen accepteren. Voor ons zijn bepaalde waarheden waar en het interesseert ons helemaal niet, of er een wijsheid of waarheid. komt, die aantoon dat het wel een beetje anders is. Voor ons is dat de weg en alles wat daarop terecht komt krijgt eenvoudig geen kans: dat wordt vertreden.

Er zijn ook dingen, die je gewoon vergeet. De vogelen des velds pikken een deel van de oogst op. Er zijn zoveel gebeurtenissen op aarde waardoor je wordt gebiologeerd, dat je bepaalde geestelijke waarden gewoon vergeet. Als je het zo gaat bekijken, dan krijgt het parabel ineens een heel ander karakter. Het is niet de benauwende gelijkenis van iets wat op aarde eens is geweest en wat later zal terugkomen. Het is eerder een poging om iets aanschouwelijk te maken wat zich in jezelf afspeelt.

U kent misschien de Arabische gelijkenis van de man, die erg wijs was en Allah vroeg: "Laat mij nu eens zien wat de zin van het leven is." Er kwam een engel, die hem een stukje omhoog bracht tot boven op een minaret. Hij keek naar beneden en zei: "Wat een wanorde." Hij kwam nog wat hoger en zei toen: "Wat vreemd, nu zit er meer een soort ordening in." Hij kwam weer een eind hoger, dicht bij de hemelen toen zag hij dat alle mensen en alles wat er bewoog een draadje achter zich aansleepten en dat er zo een schitterend tapijt ontstond.

Hier zou de mens denken: dat is natuurlijk vanuit God gezien, dan is de orde perfect, maar voor ons is het wanorde. Maar u moet dit ook weer naar binnen toe brengen. Een parabel kun je niet alleen maar gebruiken om te zeggen: Ergens anders is het goed. Neen, je moet gewoon zeggen: Hoe is het in mijzelf. Als ik de dingen gewoon beleef, is het chaos. Waarom? Als ik daarna zeg: Ik wil proberen er een beetje afstand van te nemen, dan ziet het er nog veel zinlozer uit, want nu valt ons eerst op hoe groot die drukte en verwarring eigenlijk is waarvan wij zelf maar een klein stukje hebben meegemaakt. En pas als we gaan zoeken naar de betekenis ervan in tijd, in zielskracht en lichtwaarden, dan gaan we langzamerhand zien dat er toch ordening is. En dan komt misschien de grote wijsheid waardoor je beseft wat eigenlijk de reden is dat dit allemaal gebeurt.

Het ontstaan van het tapijt wil niet zeggen dat God met Zijn schepping een bepaald weefsel aan het vervaardigen is. Het wil gewoon zeggen, dat indien wij ver genoeg weg komen van onszelf, we in staat zijn om de perfecte schoonheid van alles te zien, omdat we ons dan niet meer beschouwen als een deeltje van de een of andere wanorde of als iemand die zichzelf moet handhaven, maar alleen als een factor in het geheel.

De parabellen zijn vaak van vooral Joodse origine. Een van de mooiste is een verhaal van een Poolse rabbi.

In een klein dorp gebeuren er nogal wat onaangename dingen zijn dreigingen van het gouvernement en men besluit om de Heer te bidden dat Hij regen zal geven, dat Hij een beetje geduld en lijdzaamheid zal geven aan de Polen, vooral aan de Poolse edelman die daar iets te zeggen heeft. Iedereen is hevig aan het bidden, behalve Janka. Die zit ergens op de akkers en heeft van niets gehoord. Janka komt dan binnen. Allen zijn aan het vasten. Janka heeft dorst. En als hij hoort dat hij niets kan krijgen, wordt hij nijdig dat hij ook moet vasten. En dan zegt hij "Ach, lieve God, al had ik maar een beker water." Toen begon het te plenzen van de regen. Waarop de rabbi natuurlijk God vroeg: "Waarom heeft U nu naar deze stomme arbeider geluisterd en niet naar ons allemaal?" Het antwoord was: "Hij was de enige die het echt meende."

Deze parabel kun je gebruiken als spotprent van je wereld. Maar je kunt het ook binnen in je brengen: en dat is naar ik meen toch wel erg belangrijk. Want de kosmische waarheden waarmee wij werken, kunnen we niet van buitenaf zien. We kunnen ze wel in onszelf vinden. En dan kunnen we ons met alle goede bedoelingen tot de hoogste Kracht richten en willen goochelen met alle krachten van de hemel, maar het werkt niets uit, want het is geen deel van onszelf.

Datgene wat voor u kosmisch werkt, is datgene waarmee u zo direct verbonden bent dat u eigenlijk uw hele bestaan daarvan ziet afhangen op zo'n ogenblik. Zoals Jaka vroeg om een dronk water.

Als u die kracht van uw volledige oprechtheid, van uw innerlijkheid gebruikt, dan kunt u allerlei sluizen in uzelf openen.

U moet niet denken: nu ga ik eens lekker esoterisch doen: huppel de huppel, ik kom met mijn gehuppel tot een hoog stratum en nu zal ik eens even in de hoge geestelijke kracht kijken wat er allemaal volbracht wordt op aarde. Daar komt u geen cent verder mee. Maar op een gegeven ogenblik zeg je tegen jezelf: O God, ik weet het niet meer, ik kan het niet meer. En als je dat dan eerlijk en oprecht meent, dan is het net, alsof er een zweer doorbreekt. Dan zie je eerst een heleboel rommel en ineens wordt het lichter, helderder en heb je het te pakken, wat je in jezelf draagt. Dan kom je tot een nieuwe waarde in jezelf.

Ik heb een paar voorbeelden gegeven. Ik zou er natuurlijk veel meer kunnen geven, want wat parabellen betreft is deze wereld zeker niet arm, wel wat begrip ervoor betreft.

Het is altijd weer zo, dat de enige wereld die je werkelijk kunt betreden, je innerlijke wereld is. Al die andere kun je benaderen, maar je kunt ze niet werkelijk betreden. Alleen wat met je innerlijk verbonden is, wat met je ziel a.h.w. verknoopt is, dat heeft betekenis en kan je wat zeggen. Als je dat eenmaal begrijpt, zul je ook niet meer proberen om het naar buiten toe te doen. Het is geen kwestie van de barmhartige Samaritaan, die even een ander verbindt, dan

voor hem betaalt, verder gaat en zegt: Nu ben ik een goed mens. Zo denken de meeste mensen. Ik ben beter dan de Levieten en de tempeldienaren die voorbij gingen. Ik ben veel beter, want ik heb wat gedaan. Ja, dat dacht u. U heeft uzelf op de borst geklopt. U heeft iets willen doen om te laten zien hoe belangrijk u bent. Maar die belangrijkheid moet u in uzelf vinden. Weet u wat de werkelijkheid van de Samaritaan is? Dat is iemand, die beseft dat hij lijden niet kan aanvaarden: die niet een mens helpt om die mens te helpen, maar omdat hij innerlijk anders niet meer gerust kan zijn. Het is een innerlijke kwestie. De uiterlijke dingen komen er natuurlijk bij.

Als wij kosmische wijsheid bezitten, zal ze geen cent waard zijn, indien wij er niets mee doen: dat is logisch. Maar het is ook niet zo, dat we met de daden tenslotte de wijsheid verwerven. Het is wel zo, dat de wijsheid zin geeft aan de daden.

Er is een geloofsstelling, die door sommigen nog wel eens wordt gebruikt en misbruikt. Ze zeggen dan: Houd je maar aan de geboden van God en zijnen kerk, hoor het alles aan, probeer het te geloven, dan zal God je het geloof geven. Ik vind dit een volkomen foutief verkoopsargument, dat kan ik u wel vertellen. De werkelijkheid is zo:

Als ik in mijzelf geloof, geeft dit zin aan het ceremonieel, aan het onderhouden van geboden. Ik ben eerst en dan pas komt de rest.

Wie zoekt naar de betekenis van grote kosmische Leraren - of het nu Krishna is of dat men zich met Jezus bezighoudt of met iemand anders - gaat maar al te vaak af op de uiterlijkheden. Men heeft zo het idee dat als we op ongeveer dezelfde manier rondsjojken, dan zal het welgoed zijn. En dan zien wij het belachelijke beeld van Europeanen die zich de schedel kaalscheren, in gele monniksgewaden rondsjojken en roepen; "Hara Krishna". Het is natuurlijk allemaal goed bedoeld, maar zijn ze daardoor anders geworden? Ze gedragen zich anders, zeker, maar in feite proberen ze door de uiterlijkheden alleen maar achtergrond te geven aan wat ze altijd zijn geweest. Maar indien je innerlijk die verandering ondergaat, dan is het niet een roepen van "Hara Krishna", een verering om een soort roes te veroorzaken. Neen, het is de roes van de eeuwige Danser zelf in je, die door jou de vreugde van het leven kenbaar maakt. Ik weet niet, of u begrijpt wat ik hier bedoel te betogen.

Onze innerlijke wereld is - en dat moeten wij heel goed begrijpen - niet alleen onze enige werkelijkheid, maar het is ook de werkelijke bepaling van wat we zijn. Hoe vriendelijk wij ook naar buiten toe zijn, als wij dat doen met giftige gedachten en achtergronden, dan zijn en blijven wij giftig. Wij zijn zelfs, omdat er een discrepantie is tussen gedrag en innerlijk, in feite extra giftig. Als wij eerlijk zijn, dan kunnen wij wel slecht zijn tegen een ander, maar dan is die eerlijkheid nog enigszins te vergoelijken. We maken in ieder geval iets waar wat in ons ook zo bestaat. Maar op het ogenblik, dat wij erkennen: dit is onjuist en wij vinden desnoods in wanhoop, zoals ik u zo-even al heb gezegd - een nieuwe benadering, een andere methode om te zijn -, dan pas kunnen wij werkelijk goed zijn naar buiten toe. En omdat u daarnet bent geconfronteerd met allerlei filosofische en wijsgerige beschouwingen over juist dit probleem (het probleem van de innerlijke mens, want dat is het voor mij), meende ik aan de hand van deze parabelen duidelijk te kunnen maken dat alles in jezelf gebeurt.

Zeker, er zijn werelden, maar de werkelijkheid ben je toch zelf. De wereld verdwijnt voor je. Een bekend gedicht zegt - wij hebben het al meermaals geciteerd -: "Maar God, zo ik U al aanbid en ik dadelijk sterven ga, zo sterft Gij toch met mij." En dat is volkomen waar.

Wat wij doen is gebaseerd op ons leven en de illusies, die wij koesteren. De erediensden die wij meemaken horen bij wat wij levend zijn. Maar op het ogenblik, dat wij niet meer leven, niet meer in die toestand verkeren waarin wij nu zijn, is het afgelopen. Dan blijft alleen over wat van binnen echt is geweest, en de uiterlijkheden zijn verdwenen.

Misschien dat het wel aardig is om hier te wijzen op het feit, dat heel veel grote wijzen hebben gezegd: Mensen, weest s.v.p. toch een beetje voorzichtig. Bekijk het niet allemaal zo van "het moet volgens wet en regel gebeuren". Denk maar eens aan de onrechtvaardige rentmeester. Een van de handigste jongens, die in het Evangelie beschreven staat. En het vreemde is dat de enigen, die er een voorbeeld aan schijnen te nemen soms de hoge geesten zijn. Want wat doet de rentmeester? Hij weet: ik heb teveel gepikt. Als mijn meester terugkomt en hij snapt me,

dan schopt hij mij eruit. Dus wat gaat hij doen? Hij gaat naar al diegenen waarvan zijn heer iets te vorderen heeft en zegt: Schrijf maar wat minder op. Nu wordt niet gezegd dat het een slechte man is. Er wordt gezegd: het is handig, want hij maakt zich vrienden uit de Mammon. Jezus gebruikt hier een gelijkenis waarmee hij eigenlijk zegt: Een oplichter kan in feite een heel handig en goed mens zijn. Dat is troostrijk voor velen op aarde, maar ik geloof dat het van binnen precies hetzelfde is.

Wij zijn niet volmaakt en wij zullen het nooit worden. Wij hebben innerlijk wel een idee van wat volmaaktheid moet zijn, maar wij komen er gewoon niet aan toe. Nu kunnen wij voor anderen strikte maatstaven aanleggen. Maar daar komen wij niet verder mee. Wij kunnen ook zeggen: Ach, die anderen interesseren ons niet. Laat ze maar doen. Daar komen we ook niet verder mee. Als we beseffen: die anderen maken fouten en wij zeggen tegen onszelf: wij zullen die fouten vergoelijken, we zullen zeggen: ach, het is zo erg niet, ik zie het wel, maar ik wil het niet in zijn intensiteit als kwaad beleven, ik probeer er iets goeds uit te maken, dan zijn wij als deze rentmeester en maken we ons inderdaad vrienden uit de Mammon. Dan maken wij ons eeuwige contacten uit de dwaasheden en fouten van de wereld.

Misschien liggen al deze parabelen u niet zo. Er zijn echter leuke verhaaltjes bij. Neem nu b.v. Sindbad, de zeeman. U zult zeggen: Dat is geen parabel, dat is Duizend-en-één-Nacht. Die verhalen zijn dat eigenlijk wel al heeft men ze later omgewerkt tot Oosterse sprookjes.

Sindbad landt op een eiland. Er komt een oude man naar hem toe die zegt: "Ach, ik kan mij zo moeilijk verplaatsen" enz. waarop Sindbad zegt: "Ga maar op mijn schouders zitten, dan breng ik u wel." Hij krijgt hem er niet meer af. Hij heeft iets wat zelf niet is geaccepteerd en nu loopt hij daarmee te slepen totdat hij handig genoeg is om dit andere wat hem als het ware domineert van zich af te werpen en zelfs dood te slaan, volgens sommige verhalen.

U leeft. Innerlijk heeft u allerlei ideeën. Maar er zijn er heel veel bij die niet echt bij u horen. Op een gegeven ogenblik heeft men gezegd: Zou het niet mooi zijn, indien de wereld. En dan zeg je: Ja, zo'n ideaaltje kan ik best hebben. Ik zal dat eens gaan uitdragen. En dan weet u allang dat het geen ideaal meer is, maar u kunt er niet van loskomen. Want als u zegt: Dat ideaal is niet echt, dan wordt uw bestaan voortaan, zoals u het nu ziet, onmogelijk. Dan wurgt de oude man u a.h.w. met zijn pezige benen, zoals het in het verhaal staat. Maar op het ogenblik dat u beseft: het enige wat belangrijk is, is dat ik vrij ben, dan gooit u heel veel idealen en allerlei mooie praat weg. En dan gaat u zich eerst eens afvragen: Wat ben ik? Hoe moet ik verder? Dat is geen egoïsme, dat is een innerlijk realisme.

Ik heb met mijzelf te maken innerlijk, met de krachten, de lichtende waarden desnoods, die ik in mij erken, maar niet met wat anderen ervan gemaakt schijnen te hebben. Want als ik mij daarmee inlaat, dan komt er een ogenblik dat ik mij daarvan niet durf losmaken en word ik voortgejaagd door iets wat ik niet ben. Dan ben ik de slaaf geworden van een denkbeeld dat niet eens in mij berust, maar alleen omdat ik het zo leuk of zo mooi vond, of omdat ik eens een keertje vriendelijk wilde zijn.

Een mens draagt in zich een waarheid. Als hij met die waarheid weet te werken, kan hij inderdaad zeggen: Ik zal een ieder helpen met mijn middelen, maar ik laat mij niet tot voertuig maken van iets wat niet in mij leeft. Dat is voor deze wereld natuurlijk een enorme opgave. Aan de andere kant moet u het ook zo zien:

Esau had een ontzettende trek in soep. Jacob had net een heerlijk linzensoepje opstaan, geurig en wel. Esau komt terug van de jacht (dit is ook een gelijkenis) en zegt: Geef mij wat van jouw soep. Waarop. Jacob antwoord. Ik heb heel veel moeite gehad om dat zo lekker te maken en ik wil het je wel geven, maar dan moet je mij het eerstgeboorterecht afstaan. Ach, denkt Esau, het eerstgeboorterecht, vader leeft nog zo lang, wat komt het er op aan. Geef mij een bord soep. Maar hij was wel geleverd:

Zo gaat het ons ook heel vaak. Wij verkopen vaak een waarheid die wij in ons dragen, omdat er buiten ons iets is wat wij ambiëren, wat wij erg prettig of lekker vinden. Voor de een is het een kwestie van een extra roomsoes, voor een ander iets anders. Als je dat doet, als je je zwak maakt om iets te hebben, dan verlies je je integriteit. Er is niets zo belangrijk als integer te zijn in jezelf, ook al zijn de dingen buiten je op dat moment ontzettend begeerlijke en

bekoorlijk. Als je het innerlijk niet als goed, als juist kunt aanvaarden, moet je er afblijven anders verlies je ergens het recht op contact met het Hogere.

U heeft daar waarschijnlijk nooit zo over nagedacht. Maar toch is het misschien wel goed voor u, want hoe vaak moet u achteraf niet zeggen: ik had het anders moeten doen:

Nu is daar ook weer iets over te vertellen. In dit geval is het een oud Fins verhaaltje. Ik zal het niet helemaal vertellen, want Finse verhalen druipen meestal van tovenarij en bloed. Het komt hierop neer.

Een machtig tovenaer zei tegen iemand: Ik zal je mijn toverkunsten leren, indien je voor tien jaar mijn knecht wilt zijn. De stomme boer vliegt er in. Hij denkt: laat de akker maar liggen. Ik zal die toverkunst leren en dan zal ik leren kristallen en goud te maken en de regenboog op te roepen. De man dient tien jaar. Dan komt hij op zijn land terug. Maar het land is verwilderd, zijn hut is vervallen, in het bos waar hij eens zijn hout heeft gehakt, huilen nu de wolven. Hij probeert dan met zijn magie daaraan wat te doen. Maar dát had hij nu toevallig juist niet geleerd: Daarom ging hij ten onder.

Wij zijn vaak ontzettend gefascineerd door machten en krachten die wij zouden kunnen verwerven. Wij hebben zo het idee, dat als wij eenmaal een beetje magie kennen en we kunnen mensen genezen en gedachten lezen, bovendien het weer beïnvloeden en al die dingen meer, dan zijn we pas iemand. En om dat te bereiken spenderen wij vaak ontzettend veel tijd en moeite. Maar als je nu na afloop goed kijkt: wat heb je er aan? Vaak heb je belangrijker dingen daarvoor laten liggen. Het is belangrijk, dat je eerst jezelf eens waar maakt. Dat je jezelf bewijst aan jezelf, vanuit jezelf. En als je dat hebt gedaan en je houdt dan nog tijd over voor een liefhebberij, mag je voor mijn part alle magie leren. Daar gaat het niet om, maar je moet niet zeggen: Dit is het meest belangrijke. Of om het heel gewoon te zeggen. Als je als mens op aarde bent, dan moet je in overeenstemming met je innerlijk proberen te leven als mens op aarde en niet trachten je engelenvleugen aan te meten om boven de menselijke werkelijkheid uit te fladderen. Want dan val je toch te pletter.

Het zijn gewone gelijkenissen, maar ze maken u tevens duidelijk waar het om gaat. Laten we dan nog dit zeggen zonder gelijkenissen.

De werkelijk kracht, die in u bestaat en die in alle levens wordt weerkaatst, het werkelijke ego, bevat een aantal waarden. Deze waarden zult u in u altijd kennen in welke vorm, in welke wereld of sfeer u ook bestaat. Zolang u de waarden, die in u bestaan volgt, geeft u gestalte aan hetgeen u werkelijk bent. Daardoor leert u niet alleen uzelf beter beseffen, maar vindt u ook uw werkelijke verbondenheid met het tijdloze. Zolang u echter alleen maar probeert allerlei mooie dingen te doen en te beantwoorden aan alles wat de wereld van u vergt, terwijl u het er innerlijk eigenlijk niet mee eens bent, loopt u vast. Want alles wat u doet, zonder dat u er innerlijk bij betrokken bent, is nutteloos. Dat brengt u niets verder. Het kan u hoogstens een gevoel van minderwaardigheid, van schuld geven, en dat lijkt mij niet zo gewenst.

Maak waar wat u innerlijk waarlijk bent. Zeg niet, dat er betere dingen bestaan, al is dat heel goed mogelijk. Want de betere dingen die niet leven in uzelf, kunt u niet waar maken. U kunt hoogstens de bewegingen maken. Zoals de danslerares zei: "Jongen, je hebt de bewegingen van de dans goed ingestudeerd, maar je weet niet waar je je voeten moet zetten."

En dat is wat er altijd weer gebeurt.

Wie waar maakt wat er in hem leeft, maakt zichzelf bewust van de eeuwigheid die hij is. En wie de eeuwigheid die hij is leert beseffen, zal in elk leven meer waar zijn, niet alleen ten aanzien van zichzelf, maar ook meer bewust van en meer bewust verbonden met de kosmos.

SAMENHANG

Samenhang maakt al duidelijk: je bent niet alleen, anders kan er geen samenhang zijn. Er moeten altijd twee dingen zijn. Zonder twee dingen kan er geen samenhang bestaan.

Dan: hang. Dat kan vertaald worden, zeker als wij teruggrijpen naar het oud-Nederlands, als brug, verbondenheid. Dus brug tussen twee waarden.

Als wij een samenhang zoeken in ons leven, dan bedoelen wij daarmee dat wat wij van binnen zijn en wat wij buiten in de wereld zijn willen samenbrengen, met elkaar willen verbinden. Als wij zeggen dat wij een samenhang zoeken in de een of andere kosmische lering, dan betekent dat dat wij een brug proberen te slaan tussen datgene wat mogelijk in die lering ligt en datgene wat wij zelf zijn.

Samenhang is altijd iets waarbij wij zelf betrokken zijn ook als wij de samenhang in een bepaalde theorie niet zien of de samenhang van een bepaalde voordracht niet helemaal door hebben. Dan is het niet de kwestie dat de voordracht op zichzelf onsamenhangend behoort te zijn. Het wil alleen maar zeggen dat het ons niet heeft geboeid, dat wij er geen verbinding mee hebben. En daarom is het belangrijk dat je altijd een verbinding vindt tussen jezelf en de wereld, hoe dan ook.

Leef zelf, maar begrijp dat alles wat er in de wereld bestaat betekenis heeft. Het werkt op je in. Het heeft een weerslag. Probeer dit te begrijpen. Probeer een eenheid te vinden tussen wat je zelf bent en wat er buiten je bestaat.

Vind samenhang in het leven. Vind samenhang in het gehele gebeuren. Begrijp het, veroordeel het, beoordeel het, verwerp het, omhels het. Het hindert niet, als je er maar begrip voor hebt, want dan is er tenminste een samenhang. Maar als er een samenhang is tussen de innerlijke wereld waarin je leeft en de wereld buiten je, als deze twee verbonden zijn door een brug van begrip, dan is het mogelijk om op aarde als mens doeltreffend en bewust te leven.

HOOFDSTUK 9 - IS DIT MYSTIEK?

De basis van alle innerlijke beleving is de aanvaarding van een werkelijkheid, die niet in de materie bewijsbaar is. Om te komen tot een juiste waardering van die innerlijke werkelijkheid dient men zich te realiseren, dat deze werkelijkheid wel verder kan gaan dan het menselijke begrip, maar dat zij niet tegen dit begrip in kan gaan. Het is belangrijk, dat we juist dit punt niet uit het oog verliezen. Het is gemakkelijk genoeg om een eind weg te dazen over oneindigheden. Wij zijn echter allen deel van dezelfde werkelijkheid. Wat wij kennen van die werkelijkheid moet in het geheel passen. Dat wil zeggen, dat die werkelijkheid in haar geheel nooit strijdig kan zijn met datgene wat we hier als deel kennen.

De leermeesters, die zich daarmee hebben beziggehouden hebben dat allen op hun eigen manier gedaan. Wij kennen b.v. de christelijke leer met haar eigen vormen van denken, filosofie en mystiek. Men zou zeggen: dit is in wezen toch wetmystiek.

In het christendom, wat dat betreft ook in het Semitisch denken, is er sprake van een aantal regels en wetten. Het hoe en het waarom behoeven wij ons niet af te vragen. Er zijn regels en wetten en het is onze taak om ons daaraan te houden. De beleving, die verdergaat dan het menselijke, kan alleen worden bereikt krachtens een zich binden aan die wetten, a.h.w. een volledig beleven van die wetten.

Daar staat tegenover het oosters denken, dat we misschien beter kunnen noemen: het lotsdenken. Daar stelt men:

Je bent deel van een totaliteit, hoe dan ook. Daarin wordt je betekenis niet bepaald door het beeld van jezelf, maar door die totaliteit. Daardoor ben je onderworpen aan een lot, want je visie strookt niet met de werkelijkheid waarvan je zelf deel bent. Dit wordt ook vaak maya (begoocheling) genoemd. Op het ogenblik, dat ik dit lot aanvaard en er het beste van maak, zal ik juist hierdoor bepaalde krachten en misschien ook visioenen of andere belevingen in mij ervaren.

Dit is een belangrijke tegenstelling. In het eerste geval stel ik de afhankelijkheid van wetten. In het tweede geval echter stel ik de aanwezigheid van een werkelijkheid, die ik alleen behoef te ontdekken. In het ene geval is het een beloning voor gehoorzaamheid die ik verkrijg. In het andere geval is het gewoon een zelfontdekking die zich voortzet in een kosmische ontdekking, beleving en openbaring.

Als u deze punten in het oog houdt, zijn de schijnbaar strijdige citaten die hierna volgen misschien gemakkelijker te verwerken.

"De Heer scheidt ons en geeft ons Zijn wetten. Het is niet aan ons te vragen naar het waarom van deze wetten. Wel is het aan ons om achter deze wetten de werkelijkheid van God te erkennen."

Een volgeling van Thomas van Aquino heeft dat gezegd. Daar stel ik tegenover.

"Wij zijn deel van het Al. Zodra wij de begoocheling overwinnen, zullen wij door deze overwinning de werkelijkheid waarvan wij deel zijn aanvaarden. Het is deze werkelijkheid waaruit het geheel van ons bestaan en het geheel van al het zijnde, ook zonder de dwang tot de daad, beleefbaar wordt."

Oosters: Dit staat tegenover een uit het christendom afkomstig: maar in wezen toch ook wel westerse stelling. Ik meen, dat men daarmee rekening moet houden, ook als men wordt geconfronteerd met het denken aan b.v. kosmische waarden.

Als wij spreken over kosmische wetten (ze bestaan inderdaad), dan spreekt dat de westerling onmiddellijk aan. Er zijn regels, er is iets om je aan vast te klampen, er zijn bepaalde inhouden en als je daar op de juiste manier doorheen manoeuvreert: komt alles in orde. Dan is de

westerling onmiddellijk bereid om de wetten te erkennen, ze toe te passen en daarnaar te leven. Aan de andere kant vraag je je wel eens af: waarom?

Als er een kosmische wet is, dan behoef ik haar niet eens te begrijpen, ze is er toch wel. Ik kan mij er niet aan onttrekken, want een kosmische wet is zo machtig, zo sterk, daar kan ik mij als enkeling niet aan onttrekken of mij van ontdoen. Waarom zou ik mij dan met zoveel nadruk aan die wetten wijden? Toch is voor de westerling de wet iets heel belangrijks.

Daar tegenover staat dan de oosterling met zijn denken, waarin hij in wezen de eenheid van het Al, het opzweven naar een erkende daadloosheid als het voornaamste punt stelt. Of er wetten zijn of niet, dat gelooft hij dan wel. Zeker, er zijn voor de mens bepaalde paden, bepaalde steunelementen in de schepping waaraan hij zich kan vasthouden, als het nodig is. Maar het is niet zo dat hij zegt: Dit is de weg: of: dit is de wet. Hij zegt gewoon: In mijzelf vind ik werkelijkheid:

De leermeesters, die zich met de verschillende soorten van denken hebben beziggehouden, vinden vreemd genoeg toch ergens een overeenkomst.

Als wij denken aan de voorstelling, die uit het Semitisch denken stamt (de Levensboom), dan komen we terecht bij de kroon (Kether), het verblindende Licht. Er is een ogenblik, dat alle werkelijkheid wordt uitgeblust door het licht dat wij ervaren. En dat is nu precies hetzelfde wat langs een heel andere weg de oosterling bereikt.

"Er zijn vele paden, die wij moeten gaan!" roept de leermeester zit en hij. spreekt over de verschillende krachten die wij moeten doorleven, de paden, de wegen, de noodzakelijke keuze zelfs tussen de verschillende wegen, die er voor ons bestaan. Terwijl een andere zegt:

"Ach, is het niet belangrijker om één te zijn met het kloppend denken dat de totaliteit in zich draagt dan wegen te volgen, die eigenlijk de beperkingen kennen, die aan ons inherent zijn?" Zij hebben beiden gelijk. Hier zitten we met een grote moeilijkheid.

Als wij proberen kosmische lering te geven, mystiek te denken, dan zijn we zo geneigd te vragen: Waar ligt nu de wet? Geef mij nu eens even precies de regeltjes, dan zal ik het doen en komt het in orde. Maar het nare is: als je die regels krijgt, dan weet je nog niet wat je ermee moet doen.

Als ik b.v. denk aan de leringen van Jezus. Overigens was een deel ervan al bekend in de Esseense leringen, die reeds bestonden voordat Jezus er was. Wij worden dan geconfronteerd met b.v. de "zaligsprekingen" en dat je je naaste moet liefhebben. Wij zeggen dan: Dat is een waarheid, want dat heeft Jezus gezegd. Maar wat heeft Jezus eigenlijk daarmee gezegd? Heb uw naaste lief. Wie is mijn naaste? Ik kan natuurlijk naar gelijkenissen grijpen. (In de Parabelen heeft u pas het een en ander daarover gehoord). Degene, die mijn hulp nodig heeft, is mijn naaste. Is dat nu wel waar? Degene, die mij helpt, is ook mijn naaste. Naaste is dus niet eenvoudig een mens, zoals ik: Neen, het omschrijft een relatie. En nu ligt het er maar aan, wanneer die relatie ontstaat. Ik kan mij voorstellen dat iemand, die u helpt wanneer u in moeilijkheden zit, uw naaste is. Maar als hij b.v. een ambtenaar van Sociale Zaken is en ambtshalve optreedt, is het de vraag, of hij uw naaste nog wel is? Het is heel moeilijk om zelfs uit deze leringen een mooi brokje leefregels te halen: waar overigens niemand zich aan houdt. Wij zitten eigenlijk altijd in de vaagheid. En ik geloof dat dat aan de kosmos en aan de grote Meesters eigen is. Als ik denk aan de leringen van de laatste tijd, dan word ik getroffen door deze uitspraak:

"Ons streven wordt behaald door ons wezen. Laat ons daarom streven volgens ons wezen, opdat wij daaruit een werkelijkheid vinden, die ons wezen kan overtreffen."

Heel erg vaag, vindt u ook niet? Wat moet je nu met zo'n uitspraak aanvangen? Toch, aan de andere kant: is het niet volkomen reëel? Het is niet reëel om te zeggen dat er ergens een spoorlijn is getrokken tussen de mensheid en de hemel en dat je door alleen maar over de biels te balanceren op je bestemming kunt komen. Hemel is een toestand. Mensheid is een toestand. Die toestanden kunnen in elkaar overgaan, zonder dat je weet hoe. Ze kunnen zich openbaren zonder dat je beseft waarom, maar ze zijn er. Ik heb niet zonder reden de titel

gesteld; Is dit mystiek? Want wat is eigenlijk mystiek? Je weet het niet. Volgens mij zitten er in de leringen, die ik zal citeren wel degelijk elementen, die voor mij althans kosmisch zijn.

"Mijn leven is een voortdurende hunkering waarin ik probeer aan het onbestemde in mij vorm te geven in de wereld buiten mij. Ik zoek voortdurend een waarheid te openbaren waarvan ik niet eens weet, of zij bestaat. Voortdurend tracht ik het onbestemde in mij vorm te geven om vrede te vinden met dat wat ik ben en wat ik toch niet geheel kan erkennen. Zo is mijn leven een voortdurende tocht, waarbij ik tracht mijzelf te ontdoen van het overbodige, totdat ik - het overbodige achter mij latend - besef wat ik werkelijk ben in eenheid met de totaliteit."

Dit is volgens mij wel zuiver het mystieke. Maar het is ook zo logisch. Je krijgt altijd het idee, als je hoort dat iemand eert mysticus of een mystica is, dat je te maken hebt met opgewonden hysterische standjes, die niet logisch kunnen denken en dan de een of ander kolder uitkramen, omdat ze iets hogers denken te beleven. Ik geloof, dat het veel reëler en concreter is: Zo zegt een zekere goeroe:

"Mens, als je in jezelf tot rust weet te komen, ontsnap je aan jezelf. Maar de mens, die met zichzelf bezig is, bindt zich aan zichzelf. Daarom is het goed jezelf te vergeten, opdat de werkelijkheid eindelijk in je moge ontwaken."

Misschien ook weer erg algemeen. Maar zit er ook niet redelijkheid in? Wordt de mens niet weggetrokken van een innerlijke werkelijkheid juist door dat wat hij is? Laat mij het zo zeggen: Vergeet de mens vaak niet wat er in hem leeft, als hij kijkt naar zijn spiegelbeeld? Wij proberen ons krampachtig te spiegelen in de wereld en we weten eigenlijk niet wat we zijn. Een wat meer westers filosoof en volgens mij ook mysticus formuleerde het heel aardig. Hij zei:

"De mens, die tracht zijn "ik" te leren kennen, kan dat alleen doen door middel van een negatieve definitie. Want hij kan slechts met zekerheid zeggen wat hij niet is, maar wat hij wel is, zal hij nimmer met zekerheid constateren." Daar zit volgens mij zoveel waarheid in, dat ik mij afvraag: Heb ik hier nu te maken met een realist, met een filosoof of met een mysticus? En toch, als je de grootste werkelijkheid wilt beleven, dan kun je dat nooit doen door te zeggen: "dit ben ik", want dat weet je niet.

Mens, ken uzelf. Dat staat overal geschreven. Ik meen echter, dat "ken uzelve" wel eens verkeerd wordt verklaard. Men denkt: ken uzelve betekent: leg jezelf op de ontleedtafel. Haal alle slechte en goede eigenschappen eruit, leg ze op afzonderlijke rijtjes, tel ze op en maak een statistiek over je innerlijke werkelijkheid. Dat is nu juist niet het geval. Ken uzelve betekent: weet dat je bént. Niet wát je bent, want dat weet je toch niet. Maar weet dat je bestaat. Een grote moeilijkheid. De meeste mensen denken, dat ze weten dat ze bestaan. Maar weet u wel zeker, dat u bestaat? Als ik hier rondkijk, hoeveel onevenwichtigheid zie ik dan niet. Hoeveel mensen zijn er niet, die om de een of andere reden uit het lood zijn geslagen, die zelfs door allerlei onbelangrijkheden worden achtervolgd. Kent u dan uzelf? Als je jezelf aanvaardt zoals je bent, dan kun je de wereld ook wel nemen zoals ze is. Dan is dat niet zo belangrijk. Maar op het ogenblik, dat je probeert van jezelf iets anders te maken dan je bent, ga je eisen stellen aan de wereld. De wereld reageert op je. Heeft de wereld altijd gelijk? Wel neen. Maar de wereld maakt wel degelijk uit wat je daarin betekent. Ga daar nu eens van uit. Niet van wat je denkt dat je bent, maar van wat de wereld zegt dat je betekent. Dan krijg je de rust waardoor de waarheid zich in je kan openbaren: Zoals een van de grootste Meesters van de laatste periode heeft gezegd:

"In uzelve is het kennen van alle dingen aanwezig. En zo ge u door deze kennis - ook indien ze uw bewustzijn niet bereikt - laat leiden, zo zeg ik u dat gij veel, ja, alles zult kunnen volbrengen wat past binnen uw bestaan. Maar indien gij u afvraagt: wat weet ik? dan vraagt ge dit aan uw denken, niet aan uw ziel. Het is echter uw ziel, die het weten bevat en het is uw denken dat dit weten vertroebelt in beelden die onvolledig zijn." Ik meen, dat dit ook redelijk is. Dan mag ik nu citeren uit een tijd heel ver terug. Het is van een van de - naar men zei - blinde zieners, die in een verloren gegaan rijk een tijdlang erg belangrijk waren. Deze sprak tot de mensen:

"Omdat mijn ogen niet zien, zie ik. Omdat mijn oren niet horen, hoor ik. En wat ik zie en wat ik hoor, is meer waar dan ogen en oren mij kunnen geven. Want deze wereld is zo onmetelijk groot dat hij, die op zijn zintuigen vertrouwt, daarin verloren raakt. Hij echter, die deel is van de wereld en ziet als de wereld en hoort als de wereld, hij weet innerlijk het wereld-zijn en zichzelf te vinden. En wie eenmaal weet waar te gaan, hij zal binnentreden in de grotten en zitten voor de Spiegel der Waarheid. Hij zal gaan tot de Tempel van de Ankh en lezen in de geheime boeken. Hij zal opstijgen tot de lust van het oneindige leven en hij zal de veelheid van werelden zien, die bestaat daar waar een mens met zijn zintuigen slechts één wereld ziet."

Dit was van een van de heel oude sprekers. Het klinkt natuurlijk heerlijk verward, omdat je niet weet wat de man ermee bedoelt. De Spiegel der Waarheid was een stuk kristal, tamelijk groot, gepolijst. Er was een ruimte voor, meestal een grot. Men ging voor de spiegel zitten, men keek en zag dan in het kristal, als men op de juiste manier mediteerde, de waarheid. De waarheid is het antwoord op je vragen, zoals men zei. De Tempel van de Ankh. De ankh is een oud sleutelbegrip geweest voor een oneindigheid, die boven deze wereld ligt. Het is in Egypte het symbool geweest van de sleutel naar het hiernamaals. Zo'n oud symbool wordt ook gezien als een tempel. Wij moeten ons die niet voorstellen als een bouwsel dat in die vorm is gebouwd. Het is over het algemeen een rotstempel, soms een tempel vóór en ten dele in de rots gebouwd. Deze tempels waren bestemd voor studie: daar kon men dus kennis opdoen. Maar op het ogenblik, dat je de kennis die je verkrijgt niet meer beschouwt als alleen maar een werktuig in je wereld, maar als een werkelijkheid, die ook jouw wereld betreft, dan kom je in contact met de oneindigheid. Dus zo vaag was die man voor zijn tijd ook weer niet.

Wat dat betreft, moet ik ook zeggen vroeger luisterde men meer en debatteerde men minder. Daardoor hadden die uitspraken zin, want ze werden overdacht. Tegenwoordig moet je de dingen heel duidelijk zeggen, anders begrijpen ze je niet eens. Vroeger nam men de tijd ervoor. Uit een iets latere periode stamt het volgende:

"Laat ons neerzitten en laat onze zielen zich vervlechten, opdat onze gedachten in de vaagheid de nieuwe wereld tekenen, die onze werkelijkheid is." Een aanbeveling van een groot leermeester, die er een eigen dorp op na hield. In die tijd iets heel bijzonders. Hij kreeg zelfs prinsenkinderen een tijdje op bezoek. De goede man liet ze alleen maar rondom hem zitten. Dan dacht hij en zij moesten maar meedenken. Als hij dan begon, had hij dergelijke kleine uitspraken. Ik wil hem nog een keer citeren:

"Als je denkt aan een wereld van goden, moet je denken aan een wereld van helden. Als je denkt aan een wereld van helden, denk je aan datgene wat niet bestaat. Denk daarom niet aan helden of aan goden. Denk aan een bestaan dat alles omvat, dat alles tot eenheid maakt en waarin ons denken een enkele ijle klank is temidden van een symfonie die wij niet kunnen omschrijven."

Dit is ook bij zo'n inleiding gezegd. Is die man nu een mysticus?. Ik weet het eigenlijk niet. Het is moeilijk te zeggen.

Is dit nu mystiek of niet. Maar één ding is zeker: wat hij zegt is vanuit zijn standpunt niet alleen maar een beetje geleuter: het is iets wat vanuit zijn standpunt waar is. Overal waar we te maken krijgen met kosmische leringen, zullen we daarop moeten letten. Het is niet: hoe wij denken en of het voor óns waar is. Het is ook, hoe degene die het zegt moet hebben gedacht en geleefd. Wat bedoelde hij met zijn leerstelling? Het is krankzinnig als je de tegenstelling ziet, die er in de wereld bestaat.

Onze vriend Paulus (vaak onder-, vaak overschat) roept op een gegeven ogenblik uit, dat het beter is om geen vrouw te bekennen, maar dat het aan de andere kant beter is om te huwen dan te branden. Hij maakte daar dus kennelijk verschil tussen. Als die goede man zijn zin kreeg en ieder mens op aarde goed zou zijn, dan zouden er geen mensen meer bestaan. Dat is de logische conclusie. Tenminste indien we aannemen, dat hij het bedoeld heeft zoals het naar voren komt of wat de zedenmeesters ervan hebben gemaakt. Maar je zou misschien ook kunnen zeggen: Paulus was bang voor zijn eigen heftigheid. Hij hield geen tijd meer over voor de Heer, als hij een meisje zag. En daar ging hij tegenin. Hij zei: Dat moet ik voorkomen, dat

mag niet gebeuren. Zijn hele toestand maakt dat aanvaardbaar, maar dan moeten we niet zeggen: Mensen, denk erom, niet meer trouwen, anders leef je niet goed.

Er zijn mensen, die maken daarvan een kosmische lering. Ik zou zeggen: Dat is niet kosmisch, dat is kolder. Er zijn mensen, die u precies vertellen hoe u zich moet kleden. Neem nu het gekste van het gekke. Vijftig jaar geleden werd nog beweerd dat het tegen Gods wil en gebod was dat mensen gemengd zwommen. Nu, ze hebben misschien gelijk: vandaar dat God twee oceanen heeft geschapen: . Maar aan de andere kant, hoe komen ze aan die idioterie? Ze zeggen rustig: Dat is Gods wil. En ze konen met redeneringen aandragen, waarmee ze duidelijk trachten te maken waarom God het wil. Als ze daarin iets kosmisch willen vinden, dan zijn ze volgens mij een tikje getikt. Dat wil ik wel even nadrukkelijk constateren.

Kosmische werkelijkheid is de basis van alle kosmische lering. Als God de mens in twee geslachten heeft geschapen, dan heeft Hij dat niet gedaan om ze in verschillende hokjes te zetten. Als God de wereld heeft geschapen met vele gevaren en vele mogelijkheden tot verval, dan moet daar ook een positieve waarde in zitten. Er moet een bedoeling voor zijn: het moet zin hebben. Als wij een kosmische lering zoeken, dan zoeken wij een lering waardoor de zin van het bestaan ook kenbaar wordt. Een mens moet niet alleen maar een lering zoeken, waardoor hij naar boven kan fladderen, daarvoor neem je maar een stickie, dan ben je ook high. Kosmische lering is iets waardoor wij een integratie verkrijgen tussen degene wat de grote werkelijkheid is en datgene wat voorons thans de werkelijkheid vormt. Het is een proces van harmonisering, van een soort eenwording van werelden. Als een mysticus zegt dat hij een visioen heeft, dan geloof ik hem graag, want hij moet wat hij heeft beleefd wel op de een of andere manier vertalen. Hij zal dat doen in allerlei mooie beelden, maar de werkelijkheid is dat hij een stukje van die werkelijkheid heeft gezien. En als hij in dat geheel zijn eigen wereld terugvindt zoals hij die kent, dan is de mystieke beleving plotseling een erkenning geworden, dan is de mystieke lering van het visioen vervuld en heeft het zin gekregen. Er zijn visioenen, die ontzettend duister blijven. Denk maar eens aan de Openbaringen van Johannes. Neemt u mij niet kwalijk dat ik het zeg, maar dat is het meest religieuze, esoterische puzzelboek dat er ooit heeft bestaan. Het is al vele honderden jaren op verschillende wijzen bijna opgelost, maar niemand is er helemaal uitgekomen. Kijk, dat heeft absoluut geen zin. Het heeft pas zin, als wij eerst weten wat wij zelf zijn in zo'n visioen. Waar staan wij? Dan eerst kan het geheel ons iets zeggen omtrent onze oriëntatie. Dan kan het geheel ons bewuster raken van een grotere werkelijkheid. Wat heb ik aan een God, die alles omvat, als ik alleen maar één flonkering van licht kan zien? Het is voor mij dan verstandig te zeggen: Die flonkering is God. Verder kan de hele kosmische God mij wel gestolen worden, waar of niet? Het gaat om de werkelijkheid, die voor jezelf bestaat.

Dit brengt mij tot de laatste 3 citaten van dit lesje. Het zijn 3 citaten uit verschillende tijden, dus uit verschillende geloofs- en denkrichtingen. Zij vormen - mijns inziens - een mooi geheel.

"Daar waar ik bewust leef, leeft God. Daar waar God leeft, leeft de oneindigheid. Zo leef ik de oneindigheid en tel ik toch de dagen. Dit is de dwaasheid van de mens."

"Alle krachten in de kosmos kunnen mij slechts antwoorden, indien zij in mij wonen. Laat mij dan beseffen wat ik ben in de kosmos en ik zal alle krachten in de kosmos bezitten, die voor mij mogelijk zijn."

"Laat mij niet een beroep doen op degenen, die verder zijn dan ik, want zij kunnen mij niets geven wat niet in mij bestaat. Maar laat mij erkennen dat door hetgeen ik ben er een band kan bestaan door alle tijden en alle geslachten heen met velen, die mij bewust raken van wat ik ben."

De volgende leermeester was niet christelijk. Ik zeg het er maar meteen bij.

"Er is één kracht, die ons allen verenigt. Het is de liefde voor het bestaan, die wij ondanks onszelve nimmer geheel kunnen vergeten. Deze liefde omvat niet slechts ons eigen bestaan, maar alle bestaan omdat wij er deel van zijn. Het is deze liefde uit de totaliteit en voor de totaliteit, waardoor ons leven zinrijk wordt en ons bestaan inhoud krijgt."

"Wanneer wij in de ritmen van de tijd mede voortdurend onszelf hervinden zonder de wereld te verliezen, zo zullen wij uit die ritmen het patroon van het tijdloze herkennen, waarin de mens kan openbloeien, wanneer hij de vijvers van het leven ontstijgt om te komen tot de essentie van bestaan."

Drie citaten. Drie leringen, die naam mijn mening kosmisch zijn. Misschien mag ik voor mijzelf daaraan toevoegen: De zinrijkheid van dit alles, de logica ervan wordt eerst duidelijk, als, je begrijpt dat de mens alleen maar het zaad is van het bewustzijn dat daaruit voortkomt. Het is een package-deal, alles is samengeperst en samengedrongen, maar eens zal het zich ontplooien. Deze ontplooiing is dan onze kosmische bewustwording.

De leringen, die ons bewust maken van onze beperktheid zoals wij nu bestaan, maar ook van ons vermogen zoals wij zullen bestaan, zijn volgens mij kosmische leringen. Nu moogt u zelf uitmaken of dit nu mystiek is of niet.

De Gastspreker.

De moeilijkheid voor een gastspreker is altijd om de juiste toon te treffen. Wij zitten hier in een gezelschap dat zich bezighoudt met kosmische leringen. Ik geloof niet, dat ik kosmische lering kan geven. Ik kan alleen denken vanuit mijzelf, mijn ervaringen en mijn leven. Toch is er misschien iets voor u bij dat u zou kunnen interesseren. Laten wij daarom een heel eenvoudig beginnen.

Een mens, die geboren wordt, sterft in de geest. Hij verlaat de ene wereld voor de andere en geen van de twee werelden is volledig. In de onvolledigheid van beide werelden heb je bepaalde voordelen en bepaalde nadelen. Als je de stoffelijke wereld optelt bij de geestelijke wereld, dan ontstaat er wel een afgerond geheel, maar dat is nog niet alles, want vanuit de geest kun je ook verdergaan. Dan blus je niet meer uit, zoals bij een incarnatie of later bij het sterven op aarde, maar je gaat meer tegelijk zien.

Naarmate je bewustzijn groeit, wordt je "ik" eigenlijk kleiner. Dat is ook een opvallend verschijnsel. Ik geloof, dat je om te weten hoe weinig je bent eerst moet beseffen hoeveel er is. Dat weten de meeste mensen en ook de meeste geesten niet.

De kern van mijn eigen leven is altijd geweest onderzoek. In mijn tijd was ik geloof ik tamelijk wetenschappelijk. Niet dat dat veel betekent, maar het heeft toch een reputatie op aarde. Nu ben ik uit dat denken gekomen in een wereld waar niets berekenbaar is. Een geestelijke wereld is niet berekenbaar, die is alleen beleefbaar. Ik heb mij afgevraagd waarom je als mens dan zo op die berekenbaarheid aanstuurt. Voor mij is het eigenlijk zo, dat wij proberen de zaak te berekenen, omdat wij onzeker zijn ten aanzien van hetgeen de werkelijkheid is. Al onze pogingen om iets vast te leggen in lijnen, in formules, hoe dan ook, komt voort uit ons onvermogen om te aanvaarden wat we zijn en wat onze wereld is.

Ik vraag me af, waarom je de wereld zou moeten zien als iets wat reëel moet zijn. Is de wereld werkelijkheid? Veel van wat je vandaag werkelijkheid noemt, is morgen reeds de illusie van een vergane tijd. Wat op het ogenblik een punt van een enorme strijd is, is in een volgende generatie al vergeten. Die generatie heeft haar eigen denkbeelden, haar eigen strijd. Waarom moeten wij dan zo'n groot gewicht hechten aan wat wij zijn, aan wat voor onze tijd belangrijk is, of dat nu de strijd om werkloosheid is, een koude oorlog, een warme oorlog of wat anders?

Ik heb uw wereld tamelijk goed geobserveerd. Toch zijn mijn eindconclusies voor u misschien een beetje dwaas, dat zou ik mij best kunnen voorstellen.

Als ik leef, moet ik mij beperken als ik kijk naar een wereld. Maar als ik besta, gewoon besta, dan is uw wereld deel van iets wat ik beloof. Ze is er wel, maar ik zie haar niet in al haar kleine details. Ik kan uw kranten niet lezen. Ik kan niet zien wat de mensen vandaag wel doen en wat ze niet doen, of ze wel of niet een atoombom laten ontploffen. Ik kan alleen maar zien wat de mensheid betekent: haar uitstraling. Het is voor mij de totaliteit die spreekt, als ik mijzelf ben. Als ik mij concentreer op een sfeer of op een wereld, dan moet ik plotseling veel prijsgeven.

Het is ons opgevallen, dat als je met een lens iets bestudeert je eigenlijk je blikveld verkleint. Dat zal bij u ook wel zo zijn. U heeft tegenwoordig zelfs elektronenmicroscopen heb ik mij laten vertellen. Als je daarmee bezig bent, ben je eigenlijk met een zo miniem klein deeltje van de werkelijkheid bezig, dat de rest je ontgaat. Ik meen, dat dat iets is wat voor ons in het leven en in het denken buitengewoon belangrijk is. Als wij ons concentreren op iets kleins, dan kan het belangrijk zijn om dat te constateren, maar als wij dat bij voortdoring doen, dan sluiten wij de werkelijkheid gewoon buiten. En de werkelijkheid is het enige dat telt, geloof ik.

Een van de vragen, die mij kortgeleden werd gesteld was: "Broeder, heeft U God gezien?" Het is eigenaardig, dat die vraag altijd weer komt opduiken. (Het is ook eigenaardig hoe er steeds familierelaties met je worden aangeduid die niet bestaan.) Toen heb ik gezegd: Kijk eens, indien ik God zou kunnen zien, zou Hij niet bestaan. Daarover hebben ze heel lang nagedacht. Ze konden zich niet voorstellen, dat je God niet kunt zien en dat - als je Hem wel zou kunnen zien - Hij niet zou bestaan. Dat is toch eigenlijk heel logisch. Als ik met mijn beperkingen God kan zien zoals Hij is, dan is Hij niet veel groter dan ik zelf ben en dan heeft het geen zin om Hem God en Schepper van het Al te noemen. Want van mijzelf weet ik hoe beperkt ik ben: dus kan God niet veel meer zijn.

Dan zeiden ze mij: "Maar probeert u dan niet om God te zien?" Ik antwoordde: "Ik zal wel uitkijken, want wat voor zin heeft het te proberen zo iets te zien. Laat mij dan maar gewoon trachten zoveel mogelijk te zien van de werkelijkheid waarin ik besta." "Ja, maar is het dan niet zo (dat is ook een modebegrip geworden tegenwoordig), dat wij hier zijn om dit hogere te leren beseffen?" Ik zei: "Ik meen, dat dat een uitvlucht is van degenen, die de dingen die ze hebben niet weten te gebruiken." Dat klonk natuurlijk erg vervelend. Ze waren een beetje boos op mij. Ik heb later gehoord, dat ze de voorzitter hebben gevraagd, of het wel eens meer voorkwam dat er zo'n lage geest doorkwam.

Dat zijn zo van die ervaringen, die je moet opdoen. U zult zeggen: Nu zwam je een beetje. Neen, ik vertel u dit wel degelijk om u iets te tonen.

U leeft in uw eigen wereldje. In dat wereldje is enorm veel te beleven en heel veel te doen. Dat is uw werkelijkheid van vandaag. Waarom zou u dan niet eerst daarmee beginnen? Waarom zou u al het hogere ineens proberen te erkennen, terwijl u nog niet eens heeft geleefd? Er zijn mensen, die zich al beginnen bezig te houden met het leven na de dood, voordat ze ontdekt hebben wat leven betekent. Dat is toch kolder:

Ik ben geen mystieke leraar en kosmisch ben ik ook niet, maar ik ben in ieder geval nuchter. Het is misschien om die nuchterheid, die uw Orde ertoe heeft gebracht mij te vragen vandaag ook een woordje te spreken.

Alles, maar dan ook werkelijk alles, wat er in u leeft, bestaat. Wat mogelijk is, is ook de moeite waard. U kunt niet alles doen, dat ben ik met u eens. Maar dan is het ook de vraag: Wat is het meest de moeite waard? U moet gewoon een keuze maken. Maar het is niet zo, dat er ergens iemand staat, die zegt: Dit mag wel en dat mag niet.

Wij leven in een wereld, onze wereld. In die wereld moeten we niet proberen bepaalde dingen af te kappen, tot duisternis te maken, tot zondig te verklaren. We moeten ook niet proberen om bepaalde dingen op de een of andere manier een glans van heiligheid te verschaffen. Zoals de mensen in de Inquisitie martelingen tot een soort heiligheid hebben gemaakt. We moeten gewoon de dingen zien zoals ze zijn. Wat ben ik? Wat is de wereld? Wat kan ik in die wereld doen?

Die wereld is een kwestie van leven en dood. Laat mij dan niet het leven gaan verheerlijken als het enige en onaantastbare dat er bestaat, maar laat mij ook de dood niet bijzonder naar voren schuiven. Laat mij gewoon aanvaarden: er is een voortdurende verandering, een voortdurende wisseling. Ik ben mijzelf. Ik moet kiezen uit de vele mogelijkheden die er zijn. Dan moet ik dus een keuze maken, die voor mij de beste is. En het gekke is - volgens mij tenminste - dat op het ogenblik dat je die eenzijdigheid, dat trekken van grensjes en lijntjes in het leven achterwege laat en gewoon: werkt op de manier, waarop je bestaat met de kracht die je hebt, dat je dan iets opbouwt dat misschien kosmisch is.

Het is niet aan mij te zeggen waar het begrip "kosmisch" begint. Maar ik weet wel dat een mens, die gewoon leeft soms op een bepaald ogenblik (en dat is dan alleen op dat ogenblik) voor hem mogelijk opeens contact maakt met de oneindigheid. En dan is dat helemaal geen kwestie van: o, nu raken de voetjes van de grond en wieken we tijdelijk met de engelen omhoog. Het is doodgewoon een kwestie van: eventjes is er in mij een begrip, een kracht, een aanvoelen, een weten dat veel verder gaat dan ik op grond van de normale wereld ooit zou kunnen doen. En dat kun je nooit doen, als je grenzen trekt. Op het ogenblik dat je grenzen trekt en zegt: Dit is onmogelijk of dit mag niet, sluit je een deel van de wereld buiten. En alle kracht, alle mogelijkheden, die erin zitten, zullen je onthouden blijven.

Het lijkt, of ik hier een pleidooi houd voor: er is geen kwaad of iets dergelijks. Er is natuurlijk kwaad. Er zijn dingen, die voor onszelf verkeerd zijn. Als we weten dat ze verkeerd zijn, dan kunnen we er beter van afblijven. Niet omdat ze op zichzelf verkeerd behoeven te zijn, maar doodgewoon omdat ze voor ons niet passen, omdat we rekening hebben te houden met onze mogelijkheden, met onze werkelijkheid. Zodra wij dat niet doen en ons gaan bezighouden met wat een ander zegt dat goed is.

Potverdorie, als je je altijd gaat kleden zoals de buurman zegt dat het mooi is, loop je voor gek. En dat weet u zelf ook wel:

Waarom zouden we dat dan geestelijk doen? Waarom zouden we dan aanvaarden dat een bepaald iets niet deugd? Waarom is communisme goed en kapitalisme verkeerd of omgekeerd? Waarom is godsdienst goed en atheïsme verkeerd of omgekeerd? Is het niet zo, dat wij moeten leven met onze krachten en onze werkelijkheid, omdat wij vanuit de werkelijkheid, die we dan beleven, de mogelijkheden die we zien in het leven voor onszelf die innerlijke harmonie moeten opbouwen. Op het ogenblik, dat wij teveel kijken naar de details, dat we proberen alles vast te leggen en te omlijnen, maken we onszelf blind voor de kracht die er in ons leeft.

Eeuwigheid is zo'n zwaar beladen woord. Als ik vroeger iets deed of iets zei waarmee ze het niet eens waren, dan vlogen de eeuwigheid en de buitenste duisternis mij voortdurend om de oren. En door al dat gefladder heb ik mij vaak laten verdoven.

De werkelijkheid is: je leeft. Dat leven heeft betekenis. Het is niet alleen iets wat op zichzelf staat: het is een uitdrukking van alles wat er bestaat. U zoudt nu niet kunnen bestaan, indien de samenhang in een geheel Melkwegstelsel niet zo zou zijn dat uw aarde uw leven in stoffelijke vorm mogelijk maakt. En u zoudt als mens niet kunnen zijn wat u bent, indien uw omgeving niet zo was, indien generaties vóór u niet op een bepaalde wijze hadden gestreefd en gewerkt. U bent het product van zoveel invloeden, dat u niet eens kunt zeggen: ik sta los van alles. U bent gewoon verbonden met alles: met het verleden en met de toekomst. Want veel van de dingen die u vandaag doet - of u het weet of niet - beïnvloeden wat er morgen zal zijn, wat iemand morgen zal zeggen en doen, misschien wat er ergens op een andere ster zal gebeuren. Die verwevenheid moeten we dan maar accepteren. Wij moeten niet zeggen: We staan los van de zaak. We moeten zeggen: Gezien vanuit mijzelf ben ik eigenlijk een brandpunt van alle invloeden van het verleden, van de toekomst, van de hoogste Kracht, van de geestelijke wereld, van de stoffelijke wereld, wat mij betreft van de absolute vorming en de absolute chaos. En als het brandpunt daarvan is alles wat ik ben en wat ik doe niets anders dan een weergave van de kosmos.

Je kunt niet iets stilletjes voor jezelf doen. Als je het doet - hoe onbelangrijk het ook lijkt - dan heeft het verbindings. Er zijn uitstralingen, er zijn gedachten, er zijn communicaties met een sfeer, uitstralingen in een wereld misschien, een tekortschieten in uw eigen wereld of in een andere wereld. Dat is allemaal met elkaar verweven. Je kunt er niet aan ontkomen. Daarom heb ik zo het gevoel, dat we moeten beginnen met te zijn wat we zijn.

Wat ben je dan? Wat je bent, dat is doodgewoon wat je voelt dat je op een gegeven ogenblik moet zijn, meer niet. Denk dus alsjeblieft niet: er bestaat een bepaalde vorm. Ik moet mij in een geestelijk korset rijgen, totdat ik er bijna uitbarst, totdat ik de vapeurs krijg van de nauwe banden, die me eigenlijk mijn leven haast ontnemen. Neen, wees gewoon jezelf. Indien u kennis zoudt maken met sommige dames aan onze kant, die de tijd van het zwaar ingeregen-zijn nog hebben gekend, dan zoudt u meer begrip hebben voor zinnen als: vrijheid

blijheid. Dan zult u begrijpen, dat de poging om te beantwoorden aan de een of andere vorm kolder is.

Jezelf zijn betekent gewoon: doen wat je op een bepaald ogenblik moet waarmaken wat je bent. Dus handelen niet als je het leuk vindt, maar als je het gevoel hebt: dat is goed. Gewoon beantwoorden aan hetgeen je als goed voelt, want dan breng je, harmonie in alle dingen.

Je kunt ook niet zeggen: Wat vandaag goed is, zal morgen ook goed zijn. Dat verschuift. Maar als je vandaag datgene waarmaakt, wat je in je gehele wezen voelt: dat is nu goed, dan is er een harmonie met de kosmos, met de totaliteit.

Er bestaat een leuk verhaaltje. De goede God ging eens naar de wereld toe. Hij bezocht natuurlijk eerst, een beetje professioneel, een vrome kluizenaar. Hij zei tegen die kluizenaars: "Vertel me eens hoe je leeft." Ik kastijd mij elke dag," zei de man. "Ja," zei God "en zo vernietig je het lichaam dat ik je gegeven heb. Mooi werk": "Maar Heer," zei de kluizenaar, "ik eet slechts datgene wat ik nodig heb en ik maak al mijn spijsen onsmakelijk." "Waarvoor dacht je dat ik het zo goed heb geschapen," zei God, "ik vind dat een brutaliteit." "Heer, ik doe het allemaal om U te dienen," zei de kluizenaar. "Hoe kom je daar nu bij," zei God, "hoe kun je mij nu dienen door iets te verwerpen wat ik heb gemaakt?"

God wandelde verder en kwam een mannetje goed-leven tegen. Dat is een vreemde kruizing van Don Juan en Sancho Panza. God zei tegen hem: "Man, wat doe je in het leven," Deze antwoordde: "Ach, God, ik doe niet veel. Ik kijk eens hoe mooi de lucht is en hoe mooi de schepping is." "Wat doe je dan nog verder?" "Nou" zei de man, "Heer, u heeft een hele hoop aantrekkelijke dingen geschapen en er zijn koks die kunnen er ook iets heerlijks mee doen, dus daar profiteer ik allemaal van," "En verder?" vroeg God. "ja" zei de man, "ik probeer zo nu en dan nog heer te blijven." Toen zei Gods "De Heer ben ik, maar ik zie dat ik niet voor niets heb geschapen." En toen ging Hij weer terug naar de hemel.

Dit is een oud verhaaltje, dat we eens hebben gebruikt om een paar Remonstranten te pesten. Ik geloof dat er in het verhaal iets van een kosmische waarheid ligt.

God scheidt de totaliteit: dat geloof ik dan maar. Maar als Hij het heeft gedaan en wij gebruiken het niet, dan is dat toch erg vervelend. Als bij u iemand op visite komt en hij wil niet op uw stoel gaan zitten, omdat hij het idee heeft dat het niet goed is, hij wil niet drinken wat u hem te drinken aanbiedt omdat hij zich moet onthouden, u geeft hem te eten en hij zegt: "Ik zal er een klein beetje van nemen, het is heel erg lekker, maar ik mag er niet aankomen, wat heeft u dan voor een gevoel? Dan voelt u zich grotendeels belazerd. Als er een Schepper is en de mens gaat zich op dezelfde manier gedragen, dan heb ik het idee dat Hij zich ook grotendeels belazerd voelt.

Voor mij is de kosmos een geheel. Het is niet iets watje in goed en kwaad kunt verdelen. Het is geen kwestie van een God en een duivel. Neen, het is een kwestie van een bestaan waar een essentie van leven in is. En naarmate je meer ziet (in de sferen gebeurt dat, naarmate je meer beleeft ook), ontdek je dat het alleen maar belangrijk is om antwoord te geven. In de hele kosmos is niets zo belangrijk als antwoord te geven op alles wat tot je komt. Niet het kwade af te wijzen en het goede tot je roepen, want het kwade blijft toch aandringen en het goede is toch niet thuis, maar gewoon alle dingen, aanvaarden. Laat het maar op je inwerken en bepaal dan maar voor jezelf hoe je antwoord kunt geven. Het behoeft heus niet altijd even vriendelijk te zijn.

De mensen denken wel eens: Jezus was eigenlijk maar een zoetelijk doetje. Nou, we hebben bij ons nog een van de originele geldwisselaars. Die denkt daar toch wel een beetje anders over. Hij heeft een pak op z'n donder gekregen, dat niet mooi meer was. Desondanks zit hij in het licht, dus dat zijn dingen die wel eens nodig zijn. Je moet wel eens uithalen. Je moet wel eens duidelijk en hard zijn, naar je moet in ieder geval antwoorden op wat er bestaat. Niet op iets wat er nog niet is en wat jij zo graag wilt zien. Want als je antwoord geeft, dan leef je met de kosmos. En als wij antwoord geven op de kosmos, dan antwoord de kosmos ons terug. Alles wat we zijn en wat we bewust beleven, dat legt zich niet alleen in ons vast, maar dat is een soort band die ons weer verbindt met een deel van de totaliteit en daardoor groeit onze wereld.

Als u mij regels vraagt voor het leven, dan zou ik het u zo willen zeggen:

Besef, dat het hoogste zich juist daar manifesteert waar je het eenvoudigste niet schuwt. Besef, dat de totaliteit zich alleen kan openbaren in een mens, die de totaliteit van zijn zijn durft erkennen.

Besef, dat niets in je leven te onbelangrijk is om te beleven of om te doen. Maar besef ook, dat niets zo belangrijk is dat het je blind mag maken voor al het andere.

Wees niet bang om te sterven, maar houd je voorlopig bezig met leven, sterven komt vanzelf wel.

Loop niet weg met de werelden van het hiernamaals. Probeer eerst vrede te vinden in de wereld waarin je leeft. Want een werkelijke vrede kun je alleen vinden, indien je door deze vrede antwoord geeft op hetgeen er voor jou kenbaar bestaat. Dan zul je het niet-kenbare in die vrede eveneens aanvaarden.

Zijn dit nu leefregels? Ik weet het waarachtig niet. Mensen, het is moeilijk.

Wij hebben zo even de vraag gesteld: Is dit mystiek? Ik zou zeggen: Is dit leven? Dat lijkt mij veel belangrijker. Is dit leven wat u doet? Wat vindt u nog allemaal in het leven? O, het behoeft niet veel te zijn. Het leven geeft niet altijd veel. Maar wat is er, in dat leven? Wat zijn er nog voor dingen waarin je iets beteken kunt, waarop je een antwoord kunt krijgen, waarmee je iets kunt zijn voor een ander? Ik geloof, dat dat de vraag is, die het meest belangrijk is. Als je het antwoord op die vraag vindt, dan vind je de kosmos vanzelf. Er zijn kosmische krachten. Er zijn totaliteiten van energie, van levensimpulsen, die je als mens niet eens kunt schatten en waar je als geest tegenaan kijkt als een mens tegen een oceaan, zo groot. Maar wat ik nodig heb, kan ik eruit putten op het ogenblik, dat ik met die totaliteit in harmonie ben. Ik kan niet zeggen: Ik ben in harmonie met één druppel water: ik kan het alleen zijn met de oceaan. Ben ik het met de oceaan, dan kan ik al het water krijgen dat ik nodig heb en ben ik niet beperkt tot één druppel. Dat is geen genade, dat is gewoon een werkelijkheid. Alles wat je nodig hebt, kun je daaruit krijgen. Maar dan moet je ook de onbeperktheid aanvaarden zowel van die kosmische oceaan als van je leven en al wat zich daarin afspeelt.

Je weet als mens over het algemeen heel goed dat je heel veel dingen doet, die eigenlijk niet juist zijn. Je moet je ook eens afvragen: waarom? Ik geloof, dat het waarom de meest belangrijke kwestie is. Want als een mens met zichzelf geen vrede heeft, dan is de reden meestal dat hij zichzelf maatstaven heeft opgelegd, die geen deel zijn van hemzelf: die niet bij hem passen. Daardoor krijgt hij dan moeilijkheden. Dat zijn nu precies dezelfde verkeerde maatstaven waardoor je je afsluit van de kosmische energie, waardoor je niet kunt leven met de oneindige werkelijkheid, maar moet knutselen met allerlei pseudo-magisch geleuter en gedoe in het een of ander geloofje om nog een ogenblik het gevoel van God te vinden.

Mijn tijd was een rare tijd: de uwe is het ook. Het verschil is, dat wij vroeger tijd hadden om ontzettend veel te zeuren over dingen, die niet de moeite waard waren en dat in uw tijd men over het algemeen de dingen, die de moeite waard zijn gewoon voorbij loopt en zo druk op onbelangrijkheden jaagt, dat men niet eens tijd heeft om te zeuren. Dat is tenminste een voordeel. Het vreemde van mijn tijd was, dat wij zo blind waren voor de werkelijkheid. Wij hebben alles op één facet geschoven. Ik ken mensen, die werden gewoon gebiologeerd door een enkeltje dat ze bij het uitstappen even hadden gezien. Tegenwoordig krijg je de hele bouw te zien en ben je net zo goed gebiologeerd. Je keek naar het detail, maar daardoor verloor je achter een begeertevoorstelling in jezelf de werkelijkheid van de mens uit het oog. Ik meen, dat dat met de kosmos precies hetzelfde gaat.

Wij kijken naar een klein deel ervan. Wij willen de eeuwige zaligheid, de vrijheid van de sferen of iets anders en daardoor vergeten wij de essentie, die rond ons is: de werkelijkheid.

Het was opvallend, dat in mijn tijd menig minnaar pas ontdekte dat zijn minnares een mens was, als hij eigenlijk Al genoeg van haar had. Ik ben bang dat dat in uw tijd net zo is. Je kijkt teveel naar een bepaald facet en het mens-zijn (de totaliteit, de werkelijkheid) die erachter schuilt zie je pas later.

Ik meen, dat we moeten beginnen met eerst naar de werkelijkheid te kijken: de rest komt dan vanzelf wel. Laten we gewoon de totaliteit van ons leven in elk detail beleven en waarmaken. Laten we gewoon alles doen waarvan wij het gevoel hebben: dit is juist, dit is goed, dan komen we vanzelf tot een beleven van kosmische waarden, van kosmische krachten en nieuwe mogelijkheden. Dan zul je zien, dat goed en kwaad zich met elkaar vermengen tot een werkelijkheid. En pas als je werkelijkheid hebt, is vereenzelviging van leven (stof en geest) mogelijk. Dan is de kosmos bereikbaar zonder dat je daarbij je eigen wereld verliest.

Dat is het enige wat ik u te zeggen heb. Ik kan me voorstellen dat iemand zegt: In het begin leek het wel wat, later is het toch maar weer gezeur geworden. Bij ons is dat ook zo. Alleen noemen ze het bij ons gezeur als ik concrete dingen zeg. Het is typerend voor de entiteiten daar, die willen graag sprookjes horen.

Voor mij ligt de werkelijkheid gewoon in datgene wat ik heb gezegd. Dat is mijn werkelijkheid, dat is mijn geluk, mijn leven. Het is mijn verbinding met de totaliteit. Ik ben zeker geen bijzonder hoge geest, ook geen bijzonder lage. Ik ben gewoon een geest. Als geest heb ik met krachten gewerkt, die goddelijk waren, zo sterk. Ik ben ook vaak tekortgeschoten om de kleinste krachten van de geest op de juiste manier te gebruiken. Het lag gewoon aan de manier, waarop ik één was met de kosmos: door te zijn wat ik moest zijn.

Voor u zou hierin misschien een lering kunnen zitten. De grootste kosmische lering - als je het zo mag noemen - die ik u geven kan is gewoon.

Mens, leef voortdurend datgene wat je in jezelf erkent als goed, en bouw daaruit een steeds meer verbonden-zijn met een kracht op, zodat je steeds meer de totaliteit kenbaar kunt maken in de beperktheid waarin je leeft.

Dat is eigenlijk alles. Ik hoop, dat u mij zult willen nemen zoals ik hier gekomen ben. Ik probeer u te nemen zoals u bent. Ik probeer te beantwoorden aan datgene wat ik in u zie als goed. Laten wij door die wederkerige respons dan hopen, dat de kosmos op ons zal antwoorden en dat wij in staat zullen zijn dat aan te voelen en de kosmos antwoord te geven.

VERNIEUWING

Het oude is zoals het gelaat van de mens, door hemzelf bijna niet bemerkt, verandert van prille jeugd tot hoge ouderdom. Zo verandert het beeld van de wereld geleidelijk en bijna onmerkbaar voor hen die hierin leven. Maar vaak zien wij ook plotseling een totaal nieuw besef doorbreken. Wij zien opeens hoe in het gelaat van een mens een geheel andere visie tot uiting kan komen. Wij zien hoe zijn lichaam den geheel andere geesteshouding weergeeft. Zo kun je dat ook zien bij de wereld.

Vernieuwing is niet noodzakelijk het waarmaken van de idealen, die men nu koestert. Het betekent juist het scheppen van een geheel nieuw uitgangspunt, een nieuwe situatie. Vernieuwing betekent niet de vernietiging van het oude, maar wel een totaal ander inpassen van oude waarden in een nieuwe tijd, in een nieuwe maatschappij.

Als wij innerlijk een vernieuwingsproces doormaken, zo ontdekken wij in de eerste plaats een periode van afgeslotenheid, waarin alle dingen die ons eens geestelijk beroerden en grote vreugde of inhoud gaven, nu dood schijnen te zijn en dor als een bos in de winter. Maar opeens vinden wij, heel anders dan wij dachten, met geheel nieuwe mogelijkheden, die wij nooit hadden verwacht' in dat zelfde en soms ook in bijkomstige waarden een nieuwe impuls voor geestelijke beleving, voor zelferkenning, ja voor kosmische beleving.

Zo moet u het begrip "vernieuwing" beschouwen. Niet als een plotselinge verandering van decor, een ogenblik doven van het licht en het staan in een nieuwe wereld, maar als een vergroeiën van die wereld, zodat u niet meer in staat bent om het oude nog te zien zoals u het altijd heeft gezien en datgene wat u nu natuurlijk acht kortgeleden nog voor onmogelijk, of onjuist heeft gehouden. U verandert in denken en gewoonten. U verandert in inhoud-, en dat doet ook uw wereld.

Vernieuwing is een rijpingsproces, waardoor de nieuwe inzichten en de innerlijke erkenning voeren tot een juister gebruik van eigen potentiële mogelijkheden, die men ook buiten de tijd bezit.

GEWETEN

Ik heb een geweten, zegt de mens, en hij meent te weten wat dat geweten is: de ingebouwde goddelijke klok, die je precies vertelt wat goed is en wat verkeerd is. Waarbij hij dan maar liever vergeet, dat deze goddelijke klok kennelijk op tijd is gesteld door zijn ouders en onderwijzers, dat de maatschappij hem een oordeel heeft opgedrongen, zodat hij bijna naar een patroon is geconditioneerd. De mens spreekt over zijn geweten en hij bedoelt alleen maar "ik zondig tegen de gewoonte die men mij heeft opgedrongen."

Er is een innerlijk weten. Dit innerlijk weten uit zich in de harmonie, die wij erkennen of de disharmonie, die wij aanvoelen. Daarop kunnen wij ons oriënteren. Maar dat heeft niets te maken met onze daden per se. Dat heeft te maken met de situatie waarin wij onze daden stellen. Dat heeft te maken met de wijze waarop wij beleven en niet alleen met wat wij beleven.

Een geweten is niet dat veilig ingebouwde wetboek, waardoor de mens als een religieus maatschappelijk iemand door het leven gaat van de biecht tot het graf. Wat men geweten noemt is vaak datgene wat door gewetenlozen anderen wordt bijgebracht.

Vergeet niet de Hitler-jugend had ook een geweten, waarbij elke twijfel aan de Führer de grootste zonde was die men kon begaan. Dat was geweten volgens hen. En wat is de werkelijkheid geweest? U kunt het zelf narekenen.

Neen, geweten als zodanig erken ik niet eens. Deze zinloze opbouw van maatschappelijke dressuur en structuur, die de mens in zijn leven voortdurend bepalen, verwerp ik.

Ik geloof in een harmonie van de mens met het Goddelijke. Ik geloof, dat er voor ons disharmonieën bestaan, waardoor wij dit contact met God, met de werkelijkheid dreigen, te verliezen. En als wij die als verkeerd aanvoelen en u wilt dat geweten noemen, dan zal ik het aanvaarden. Maar ik geloof niet in een wetboek, dat als een onveranderlijk Wetboek van Strafrecht, aangevuld met burgerlijke wetgevingen u precies vertelt wat u wel en wat, u niet moogt. Ik geloof slechts in een innerlijk weten van wat op dit moment goed is en wat op dit moment verkeerd is, omdat dit een kwestie is van harmonieën en disharmonieën, die je in je gehele leven ervaart, die je gehele wezen doorvoelt en die je zelfs als een soort kracht vanuit jezelf ziet geopenbaard.

Iemand, die teveel geweten heeft volgens de normen, wordt daardoor een gewetenloos mens, want hij handelt alleen volgens lege termen en niet volgens de zinvolle harmonieën van zijn wezen. En degene, die volgens de maatschappij misschien geen geweten heeft, maar die bewust handelt in overeenstemming met alles wat harmonie brengt, is voor mij de mens die het dichtst bij God leeft, die het dichtst bij de werkelijkheid staat en die de grootste betekenis heeft voor zijn medemensen.

Heus, leeft u maar volgens uw geweten, als dit geweten tenminste iets persoonlijks is en niet door de buurman wordt bepaald. Uw geweten kan niet vastgelegd zijn ergens in Den Haag, in Rome of in een ver verleden toen God nog wetten gaf op de berg Sinai. Geweten is wat je zelf bent, je eigen harmonie. Als u dat weet te onthouden, dan bent u geen dwaze gelovige, maar een harmonisch mens, die elke disharmonie beschouwt als een probleem waarvoor een oplossing moet worden gezocht. En als u daarin slaagt, dan is het best met u en dan gaat het ook steeds beter met ons, want dergelijke bewuste zielen kunnen ons dan altijd verder helpen.

HOOFDSTUK 10 - EPILOOG

Als wij zeggen "mystiek", dan denken wij aan het wonderlijke, het verborgene, het onbegrijpelijke. In werkelijkheid is de mystiek onze erkenning van vele zaken, die niet onmiddellijk kenbaar zijn.

Mystiek is het, als een Grieks filosoof spreekt over "het licht in hem". Mystiek is het als een alchemist in de vroege middeleeuwen spreekt over de samenstelling van atomen. Mystiek is het, als wij spreken over God. Mystiek is kort en goed de tocht van het bewustzijn in het stoffelijk niet bewezene. Het is de tocht in de werkelijkheid, die ons door de waan voortdurend weer wordt ontnomen. Want wij leven in een illusiewereld, waarin wij onze eigen beelden scheppen. Een wereld, waarin wij proberen een lijn te trekken van denken en leven, die niet beantwoordt aan datgene wat in ons bestaat en wat rond ons werkelijkheid is.

Alle krachten, die er in de kosmos bestaan, zijn één geheel en één werkelijkheid. In een wonderlijk vervlochten netwerk van lijnen van licht en verbindingen van lot is alles één eenheid. Wij denken soms dat wij het lot bedwongen hebben. Soms menen wij dat wij bereikt hebben. De volgende dag is het weer voorbij, dan is het weer anders. De mystiek doet ons inzien, dat het bereiken en het falen niet belangrijk zijn, maar dat de beleving op zichzelf de waarde bezit van de eeuwigheid en dat al datgene wat wij eraan zouden willen verbinden in vele gevallen alleen maar verblindheid en waan wordt.

Er zijn op deze wereld vele Meesters geweest, die elk op hun eigen wijze hebben geprobeerd de mens in te leiden juist in deze mystieke werkelijkheid. En vergist u zich niets de wereld van God, die u lief heeft, de wereld waarin u uw naaste moet liefhebben is een mystieke wereld, zó goed als de wereld van het Rad dat eeuwig wentelt en zo het lot en het karma doet beleven aan elke ziel, die nog niet tot de kern daarvan is doorgedrongen. Mystiek is al datgene waarvan wij horen over een hiernamaals, over een voortbestaan, over de onderaardse grotten waarin de Heer der Wereld sluimert, over de berg waarin Barbarossa wacht op het ogenblik dat hij weer zal opstaan. Dit alles is mystiek, want het heeft een betekenis.

De betekenis, die wij in de mystiek vinden, is geen realistische.

Je zou kunnen zeggen dat degene, die zich met mystiek bezig houdt, in wezen een dooltocht begint door een stukje van de werkelijkheid waarmee hij verwant is. Een werkelijkheid, die in hem leeft, in hem spreekt en die door zijn wezen een bijzondere kleur geeft aan de illusies, die hij zich maakt. Wij trachten altijd weer de waarheid en de schijn te scheiden. Zolang wij leven in een onvolledige wereld en alle verschijnselen van die wereld slechts een klein deel van de werkelijkheid tonen, hoe kunnen wij dan zeggen dat wij in de werkelijkheid leven, indien wij met die uiterlijkheden rekening houden? Mystiek is meer werkelijk dan al het andere.

In deze epiloog, deze laatste beschouwing wil ik proberen u enkele dingen voor te leggen, die in de mystiek van grote betekenis zijn.

Een mens is zichzelf. Dat wil zeggen: hij is een unieke ontwikkeling temidden van ongetelde andere, eveneens unieke ontwikkelingen. Wat hij op dit moment als "ik" ervaart, is het product van een ontwikkeling, die achter hem ligt. Op zichzelf is dit slechts één fase in een voortgaande ontwikkeling, die eens voltooid zal zijn.

Een mens, zoekend naar de betekenis der dingen, zal in vele gevallen niet de gehele waarheid kunnen bevatten. De waarheid behoeft echter niet bevat te worden in mentale beelden: ze kan ervaren en beleefd worden. Als wij spreken over allerlei krachten van licht, die rond ons zijn, dan zijn die krachten niet zichtbaar, ze zijn niet kenbaar. Toch kunnen ze voor ons voelbaar zijn en ze kunnen onmiddellijk tot uiting komen. Voor ons zijn die krachten reëel en wat meer is: voor ons werken die krachten. Ze brengen dingen tot stand, die wij voor onmogelijk achten. Zijn ze dan niet werkelijk?

Men zegt wel eens: Men moet de Werkelijkheid bepalen aan de hand van de feiten. Maar hoeveel feiten zijn er die onverklaarbaar blijven? Er verdwijnen schepen zonder een spoor achter te laten. Er verdwijnen mensen zonder dat men weet waar ze zijn heengegaan. Kunt u dan zeggen: Wij hebben daarvoor een verklaring gevonden?

Als u spreekt over "vliegende schotels", dan is dat een vorm van mystiek. Er zijn plotseling in ons beelden en stemmen, die niet behoren tot het heden, die ergens anders vandaan komen en waarvan wij niet weten hoe ze zich op dit moment toevallig kunnen manifesteren. Zijn ze werkelijk? Voor ons zijn ze reëel. Ze kunnen ons dingen zeggen, die later blijken waar te zijn: Ze kunnen ons aanwijzingen geven, die inderdaad voordeel brengen. Ze kunnen ons helpen om onszelf te vinden, om beter te beseffen wat we zijn en wat we moeten doen. Moeten wij dan zeggen: dat zijn illusies? Het is zo gemakkelijk de wereld te zien als een wereld van harde feiten. Maar steeds weer blijken de z.g. harde feiten in wezen leugens te zijn, omdat we een beperkte waarheid hebben voorgesteld als het totaal daarvan.

In de mystiek doen wij dat niet. In de mystiek weten wij dat al wat wij kunnen bevatten, al wat wij kunnen benaderen slechts een heel klein deel is van een werkelijkheid. We weten dat er meer moet zijn, maar we beleven het als een kracht, een voorstelling of een visioen en als zodanig laten wij ons daardoor leiden, laten wij ons daardoor helpen. Worden wij nu méér dan we waren? Zijn wij daarmee nog reëel? De mysticus zal zeggen: neen. Wij worden ons alleen meer bewust van wat we zijn. De mysticus zeg vaak: "De mens is de potentie van de eeuwigheid. Maar wat hij uit die eeuwigheid slechts kan beseffen is de tijd." En daarmee is het probleem, meen ik, aardig omschreven.

Wij leven in de tijd. Wij leven in die aaneenrijging van momenten, die wij elk voor onszelf zien als gebonden aan verleden en toekomst, maar die wij niet kunnen concipiëren als een geheel: Zelfs wanneer wij later terug zien op een leven dat wij in de stof hebben geleid, zeggen we niet: dit was een totaliteit. Dan sommen wij de verschillende herinneringen op, ons falen en ons slagen en wij zeggen niet: dit is een geheel. En toch zijn wij een geheel.

Men heeft wel eens gezegd: God is één en ondeelbaar. Waarom zouden wij dat niet zeggen van de mens, van de geest? Een ego is één en ondeelbaar. Vele verschillende facetten kunnen zich achtereenvolgens of gelijktijdig vertonen. Vele waarden, die in ons berusten, kunnen wij gelijktijdig beseffen of stuk voor stuk: maar ze zijn er. Wij zijn een eenheid die bestaat, verbonden met onzichtbare draden temidden van een totaliteit, waarvan wij geen voorstelling hebben en waarvan wij ons ook maar moeilijk een beeld kunnen vormen. Laat dan de kracht in ons werken. En als wij niet weten hoe wij het moeten uitdrukken, laten wij dan desnoods spreken in gelijkenissen. Laten we een verhaal vertellen of een lied zingen. Wat er in ons leeft, moet soms naar buiten komen. Maar dan moet dat zijn in de termen van onze wereld. En deze kan de wezenlijkheid van een innerlijk beleven niet bevatten. Dat geldt ook voor de werelden van de geest. Dat kun je niet overdragen zoals het is. Je kunt het alleen beleven en je kunt het weergeven.

Als u kiespijn heeft, kunt u zeggen: ik heb kiespijn. Een ander, die dat gehad heeft, denkt misschien aan zijn eigen pijn, maar de uwe zal toch wel iets anders zijn. U kunt niet precies zeggen hoe u zich voelt, hoe u bent. Soms kun je dat samenvatten in een aantal vergelijkende zinnens een in het oor dreunende prikkeling, die voortdurend je kaak doorpriemt totdat het lijkt, of men bezig is je in stukken te zagen. Dit is een omschrijving: het zegt niets van de werkelijkheid. Maar het is voor u het beste dat u kunt doen om de werkelijkheid kenbaar te maken.

Juist de grootste geesten op deze wereld, de werkelijke Grootmeesters, de Wereldleraren, de Wereldmeesters konden niet anders spreken. dan in gelijkenissen. Ze konden verhalen vertellen, ze konden anekdotes schetsen, maar ze konden niet zeggen wat ze innerlijk beleefden. Niet alleen omdat dat uniek is, maar omdat er voor een dergelijk beleven nu eenmaal geen termen bestaan. En toch kunnen wij soms iets daarvan terugproeven.

Een vele malen geïncarneerde abt van een zeer beroemd klooster bij de bergpassen aan de grenzen van Tibet sprak eens tot de kloostergemeenschap (hij was net weer bewust geworden van zijn incarnatie en misschien 12 of 13 jaar oud zittend op de troon van de abt):

"Ik ben gegaan langs vele bergen. Ik ben geklommen over moeizame passen, geen yak kon mijn spoor volgen. Soms meende ik mij in de lucht te moeten werpen als een vogel. En toch, ziet, ik ben weer tot u teruggekeerd, want mijn wezen is verbonden met een taak. Deze taak ligt hier. Maar in mij droom ik nog steeds van de hoge bergen, van de wonderlijke, moeilijke passen die daar doorheen voeren naar een onbekend land. Eens zal ik u verlaten en ik zal gaan over de bergen. Ik zal gaan naar de onbekende verten. Ik zal opgaan in het licht van een rijzende zon."

Als je dat zo hoort, dan is dat redekunst. Maar het is nog iets meer het is de wanhopige poging van een ziel om iets van haar werkelijkheid over te brengen aan een ander. Daarom is het vol betekenis, is het van mystieke waarde, is het waarheid.

Bergen. Het is logisch, dat deze mens bergen als beeld neemt, want wonen ze niet allen aan de grens van enorme bergmassieven? Licht niet beneden hen in de verte het dal? Bergen zijn dingen, die ze kennen met hun dreiging, hun grootsheid, met de dodende koude soms bij de toppen en de vreemde dreiging van de steenlawines. Ze kennen passen die moeilijk zijn. Ze weten, dat achter de bergen iets anders ligt en ze horen soms vage geruchten daarover. Maar wat weten ze van de vlakten van India? Wat weten ze werkelijk van het hoogland van Tibet? Daarom is het beeld passend. Het maakt duidelijk hoe de ziel reist door oneindigheden en hoe de ziel zich niet kan losmaken van haar bestemming.

Er zijn in het leven dingen, die onvermijdelijk zijn. Je kunt ze willen of niet willen, ze maken eenvoudig deel uit van je leven en je kunt er niet omheen. Dat probeerde deze geestelijk toch wel zeer hoogstaande abt de mensen duidelijk te maken die rond hem zaten. Hij probeerde hun duidelijk te maken, dat het niet de schrifturen zijn die ze moeten opdreunen, dat het niet het galmen van de klok is en het eentonig ratelen van de monniken, die elk voor zich een spreuk zeggen, maar dat het de vreemde riooltocht is en dan de behoefte om jezelf uit te drukken: de behoefte een taak te vervullen waarvan je misschien niet eens precies weet wat die inhoudt.

Dit is een beeld van een mystiek: dat exotisch is en juist daardoor waarschijnlijk de mensen vaak aanspreek. Maar ongeveer 70 jaar geleden overleed hier een gewone plattelandsdokter. Een man, die op zijn manier een mysticus was. Toen het sterven naderbij kwam, zei hij iets heel eigenaardigs:

"Als ik zie hoe ik vele malen heb gefaald spijt het mij dat ik niet méér heb bereikt. Maar ik verheug mij er ook op dat ik alles wat nu niet is gebeurd eens zal kunnen waarmaken."

Dat is één wonderlijke uitspraak van een mens, die eigenlijk een beetje als een Godloochenaar werd beschouwd, een notabele van wie men toch vooral in het stervensuur meer decorum en bezorgdheid voor de familie zou verwachten. En juist hij deed een dergelijke uitspraak. Ik geloof, dat die man op dat moment diep in zichzelf voor een ogenblik besepte wat leven is. Leven is het gestalte geven aan iets wat in je bestaat en zo een taak te vervullen. En als die taak niet juist is vervuld, dan krijg je de kans opnieuw. Een voortdurende herhaling misschien zelfs, maar dan een herhaling waarin de perfectie steeds meer wordt benaderd. Hij voelde iets aan van die verbondenheid, die vervlochtenheid met het Al die ik u in het begin noemde. Was die man een mysticus? Misschien. In de ogen van zijn wereld was hij dat. Of misschien was hij wel een realist.

Een tamelijk spitsvondige figuur uit de kringen van Anatole France heeft eens, toen deze beroemde schrijver een aanval deed op het mysticisme van vele mensen, gezegd: "Waarom val je aan? Het heeft geen zin aan te vallen, want wat mystiek is vandaag, is morgen werkelijkheid en wat vandaag zin schijnt te hebben is morgen de zinloze droom van mensen, die niet beter weten." Ik meen, dat hij daar wel iets heeft getekend van de realiteit van het mystieke.

Mystiek is niet van vandaag. Mystiek, met al wat daaruit voortkomt, is in wezen iets wat gelijktijdig gisteren en morgen is: iets wat alle dingen tegelijk probeert te omvatten. Mystieke bestreving, mystieke beleving, de meditatie, de contemplatie, de verschillende oefeningen die daarvoor bestaan, het zoeken naar de heilige roes of het verstillen in jezelf het is allemaal hetzelfde liedje. Het is een poging om te ontkomen aan de beperktheid van het mens-zijn en

iets te vinden van een werkelijkheid die verder gaat dan de mens kan zien. En altijd weer zijn er stemmen, die ons spreken in termen van een gelijkenis, termen die je eigenlijk logisch niet helemaal kunt verklaren en die jezelf: met een poging om het als een mystieke profetie te benaderen toch nooit helemaal begrijpt. En toch is er altijd weer achter die dingen een werkelijkheid.

Als wij kijken naar de Openbaringen van Johannes en wij zien daar die vele vreemde beelden, zoals de doodzonden, die wonderlijke gestalten, voorbij trekken. Daar zijn 4 wezens, die als een soort bezielde raderen om de troon van God staan. Dat zijn geen reële dingen. Er worden ruiters uitgezonden over de wereld. Dat zijn geen reële ruiters. Het is een beeld van iets dat tijdloos is en dat je dan probeert uit te drukken in de termen van het tijdsbeleven. En dan komt er een mens die zegt: Dat is een toekomstprofetie, dat moet waar worden. Het is het Laatste Oordeel: of, geef je bezit maar hier, want morgen vergaat de wereld. Dat is natuurlijk heel erg praktisch en mooi voor degenen die bezit verzamelen, maar waarmee je, geloof ik, de essentie van iets dergelijks miskent.

Als je de Openbaringen van Johannes probeert uit te leggen, dan is het wel zeker dat je ze nooit zult begrijpen. Maar als je ze leest als een soort richtingaanwijzer, dan is er de mogelijkheid om zelf iets te beleven: een reis uit te stippelen als het ware. En dan blijkt dat diezelfde Openbaringen je wel degelijk in contact brengen met lichten, waardoor de troon Gods en het einde der tijden alleen maar uitingen blijken te zijn van een totaliteit van licht, waarmee je eigenlijk geen weg weet.

Er zijn zoveel van die dingen waarvan je je afvraagt: Hoe zit dat eigenlijk. Denk eens aan Alice in Wonderland en Through the Lookingglass. Vertekende wereldjes voor kinderen? Alleen voor kinderen? Of ligt daarachter het denkbeeld van een vreemde schaduwwereld, die we niet helemaal kunnen benaderen? Een wereld waarin het schijnbaar dode leeft en het levende vaak onderworpen is aan allerlei regels en wetten, waarvan wij geen begrip hebben. Als je het goed leest, bevat: het ook een soort wegwijzer.

Bulwer Lytton heeft romans geschreven waarin we bepaalde aanwijzingen krijgen, die heel wat verder gaan dan een verhaal: of dat nu een verhaal is over ondergang of over magie. Het is eerder een droom, een symbool, een visioen en daarin spreekt iets wat wij niet kunnen definiëren. Zodra wij proberen het te begrijpen en te verklaren, verliest het zijn betekenis. Dan wordt het als een toneelvoorstelling, waarbij we weten dat de engelen aan draden zweven en dat de schone maagd, als ze afgeschminkt is, ook al 65 jaar oud is. Maar indien wij het gewoon alleen tot ons laten doordringen, we laten het op ons inwerken, dan lijkt het wel alsof wij met onze gedachten gedreven worden naar iets onbekends. Iets, zo onbekend, dat wij er eigenlijk geen woorden meer voor hebben, maar dat wij toch ondergaan, dat in ons leeft, dat een vreemde onrust is en gelijktijdig een weg schijnt te tonen naar werkelijke vrede en naar een werkelijkheid, waarin geen misverstanden en vergissingen neer mogelijk zijn. De hele wereld is bezaaid met wegwijzers.

Natuurlijk, er zijn mensen die zeggen: Het Evangelie is goed en de rest moet u maar vergeten. Maar overal, in de meest mondane zaken vind je steeds weer die vonk van een onbekend licht. Als je die vonk kunt vatten en niet probeert haar te ontleden waardoor je haar dooft, dan ontsteekt ze iets in je en kom je tot een nieuw begrip en een nieuwe droom.

Er zijn mensen die dromen, wanneer zij op een concert zijn. Ze dromen misschien van wijde landstreken, als de Pastorale wordt gespeeld of ze dromen weg in een wonderlijke mathematische wereld vol kathedralen, als er iets van Bach klinkt. Die mensen denken: Ach, het zijn maar dromen. Neen, het zijn richtlijnen, wegwijzers. Indien je de denkbeelden kunt verliezen en de stemming kunt behouden, dan komt er in je een manifestatie van iets waarvoor je geen woorden hebt. Dat is de kern van de mystiek.

Nu zult u zeggen: Wat hebben we aan dit hele verhaal. De mens is praktisch. Hoe kan ik mystiek bewust worden? vraagt hij. Heel eenvoudig door niet te worstelen om mystiek bewustzijn, maar de essentie der dingen voortdurend op u te laten inwerken, zonder krampachtig te zoeken naar een verklaring voor wat optreedt. Laat het zich in u ontwikkelen. Laat het als een emotie, als een aantal onsamenhangende beelden en gedachten in u

ontstaan. Misschien dat u het wilt weergeven, maar dan zult u het een beetje moeten ordenen. Maar dit vreemde ongeordende is een deel van de werkelijkheid, die u nog niet voldoende kent en waardoor u ook geen lijn daarin kunt zien. Maar ze is er wel. En als u haar vaak zoekt, wordt ze helderder en klaarder, totdat u begrijpt dat die vreemde onbegrepen stukjes kleur, die stippelijntjes en die onbegrijpelijke gestalten eigenlijk alleen maar deel zijn van één groot geheel, van een landschap dat je steeds meer gaat invullen totdat er palen zijn, die je kunt betreden.

Wat doe je met mystiek? Heel vaak vlucht je daarmee weg voor een werkelijkheid. Maar als je de mystiek werkelijk gebruikt zoals ge gebruikt dient te worden, dan is dat het scheppen van een balans van krachten, die ook in het stoffelijk deel van een ego tot uiting kunnen komen. Het gaat erom een evenwichtigheid te creëren waarin God of de kosmos of hoe je het dan ook wilt noemen a.h.w. uitgebalanceerd is met het "ik" en zijn streven en werken. Erg dan zijn er onmetelijke bronnen van kracht beschikbaar, dan zijn er begripsmogelijkheden die niet in woorden kunnen worden uitgedrukt, maar je doorziet het wezen der dingen.

Wat heb je aan mystiek? Als u haar probeert te gebruiken om er zaken mee te drijven, dan heeft u er niets aan. Als u de mystiek kunt beschouwen als een middel om een werkelijkheid aan te voelen, waaraan alle uiterlijkheden toch zullen moeten beantwoorden, dan heeft u er zeer veel aan.

"Ja, maar er zijn," zo hoor je dan weer opmerken, "vele grote mystici en van deze mensen begrijp ik niets." Het is ook niet belangrijk dat u die mensen begrijpt. Er zijn teveel filosofen, teveelstellingen, teveel ideaaltheologieën op deze wereld en er is te weinig begrip voor innerlijke krachten en innerlijke waarheid: U heeft geen begrip nodig voor het andere. Wat u nodig heeft is de mogelijkheid om in uzelf te verzinken en de grote werkelijkheid, waarvan u deel bent te laten spreken, ook zonder dat u de taal daarvan helemaal verstaat. Dat laatste is altijd het grote bezwaar.

Als iemand een uitleg geeft, die berust op een eeuwige waarheid, maar die niet behoort tot de feiten, die men op aarde kent, dan zegt men: Nu ja, goed, die man is een mysticus (of die vrouw is een mystica) alsof men wil zeggen: nu ja, een quantité négligeable en een kwaliteit die abominabel is. Maar wie hebben de wereld verder geholpen? Waar liggen de grote keerpunten in de geschiedenis? Die liggen zeker niet bij mensen die nuchter waren. Zowel negatief als positief is er een zekere mystiek voor nodig.

Er is een vrijheidsmystiek geweest waarvan Churchill een tijdlang de representant is geweest. Er is een gebondenheidsmystiek geweest waarvan Hitler en de zijnen de kern vormden. Er zijn vele vormen van mystiek en ze zijn heus niet allemaal even positief. Maar één ding is zeker: ze zijn geen van alle logisch. Ze zijn niet redelijk, ze houden geen rekening met de feiten. Indien alle mensen redelijk en logisch hadden gedacht, dan was er vandaag een groot Germaans wereldrijk. Laten we dat even niet vergeten:

De mens zelf is onlogisch. Het optreden van een figuur als Jezus is volkomen onlogisch. Het is krankzinnig om je te laten kruisigen. Je had veel beter een opstand kunnen beginnen. Of als dat niet mogelijk was, tenminste een stuk van de tempelschat kunnen stelen, want daar kon je iets mee doen, zo zegt men.

Wat de Boeddha deed, was ook dwaas. Hij was vorst, een prins, erfgenaam van een troon. En in plaats van dat hij zijn begrip en wijsheid gebruikte om leiding te geven aan de mensheid vanaf de troon, werd hij gewoon een rondtrekkende monnik, die hier en daar langs de weg zat en sprak tot een paar leerlingen. Toch heeft hij meer veranderd dan alle vorsten van Azië bij elkaar.

Indien wij de wereld willen veranderen, dan kunnen wij dat niet doen met verstand en logica. Wij kunnen het zelfs niet doen met redeneringen. De basis van alles is een emotie, die verder grijpt dan de feiten. En waar u ook gaat kijken bij grote mensen, u zult altijd weer zien daarachter is een emotie, die wij ons niet kunnen verklaren. Zelfs een Schweitzer niet in Lambarene. O, het is mooi, zeggen wij dan, hij heeft zoveel gedaan voor die arme melaatsen. Zeker, dat heeft hij ook. Maar hij had toch veel beter geld kunnen verdienen, want daar was hij ook grandioos in. Dan had hij met dat geld veel meer mensen kunnen helpen. Dat zou een

redelijke benadering zijn. Het ging Schweitzer er om zelf te helpen. Misschien ook een beetje om God en dictator te zijn in dat kleine milieu. Maar het was hem voornamelijk te doen om het gevoel, niet om een macht of een maximaal resultaat.

Laten wij nu eens kijken naar iets anders. Kijk eens naar de moderne steden. U heeft hier voldoende wijken, waar in een voortdurende eentonigheid hoge huizenblokken zich herhalen, met op precies dezelfde plaatsen een balkonnetje, op precies dezelfde plaats een deur. Zeggen die u wat? Eigenlijk niet. U bent eraan gewend, maar ergens is het een beetje dood. Loop dan eens door 'n oude straat in de stad met een rot plaveisel, een trottoir waarop je niet kunt lopen, gekke gevelstenen, vreemde vormen en u voelt zich daar eigenlijk veel meer thuis. Het zakelijke, het feitelijke denken verliest het altijd weer van een vreemde emotionaliteit, waardoor het schijnbaai minderwaardige voor ons een volle betekenis krijgt. Zou dat misschien ook mystiek zijn? Is het misschien mystiek, als wij zeggen dat de stilte soms zo kostbaar is? Want, laten we eerlijk zijn, je kunt in deze wereld geen welvaart hebben, indien het niet aan alle kanten davert van bedrijvigheid en van het verkeer. Toch willen we de stilte. Het is net, alsof wij in die stilte, zoals wij dan zeggen, tot onszelf komen. Misschien zijn wij zelf harmonisch met iets wat in die stilte leeft, waardoor het rumoer wordt gedoofd. Misschien leeft er in ons iets wat in zich al die onregelmatigheden kent van een oude straat in een oude stad en dat terugdeinst voor de feitelijke zakelijkheid van wat men tegenwoordig architectuur durft noemen. Misschien zijn we wel wezens van emotie. Wezens, die niet logisch mogen en kunnen redeneren, als wij onszelf willen blijven.

Onze tocht naar het onbekende is er niet een van redeneren. Zodra wij proberen het allemaal uit te denken en uit te leggen, zijn wij, verloren. Dan lopen wij vast tegen een muur van vraagstukken. En als wij één vraagstuk hebben opgelost, kregen wij er twintig andere bij. Maar als wij durven beleven, als wij onze eigen emotie durven gebruiken om het in ons bestaande hogere, onze verbindende kracht met de kosmos een gestalte te geven, dan kunnen wij, wonderlijk genoeg, gelukkig zijn. Een bereiken wij wel, dan hebben wij wel rust, dan leven we. Aan het einde van deze reeks lezingen over mystiek en al wat ermee samenhangt, wilde ik daar toch wel graag de nadruk op leggen.

Wat u denkt, wat u gelooft, wat u politiek en religieus, ethisch en moreel nastreeft, is allemaal een uiterlijke gestalte zodra het beredeneerd is. Maar als u zo reageert, omdat u voelt dat het juist is, dan mag de hele wereld en mag degene die de representant van God schijnt te zijn zelf zeggen dat het niet deert, maar dan is niet uw waarheid, uw werkelijkheid, uw band met de eeuwigheid. En dan is het vermogen om daarin voor uzelf de tijd te verliezen en in de plaats daarvan een werkelijkheid te vinden, waarin de illusies wegvallen, waarin de denkbeelden onbelangrijk zijn geworden en de beleving zelf een toenemende vreugde is en meestal ook een toenemende kracht.

U heeft geen commentaar hierop? Misschien is dat goed. Als wij gaan debatteren over deze dingen, dan vermoorden wij vaak de werkelijkheid.

U bent hier, omdat u allemaal mystieke behoeften, mystieke erkenningen in u draagt. Daarvan kunnen wij soms iets weerspiegelen, meer niet. Maar op het ogenblik, dat uw gedachten stilstaan, hun logische processen staken en het gehele "ik" receptief is geworden voor het onbekende, dan ontstaan er in u beelden. Misschien een visioen zoals dat van de Openbaringen. Misschien een zoetelijk landschap van een Watteau-achtige hemelse schilder met bergjes en alle andere aangenaamheden aan een tijd die voorbij is. Wat geeft het wat het beeld is? Het beeld is alleen de weerspiegeling van een werkelijkheid. En als u die werkelijkheid leeft, kunt u uit die werkelijkheid putten en dan heeft u niet alleen een mystieke beleving, maar ook een mystieke erkenning. Die erkenning zal u staande houden waar de logica faalt. Die mystieke werkelijkheid zal de zin en de impuls blijven geven aan uw bestaan, of u leeft of sterft, of u rijk bent of arm. Deze bindende werkelijkheid te vinden is het belangrijkste dat er bestaat.

In alle lezingen, die wij over mystiek hebben gegeven, hebben wij getracht u iets daarvan te doen zien, niet alleen door citaten - al hebben wij er voldoende gegeven - niet alleen met mooie voorbeelden van "zo moet u het nu ook eens proberen", maar doodgewoon door u bewust te maken van de betrekkelijkheid van alle dingen en van de noodzaak in uzelf een

waarheid te vinden, die meer is dan een filosofie. Een waarheid, die voor u beleefbaar is en waaruit u kunt putten. Put uit uw diepste innerlijk en u zult ontdekken dat God met u gaat op aarde.

DE SPIRAAL DES LEVENS

(Dubbele spiraal)

Er bestaat een voorstelling waarmee de totaliteit van het menselijk leven wordt voorgesteld als een spiraal. Je begint aan de buitenkant en je gaat naar binnen toe steeds dichterbij het middelpunt je wegen zoeken, totdat je dat punt hebt bereikt. Er is zelfs een regeltje dat zegt:

Op hetzelfde punt (dus op een lijn getrokken uit het middelpunt naar de buitenlijn) ontstaat er steeds een vergelijkbare situatie, omdat dan dezelfde invloeden in het leven optreden.

Het is natuurlijk, zoals met zo veel van die dingen eigenlijk een voorstelling: het geeft niet de gehele werkelijkheid weer. Toch zou je je kunnen voorstellen dat er een spiraal van het leven is, want wanneer je incarneert in de stof b.v. dan maak je bepaalde dingen mee. Je leert het een en ander. Als je nu de geestelijke werelden hebt doorlopen en je komt weer in de stof, dan heb je een wat hoger bewustzijn en zullen je reacties op gelijke omstandigheden anders zijn. Het innerlijke beeld verandert, terwijl de uiterlijke invloed ongeveer gelijk blijft. Wanneer dit zich vele malen heeft herhaald, komt er misschien wel een ogenblik dat je niet meer in de stof komt, maar dan zul je toch steeds weer diezelfde elementen van de totaliteit aanvoelen en in jezelf moeten verwerken, totdat je het middelpunt bereikt en zo - roept men dan uit - heb je bereikt.

Maar is dat wel zo? Want op het ogenblik, dat wij het middelpunt hebben bereikt, zijn we ons bewust geworden van onze eenheid met de creatieve Godheid. Maar dan beginnen wij uit wat er in ons leeft a.h.w. te scheppen en begint er dus een omgekeerde spiraal, waarin wij naar buiten toe gaande steeds dezelfde omstandigheden scheppen, maar daarbij een steeds nauwkeuriger vorm geven aan alles wat met die omstandigheden te maken heeft. Totdat wij zijn gekomen aan dat punt, waarop in wezen de chaos begint en wij dus niet verder vormgevend kunnen zijn. En dan zou het wel eens mogelijk kunnen zijn dat wij een nieuw proces beginnen, waarmee wij de opbouw vanuit de chaos opnieuw in verschillende fasen gaan voltrekken, totdat wij ook in de schepping de eenheid met de totaliteit hebben bereikt. Vandaar dat er wel eens wordt gesproken van de dubbele spiraal, omdat men aanneemt dat er altijd een samenhang is tussen de uitgaande impuls en de latere beleving met een ingaande impuls.

Als ik begin in de Godheid, dan ben ik deel daarvan, maar niet bewust. Ik ben middelpunt. Ik kom dan tot het besef dat ik niet gelijk ben aan datgene wat rond mij is en ik begin de eerste spiraal waarop de verschillende invloeden mij brengen tot een aangenaam-onaangenaam definitie van de buitenwereld. Ga ik verder, dan krijg ik wat meer tijd om diezelfde impulsen te verwerken en kom ik dus tot een verdergaande definitie van mijzelf, van het leven en van de totaliteit.

Het is duidelijk dat iemand, die de buitenste spiraal heeft bereikt, eindelijk weet wat de kosmos in zichzelf bevat. Hij is echter nog niet in staat om daaraan vorm te geven, hij moet het nog gaan beleven. De potentie is nu in het "ik" aanwezig en de teruggaande spiraal (de naar binnen werkende spiraal) is dan de spiraal waarop hij nu zelf beleeft wat hij eerst heeft beseft en daardoor komt hij tot een voortdurende correctie van zijn innerlijke voorstelling, zodat hij terugkerende tot de Godheid een besef heeft van hetgeen Deze voor hem betekent.

Het is op zichzelf een beeld dat bepaalde mystici gebruiken. Maar of ze het nu gebruiken of niet, het is altijd weer de kwestie dat wij moeten proberen onszelf en onze visie van het leven duidelijk te maken.

Als je leeft, verander je. Die verandering kan alleen worden verklaard doordat er in je iets verandert, want buiten je verandert er niet zoveel. Jij verandert temidden van de wereld, niet de wereld om je heen. Als je dat gaat begrijpen, dan heb je gewoon het raadsel van de spiraal opgelost.

Als je dat hebt gedaan, kun je altijd nog eert beetje verder gaan en kom je misschien tot het beeld van de Romeinse 10, de bekende X, die de spiegeling aangeeft van de hogere wereld naar de lagere wereld. Of zoals men ook wel zegt: tussen het Goddelijke en het stoffelijke. Ook dat is heel eenvoudig: wat boven links is, is beneden rechts en omgekeerd. De richtingen schijnen anders en daarom moeten wij ons niet oriënteren op de uitersten, maar altijd op het midden, dan hebben we een rechte lijn en zijn wij in staat om een identiek punt in het Goddelijke te beseffen.

Degene, die die voorstellingen voor het eerst gebruikte heeft waarschijnlijk nagedacht over de werelden van het hogere (de geest) en de werelden van het lagere (de stof). Maar hij moest tot de conclusie komen, dat er maar één punt is waar ze identiek zijn: en dat is het punt waar evenwicht optreedt. En dan kom je vanzelf tot het toepassen van de z.g. kosmische wetten van evenwicht op het menselijk besef, op het geestelijk proces, op het leven. En dat houdt dan weer in dat een beeld, dat wij ons maken, nooit alleen beperkt is tot een bewustwording. Als wij spreken over die spiraal, dan kunnen wij het net zo goed hebben over een sterrennevel.

Wat is er namelijk met een sterrennevel het geval? In de sterrennevel ontstaat licht. Eerst gloed dan licht, lichtdruk. Daardoor ontstaat er massabeweging, een wervelende beweging. Naarmate er meer sterren ontstaan, is er meer mogelijkheid tot levensvormen. Maar er komt een ogenblik, dat zo'n spiraalnevel zijn uiterste bereikt heeft. Het is een soort pannenkoek geworden. Wanneer dat het geval is, dan is er geen mogelijkheid neer om vanuit dat centrum nog momentum te geven: er ontstaat dus een vertraging. Door die vertraging loopt alles weer netjes naar elkaar toe en op een gegeven ogenblik zitten we weer hutje bij mudje en hebben we weer een beginpunt voor een volgende sterrennevel. De spiraal van het leven kan men net zo goed toepassen op de spiraalnevel als op de mens.

Het is geloof ik een kenmerk, van alle mystieke voorstellingen en symbolen. Als men ze goed hanteert, dan blijken ze een wet weer te geven. Het is een situatie, die niet alleen bestaat in de mens maar die ook buiten de mens overal voorkomt. Het is een soort kringloopverschijnsel, maar dan gestabiliseerd, zodat het eindresultaat een goddelijke Werkelijkheid is.

U heeft mij dit onderwerp gegeven en ik moet trachten daarin een essentie te vinden. Die essentie is voor mij niet de spiraal op zichzelf, hoe mooi die misschien als beeld ook moge zijn, maar het is de uitdrukking van een totaliteit, welke in die spiraal zowel als elders te vinden is. Dat is het belangrijke. Het is belangrijk dat er een voortdurend evenwicht bestaat tussen alle uitingen, vormen en alle bewustzijn en dat ongeacht de wordingsgang daarvan en de voorstelling die wij daarvan hebben het eindresultaat altijd een evenwichtige en een tweeledige is.

Wij zitten altijd met het conflict van ons hoogste innerlijk en de uiting. Als u het niet gelooft, dan moet u maar eens naar uw innerlijk kijken. Hoe vaak bent u niet van plan dingen te doen waar u nooit toe komt en hoe vaak neemt u zich voor bepaalde dingen niet te doen, maar u doet ze natuurlijk prompt. Dat is een tegenstelling. Ik zou zeggen: naarmate de mens innerlijk edeler is, is de kans groter dat hij misgrijpt in de materie. Want er moet evenwicht zijn, ook daar.

Als we zeggen: God, goddelijke wereld en wij komen bij de Romeinse 10 (X) terecht, dan zouden we ook zeggen: God is voor ons eigenlijk niet de hemelwereld, de geestelijke wereld en ook niet de stoffelijke wereld, maar het is het punt waar beide elkaar bereiken en elkaar in evenwicht houden. God is voor ons de kern van het evenwicht. Wij bewegen ons voortdurend langs en door die kern en gaan steeds naar een ander besef, om de doodeenvoudige reden dat wij niet in staat zijn de inhoud van dit ene punt te begrijpen. Wij hebben altijd een wereld nodig, die overigens een zwakke weerkaatsing is van de inhoud van dit ene punt werkelijkheid waaruit het totaal van de verschijnselen geboren is.

Dit is op zichzelf een interessant en biologiserend onderwerp. Het vervelende is alleen dat je nooit de juiste beelden vindt en dat is ook begrijpelijk.

Als ik alles hier nu eens in uw taal en uw termen heel juist en zuiver zou kunnen weergeven, dan zou een andere wereld niet meer nodig zijn. Het is juist de vertekening, die elke wereld heeft. De geestelijke wereld heeft haar eigen vertekening van de werkelijkheid zo goed als u

stoffelijk ook een vertekening van de werkelijkheid kent. En de allerhoogste en de allerlaagste wereld zullen allebei misschien een veelomvattender omschrijving zijn van wat leven en wat God kan zijn, maar ze zijn in ieder geval beide uitermate vertekend. Een mens voelt dat, meen ik, wel ergens aan.

Als u hoort - dit is een bekend beeld en u heeft het waarschijnlijk al vaker gehoord, maar in dit verband zou ik het toch weer willen citeren - over een hemels Jeruzalem met goud geplaveide straten, bordjes met lammetjespap, harp spelende mensen en denkt even na wat zo'n wereld eigenlijk is, dan krijgt u er ook het rambam van. Net zo goed als van een hel waar voortdurend wordt gestookt en iedereen ligt te sissen in de eeuwige vlammen, terwijl de duivel zo nu en dan met een augurkenvorkje komt om u om te keren. Als u het zo bekijkt, is het allebei even onmogelijk. Maar het is onze poging iets te omschrijven van de onredelijkheid, de onmogelijkheid van alle waarden, die wij vanuit onszelf projectoren.

Wij leven in tegenstellingen en door de spiraal te gebruiken kunnen wij die tegenstellingen een klein beetje organiseren. Als u die spiraal eens zou uittekenen, dan zult u zien dat elk punt, dat u hier bereikt op de lijn, op diezelfde lijn aan de andere kant eveneens een belevingspunt moet hebben, want er is één lijn. Je kunt steeds lijnen trekken, zodat er een heel lijnenraster loopt. En dan kun je zeggen Kijk, hier komt die beleving en dáár komt die weer. Maar hier is het stoffelijk, dan moet het dáár geestelijk zijn. Hier is er een combinatie van stof en geest, dan moet het dáár een combinatie van geest en stof zijn. Hier is het misschien een overgang naar de geest, dan is dáár een geboorte. Op die manier krijg je een ander inzicht in de betekenis.

Het is allemaal zo gemakkelijk om zo mooi hooggeestelijk te doen. Ach, lieve mensen, hooggeestelijke praat is al verkocht vanaf het ogenblik dat de eerste sjamaan beweerde dat de voorvaders door zijn mond spraken. Soms was het nog waar ook. Maar dat maakt helemaal geen verschil uit. Wij moeten niet hooggeestelijk zijn en wij moeten niet materialistisch of stoffelijk zijn. Wij moeten gewoon onszelf zijn. In de mystiek zijn we onszelf doordat wij de tegenstellingen een beetje uitschakelen. Wij proberen het kernpunt te beleven.

Voor mij is een mystieke beleving het gaan naar de lijn, die de verschillende punten van het lot schijnt te verbinden in al die windingen van de spiraal. Het begrijpen van een totaliteit in plaats van een leven in verandering en tegenstelling. Het bereiken van een eenheid in plaats van een voortdurende gespletenheid in wezen, in besef en in mogelijkheden. Dat lijkt mij de juiste verklaring te zijn.

Als u leeft en u doet aan mystiek, aan occultisme en al die dingen meer, dan moet u dit naar eens onthouden: Pas op het ogenblik, dat wij de tegenstellingen van alle werelden in ons kunnen vergeten en daardoor iets van de totaliteit kunnen beleven, zijn we ergens. Een mens, die zich voortdurend bezighoudt met de wereld van de geest, schiet niet op. Een geest, die zich voortdurend bezighoudt met de wereld van de mensen, schiet ook niet op. Maar op het ogenblik, dat wij beseffen dat er een gemeenschappelijke kracht is, die in alle werelden bestaat en wij kunnen deze voor een ogenblik aanvaarden en beleven, dan zien wij de werkelijkheid die wij zijn. Dan weten wij wat leven werkelijk betekent. En dan is de straal des levens alleen maar een symbool, dat wij hanteren om onszelf duidelijk te maken dat ondanks alle veranderingen de werkelijkheid één en dezelfde blijft, de kracht die ons regeert één en dezelfde blijft en dat ons wezen in al zijn schijnbaar tegenstrijdige en verschillende uitingen een eenheid is, die tot een kosmisch geheel behoort, waarin wij niets kunnen veranderen, maar waarvan wij wel steeds kleine stukjes beleven.

GEMEENSCHAP

Gemeenschap wil zeggen dat er een gelijkheid is: er is iets wat we gemeen hebben.

Wij hebben eigenlijk met heel veel wezens, krachten en mensen iets gemeen. Op het ogenblik, dat wij dat beseffen en tot uitdrukking brengen, ontstaat er een gemeenschap. Je kunt zeggen, dat tegengestelden elkaar aanvullen, maar in de praktijk is dat alleen mogelijk, indien ze ook iets overeenkomstigs hebben. Je kunt niet verwachten dat absolute tegenstellingen ooit

tot gemeenschap komen, maar wel dat ze uitdrukking kunnen geven aan een eenheid, en dat is gemeenschap.

Men zegt, dat de mensen een gemeenschapsleven kennen. Dat is tot op zekere hoogte waar. Je bent van elkaar afhankelijk. Je vult elkaar aan. Je bent tezamen iets meer dan je alleen zou kunnen zijn, en je kunt jezelf pas zijn door het besef wat je bent in relatie tot al die anderen.

De gemeenschap van de mensen is er een vol tegenstrijdigheden. Maar zonder die tegenstrijdigheden plus de toch verenigende factor zou er geen werkelijke band mogelijk zijn, geen werkelijke samenwerking.

Dan spreekt men in de kerk over de gemeenschap der heiligen. Dat klinkt net alsof het een soort vereniging is voor uitverkorenen. In wezen zijn wij echter verbonden met alle werelden: ook daar bestaat een gemeenschap.

De geest werkt mee in uw wereld. Maar uw wereld is ook belangrijk voor de wereld van de geest. God is belangrijk voor uw wereld, maar dan moet uw wereld ook belangrijk zijn voor God. Altijd weer moet er een wederkerigheid zijn en dat is wat het woord gemeenschap uitdrukt. Het is deze wederkerigheid waardoor de schijnbare verschillen en tegenstellingen tezamen iets goed tot stand brengen. Dat moet u ook voor uzelf beseffen.

Wanneer u leeft, zijn er veel dingen die u met anderen dient te delen, maar dat kunt u alleen, indien dit delen niet beperkt is tot een "ik het mijne en jij het jouwe." maar tezamen reikt tot iets anders, iets meer.

Alle gemeenschap is de uitdrukking van een kernwaarde, die in allen bestaat. Of er nu een denkbeeld is, een misvatting desnoods, dat doet niet ter zake. Er moet iets zijn wat ons tezamen houdt, waardoor een gemeenschap kan bestaan. En de totaliteit omvat waarden, die in ons allen bestaan. Daarom bestaat er tussen de totaliteit en ons een gemeenschap, die wij niet teniet kunnen doen. En dit beseffende kunnen wij ons toevertrouwen aan die totaliteit, mits wij bereid zijn in onszelf ook voortdurend het antwoord op die totaliteit te geven.

Slotwoord

Hiermede zijn wij aan het einde van de cursus gekomen.

Ik heb geprobeerd iets uit te drukken. Laten wij één ding goed begrijpen: Er is iets wat ons allen verbindt. De cursus is er in zekere zin de uitdrukking van. Niet omdat u voor zoete koek aanneemt wat wij zeggen en niet omdat wij de totale waarheid en niets anders kunnen weergeven, want we zijn nog niet zo ver, maar doordat we elkaar iets schenken. Daardoor wordt de geest wijzer door uw gedachten en reacties. En u wordt weer gestimuleerd in uw besef door hetgeen de geest zegt.

Een cursus is een vorm van samenwerking. En zo vormen wij de gemeenschap, die zich de Orde der Verdraagzamen noemt en die een heel klein korreltje zand is tussen vele andere soortgelijke korrels, die de oceaan van het eeuwig Werkelijke omsluiten.